

VESTNIK VESTNIK
 NIK VESTNIK VES
 VESTNIK VESTNIK
 NIK VESTNIK VES
 VESTNIK VESTNIK
 NIK VESTNIK VES
 VESTNIK VESTNIK
 NIK VESTNIK VES
 VESTNIK VESTNIK
 NIK VESTNIK VES

Življenje »na igli«

CREDITANSTALT

Banka uspešnih

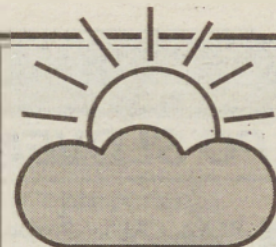
M. Sobota, Lendavska 11, tel.: 21 780

VESTNIK

Murska Sobota, 27. julija 1995, leto XLVII, št. 30, cena 150 SIT

V šestih mesecih na pomurskih cestah dvajset mrtvih

Kakšno bo jutri vreme?

VREME

Ob koncu tedna bo večinoma sončno in vroče, povečala se bo možnost vročinskih neviht.

Vestnikov koledar
 27. julij, četrtek, Gorazd
 28. julij, petek, Zmago
 29. julij, sobota, Marta
 30. julij, nedelja, Peter
 31. julij, ponedeljek, Helena
 1. avgust, torek, Ljubica
 2. avgust, sreda, Štefan

Pregovor
 Če na Petrovo (30. julija) grmi, tisto leto lesnikov in orehov ni.

Vabljeni k vpisu delnic II. emisije!

KRONA
 družba za upravljanje investicijskih skladov in družb d.o.o. Ljubljana Trzaska 116

Informacije: 061/264 382

EUROIN FOND

Na 648 kHz samo še šumi

Portugalski dimniki

Za zdaj je v bližini Pušče, na kraju, kjer je državljani izlil kakih osem hektolitrov rabljenega olja, samo to žalostno oljnato vodno oko, ki so ga naredili, ko so odstranjevali prepojeno prst. Pravijo, da naj izlitje ne bi imelo hujših posledic, ker tokovi podtalnice tečejo mimo bližnjega zajetja pitne vode. Kako zmotno! In kako žalostne bodo oči naših potomcev, ko bodo začela mežeti v talnico vsa tista nešteta izlitja po pokrajini, za katera javnost ne ve ... Vedo pa storilci in vedeli bodo potomci storilcev!

Ključna javna (politična) zadeva tukaj bi morala biti naraščajoča narkomanija. V zadnjem času je njen val pobral nekaj mladih življenj, nekaj pa bi jih skoraj. Smo ob tem slišali kakega politika, od lokalnega do državnega, ki bi problem omenil? Je katera politična stranka slabo leto pred državnimi volitvami in nekaj mesecev po lokalnih volitvah sprejela kakšno stališče, je skušala z njim vznemiriti in animirati javnost. Kakšno politično senzibilnost imamo in kako senzibilni smo do politikov?

V soboški občini, ki je največja, je po tem kvantitativnem načelu tudi največ narkomanije. Njegova župana še vedno vabijo na otvoritve in drugačne prireditve v nove občine, ki so nastale na območju stare soboške občine. Ima skratka večjo avtoriteto kot katerikoli drug župan. In kaj dela soboški župan Andrej Gerencner, kako izživlja svoje županstvo, kako funkcionira na svoji funkciji? Ni sklical tiskovne konference, ni se posvetoval z zdravstvenimi in šolskimi izvedenci, ni sklical posebnega zborovanja županov, nič takega. Soboški občinski svet je odsedel svojo zadnjo sejo pred počitnicami in nikogar nič več ne briga. Župan Gerencner zna sklicevati politične voditelje na izredne seje samo, ko gre za delitev funkcij po volitvah, ko gre za narkomanijo, se tega ne spomni.

Kaj pa je najbolj prihodnje v tej prihodnosti? Prav ti mladi ljudje, ki si v presežku mladostne ravedovednosti in objestnosti jemljejo življenja. Hočejo izkustva nad izkustvi, nadizkustveno torej, in se preskušajo s potovanji, ki jih odvedejo iz življenja. Naši politiki pa ne trenejo.

Ko se bodo ovedli, če se bodo, bodo klatili stare socialistične neumnosti, pomešane z novokomponirano (malo)meščansko ignoranco in katoličistično milosrčnostjo. Da se družba (kakšna hianavščina, kot da ne bi bili prav oni izvoljeni ek-sponenti te družbe!) vne zmenit za težave mladih - in kak konsekventen čvekač bo morda celo podprl pobudo za ustanovitev mladinskega srečavališča. Kar pa je že malo verjetno. Govorili bodo, da je družina v krizi, da je šolstvo »odpovedalo«, da je policija zanič.

Vsi ti očitki sicer zadevajo v območje problema, toda strelivo je dimno. Uporablja se samo za zamegljevanje pretekle malomarnosti, je kot kadilo nad nekrofilnim početjem, ki za svoj objekt sicer nima, kot v siceršnji slovenski retrospektivni politiki, mrtvih v medvojnih in povojnih pobojih, temveč se gustira nad mladimi trupli narkomanov. Bolj kot so v krizi in so »odpovedale« družine, nekaka nepolitična družba (kar je seveda postsocialistični prežitek, saj take družbe ni), šolstvo,

Politični narkomani

Enaka topost je značilna tudi za vse druge župane in občinske svete. Ne Vodnik, ne Toplak, ne Bratuša, ne Kavaš, ne Kocon - če omenimo samo tiste župane, ki županujejo v razmeroma najbolj urbaniziranih občinah, za katere pač velja, da se v njih mladi bolj narkotizirajo -, ne svetniki v teh občinah se niso priglasiili k besedi. Je kateri od državnih poslancev opozoril državni zbor na razpaslo narkomanijo ob Muri?

Očitek zaradi politične brezbriznosti v tej deželi na obeh bregovih Mure švrka brez razlike. Če na državni ravni velja, da se del političnih voditeljev in javnosti bolj ukvarja s pregrebanjem kosti in razčiščevanjem preteklosti (kar je za javno zdravje sicer nadležno, a koristno), medtem ko drugi del v imenu prihodnosti odvraca od takega nekrofilnega početja in ga celo zasmehuje, tukaj taka disparatna politična temporalnost ni umestna in je tudi ni. Ker to preprosto ni bilo, na levem bregu Mure pa še posebej ne, polariziranega medvojnega dogajanja. Povojno komunistično obdobje pa je bilo provincialno, tako po definiciji kot dejansko, ni bilo, vsaj do zadnjih let padca starega režima, nikakega-omembe vrednega disidenstva, ki bi v novih političnih razmerah generiral travmatične polarizacije. Vse najboljše, najbolj srčne politične sile bi bilo torej mogoče usmeriti v prihodnost.

policija, je v krizi občutljivost politikov, ki je kriva za krizo vseh javnih sistemov in ustanov. Tam, kjer se iz tako razširjene narkomanije, kot je tačas pri nas, ne naredi prvorazredna politična tema, je politika bedna. Zasvojena je s svojo samoprodukcijo in ne najde, kot se reče, stika z realnostjo. Drogira se sama s sabo, s svojimi večnimi, neproduktivnimi temami.

V teh dneh sem se z mnogimi nepolitiki pogovarjal o tem, kaj bi bilo potrebno narediti proti naraščajoči narkomaniji. Katerikoli med njimi bi bil boljši župan, kot je katerikoli (ne)funkcionarji; katerikoli med njimi po svoji politični kulturi zaleže več kakor katerikoli tukajšnja politična stranka. Nobeden ni tvežil nekih splošnih reči o malomarnosti staršev in ni mladih žrtev istovetil s slabici, ki niso zmogli naslednje bivanjske stiske. To je še najlažje in najbolj priločno: marginalizirati in negativno zaznamovati socialni sloj, ki nima nobene druge skupne poteze, kot je skupna narkomanska nesreča. O rednih in poskusnih narkomanih so govorili kot o ljudeh, ki hočejo v življenju več in skušajo presežek udejanjiti v mejnem izkustvu. Eden od njih je priporočal policijske racije v shajališčih mladih. Ko bi se kak župan spomnil vsaj tega!

ŠTEFAN SMEJ

Vse potivodijo v **Potrošnik**

intes in **Potrošnik**

Maribor

sta pripravila

AKCIJSKO
 PRODAJO
 TESTENIN

od 27. julija

do 5. avgusta

v vseh POTROŠNIKOVH
 drobnoprodajnih enotah z živili

TESTENINE
 PARADISO

svedri, 400 g 60,20 SIT
 špageti, 400 g 60,20 SIT
 polzki, št.62,500 g 75,30 SIT

PO SLOVENIJI

REKA, CRES - Predsednika vlad Hrvaške in Slovenije Nika Valentić in dr. Janez Drnovšek sta se na petem letošnjem srečanju pogovarjala o nerešenih vprašanih med tema državama. Pogovarjala sta se o premoženjskopopravnem sporazumu, sporazumu o maloobsejnim prometom, jedrski elektrarni Krško, mejah, dolgovi Ljubljanske banke in tudi o turistični sezoni.

LOG - V Logu v Trenti so po šestih letih gradnje odprli informacijsko središče Triglavskega narodnega parka in trentarski etnološki muzej. Polovico 224 milijonov tolarjev vredne naložbe je pokrilo podjetje TNP, v zgradbi nekdanje vojašnice pa bodo še krajevna skupnost, ambulanta in apartmaji.

MARIBOR - Okrog 2000 Jehovovih prič iz vse Slovenije se je zbralo v dvorani Tabor na območnem kongresu. Opravili so tradicionalni krst, govorili pa so tudi o težavah starejših in socialnih razmerah.

LJUBLJANA - Darko Zupan je po več kot enem mesecu prenehal gladovno stavkati. Stavko je končal po pogovoru s pooblaščenim predsednikom vlade dr. Janeza Drnovškega. Zupana so prepeljali v Klinični center, kjer so ugotovili, da stavka ni povzročila okvar organov.

KOPER - V kopersko pristanišče je pripila že druga tuja vojaška ladja, tudi ta iz ZDA. 170-članska posadka ameriške patrolne ladje obalne straže Dallas bo slovenski pomorski policiji in vojski prikazala postopke za varovanje meje na morju.

PO SVETU

BRUSELJ - Ministri Evropske unije so se uspeli dogovoriti za osnutek proračuna za leto 1996. Napovedi o skoraj osemstotnem zvišanju se niso uresničile, ministri pa so najbolj oklestili znesek, namenjen revnejšim članicam EU.

MOSKVA - Ruskega predsednika Borisa Jelcina so odpustili iz bolnišnice, kjer je bil dva tedna zaradi težav s srcem. Jelcinov tiskovni predstavnik nekdanje Jugoslavije je povedal, da se Jelcin dobro počuti in da bo šel v zdravilišče Barvikha v predmestju Moskve. Jelcin bo tudi v zdravilišču opravljal predsedniške dolžnosti, je še povedal Medvedev.

SPLIT - Na trojem srečanju Tuđman, Izetbegović, Zubak so se odločili o skupnem nastopu proti velikosrbski agresiji. V Splitski deklaraciji je med drugim določilo, ki govori o hrvaški vojaški pomoči pri obrambi Bihača.

TAIPEH - Ljudje na Tajvanu so vznemirjeni zaradi napovedanih kitajskih raketnih poskusov severno od otoka. Tajvanski politiki povezujejo te napovedi s poslabšanjem odnosov med Kitajsko in ZDA ter Kitajsko in Tajvanom.

LONDON - Sestali se bodo predstavniki 16 držav, ki imajo svoje sile na območju nekdanje Jugoslavije. Bistvo sestanka v Londonu je vprašanje, ali naj mednarodna skupnost tudi s silo prepreči nadaljnja srbska osvajanja v Bosni.

ATENE - Gasilci so po treh dneh divjanja uspeli omejiti velik gozdni požar v predmestju Aten. V gašenju požara v Panteli so sodelovala tudi francoska in italijanska letala. Ranjenih je bilo 20 ljudi in uničenih 80 hiš.

WASHINGTON - Vročinski val v ZDA je ubil okoli 750 ljudi, največ, okoli 400, v Chicagu. Meteorologi napovedujejo nov vročinski val.

SEUL - V Južni Koreji je v močnem orkanu pogrešanih že več kot 50 ljudi. Utonilo je že skoraj 20 ljudi, zaradi izgubljenih zvez pa nihče ne ve, kaj je s ciprskim tankerjem Sea Prince in njegovo 21-člansko posadko.

RAMAT GAN - Skrajna islamska organizacija Hamas je odgovorna za eksplozijo avtobusa v osrčju Izraela, ki je ubila šest ljudi, 32 pa ranila. Avtobus v predmestju Tel Aviva Ramat Gan je razstrelil samomorilski napadalec.

Kanadska provinca Quebec na poti k odcepitvi

Kako bi le izgledala Kanada, če bi odcepitev Quebeca povzročila plaz odcepljanja tudi drugih provinc v Kanadi?

Vendar pustimo simpatije ali nezaupanje ob strani. Kanada je vse bližje krstnemu datumu odcepitev Quebeca. Referendum naj bi izvedli še to leto in večina predvideva, da bi se to zgodilo najkasneje junija ali julija.

In kako se federalna vlada pripravlja na to? Ni zglodov, da bi vlada bila v preplahu. Vse bolj postaja jasno, da se federalisti kaj dosti ne menijo za to. Tu in tam lahko slišimo izjave predsednika Jeana Chretiena, da če se bo Quebec odcepi, bo to ilegalni akt in separatisti bodo kaznovani. Vendar, kot se zdi, federalna vlada ne jemlje težnje za odcepitev resno, pa čeprav bo izgubila to bitko. Njihova strategija je pač ta, da se nobenemu ni treba razburjati zaradi tega, kar bi se lahko hipotetično zgodilo.

Mogoče predsednik preveč verjame Danielu Johnsonu, ki je vodja Quebecske liberalne opozicije. Njihov program je tesno povezan s federalisti preds. Jeana Chretiena. Morda predsednik Chretien, ki je tudi sam francoskega porekla, skriva kakšne svoje adute ob morebitni odcepitvi Quebeca!

No, sami separatisti so na dobri poti, da zmagajo na referendumu. Opazovalci javnega mnenja so zelo zaskrbljeni, saj podpora za neodvisnost raste, in ta je že 47 %.

Usmeritev predsednika Chretiena je podobna, kakor je bila usmeritev nekdanjega predsednika TRUDEAU leta 1980. Zakaj se razburjati, saj Quebecani ne bodo glasovali za DA. Vendar danes stvari stojijo drugače. Tedanja Trudeauva leta so bila »zlata« za Kanado in nihče ni razmišljal o tem. Danes veliki deficit okoli 61 bilionov dolarjev, nezaposlenost, slab tečaj dolarja, socialna izginja ... Quebecski separatisti to dobro vedo, zato se

lahko kaj hitro zgodi, da bodo federalisti kmalu soočeni z novo državo v osrčju Kanade.

Predsednik Quebeca Parizeau in quebeški separatisti zelo veliko računajo na francosko podporo. Quebec je tradicionalno zelo povezan s Francijo. Francija ima tudi dobre odnose z ZDA in Kanado, najmočnejši so gospodarski. Uradna francoska vlada je zato zelo zadržana glede uradnih izjav, saj si noče kvariti ugleda, ki ga uživa v tem delu sveta. Francija upa in hoče ob morebitni odcepitvi Quebeca ohraniti enakovredne odnose z vsemi državami (z ZDA, KANADO IN QUEBECOM).

No, ob zadnji anketi, izvedeni v Quebecu, se do sedaj javno mnenje Quebecanov nagiba k federalni ureditvi. Ob vprašanju - Ali hočete, da se Quebec odcepi od Kanade in postane neodvisna država? - je 51 % Quebecanov odgovorilo z NE, 34 % DA in 15 % je bilo vzdržanih.

Anketo so izvedli po telefonu med 10000 naključno izbranimi prebivalci Quebeca meseca marca 1995. No, sam predsednik Quebeca Jacques

Parizeau je optimističen in pravi, da se bo odstotek za neodvisnost do junija še dvignil. Sami statistiki pravijo, da bi bil odstotek za »DA« višji, če bi bilo vprašanje o neodvisnosti in suverenosti, nižji pa, če bi se vprašanje nanašalo na odcepitev.

Drugi analitiki trdijo, da bo odstotek glasovanja podoben, kakor je bil ob glasovanju leta 1980: 60 % je bilo za federalizem, 40 % pa za separatizem.

Sami separatisti ob promociji največkrat uporabljajo besede neodvisnost in suverenost, medtem ko federalci, ki zagotavljajo, da Quebec ostane v Kanadi, uporabljajo največkrat besede separatizem. No, vsakdo si na svoj način hoče pridobiti čimveč privržencev in vplivati na javnomnenjsko razpoloženje državljanov Quebeca.

Quebeški ekonomisti so mnenja, da bi ob morebitni odcepitvi obdržali kanadski dolar, saj kot pravijo, če bi uvedli svojo valuto, bi jih borzni spekulanti uničili v 3 dneh.

Čeprav se zdi, da je ostalim provincam vseeno, če se bo Quebec odcepil ali ne, ima provinca Alberta največ sočustvanja za Quebec, naj ostane v okviru Kanade. Predsednik Alberta Ralph Klein je javno

apeliral na Quebec, naj ostane v okviru Kanade. Predsednik Klein pa pravi, da je Quebec zelo pomembna provinca in da jo s provinco Alberta vezeta globoko vezi. To je tudi res, da Quebec uživa specialni status province že od nekdaj. Alberta zelo močno tudi podpira beralce Daniela Johnsona, ki se zavzemajo za Quebec v okviru Kanade. Alberta je tudi ponudila svoje strokovnjake za zmanjšanje deficita. Alberta je zelo dober primer province, saj je zelo zmanjšala deficit, ki je bil pred 2 letoma 1 bilion dolarjev, skoraj na pozitivno bilanco. To so dosegli s radikalnimi spremembami v okviru generalnega sistema Kanade.

Ko so predsednika Alberta vprašali, kaj si najbolj želi, je izrazil željo, da bi postal predsednik Kanade. To pa zaradi tega, ker pravi, da so Albertanci šli skozi renovacijo finančnega sistema, ki pa je v velikem redu. Ravno tu bi morali narediti spremeni za zmanjšanje deficita Kanade, ki znaša 61 bilionov dolarjev.

To bo seveda težko, saj je letna vladajoča konzervativna vlada Mulrooneya pustila globoke posledice v finančnem sistemu Kanade.

Od zgrešenega »FREE TRADE« z MEXICOM in ZDA ter naložbe bilionov dolarjev v zgrešene projekte so pripeljali Kanado do ene od najbolj deficitarnih med kapitalističnimi državami.

Mitja Kofarac

Vestnik!

Po odklopu srednjevalovnega oddajnika

648 kHz samo še šumi

Izklopitev zaradi varčevanja?

Zgodilo se je od danes na jutri. V sredo, 19. julija, ob 6.00 so delavci oddajnega centra v Nemčevcih nenapovedano izklopili srednjevalovni oddajnik, prek katerega sta svoj program na 648 kHz oddajala Radio Murski val in radio MMR (Pomurski madžarski radio). Uradno obvestilo je vodstvo Podjetja za informiranje dobilo šele dobro uro zatem.

Zakaj takšna odločitev in kakaj na tak način, nas je zanimalo. Poklicali smo na RTV Slovenija, gospoda Leopolda Gregorčiča, direktorja Oddajnikov in zveze. Od njegove tajnice smo izvedeli, da moramo odgovor poiskati pri direktorju radijskih programov Andreju Rotu (leta namreč med dopustom zamenjuje generalnega direktorja RTV Slovenija Zarka Petana). Po nekajkratnih poskusih smo gospoda Rota le priklicali. Povedal je, da je odločitev o odklopu srednjevalovnega oddajnika posledica varčevalnih ukrepov; zaradi protestov, ki so začeli prihajati na osrednjo slovensko RTV-hišo, pa naj bi se sestalo njeno vodstvo in pripravilo odgovor za javnost.

Na Murskem valu smo medtem poslušalcem skušali pojasniti, kaj se je zgodilo. Seveda nas tisti, ki nas poslušajo samo na srednjevalovnem oddajniku, niso slišali. Takih je veliko tudi v Porabju, kjer so kraji (predvsem Dolnji Senik, Sakalovci in Slovenska ves), kjer se Murski val na svoji UKV-frekvenci 94,6 Mhz slabo ali pa sploh ne sliši. Tudi kolegi z MMR-a, ki naj bi kmalu postali del RTV-sistema, niso dobili pravih informacij o odklopu, oglasili pa so se že prvi ogorčeni poslušalci.

Zganili so se tudi politiki. Pro-

oddajnik Odgovor, če mu sploh lahko tako rečemo, smo potrdili. V njem je bilo povedano, da je to varčevalni ukrep, omenjena je bila telefonska služba, kjer bodo poslušalci izvedeli, na katerih UKV-frekvencah lahko spremljajo program slo-

Ob izkloplitvi so odgovorni pri RTV Slovenija zagotovili, da je slišnost MMR-a pa tudi Murskega vala na UKV frekvenci skoraj stoodstotna. Praksa je drugačna, saj imajo poslušalci MMR-a težave predvsem na Goričkem in v vznožju Lendavskih goric.

Tako so zdaj za lendavsko okolico aktivirali tudi frekvenco 103,3 Mhz.

Zanimiva pa je tudi izjava direktorja Oddajnikov in zveze, gospoda Gregorčiča, ki je dejal, da bo RTV Slovenija vsem tistim, ki imajo le stare radijske sprejemnike (take, ki sprejemajo le po starej na srednjevalovnih dolžinah) zagotovili nove radijske sprejemnike.

Bomo videli!

test na vodstvo RTV-ja naslovila narodnostna poslanka Maria Pozsonec. Pomurska madžarska narodnostna skupnost pa je v protestu zapisala tudi tole: »Izklop naj bi bil posledica varčevalnih ukrepov RTV Slovenija. Mnenja smo, da je v skladu z ustavo narodni skupnosti zagotovljena pravica informiranja v njenem jeziku. Oddaje, ki jih oddaja MMR, spadajo v nacionalni program, zato tako samovoljno in nepremišljeno ravnanje najostreje obsojamo.«

Vsi pa smo čakali na rezultate pogovora vodstva RTV-ja. Gospod Rot nas je poklical in povedal, da naj ob 15.30 poslušamo Dogodke in odmeve Radia Slovenija, kjer bo objavljen tudi odgovor na vprašanje, zakaj so nenadoma odklopili srednjevalovni

venskega radia, pa tudi vesti protestu poslanke Pozsonceve. Protestni glasni so bili predvsem na Obali, kjer so prav tako izklopili srednjevalovni oddajnik na Belokrižu - zaenkrat niso prinesli rezultatov, čeprav se s to odločitvijo niso strinjali v slovenski medij in tudi mnogi v parlamentu. 13 članov sveta RTV-ja (kar je večina) je podpisalo sklep, po katerem bi morali takoj vključiti srednjevalovne oddajnike na Belokrižu, v Domžalah in Nemčevcih, vendar je pooblaščen namestnik generalnega direktorja RTV Slovenija Andrij Kozma sklep zavrnil, češ da to ni formalni sklep sveta RTV-ja. Predsednik in podpredsednik sveta sta namreč na dopustu.

Siava Eber

Niso politična prevara

Na zadnji seji območnega odbora Demokratične stranke upokojencev Gornja Radgona (DeSUS) so ostro kritizirali delovanje gornjeradgonskega občinskega sveta, ki nikakor ne doseže soglasja o nekaterih najpomembnejših zadevah, kakršna je tudi občinski statut. Brez njega po mnenju članov DeSUS-a ni možno tvorno in uspešno delovanje najvišjega občinskega organa.

Zato so podprli svojega edinega člana v občinskem svetu Milana Nekrepa, ki v njem zagovarja predloge in stališča, koristna za vse občane, hkrati pa so mu naložili, da mora tudi v prihodnje nasprotovati odločitvam, ki so le v interesu

posameznikov in političnih strank. Kritizirali so tudi najnovejši slovenski turistični prospekt, v katerem je Gornja Radgona z okolico preslabo predstavljena, in podprli predlog, naj se ob reki Muri med Apačami in Radenci uredi kolesarska steza. Sami pa si bodo prizadevali - prek svojega člana v občinskem svetu -, da bi pridobili čim več dodatnih sredstev iz nekaterih državnih skladov, predvsem iz sklada za razvoj demografsko ogroženih območij.

Na seji so podprli tudi predloge vodstva DeSUS-a v Ljubljani, da bi imeli na prihodnjih državnozborskih volitvah svoje kandidate na vseh listah in po vsej državi.

Ne želijo prevzeti oblasti, temveč si bodo predvsem prizadevali za interese armade upokojencev, saj se njihov položaj nenehno slabša.

Zavrnili pa so očitke Janeza Janše, da je DeSUS podaljšana roka Združene liste socialnih demokratov in velika politična prevara. Upokojencev ne zanima, meta ne leva ne desna politična stran, temveč le pošten odnos do njihovega minulega dela.

Zato se jim zdi nesprejemljiva odločitev, da morajo ob vseh litvi v stanovanja, ki so last SPIZ-a, plačati 50 mark po kvadratnem metru, drugim pa tega ni treba.

T. T.

VESTNIK

Izdaja Podjetje za informiranje Murska Sobota

Časopisni svet: dr. Jože Bedemjak, Štefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Cilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šifnar.

Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balažič-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Smej, Štefan Sobočan (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Ulca arh. Novaka 13, tel. št. 31 998 (naročniška služba), n.c. 31 960, 33 019 (novinarji Vestnika), Venera (trženje) 33 015, št. telefaksa 32 175. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Naročnina za II. trimesečje 1995 je 1.850,00 SIT, polletna naročnina je 3.340,00 SIT, za naročnike v tujini 100 DEM letno.

Tekoči račun pri Agenciji RS za PPNi Murska Sobota: 51900-603-30005, devizni račun pri Abanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512.

Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje tehnik Vestnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje pet-od

Življenje »na igli«

Z očmi, ki niso videle

Zaslepljeni s prepričanjem, da nas droge ne morejo zadeti, zaverovani v to našo ošabno držo, da se nam, dobrim ljudem ob Muri, kaj takega že ne more zgoditi, smo živeli nekaj let.

Kot da je tudi v nas samih predolgo živela podoba našega malega sveta, v kateri k lesenemu vozu s kravjo vprego pač ne sodi odvisnik z iglico. Sedaj nas vesti o razširjenosti zasvojenosti z ilegalnimi drogami v našem mestu pretresajo, smrti mladih zaradi smrtnih odmerkov mamila šokirajo in zaskrbjujejo. Kot da je val narkomanije s Primorske kar čez noč pljusnil k nam. Ujel nas je povsem nepripravljen in pod veliko družbene nesreče, ki nas je zadel, sprašujemo po krivcih.

Cilje uživanja ilegalnih drog pri nas vlada histerija, do legalnih drog, tablet, alkohola in tobaka, pa brezbriznost, nam v svojih strokovnih razpravah družbo ogledajo strokovnjaki. Lahko jim priznamo, da imajo prav, lahko jim povsem prikramamo, toda s tem še zdaleč ne bomo s sebe otresli družbene zaskrbljenosti. Zato kot civilna družba smemo spraševati, da bomo spoznali vso globino, razsežnost in nevarnost odvisnosti pri nas, v našem kraju, mestu, vasi. Terjati in pričakovati smemo, da država in javne službe naredijo vse za zmanjšanje problema.

Toda: takrat ali morda prej bomo spoznali, sami občutili, kako spolzi iz rok, meriti ne več po tem, katera terja večji šerek, ali jih celo postavljati v vrsto od bolj do manj alarmantnih. Do tega spoznanja pridemo takrat, ko nesreča udari nas same ali nam znane in bližnje. Za vse te ima breme droge lastno in nepopisno bol.

V iskanju krivcev in terjanju odgovornosti moremo prestopiti tudi prag od družbenega k zasebnemu. Če zaradi zlorabe drog na zatožno klop postavljamo državo, policijo in sodišča pa šolske, zdravstvo in še koga, potem je pošteno, da se ozremo tudi na se. Koliko smo sami s svojim ravnanjem zaradi nevednosti, nezanimanja, brezbriznosti ter življenjske inhe odskrnili vrsto drogi? Obnašamo se, kot da se to nas prav nič ne tiče. Najprej, kot da se nam kaj takega že ne more zgoditi, in potem, da je to problem, s katerim naj se ukvarjajo drugi, za to plačani, strokovnjaki. Zato tudi na nas, posameznike in civilno družbo, odpade del krivde, ker se ne zganimo. Odvisniki, ki v svoji boleznini iščejo pomoč, imajo celo prav, ko pravijo: za nas kot da nikomur nič mar.

Droga je prestopila meje vseh slojev in starosti

Ilegalne droge pri nas niso od večera, ampak so med nami že dvajset let. Takrat so bile očem javnosti prikrite, saj je bilo uživanje umaknjeno za štiri stene stanovanja, odvisniki pa so prihajali predvsem iz premožnejših družin. Zasebno življenje bogatih je bilo in je še vedno močno prikrto očem javnosti in odmaknjeno nadzoru. Droga je bila dražja in zato dostopna sloj, ki so si jo lahko kupili ali se do preprodajalca v večje mestne središče. Danes je poceni, saj je za »šute« treba dati le dva tisoč tolarjev. Zato je droga lahka prestopila meje vseh socialnih slojev in vseh starosti. Zaradi nizke cene in bogate ter razvijene ponudbe na trgu je dostopna tako otrokom, učencem in dijakom kot nezaposlenim in zaposlenim, revnim ali bogatim, mlajšim ali starejšim. Če poznamo narkomane naše pokrajine, lahko ovržemo stereotip o tem, da je problem odvisnosti od ile-

galnih drog problem bogatih in premožnejših slojev. Odvisniki prihajajo tako z mesta kot podežalja, stari od 14 do 40 let. Največ je dijakov in učencev, ti, ki pa so poiskali pomoč na centru za socialno delo, so večinoma nezaposleni.

Po pomoč v zdravstveno ambulanto je prišlo tudi nekaj starejših odvisnikov, ki so zaposleni na odgovornih delovnih mestih.

načinu pridobivanja droge, h kuhanju makovih glav, posebno takrat, ko zmanjka druge droge. Močno razširjeno je tudi kajenje konoplje.

Za naše odvisnike v tednu, dveh do pol kilograma heroina

Cena heroina na trgu je odvisna od ponudbe, in ta je v zadnjem letu ali dveh velika. Iz grama heroina si odvisniki pripravijo od šest do deset »šutov«, koliko šutov na dan potrebujejo, pa je odvisno od stopnje zasvojenosti ali telesne odvisnosti, potrebe. Močno odvisni potrebujejo dnevno tudi po gram heroina.

Prva droga je heroin

Posebne registracije odvisnikov nima nobena služba. V svoje evidence zdravstveni in socialni delavci zapišejo le tiste, ki pri njih iščejo pomoč ali se odločijo za zdravljenje. Na murskosoboškem centru za socialno delo je pomoč iskalo okoli petindvajset odvisnikov. Prvi so na njihova vrata potrkali lansko leto. V zdravstvene ambulante je zaradi bolezni odvisnosti in tudi drugih zdravstvenih težav ali z namenom zdavljenja prišlo okrog trideset bolnikov. Svoje podatke imajo tudi na policiji. Po podatkih kriminalistične službe Uprave za notranje zadeve v Murski Soboti, za katere sami pravijo, da so dokaj točni, ilegalno drogo uživa že okoli 150 odvisnikov. Skoraj polovica jih je po zdravstvenih podatkih od droge že močno odvisnih, drugi pa so občasni uživalci droge. Odvisniki so v glavnem uživalci heroina, precej posegajo tudi po hašišu. Na črnem trgu je zaradi nepravilnosti pri predpisovanju mogoče kupiti tudi metadon, zelo pogosto pa odvisniki posegajo tudi po apaurinu, bluzepanu, trazinu, heminevrinu. Tablete tudi kombinirajo z energijskimi napitki, kot je red bull. Še vedno se zatekajo tudi h staremu

Klub nizki ceni na trgu je drogo vendar treba kupiti ali zanjo imeti denar. V začetku manj, ob čedalje večji telesni odvisnosti vedno več. Redki zaposleni odvisniki imajo vir sredstev, mladi pa jemljejo v družini. V začetku skrivoma pobirajo iz denarnic ali si pomagajo s tatvinami in prodajo domačih dragocenejših predmetov. To počno največkrat dotlej, dokler starši tega ne opazijo. Takrat pa se pogosto obrnejo kar neposredno nanje ter jih v svoji potrebi prosijo za denar ali tudi izsiljujejo. In starši v tej veliki stiski lastne nemoči in otrokove telesne potrebe denar za drogo otroku večkrat tudi dajejo. Tisti odvisniki, ki tega vira nimate, lahko korak do denarja storijo s pomočjo kaznivega dejanja, tatvinami, vlomi, prostitucijo. Slednje se pojavlja tudi pri nas, ugotavljajo na enoti Uprave za notranje zadeve, vendar predvsem zaradi poceni droge naši odvisniki niso pogosto storilci kaznivih dejanj te vrste.

»Zlati šut« v smrt

Katera doza je smrtonosna? Zelo različno, odvisno od stopnje telesne zasvojenosti in čistosti heroina. »Zlati šut«, »šut« najvišje omame lahko postane smrtonosen, če se na trgu pojavi čistejši heroin. Od isti dozi je učinek čistega heroina večji, smrtonosen.

Kolegialnosti med odvisniki v smislu posojanja, odstopanja doge ni, pripravljeni pa so si posojati igle. Možnost okužbe na ta način je med odvisniki zato velika. Po nekaterih zdravstvenih podatkih narkomani z našega območja pogosteje bolevaljo

za hepatitisom C, v zdravstvenih kartorekah pa imajo večkrat zapisano drugo diagnozo, diagnozo duševne bolezni.

Pot zdravljenja

Nekdo je zapisal: zasvojeni praviloma nimajo toliko strahu pred smrtjo kot pred zdravljenjem in normalnim življenjem. Kaj doživljajo v sebi, ko se odločajo za pot zdravljenja? Je odločujoče prepričanje, da je tudi zanje še pot, rešitev, ali spoznanje brezizhodnosti položaja, v katerem so se znašli?

Kakšna pot čaka tistega, ki se odloči za zdravljenje? Naši odvisniki z napotnico osebnega zdravnika ali zdravnika, ki se ukvarja z odvisnostjo, odidejo na razgovor v Maribor k dr. Pišču. Po pogovoru s psihiatrom in po individualni obravnavi bolnika se potem izbere način zdravljenja. Lahko je to zdravljenje z metadonskim programom ali zdravljenje odvisnosti brez nadome-

stka drog. Metadonski program ima dve vsebini: vzdrževalna terapija z metadonom, katere namen je pomagati odvisnikom, ki se zastrupljajo politoksično hkrati z alkoholom, tabletami in drogami, ter substitucijska s postopnim zniževanjem doze metadona. Ti programi se lahko izvajajo ambulantno.

S prvim avgustom bo ambulanta odvisnosti ali center za preprečevanje in zdravljenje odvisnih od nedovoljenih drog tipa B začel delati tudi v murskosoboškem zdravstvenem domu. Center za detoksifikacijo v Ljubljani, kjer se odvisnosti zdravijo na bolnišnični način šest tednov, je naslednji korak na poti zdravljenja, vanj pa lahko gredo samo tisti odvisniki, ki so na nizki dozi metadona.

V centru za detoksifikacijo, kjer vladajo stroga pravila delovanja in obnašanja, se namreč začne intenzivna psihična in osebna terapija, ki doseže vrh v komunah. V komune ali terapevtske skupnosti, ki so zadnji korak zdravljenja, namreč sprejmejo samo popolnoma čiste posameznike, ki že nekaj časa živijo brez droge.

Kot nagrizeno jabolko

Odvisnost ni le bolezen telesa, ampak nagrize tudi dušo. Odvisnik je zase povedal: sem kot nagrizeno jabolko v peklju, ki nikoli več ne bo celo. Zaradi osebnostnih potez in spremenjnih človekove duše je zdravljenje tako težko. Torej ne gre samo za problem fizične odvisnosti, ampak predvsem psihične. In tu odvisniki našega mesta, vasi, pokrajine nimajo skoraj nobene možnosti. Vračajo se z zdravljenja, kjer so jim pomagali ozdraviti fizično odvisnost, a pridejo v staro okolje, se srečajo s starimi in še novimi problemi, ki jih je težko rešiti. Začeti znova z etiketo zdravljenega narkomana ni lahko, še težje, če ni nikogar, ki bi bil v oporo. Uspešnost zdravljenja je 30-odst

otna, sedem od desetih zdavljenih se vrne v življenje odvisnosti.

Represija v preprečevanju

Policija in pravosodje problema odvisnosti ne bosta rešila, ugotavljajo na policiji. Poznajo odvisnike in tudi razpečevalce, so nam povedali na murskosoboškem unzuju, kajti slednji večinoma delujejo v dvojni vlogi tako prodajalca kot uživalca. Kaj narediti, vsak dan nad njimi izvaja ti nadzor, presijo?

Problem trgovskih poti, tranzita z mamili je velik, odkrivati in preprečevati pa težko. Tiho-tapci so v svoji domiselnosti skoraj vedno korak naprej. S tem ko se je zaradi vojne zaprla balkanska pot trgovine z drogami, ta sedaj teče v smeri od Romunije prek Madžarske in se nadaljuje preko meja, ki obkrožajo našo regijo.

Mejni prehod Dolga vas je kraj, kjer se skoraj gotovo pretoci velika količina mamil, in prek naše pokrajine, ki je postala pomembno tranzitno območje, tečejo pomembne trgovske poti z mamili. Na policiji menijo, da vozlišča mreže pri nas ni in da gre predvsem za prometne poti.

Socialna pomoč in preventiva

V nekaj vrsticah ni mogoče zaobjeti vsega, kar bi lahko zapisali pod ta naslov. Na centrih za socialno delo se prebujajo preventivno delo z mladimi, na murskosoboškem je z delom začela skupina staršev zasvojenih otrok, pedagoški delavci se dodatno izobražujejo v okviru projekta prevencije na šoli. Toda še vedno je ogromno praznega prostora in bela lisa je premočna.

Težišče preventive je v graditvi pozitivnih elementov življenja, za to pa niso poklicani samo strokovnjaki javnih služb, ampak vsi, ki v sebi vedo, da mlade sprejemajo in bi z njimi lahko delali. Oporo potrebujejo mladi, ki v mladostniškem iskanju iščejo samega sebe, ter pomoč tisti, ki se vračajo z zdravljenja. Na dolgi poti boja so tudi njihovi starši.

MAJDA HORVAT
Fotografija: Jure Zauneker

Olje pa kar v zemljo

Divja smetišča so številnim najprimernejši kraji, kamor hodijo odlagati predvsem večje kosovne odpadke, avtomobile, televizorje in podobno. Čeprav je takšnih pri nas kar nekaj, redko kdaj vzbujajo večjo pozornost. Potem ko je obrtnik iz Murske Sobotne na divje smetišče pri naselju Pušča odpeljal sedem petdesetlitrskih sodov odpadnega olja, pa je to pri marsikom vzbudilo zgražanje. V začetku se je namreč govorilo, da je lahko ogroženih štiri tisoč gospodinjstev v Murski Soboti.

Po nekaj dnevih je začelo odpadno olje odtekati v zemljo. Šele takrat so vaščani Pušče o tem obvestili policijsko postajo. Anton Ošlaj, republiški zdravstveni inšpektor UE Murska Sobotna, je povedal, da domnevajo, da je v zemljo izteklo največ 800 litrov olja, saj je v sodih ostalo 600 litrov. Odpadno olje je onesnažilo 20 do 30 kvadratnih metrov zemlje do 1,8 metra globoko, ki so jo izkopali, tako bodo morali odstraniti 180 kubikov zemlje. Kam jo bodo odpeljali na čiščenje oziroma kdo bo to storil, se še ne ve, saj kmalu pričakujejo še rezultate analize zemlje.

Takoj po tem, ko so vaščani Pušče obvestili pristojne organe, so le-ti preventivno prepovedali uporabo vode iz lastnih vodnjakov. Obiskali smo tudi Rome, ki živijo najbližje odlagališču, vendar o tem niso hoteli veliko govoriti. Lahko smo razbrali, da se bojijo in da jim je nekdo grozil. Dejali so tudi, da jih takšen dejanja zelo motijo in da tisti, ki imajo navaden vodovod, občutijo okus. Želeli so, da naj jim sedaj poskrbijo za neoporečno vodo. Ena od domačink pa je povedala, da nikoli več ne bo mogla piti vode iz starega studenca.

Po podatkih Inštituta za varstvo okolja Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor je talna voda na mestu razlita olj onesnažena z mineralnimi olji, izmerili pa so tudi povišanje fenolov v vodi. V vodnjaku na Pušči neposrednega vpliva niso zaznali. V zvorcu vode iz mestnega vodovoda niso opazili nobenih sprememb. Ker je podtalnica v smeri severovzhod severozahod, razlitje ni vplivalo nanjo. Tako izliv ni onesnažil zajetja vode v Črnskih mejah, vendar

Kaj bo z zemljo, prepojeno z odpadnimi olji?

bodo še nekaj časa analizirali in spremljali sestavo vode v okolici razlita.

Preostalo olje v sodih so predali Petrolu. Na Petrolu so povedali, da sprejemajo samo odpadna olja znanih kupecv, naredijo analizo in olja pošljejo v Salonit Anhovo. Večji porabniki imajo analize zastonj, obrtniki pa morajo plačati okoli tristo nemških mark. Na OMW-ju so povedali, da ni bilo večjih povpraševanj, kam z olji, sami shranjujejo odpadno olje v sode, majhno količino pa so pripravljene shraniti.

Obrtnik Vinko Lutar, ki je priznal, da je to storil, je povedal, da je želel s svojim dejanjem opozoriti na divje odlagališče, ki pa ni edino v okolici Murske Sobotne. Dodal je, da je olje doma zbiral petnajst let, da sodi niso bili popolnoma polni in da je bila poleg olja v sodih tudi voda. Pravi tudi, da ni izteklo 800 litrov, kot ga bremenijo. Sodi z oljem so bili ob prevozu zamašeni in nekdo jih je moral odmašiti. Odpadna olja pa naj bi tja vozili tudi drugi.

To verjetno ni edini primer odpadnega olja, ki je steklo v zemljo, gotovo pa je največji. Saj kot je povedal zdravstveni inšpektor, podobnega primera pri nas ne pomnijo. Vprašamo se lahko samo, kam se stekajo vsa druga odpadna motorna olja iz domov ter manjših in večjih delavnic.

Aleksandra Nana Rituper

STIGMA
droge, AIDS
061 97 89
od pon. do pet.
od 10.30 do 14.30
in od 15.00 do 20.00.

Problemsko o položaju v pomurski govedoreji

Gibanja, ki vodijo v katastrofo

Najnovejši ukrepi naj bi prispevali k normalizaciji razmer, zatrjujejo v kmetijskem ministru

Pomurski kmetijci trdijo, da so se razmere v živinoreji na njihovem območju v zadnjem času tako poslabšale, da je ogrožen obstoj te kmetijske dejavnosti, o kakršnem koli razvoju pa sploh ni mogoče niti razmišljati. To še posebej velja za govedorejo, na težave pa so rejci opozorili že na občnem zboru rejcev govede lisaste pasme za Pomurje pred poldrugim mesecem. Ker na tem občnem zboru ni bilo najodgovornejših predstavnikov kmetijskega ministristva, so sklenili, da o razmerah spregovorijo na problemski konferenci in ta sklep so konec minulega tedna tudi uresničili. Ob rejcih, predsednikih posameznih občin, kmetijskih zadrug, predstavnikih nekaterih živilskopredelovalnih obratov, svetovalne službe in drugih, ki so odgovorni za položaj v govedoreji, sta na pogovoru sodelovala tudi kmetijski minister dr. Jože Osterc in državni sekretar za kmetijstvo v tem ministru, Ivan Obal.

Trditve o slabšanju položaja v govedoreji so pomurski rejci podkrepili z nekaterimi številkami. Stalež govedi na tem območju se je začel zmanjševati po letu 1965, tega leta je bilo osemenjenih 38.390 plemenic, v letu 1978 pa se je njihovo število zmanjšalo na 36.624, v letu 1991 pa so osemenili le 29.162 govejih plemenic. V naslednjih letih se je zmanjševanje še stopnjevalo, saj se je v letu 1992 njihovo število zmanjšalo za več kot 2.000, v letu 1993 so imeli pomurski rejci 25.900 plemenic, v lanskem letu pa so jih osemenili le še 24.456. Če se bo zmanjševanje tako nadaljevalo, bomo imeli leta 2000 v Pomurju le še 18.500 govejih plemenic, pri takšnem številu pa ne bo več mogoče govoriti o govedoreji na tem območju.

Na zmanjšanje staleža opozarjajo tudi mlekarji, saj se je po letu 1992 začel zmanjševati tudi odkup mleka. Leta 1984 sta obe pomurski mlekarji odkupili 48,8 milijona litrov, leta 1989 52,9 milijona litrov in leta 1992 53,6 milijona litrov mleka. Kljub zmanjševanju staleža se je torej v tem času odkup povečeval, kar je posledica boljše izkoriščenosti genetskega potenciala krav molznic in torej večje mlečnosti, padec odkupa pa so prvič zabeležili v lanskem letu, ko so pomurski rejci oddali le dobrih 52 milijonov litrov mleka.

Pomurje je bilo v preteklosti znano tudi kot rejško središče plemenskih telic lisaste pasme, saj so jih rejci prodajali tudi v druge takratne jugoslovanske republike in tudi zunaj meja države. Vrhunec prodaje sega v leto 1983, ko so prodali 1.667 plemenskih telic, tako kot je padal stalež krav, tako pa se je zmanjševala tudi prodaja plemenskih telic. Do leta 1990 se je njihova prodaja več kot prepolovila, saj so jih tega leta prodali 715, v naslednjem letu pa le še 284. Tudi v naslednjih letih se je zmanjševanje nadaljevalo (izjema je bilo lansko leto, ko so zaradi spodbud za privezovanje plemenskih telic v nekaterih pomurskih občinah prodali 349 plemenskih telic), v prvi polovici letos pa so jih prodali le še 40. Dodatna težava ob vsem pa je še ta, da pri rejcih v zadnjem času ostajajo klavrne privesnice, ki jih ni mogoče prodati.

Pomurski govedorejci so že na občnem zboru rejčke zveze sprejeli nekatere zahteve, ki so jih ponovili tudi na tokratni problemski konferenci. Ker je Pomurje v zadnjem času postalo uvoznik nedopitane živine, zahtevajo prepoved uvoza vseh živali, ki pozitivno reagirajo na bolezn, karantenski hlevi pa morajo biti na ustreznih lokacijah. Prelevmani, ki se plačujejo pri uvozu mesa, naj se zbirajo na posebnem računu pri kmetijskem ministru in se tudi namensko porabijo, zahtevajo pomurski rejci, ki predlagajo tudi večje regrese za privezovanje

privesnic, ukinitve prometnega davka pri njihovem nakupu, rejci pa naj dobijo tudi regres za klavne privesnice vsaj v višini od 80 do 100 tolarjev za kilogram mesa.

Po podatkih pomurskih rejcev je v primerjavi s lanskim decembrom odkupna cena govede zdaj manjša za 4,2 odstotka, pokritost polne lastne cene pa se je tako z lanskih 90 znižala na okoli 80 odstotkov. Po vsem tem hočejo odgovor, kakšno je mesto pomurske govedoreje v slovenski kmetijski razvojni strategiji, saj se stanje, ki zdaj je, ne sme nadaljevati. Minister Osterc težav v govedoreji seveda ni zanikal, menil pa je, da jih je treba obravnavati v sklopu vseh drugih dejavnosti, če želimo dobiti realno sliko o položaju v kmetijstvu. Ker kmetje opuščajo posamezne proizvodnje in se preusmerjajo v druge, je treba ugotoviti in proučiti, kaj se dogaja pri preustroju v pomurskem kmetijstvu. Po besedah državnega sekretarja Ivana Obala so v kmetijskem ministru za izboljšanje položaja že predlagali nekatere ukrepe in vlada jih je tudi sprejela. S povečanimi prelevmani se je uvoz mesa tako rekoč ustavil, tako da se bodo začele razmere pri odkupu postopno normalizirati, prav tako pa bodo zagotovili tudi ugodna posojila za odkup govede, ki zdaj čaka v hlevih.

Predstavnika kmetijskega ministristva govedorejcev sicer nista povsem prepričala, da se bo stanje izboljšalo, so pa bili mnenja, da kmetijsko ministristvo običajno reagira prepozno, ko so posledice že občutne. Sicer pa pravijo, da ne potrebujejo nobenih novih strategij, pač pa konkretne akcije in izvajanje že sprejetih usmeritev. Zdaj pa je tako, da so interesi različni, na eni strani so živinorejci s svojimi zahtevami, na drugi je kmetijsko ministristvo in na tretji predelovalna industrija.

LUDVIK KOVAČ

Tehnostroj MO

Banka odgovarja Tomiju Nemcu

Na šesti seji Občinskega sveta Občine Ljutomer konec maja je član sveta Tomislav Nemeč postavil vprašanje v zvezi z razlogi za stečaj Tehnostroja MO. Odgovor je na občinski naslov 10. julija poslala LB Pomurska banka, obravnavali pa ga bodo na današnji četrtkovi seji sveta. V odgovoru, ki ga je podpisal direktor banke Viktor Šbül, je zapisano, da je družba Tehnostroj MO v letu 91 poslovala z izgubo v višini 69,5 milijona tolarjev. Izguba je bila tudi od polletnem poslovanju naslednjega leta, zato so pripravili predlog prisilne poravnave. LB Pomurska banka, d.d., je devetega novembra leta 92 izdala upnikom družbe garancijo za vračilo sredstev po pogojih prisilne poravnave v višini 19,2 milo SIT. Upniki so bili plačani v dveh obrokih.

Družba je tudi po zaključnem računu za leto 92 izkazala izgubo v višini 182 milo SIT, prav tako tudi po perio-

Z nadzorom in ukrepi nad neplačevanje prispevkov obveznega zdravstvenega zavarovanja

Če plačani prispevek, potem tudi plačana bolniški dopust in zdravniški pregled

Zdravstvena zavarovalnica je že nekaj časa ugotavljala, da ima predvsem med zasebnimi delodajalci številne dolžnike, ki ji tudi po nekaj mesecev dolgujejo plačilo prispevka za zdravstveno zavarovanje.

Na nedoslednost pri izterjavi so opozarjali tudi delegati skupščine zavoda in terjali, da zaradi pomanjkanja denarja v blagajni zavarovalnice vodstvo nekaj ukrene. Zato so se direktorji Zavoda za zdravstveno zavarovanje odločili vzpostaviti kontrolo plačevanja prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje, izbrani način nadzora in ukrepi pa so predvsem pri Obrtni zbornici Slovenije naletehi na hudo kritiko in zavračanje. Z obrtne zbornice so vladni službi za zakonitost pred dnevi poslali tudi dopis ter jih zaprosili za preverjanje in mnenje o zakonitosti navodil, ki jih je izdal Zavod za zdravstveno zavarovanje.

Le-ta je od prvega julija zasebnikom odvzel pravico potrjevanja zdravstvenih izkaznic. Samostojnim zavezancem, samostojnim podjetnikom, njihovim delavcem in družinskim članom zdravstveno izkaznico lahko potrjuje le Zavod za zdravstveno zavarovanje. V prvih izdanih navodilih ali obvestilu zasebnikom so z Zavoda tudi sporočili, da tistim, zasebnikom in pri njih zaposlenim ter njihovim družinskim članom, za katere niso plačani prispevki, zdravstvene izkaznice ne bodo potrdili.

Dokazilo o plačilu prispevka naj bi jim izdala Republiška uprava za javne prihodke. Ne potrjena zdravstvena izkaznica bi pomenila, da bi v javni zdravstveni ustanovi osebo, ki bi iskala zdravniško pomoč, razen v nujnem primeru, lahko zavrnili, neplačani prispevek pa tudi, da zavod delavcu ne bi izplačal nadomestila plače za odsotnost z dela zaradi bolezni, poškodbe ali nege družinskega člana in

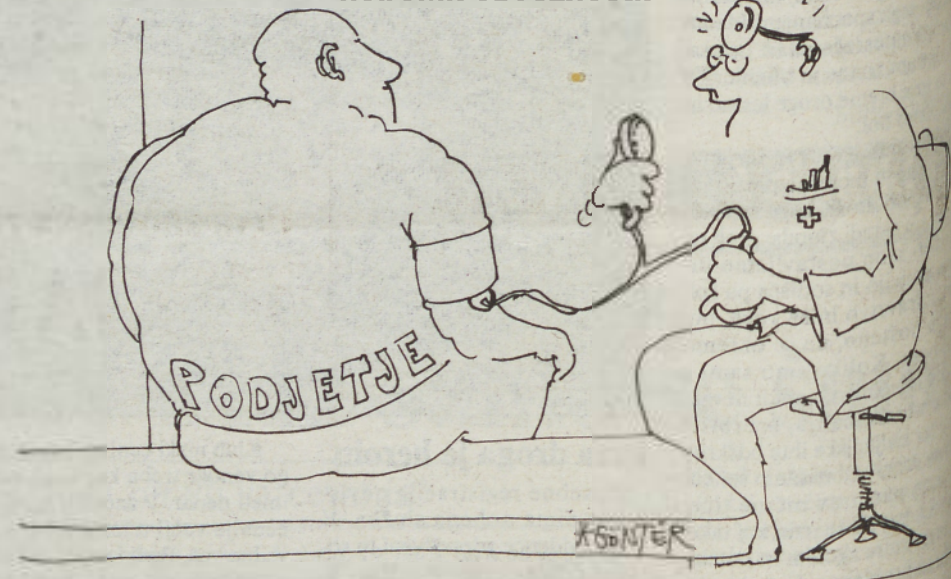
Prejšnjo sredo se je sestal izvršilni odbor Območne obrtne zbornice Murka Sobota, ki je v celoti podprl zahteve in pripombe Obrtne zbornice Slovenije o ukrepih zaradi neplačevanja prispevkov. Obveznosti je treba plačevati, so menili na seji, vendar so ukrepi neživljenjski ter najbolj prizadevajo zaposlene pri zasebnikih in njihove družinske člane. Predlagali so še, naj davčne službe posebej evidentirajo znesek neplačnega prispevka ter zamudnih obresti, zavzeli pa so se tudi za ureditev finančne discipline na vseh ravneh. Finančni red in sprotno plačevanje prispevkov in davkov terja in vzpostavlja država, obrtniki pa ostajajo pri izterjavi plačila za svoje delo nemočni.

Tudi vseh drugih prejemkov iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Taka vsebina ukrepov je predvsem zaradi svoje neživljenjskosti udarila bolnega, ki bi pred tem, ko bi prišel do zdravnika, moral obhoditi pot od davčne uprave do okenca zdravstvene zavarovalnice.

Če so ukrepi zaradi neplačevanja prispevkov upravičeni, pa zaposleni delavci in njihovi družinski člani, za katere delodajalec prispevkov ne plačuje, ne morejo biti kaznovani na način,

Lahko ste srečni, zajela vas je epidemija blokiranih žiroračunov v Sloveniji, zato vam nekaj časa ne bo treba plačevati nobenih obveznosti!

da se jim odvzamejo pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Tak način ukrepanja se je zato izkazal kot skrajno nedomišljen, vržen v uporabo z danes na jutri ter neživljenjski. Prek zaposlenih pri zasebnih delodajalcih zdravstvena zavarovalnica ne more izvajati pritiska na neplačnike prispevkov, smo lahko kritični do izbrane poti.

Zavod za zdravstveno zavarovanje z vedno novimi navodi-

Agencija za plačilni promet je murskosobotski območni enoti pripravila seznam dolžnikov na dan desetega julija. Njihovih med obrtniki je 37 podjetij s črne liste, tako zasebnih kot javnih, pa je 29. Slednji dolgujejo zdravstveni zavarovalnici za plačilo prispevkov za obveznega zavarovanja za nekaj manj kot 7 milijon tolarjev.

Doslej je na enoti murskosobotskega zavoda za plačila ve podpisalo 37 delavcev za katere delodajalec ni poravnal plačila za obvezno zdravstveno zavarovanje. V Murski Soboti imajo tako deset podpisov, izpostavi v Gornji Radgani štirinajst, Lendavi tri in Ljutomeru deset.

li prvotno napisane ukrepe polnjuje, kar samo poročuje o njihovi nedomišljenosti. Novost je, da tudi tistim, ki so v vsem, zaposlenim pri zasebniku, za katere delodajalec ne plačali vseh prispevkov, v zdravstveni zavarovalnici izkazali vendar potrdijo. Le-ta na izpolniti izjavo, ki označuje način prejemanja črte ter se izjasnijo, ali so oprešeni o tem, kako je plačilo prispevka zanje. Po navesti ni treba hoditi na davčno upravo po potrdilo o plačilu prispevka, saj seznam vseh dolžnikov z Agencije za plačilni promet območne enote zavarovalnice prejemajo mesečno. Na dan bodo redni plačniki prispevkov zdravstveno izkaznico do žig z dovoljenjem, da si bodo spet sami potrjevali zdravstveno izkaznico, vendar za največji leti. Za tiste, ki so redni plačniki prispevka, vendar obveznosti prihaja do neporavnane obveznosti, naj bi vejjalo, da bi zdravstvene izkaznice, za nepotrjevali tri mesece, za neplačnike in njihove delavce ter družinske člane pa bo potrjevanje mesečno potrjevanje na območni enoti zavoda ali izpostavi slednje pa se po zadnjih navodilih o ukrepanju do poravnane obveznosti zadržati izplačila in narnih dajatev.

Toda družba je kljub prej navedenim ukrepom sanacije tudi po zaključnem računu za leto 93 in 94 poslovala z izgubo, v lanskem letu je znašala 165,6 milijona tolarjev.

V odgovoru so tudi navedli, da je bila likvidnost družbe slaba, svežega kapitala niso mogli zagotoviti, prav tako ne rešiti kadrovskega problema ali vodstva družbe, zato se je zaradi vsega navedenega tudi LB Pomurska banka, d.d., odločila za predlog stečajnega postopka v družbi Tehnostroj MO, piše v odgovoru.

at iz tekočega poslovanja v višini 1,7 milijona tolarjev, po devetmesečnih rezultatih poslovanja za leto 93 je bila razlika med poslovnimi prihodki in poslovnimi odhodki še večja in je znašala 13,2 milijona tolarjev.

V tem času je družba dosegla 60,8 odstotka poslovnih prihodkih na tujem trgu, za leto 94 pa so načrtovali še 20-odstotno povečanje.

Na osnovi doseženih pozitivnih rezultatov iz tekočega poslovanja v letu 93 so v družbi pripravili program sanacije na način, da Tehnostroj MO pridobi tuji kredit za dobo štirih let v znesku milijon mark oziroma 75 milijonov tolarjev. LB Pomurska banka, d.d., se je je poleg izdaje jamstva za prej navedeni kredit vključila

dičnem obračunu ob polletju leta 93. V prvem polletju 93 pa je družba prvič po nekaj letih dosegla pozitivni rezul-

O zaposlitvah tega leta

Za kramp in lopato brez šole

Območna enota murskosoboškega Zavoda za zaposlovanje je konec lanskega leta podjetjem in organizacijam poslala anketo in po vrnjenih vprašalnikih so pripravili zanimivo analizo napovedi o načrtovanju zaposlovanja v tem letu. Anketo so poslali 482 podjetjem in organizacijam, izpolnjeno anketo pa je vrnilo 250 naslovnikov s 25 623 zaposlenimi. Z anketo so zajeli v upravnih enotah Murska Sobota, Ljutomer in Lendava več kot 80 odstotkov zaposlenih, anketa v gornjeradgonski upravni enoti pa je zajela nekaj manj kot polovico vseh zaposlenih.

V analizi, ki so jo pripravili po dobjenih odgovorih, so najprej ugotovili, da podjetja in organizacije v naši pokrajini v tem letu nameravajo zaposlovati, tako da bo po napovedih povprečna rast zaposlovanja v gospodarstvu 3,3 in v negospodarstvu 1,7 odstotka. Toda podrobnejša razčlenitev povprečja nam daje povsem drugo podobo. Povprečno pozitivno rast zaposlovanja naj bi statistično beležila le murskosoboška upravna enota in še to bodo

predvsem zaposlitve za določen čas. Zato bo še najbolj blizu resničnim razmeram ugotovitev, da se bo število zaposlenih v gospodarstvu še naprej zniževalo.

Zaposlovali bodo po napovedih nekaj malega le v industriji in rudarstvu, gradbeništvu in sta-

Izobrazbena struktura zaposlenih v podjetjih in organizacijah 1994

Po stopnji izobrazbe v odstotkih

	I. in II. stopnja	III. in IV. stopnja	V.	VI.	VII. in VIII.
Pomurje	33,6	33,7	20,7	7,3	4,7
Slovenija	27,8	32,0	24,3	8,2	7,7

Po napovedih zaposlitev za leto 95 naj bi se izobrazbena struktura zaposlenih v naši pokrajini za las popravila. Delež zaposlenih s prvo in drugo stopnjo izobrazbe naj bi znašal 33,1 odstotka, s tretjo in četrto 34, peto 20,5, šesto 7,5 ter sedmo in osmo 4,9 odstotka.

novanjskih komunalnih dejavnostih ter v družbah za finančno tehnične in poslovne storitve.

Delodajalci bodo tudi v tem letu zaposlovali predvsem za določen čas in v Pomurju je ta delež pomembno višji od republiškega povprečja. Z debelimi črkami pa moramo izpisati podatke o načrtovanih zaposlitvah po stopnji izobrazbe, saj so še kako resnično ogledalo našega gospodarstva.

Delodajalci načrtujejo zaposliti nekaj več kot tisoč delavcev, toda več kot 700 bo dobilo delo s prvo, drugo, tretjo in četrto stopnjo izobrazbe.

Po strokovnih delavcih in delavcih z višjo in visoko šolo naši delodajalci skorajda ne povprašujejo. Prej kot v gospodarstvu pa se zanje najde delo le v negospodarstvu. S takim trendom zaposlovanja bomo vedno bolj capljali tako za republiškim povprečjem in še bolj za centri znanja in moči.

Podjetja in organizacije pa so za to leto po anketnih podatkih napovedale tudi 496 presežnih delavcev. Večino presežnih delavcev napovedujejo v industriji ali 72,2 odstotka vseh, sledi kmetijstvo predvsem zaradi denacionalizacijskih postopkov, medtem ko so v drugih dejavnostih napovedani manjši presežki. V negospodarstvu presežnih delavcev nimajo.

Brez dela bodo ostali predvsem delavci s tretjo in četrto stopnjo izobrazbe (skoraj 44 odstotkov vseh) sledijo delavci s prvo in drugo stopnjo izobrazbe z nekaj manj kot 40-odstotnim deležem ter zaposleni s peto stopnjo izobrazbe.

V svojem povzetku analize so strokovni delavci murskosoboške območne enote zavoda za zaposlovanje zapisali, da delodajalci iščejo predvsem mlajše delavce, zato v vrstah brezposelnih ostajajo starejši, tudi z višjo in visoko izobrazbo. Še manj možnosti za ponovno zaposlitev ostaja delavcem brez stokovne izobrazbe. Delež teh pa v zadnjem času spet močno narašča tudi zaradi tega, ker mladi prehitro zapuščajo šolske klopi tako zaradi nemotiviranosti za izobraževanje kot zaradi materialnih razmer.

MAJDA HORVAT

MIP Mercator Ptuj v nekdanji Platani Mercator - sosed tudi v Soboti

Največje slovensko trgovsko podjetje je uspelo prodreti tudi v trgovsko ograjeno in zaščiteno Mursko Soboto

Ob zvokih Ptujkega noneta in plesu Plesne skupine S11L Radenska so prvi kupci v petek, 21. julija, stopili v prostorne in dobro zložene prostore novega Mercatorjevega prodajnega centra ob Lendavski ulici. Verjetno se ga bo oprjelo ime Platani prodajni center, kajti MIP Mercator Ptuj in Trgoavto Koper sta v dobrih dveh mesecih obnovila in preuredila halo nekdanjega soboškega podjetja Platana v sodoben prodajni center na 1318 kvadratnih metrih in s 45 ari zunanjih površin, kjer so praktični parkirni prostori. Naložba je vredna 130 milijonov tolarjev

Nekoč zanemarjena hala Platane, danes sodoben poslovni center. Fotografija: Jure ZAUNEKER

Z obnovitvenimi deli so začeli 19. maja, po načrtih Optime je dela vodil in nadzoroval Jože Vaupotič, glavni izvajalec pa je bilo domače podjetje Pomgrad. Na otvoritvi sta sodelovala glavni direktor MIP Mercator Ptuj Stanislav Brodnjak in generalni direktor poslovne sistema Mercator Kazimir Živko Pregl, medtem ko se je direktor družbe Mercator Trgoavto Bruno Miklavc opravičil. Kljub močni sončni pripeki je bilo tega dne pred novim prodajnim centrom Mercatorja navdse slovesno; vabilu so se odzvali tudi številni župani, odgovorni v upravnih službah in posameznih organih, ki so verjetno veliko prispevali k temu, da je Mercator sploh uspel priti v dobro zastraženo Mursko Soboto. To je namreč nasploh prva Mercatorjeva trgovina v prekmurskem središču, doslej ga je obvladovala v glavnem Veletrgovina Potrošnik. Mercator ima svoja podjetja še v Gornji Radgoni (Sloga) in Lendavi (Univerzal), medtem ko deluje na Ptujju grostiočno podjetje MIP Mercator Ptuj. Kakor je omenil v govoru direktor Brodnjak, so kljub številnim zapetljajem (tega projekta so se lotili že jeseni 1993. leta) vse uspeli rešiti v rekordnem času in odpreti vrata trgovine ter poiskati 13 novih trgovcev (vsi so redno zaposleni in domačini), ki so bili prej zaposleni pri nezaupanju vrednih zasebnih trgovcih. Kolektiv bo vodil poslovodja Jože Vukan.

Poslovni center v Murski Soboti ne bo namenjen le kupcem posameznikom, temveč tudi lastnikom manjših družinskih podjetij, želijo pa si dobrega sodelovanja tudi z uglednim domačim podjetjem Potrošnik. G. Pregl je poudaril: »Smo konkurenti, ne pa sovražniki. Poslovni sistem Mercator od Potrošnika kot grosista več kupi kot mu prodaja. Naš skupni cilj je, da kupcem ponudimo čim boljše storitve in obdržimo kupno moč v Sloveniji. Enako kakovostni izdelki so po enaki ali nižji ceni na voljo tudi v Sloveniji, zato Slovencem ni potrebno več kupovati v tujini. Želimo tudi pritegniti dodatno kupno moč, zaposlovati domače ljudi, kupovati predvsem domače izdelke in na ta način slovenskim delavcem zagotavljati delo in zaslužek.«

Obeta se nam torej nova mreža brezcarinskih prodajalnih imen Regal. Glede na to, da so po zakonu pridobili vsa potrebna soglasja pri Ministrstvu za notranje zadeve in Ministrstvu za finance za prvo trgovino, verjetno ne bo problemov niti pri naslednjih, še posebej, ker jim stoji ob strani veliki brat Petrol, ki jim pomaga s svojimi zvezami in vplivom.

B. B. PEČEK

BERNARDA B. PEČEK

S seje Občinskega sveta Občine Sveti Jurij ob Ščavnici

V Žihlavi ni prostora za prašiče

Krajani so menda svetnikom zagrozili, da jih bodo zaprli v hleve pri Žihlavi, če bodo dovolili preselitev prašičev iz Podgrada

Čeprav na dnevnem redu zadnje seje Občinskega sveta Občine Sveti Jurij ob Ščavnici ni bilo predvideno, da bodo obravnavali tudi predlog o preselitvi prašičjih bekonov iz Farne Podgrad v Žihlavo, so temu namenili največjo pozornost. Seznanili so se tudi z namenom Istrabenza, da v Žihlavi zgradi novo bencinsko črpalko, sprejeli poslovnik o delovanju občinskega sveta ter obravnavali še več drugih točk.

Hleve v Žihlavi, ki so bili skupaj z okrog 200 hektarji zemljišč last Kmetijstva Črnci, se je Pomurska banka odločila prodati in razširile so se govorice, da jih namerava kupiti Farma Podgrad ter tja preseliti približno 3.500 prašičjih bekonov. Krajani so menda svetnikom zagrozili, da jih bodo zaprli v omenjene hleve, če dovolijo preselitev. Zato so verjetno tudi pod takim pritiskom sklenili, da tega ne dovolijo. S svojo odločitvijo so seznanili tudi Pomursko banko, agencijo Fenix, Kmetijstvo Črnci, Farma Podgrad in vse druge morebitne kupce žihlavske farne, ki bi tam morebiti želeli rediti prašiče.

Zupan Slavko Mihalič pa je svetnike seznanil tudi s spodbudno novico, in sicer da namerava Istrabenz zgraditi v Žihlavi novo bencinsko črpalko. Nekateri so menili, da bi bilo bolje, če bi črpalko zgradili v Vidmu ob Ščavnici.

Na dnevnem redu so imeli tudi osnutek poslovnika o delu občinskega sveta. Ker ni bilo posebnih pripomb, so ga preimenovali v predlog in ga še na isti seji z nekaterimi »lepotnimi« dodatki sprejeli. Potrdili so tudi delovni osnutek o ustanovitvi zavoda Pomurske lekarne, vendar so imeli nanj več pripomb; med drugim je njihova zahteva, da se ta ustanova imenuje Zavod lekarn Prekmurja in Prlekije, ker da Pomurec preveč asociira na izraz Jugoslovijan. Menili so tudi, da bi morala Lekarna Gornja Radgona uvesti dežurstvo ob sobotah, nedeljah in praznikih ter imeti podružnico pri Vidmu ob Ščavnici.

Jurjevski svetniki so v nadaljevanju zavrnili predlog sklepa o javnem razpisu za oblikovanje prednostne liste upravičencev za dodelitev socialnega stanovanja ter prošnjo Srednje strojne in tekstilne šole M. Sobota za finančno pomoč pri gradnji prizidka, ker to ni predvideno v proračunu, sicer pa je takšne naložbe dolžno financirati Ministrstvo Republike Slovenije za šolstvo in šport. Prav tako so zavrnili prošnjo za finančno pomoč, ki jo je na njihov svet naslovilo Pomursko društvo za cerebralno paralizo. Soglašali pa so z imenovanjem Ivana Rihtariča za direktorja Ljudske univerze Gornja Radgona.

T. T.

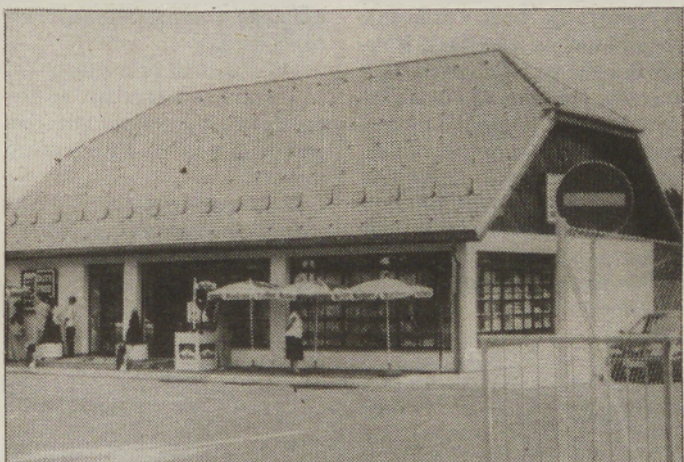
Prva slovenska zasebna brezcarinska trgovina v Petišovcih REGAL je napolnil regale

Soboški Inter-ing in družinsko podjetje Urankar sta ustanovila trgovsko podjetje Regal s sedežem v Ulici arhitekta Novaka 13 v Murski Soboti

V petek, 21. julija, so v Petišovcih, za slovenskim mejnim prehodom in tik ob reki Muri, ki je pravzaprav mejna reka med Slovenijo in Hrvaško, odprli prvo zasebno brezcarinsko prodajalno v Sloveniji, ki se imenuje DUTY FREE SHOP REGAL. Domače ime skriva za sabo tudi domače ljudi, saj sta trgovsko podjetje Regal, d. o. o., s sedežem v Ulici arhitekta Novaka 13 v Murski Soboti ustanovila soboško podjetje Inter-ing in eno največjih ljubljanskih zasebnih družinskih podjetij Urankar. Petišovska brezcarinska prodajalna je šele prva iz načrtovane mreže brezcarinskih trgovin ob meji in ekskluzivnih trgovin po večjih mestnih središčih.

Aprila letos so začeli z gradbenimi deli po načrtih Planinga iz Maribora. Zgradba je bila pripravljena za sprejem prvih kupcev že 12. julija. Priznati moramo, da doslej v Pomurju še nismo imeli tako okolju primerne trgovine, torej s povsem ustrezno arhitekturo, kakor je petišovski Regal (čeprav je pravno zgradba že na brezcarinskem območju). Zasluga za to gre zaposlenim z oddelka za okolje in prostor, ki so zahtevali načrt, narejen po vseh zahtevah spomeniškega varstva. Pri novogradnjah je to novost, kajti še nedolgo od tega so lahko v središču Lendave gradili karkoli (tudi črne škatle). Stroške gradnje sta si delila oba solastnika na polovico, 150 kvadratnih metrov površin, od tega je prodajnih okrog 100 kvadratnih metrov. Sedež družbe z omejeno odgovornostjo je v Murski Soboti, direktorica trgovskega podjetja pa je ga. Nada Urankar, ki je za Vestnik povedala:

»Regal je trgovska firma, ki smo jo ustanovili na osnovi dolgoletnega prijateljstva in z idejo, da bi se ukvarjali s trgovino. Začetek je bil težak, saj smo morali pridobiti vsa potrebna dovoljenja in soglasja ter predvsem zaupanje dobaviteljev. Nič ne namreč ni verjel, da bo neka

Mariborska projektantska firma Planing je izdelala načrte za lično trgovinico tik ob mejni reki Muri v Petišovcih.

nova in zasebna firma uspeša dobiti dovoljenja ministrstev za poslovanje v brezcarinski coni. Prav tako smo za vso konsignacijsko blago morali dobiti bančna zagotovila. Dobavitelji so podobni kot za druge brezcarinske prodajalne, seveda pa bo naša ponudba odvisna od tega, kaj bodo kupci iskali. To bodo predvsem - to se je potrdilo tudi v minulih 14 dneh - kupci iz Hrvaške. Računamo tudi na odprtje podobnih trgovin na drugih mejnih prehodih, vendar o imenih zaenkrat še ne bi govorila, ker je konkurenca zelo velika; samo tukaj v Petišovcih se želijo pojaviti tudi druge trgovske

mo doma predstavništvo za dva velika kemična koncerna, prodajamo pa kot veletrgovci še izolacijski material. S prodajo na drobno se oboji srečujemo prvič.«

Obeta se nam torej nova mreža brezcarinskih prodajalnih imen Regal. Glede na to, da so po zakonu pridobili vsa potrebna soglasja pri Ministrstvu za notranje zadeve in Ministrstvu za finance za prvo trgovino, verjetno ne bo problemov niti pri naslednjih, še posebej, ker jim stoji ob strani veliki brat Petrol, ki jim pomaga s svojimi zvezami in vplivom.

B. B. PEČEK

Kdo je odgovoren, da obrambni sistem pred točo v Sloveniji ne deluje?

Kmetijci zahtevajo odgovor

Taka in podobna vprašanja so poslanci državnega zbora postavljali vladi že na junijskem zasedanju. Odgovora vlade v javnih medijih še do danes nisem zasledil. Najbrž navadni smrtniki ne smemo vedeti za neodgovorno vedenje odgovornih v resornem kmetijskem ministru, predvsem pa Hidrometeorološkega zavoda Slovenije (HMZ), ki je po zakonu še vedno odgovoren za operativno vodenje sistema obrambe pred točo.

Ne vem, kako to, da v tej ljubi samostojni Sloveniji sistem obrambe pred točo ne deluje. Zakaj pa je v prejšnjem sistemu obramba pred točo dokaj dobro delovala in marsikje obranila ali vsaj ublažila uničenje ledene ujme. Za severovzhodno Slovenijo lahko trdim, da je v preteklem dvajsetletnem obdobju pravočasno delovanje raketnega sistema obrambe pred točo marsikdaj obvarovalo pomurska polja ter ljubljansko-oromoške vinograde in sadne plantaže. Sedaj pa je slišati samo tamljenje HMZ-ja, češ da ni zadostnih dokazov o uspešnosti delovanja sedanje sistema obrambe pred točo. HMZ bi najraje samo raziskoval nove sisteme, tako vsaj zatrjujejo v javnih obdobjih. Seveda pri tem ni odgovornosti, če se nekaj s to raziskuje, operativno vodenje sistema obrambe pred točo namreč niso in zahteva odgovornost. Tega pa v Sloveniji še nismo vajeni.

Kot laik vem, da mora imeti v državi vsak uporabnik sredstev

davkoplačevalcev nad sabo neki strokovni nadzor. Še toliko bolj pa bi tak nadzor potreboval HMZ, kajti takrat se ne bi mogel izgovarjati na slabo delovanje raket, prepozno dovoljenje kontrole zračne plovbe itd. Nekdaj je bilo to bolj zahtevno, ko je dnevno prek slovenskih kori-

dorjev letelo prek tisoč letal, danes pa jih verjetno leti desetkrat manj.

Če nekdo svojega dela ne opravlja zavestno in s polno odgovornostjo in če nad tem delom ni kontrole, potem tudi sedanji sistem obrambe pred točo ne more dobro delovati. Morebiti pa bi tudi poslancem kazalo, še bolj pa vladi, da vprašanje odgovornosti HMZ-ja pa tudi ministristva za kmetijstvo malo bolj zaostrijo.

Sem enakega mnenja kot mnogi v nebo gledajoči smrt-

niki, ko se nam približujejo točenosni oblaki, da je treba dose-danji sistem obrambe pred točo samo ažurirati, določiti odgovorne in strokovno kontrolo ter ga pustiti tako dolgo, dokler ne bodo naši že številni doktorji znanosti izumili kaj učinkovitejšega. Lahko pa se povrnemo tudi nazaj v stare čase in zopet začnemo zvoniti proti toči ter polja škropiti z žegnano vodicco. Morebiti bo to bolj pomagalo.

Ivan Muhič, Sp. Kamenščak 18, Ljutomer

Žetev v Pomurju se bliža koncu

Nezadovoljni s kakovostjo

Bomo letos dosegli rekorden lanski odkup?

V začetku tedna se je žetev pšenice na pomurskih njivah že krepko prevesila v drugo polovico. To lahko sklepamo po podatkih o odkupu, saj so v soboškem Mlinopeku do ponedeljka prevzeli že okoli 38 tisoč ton pridelka, vprašanje pa je, če bodo dosegli rekorden lanski odkup, ko so pomurski pridelovalci prodali 50 tisoč ton krušnega žita.

V minulih letih smo bili že nekako navajeni na vrste pred soboškim Mlinopekom, letos pa so bile nekoliko krajše. Vsaj med največjo vročino sredi dneva je bila čakalna doba nekoliko krajša, daljše kolone pa so bile v večernih in nočnih urah. Žal pa zdaj že lahko zapišemo, da so se tisti, ki so določali odkupno ceno pšenice, nekoliko uštel in bo držala trditev tistih, ki so napovedovali, da bo letošnja cena nižja od lanske. Vse namreč kaže, da pšenica ne bo dosegla 11,5-odstotne vsebnosti beljakovin, kar predstavlja izhodiščno ceno, saj se zdaj vsebnost le-teh giblje okoli 11 odstotkov.

L. K.

S Triglavom po Franciji

Provansa, dežela lepote in umetnosti

Provansa je ena najlepših francoskih pokrajin, v njej se gore stikajo z morjem, reka Rhone in Sredozemsko morje sta te kraje povezala z rimsko, grško in orientalsko kulturo, ki se je v zgodovini ob vpadih barbarskih plemen mešala z barbarsko robustnostjo in rezultat bogate zgodovinske preteklosti je pestra kulturnozgodovinska dediščina. Dediščina preteklosti se je tod ohranila v številnih kulturnozgodovinskih znamenitostih, v Provansi pa so našli navdih za svoje umetniške stvaritve tudi številni umetniki, ki so si pridobili svetovni sloves.

Tam, kjer se spuščajo zadnji vrhovi alpske verige, je bil rojen provansalski pesnik Frederic Mistral, ki je imel z dvorišča svoje hiše čudovit razgled nad te vrhove, in tu so nastajale njego-

v Provansi se gore stikajo z morjem, tu čez so že od nekdanj vodile poti iz Italije v Spanijo in tu so se izmenjavale različne civilizacije. Številni kulturnozgodovinski spomeniki pričajo o bogati preteklosti te pokrajine.

ve največje stvaritve. V eni od svojih zgodb, v kateri opisuje lepote svoje dežele, je to pokraj-

no poimenoval celo s »sončnim kraljestvom«. V Aixu je bil rojen slikar Francois Marius Granet, ki je iz ljubezni do rojstnega kraja temu mestu podaril kolekcijo svojih del. Med slikarji,

mea in Julijo, Fausta in Mireillo, med znamenitimi Provansalci pa vsekakor ne moremo tudi mimo Nostradamusa, znanega francoskega astrologa, telesnega zdravnika Karla IX. in tvorca temnih prerokb prihodnosti. Doba razcveta pesništva sega tukaj v čas med 11. in 13. stoletjem, ko je bila provansalsčina knjižni jezik. Pozneje je bil ta jezik preganjan, čedalje večji pomen pa dobiva spet v zadnjem času. Iz Provansa pa izvirajo tudi trubadurji, ki so se od tod razširili po domala vsej Evropi.

Le majhen deček tistega, kar ponuja pokrajina, smo imeli Tri-

našel tudi slikar van Gogh. Ta je bil gotovo med vsemi najusrečnejši, zamračil se mu je um in del svojega življenja je celo preživel v sanatoriju Saint Paul de Mausole. Skladatelj Charles Gounod je tukaj skompiral Ro-

glavovi popotniki priložnost spoznati med našim potovanjem po tem delu Francije in vsi tisti, ki so se odzvali povabilu svoje zavarovalnice, so se vračali z najlepšimi vtisi. Svoje je k temu gotovo prispevalo tudi vreme, ki ni bilo pre-

Triglavovi popotniki smo se med vračanjem proti domu ustavili še Benetkah. Mnogi so bili tukaj prvič in bili so navdušeni.

mea in Julijo, Fausta in Mireillo, med znamenitimi Provansalci pa vsekakor ne moremo tudi mimo Nostradamusa, znanega francoskega astrologa, telesnega zdravnika Karla IX. in tvorca temnih prerokb prihodnosti. Doba razcveta pesništva sega tukaj v čas med 11. in 13. stoletjem, ko je bila provansalsčina knjižni jezik. Pozneje je bil ta jezik preganjan, čedalje večji pomen pa dobiva spet v zadnjem času. Iz Provansa pa izvirajo tudi trubadurji, ki so se od tod razširili po domala vsej Evropi.

Le majhen deček tistega, kar ponuja pokrajina, smo imeli Tri-

glavovi popotniki priložnost spoznati med našim potovanjem po tem delu Francije in vsi tisti, ki so se odzvali povabilu svoje zavarovalnice, so se vračali z najlepšimi vtisi. Svoje je k temu gotovo prispevalo tudi vreme, ki ni bilo pre-

Kozjereja da ali ne

Kljub črnim napovedim nekaterih velikih nasprotnikov koz se te v Pomurju širijo in jih je vsak dan več. Z razprodajo koz kooperantov mlekarne iz Arje vasi zaradi neorganiziranega odkupa, predsodkov idr. smo pričakovali zmanjšanje stalaža. Vendar se je zgodilo prav nasprotno. Širijo se tako pri rejcih, ki redijo 1 ali 2 kozi, kot pri tistih rejcih, ki so jih imeli 5 in bi zdaj že radi imeli 10 koz. Vzrokov za tako hitro povečevanje stalaža je več. Naštel bi samo nekatere:

1. socialna ogroženost ljudi,
2. lažje delo kot s kravami,
3. skromnost živali,
4. zdravilne lastnosti mleka - terapevtsko živilo,
5. veliko veselje za otroke.

Ad 1) Socialna ogroženost ljudi se v Pomurju že precej opaža. Zaradi nižjega življenjskega standarda so pripravljene več delati, da si ohranijo standard. So pa tudi družine, ki so na robu preživetja in jim je mesečni izdatek za mleko že zelo velik strošek. Za zgled navajam gospodinjstvo, kjer sta zaposlena 2 člana in na mesec ne zaslužita več kot 100.000,00 SIT, vzdrževata pa morata 5-člansko družino. Poleg vseh stroškov za elektriko, vodo, vrtec, šolo itd. jim tako ostane malo za hrano in so si jo prisiljeni v glavnem sami pridelati. Rešitev je v krpici zemlje in pridnih rokah, pridelava pa se lahko vse od krompirja, koruze, pšenice, zelenjave do sadja in redi prašička za kolone, nekaj kokoši za jajca in še ostane nekaj osnovne krme za rejo koze. S tem je zagotovljena tudi samopreskrba s mlekom.

Ad 2) Koze so približno 10-krat lažje živali od krav. Zaradi tega jih lahko redijo ljudje, za katere je delo s kravami prenaporno.

Ad 3) Koze so lahko izredno skromne živali, lahko so pa tudi zelo izbirične. V primerjavi z govedom uživajo 2-krat več rastlin in je že zaradi tega njihova prehrana veliko pestrejša kot goveda. Imajo popolnoma drugačen način prehranjevanja kot govedo. Govedo rastline muli (z jezikom odtrga šop rastlin), koze pa jih grizejo.

Zaradi majhnega gobčka koze lahko celo izbirajo posamezne dele rastlin, npr. listje, cvetje, brste, vejice... Znano je, da so koze na težjih območjih za obdelavo prehranjevali z vejevjem, kajti požrle so listje in mlade vejice. Pri tem bi rad poudaril, da koze celo za 20% boljše prebavijo in izkoristijo surovo vlaknino kot govedo.

Ad 4) Kozje mleko ima pester imunološki sistem in dobre baktericidne lastnosti. Zato ga priporočajo kot profilaktično in celo terapevtsko živilo. Priporočila se ga predvsem otrokom, ostarelim ljudem in rekonvalescentom. Izredno dobra lastnost kozjega mleka je v tem, da se prebavi v 40 minutah, kravje pa v 2 urah in pol.

Ad 5) Kozlički so živali, ki se zelo rade igrajo, in prav veselo je opazovati, kakšne akrobacije vse izvajajo. Otroci jih radi opazujejo in se z njimi igrajo. Pogosto se zgodi, da zaradi tega druženja ostane za plemo kakšna koza več.

Pri upoštevanju vseh vzrokov je popolnoma neupravičeno nasprotovati reji koz. Veliko površin v Pomurju je zaraščeni. Zaradi opuščanja govedoreje se bodo te površine le še povečevale. V letošnjem letu je še ogromno travnikov, ki še niti julija niso bili prvič pokošeni. Vsekakor je boljše rediti drobnico in izkoristiti travnino kot ga pustiti zaraščanega. Zaraščene površine namreč niso zanimive niti za kmetijske niti za gozdarje. Veliko bo še potrebno narediti za poseljenost prostora ali kot nekateri radi govorijo »kulturno krajino«.

(Se nadaljuje) JANEZ LEBAR, dipl. inž. kmet.

Predsejemske aktivnosti Pomurskega sejma

Ocenili še mlečne izdelke

Sodelovalo 10 domačih in 4 tuje mlekarne

Med predsejemske dejavnosti 33. kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni spadajo tudi nekatera strokovna ocenjevanja. Posebne komisije so med 12. in 14. julijem ocenjevale mesne izdelke, med 31. julijem in 4. avgustom bo na vrsti okušanje vzorcev slovenskih vin, med 7. in 9. avgustom ocenjevanje kmetijske mehanizacije in inovacij, prejšnji teden pa so najboljšim mlekom in mlečnim izdelkom prisodili medalje za kakovost.

Skupina sedmih strokovnjakov z mednarodnim certifikatom okusa je ocenila 178 vzorcev izdelkov iz redne proizvodnje desetih slovenskih, dveh hrvaških in dveh avstrijskih mlekar ter jih najprej razvrstila v razrede. V tako imenovani extra razred 85 vzorcev, v prvi razred 66, v drugega 8; preostale vzorce pa so zaradi neustrezne deklaracije, ali ker niso ustrezali pravilniku, izločili. Najboljšim so podelili medalje za kakovost - 12 zlatih, 9 srebrnih in 6 bronastih.

Zlate medalje za kakovost so dobile ljubljanske mlekarne za alpsko mleko z 1,6% mlečne maščobe, alpsko mleko s 3,2% mlečne maščobe, čokoladno mleko in za sladoled Tiramisu; Pomurske mlekarne za trajno smetano za stepanje, posneti mlečni prah in polnomastni mlečni prah ter za čajno maslo; v skupini siri je bila najboljša mozarella v slanici Bella Napoli Mariborskih mlekar, tudi njihovo tekoče kislno mleko je dobilo zlato medaljo. Hrvaški mlekarji Vindija Varaždin in Zdenka Veliki Zdenci pa sta dobila zlati medalji za mlečni puding z okusom vanilije oziroma za sirtoko z okusom manga. Med dobitniki srebrnih medalj naj omenimo še ementalški sir ljubljanskega Mlekoprometa in zeliščno maslo Pomurskih mlekar; med dobitniki bronastih pa trajno smetano za kavo Pomurskih mlekar.

Čeprav so strokovnjaki letos mleko in mlečne izdelke ocenjevali po novem pravilniku, ki je podoben pravilnikom za ocenjevanje mleka in mlečnih izdelkov v državah Evropske unije, so ugotovili, da ga bodo morali še nekoliko spremeniti oziroma razširiti. Mlekarne se namreč prilagajajo tržišču in na policah trgovin je vedno več izdelkov, ki jih zaradi različnosti in številčnosti kmalu ne bo več mogoče uvrstiti v skupine izdelkov, ki so določene s pravilnikom.

Medalje kakovosti bodo proizvajalcem izročili na gornjeradgonsem sejmu 28. avgusta. Dejan Fujs

FRANCEKOVO PREMISLANJE

MISLIM, DA TUDI NAMA PO ŽETVI PRITADA DAN DOPUSTA...

AGENTER

... IN KAR MIRNO NAROČI DVA MENUJA, ČE PRAV JE TO 100 Kg PŠENICE.

(Konec)

NABERGOJ, veterinarski inženiring, MORAVSKE TOPLICE, d. o. o., trgovina

ZA moje ŽIVALI

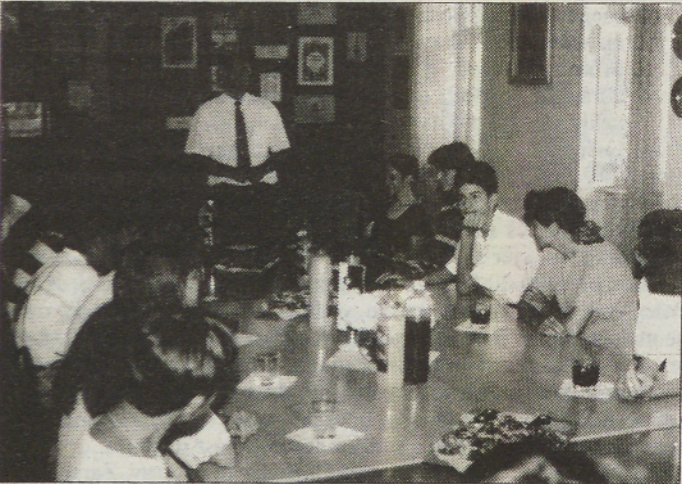
ul. Štefana Kovača 1, Beltinci, tel.: 42 401

O vsem, kar vaše živali potrebujejo za dobro počutje, rast in proizvodnjo, sve-tuje strokovnjak dr. vet. med.

Tudi beltinski župan sprejel odličnjake Vsem Malega princa

Za 13 učencev OŠ Beltinci in 5 iz OŠ Bakovci (doma iz Dokležovja, ki so v beltinski občini) je bilo prav gotovo prijetno presenečenje povabilo beltinskega župana Jožeta Kavaša na sprejem v knjižnici in čitalnici beltinske osemletke. Župan je odličnjakom čestital, jim zaželel še veliko uspehov in jih nagradil s knjigo Mali princ.

Med njimi kaže še posebej omeniti Majo Kreslin, ki je dobila srebrno (medobčinsko) in zlato (republiško) Vegovo priznanje iz matematike.

Mateja Erjavca, ki je bil 3. na državnem prvenstvu ŠSD v skoku v višino (176 cm), Natašo Zver, ki je zasedla 2. mesto v Pomurju v skoku v višino, ter Andreja Koceta in Matjaža Kermana za 2-kratno srebrno Vegovo priznanje iz matematike. Tudi vsi drugi so bili dokaj uspešni.

F. MATKO

Ciciban maturant

Slovo od malčkov v otroškem vrtcu pri Vidmu ob Ščavnici

Pred kratkim so v otroškem vrtcu pri Vidmu ob Ščavnici pripravili poslovilno prireditev z naslovom Ciciban maturant, in sicer za otroke, ki bodo jeseni začeli obiskovati osnovno šolo.

Kot nam je povedala vzgojiteljica starejše skupine Vera Mihačič, se ni vseeno kar tako raziti z nekom, s komer šest let deliš veselje, radost, srečo ... Za slovo so pripravili »maturantom« in staršem pestro kulturno-zabavno prireditev, na kateri so imeli osrednjo besedo otroci, ki bodo še naprej ostali v vrtcu. Prihodnjim prvošolčkom pa so pripeli na prsa vrtnice ter jim podelili diplome in športne značke za dosežene uspehe v smučanju, kolesarjenju, žoganju, kotalkanju idr. Ob koncu šolskega leta so organizirali tudi izlet za otroke in starše. Večji del časa so se potepali po Prekmurju, ustavili pa so se tudi pri Babičevem mlinu v Veržuju. Videli so veliko zanimivega in koristnega.

T. T.

Vedno več bolniških dopustov

Izgubljeni delovni dnevi in milijarde

Že predlanskega oktobra so nekatera večja slovenska podjetja zdravstveno ministrstvo opozarjala na veliko izgubljenih delovnih dni zaradi bolniških izostankov in predlagala spremembe zakona o zdravstvenem zavarovanju.

V svojem predlogu so zapisali, naj bi plačevanje vseh nadomestil osebnega dohodka prešlo v breme zdravstvene zavarovalnice. Zapisali so tudi, da bi bila s tem javna poraba višja, skupni družbeni strošek pa bi bil vendarle nižji. Veljavni način plačila odsotnosti z dela, ko trideset dni bolniške odsotnosti delavcu plača delodajalec, se jim je zdel sporen. Svoj dopis zdravstvenemu ministrstvu so končali s stavkom: »Glede na resnost navedene problematike predlagamo, da v okviru Ministrstva za zdravstvo temeljiteje analizirate učinke uresničevanja zakona o zdravstvenem varstvu. Predlogi in prizadevanja večjih podjetij za zmanjšanje njihovega bremena pri plačevanju bolniških izostankov so bili zamenjani.«

V svoji analizi bolniške odsotnosti, ki jo je za lansko leto opravil Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, je avtor zapisal: področje zdravstvenega absentizma v Sloveniji je resen družbeni in ekonomski problem, ki se kaže z določenimi negativnimi trendi tudi v zdravstvenem zavarovanju. Glede na posledice tega stanja bi bili potrebni določeni ukrepi za njegovo obvladovanje. In zdravstvena zavarovalnica določene ukrepe že pripravlja, kajti »posledica tega stanja« so zanj milijardni izdatki.

Po analizi, ki so jo opravili pri zdravstveni zavarovalnici, je bilo lani v Sloveniji zaradi bolniške odsotnosti izgubljenih nekaj manj kot 12 milijonov 742 tisoč delovnih dni. Tako je v povprečju vsak zaposleni izostal z dela

odstotka v breme delodajalcev, v breme zdravstvenega zavoda pa nekaj manj kot 6 milijonov ali 44,55 odstotka. Za izplačilo nadomestil je zdravstvena zavarovalnica lani izplačala skoraj trinaest milijard tolarjev ali skoraj desetino vseh stroškov lanskega leta. Po njihovih izračunih so delodajalci morali lani zaposle-

Območna enota ZZS v Murški Soboti je lani izplačala nadomestila zavarovancem po uveljavljanju zdravstvenega varstva

Nadomestila	1993 v SIT	1994 v SIT
Nesreča pri delu	43106604	48079395
Poklicna bolezen	8058846	1879684
Nega družinskega člana	51836782	62750541
Bolezen	475332108	663128656
Potni stroški	36451324	51420008
Dnevnice	23234671	36172612

zaradi bolezni, poškodbe ali nege 16,41 delovnega dneva. Tako dnevno v Sloveniji ni delalo nekaj več kot 41 tisoč delavcev.

Od celotnega števila izgubljenih delovnih dni je šlo nekaj več kot 7 milijonov dni ali 55,45

Izgubljeni delovni dnevi 94

Območje	Izgubljeni del. dnevi	Delež od vseh del. dni %	V breme podjetij	V breme ZZS
G. Radgona	98029	4,3	49661	48364
Lendava	135992	5,7	69413	66579
Ljutomer	96878	5,0	45125	51753
M. Sobota	411033	5,7	194512	216521
Skupaj	741932	5,4	358711	383221

MAJDA HORVAČ

Študentka ekonomije iz Okoslavec izbrana za enoletni študij v Ameriki

Manja gre na Bard College

Po večmesečnih pripravah in preskusih so bili Manja Klemenčič in trije ljubljanski študentje kot edini iz Slovenije izbrani za študij v okviru projekta The Virtual University

Ko prebirate tale prispevek v Vestniku, se Manja Klemenčič že uči in poti. Poti se le zaradi vročine, saj ji učenje že od nekdaj ne dela težav. Njena povprečna ocena v dveh letih ekonomske fakultete v Mariboru je 9,3 in profesorji jo uvrščajo med izjemno uspešne študente. Vendar pa to ni bil odločilni kriterij pri izbiri za študij na ameriški univerzi. Kakor je sama rekla, niso bili niti številni pisni testi tako pomembni kot zadnji pogovor - intervju s predstavnico Pharea. Za kaj takega pa je potrebno obvladati pogovorno angleščino. Zato pa vsi, ki sanjate o potovanjih in študiju v tujini, učite se tujih jezikov!

Celotni postopek vpisa na fakulteto v Ameriki se je začel že januarja letos ko je 20-letna Manja videla v časopisu razpis za enoletni študij v okviru projekta The Virtual University (pokrovitelji so The United States Agency for International Development, The Consortium for Academic Partnership in Open Society Institute - SOROS Foundations) in nato poslala prošnjo na naslov Zavoda za odprto družbo na Miklošičevi 13 v Ljubljani; na istem naslovu je potem dobila posebne formularje (test TOEFL) na več straneh, ki jih je morala doma izpolniti v angleškem jeziku. Teme, o katerih se je morala razpisati, so bile aktualne, saj jih je zanimalo njeno razmišljanje o lastnini, zakaj želi študirati v tujini in kako bo doma koristila z novim znanjem. Izmed številnih prijavljenih so nato na osnovi vseh podatkov in napisanega naredili ožji izbor in izbrane povabili na podrobnejše testiranje - telegram, ki ga je poslala ga. Neli

Manja Klemenčič je rojena 8. oktobra 1974. leta, živi pa v Okoslavcih 10. Osnovno šolo je obiskovala na Kapeli, gimnazijo pa v Ljutomeru.

Obljubila je, da se nam bo iz Bard Collegea občasno oglašila z zapiski o doživetjih in fotografijami.

Dimc, je Manja prejela le dva dni pred testiranjem. Reševali so teste, ki so tudi v ZDA obvezni za sprejem na univerzo, torej so v Ljubljani opravljali nekakšne sprejemne izpite. In s temi testi je Manja prvič prepričala komisijo, da so jo izbrali: pogoj za sprejem je 400 točk, Manja je od 660 možnih točk dosegla kar 657 točk, kar je presenetljivo celo za ameriške razmere. »Zgolj splet srečnih naključij,« nadvse samozavestno komentira Manja svoj uspeh.

Takoj na začetku pogovora je poudarila, da Američanom želi dokazati, da tudi Slovenci nekaj znamo, da smo sposobni ... prepričana sem, da ji bo to uspelo.

Ko še ni vedela za rezultate testa, je čez kak mesec dni po testi-

ranju prejela vabilo na pogovor - intervju. Intervjuvala jo je predstavnica Sorosove fundacije ga. Carol Tegen. Spraševala jo je o vsem mogočem, na primer kakšne cilje ima v življenju, kaj ji pomeni denar, kaj pričakuje od študija, kje bi rada delala. Soros ima namreč pogodbe z osmimi ame-

bila Manja določena za študij na eni najelitnejših fakultet v Združenih državah Amerike; 27. maja so jo obvestili, da je izbrana za študij na Bard College (The College of the Liberal Arts and Sciences) v Annandale-on-Hudson pri New Yorku. To je majhna zasebna fakulteta z največ 1200 študenti, kjer poteka večina študija v obliki dela po skupinah z največ 15 študenti.

Manjino študijsko leto 1995/1996 se je začelo že 23. julija. Takrat se je namreč začel predhodni orientacijski program v Pragi v Češki Republiki, 4. avgusta pa se začne na Bard Colege jezikovna delavnica.

V času enoletnega študija ima določen le en program, in sicer na temo Podobe nepravilnosti, tri programe izobraževanja pa si lahko izbere sama. Zanima jo predvsem njeno področje, torej ekonomija in trženje, pa tudi povezanost z javnostjo in uveljavljanje podjetništva. To so pravzaprav prvi štirje študentje iz Slovenije, ki se bodo udeležili posodobljenega načina izmenjave študentov.

In za konec še odgovor na vprašanje, kaj želi Manja s študijem na Bardu doseči: »Resnično izpopolnitev jezika in pridobitev dodatnega znanja. Tam se obravnava posamezni predmeti bolj poglobljeno, študentje imajo dostop do najnovejših podatkov. Predvsem želim zagrabiti čim več znanja. Domov pa se bom prav gotov vrnila.«

BERNARDA B. PEČEK

riškimi fakultetami; po zaslugi zelo visokega števila točk in blesteče opravljenega intervjuja je

nim za bolniško upravičeno odsotnost z dela plačati prav blizu 16 milijard. To pomeni, smo potem v Sloveniji nadomestila plač za opravičeno odsotnost z dela zaradi poškodb in nege namenili 27 milijard tolarjev.

V opravljeni analizi je avtor ugotavljal, da se v zadnjem letu povečuje pogostnost odsotnosti z dela, še bolj pa povprečno trajanje ene odsotnosti. Pogostnost se je lani v primerjavi z letom prej povečala za skoraj 20 odstotke, povprečno trajanje odsotnosti z dela pa celo za 10 odstotka.

In mesto pomurske regije zbranih statističnih podatkov: Število primerov odsotnosti s dela lani povečalo, prav tako povprečno trajanje odsotnosti znaša 18 dni. S 24 dnevi najdaljšo sledi Celje, Murska Sobota in Ljubljana sta v povprečju z 18 dnevi odsotnosti na tretjem mestu. V opravljeni analizi so tudi ugotovili, da je povprečno trajanje odsotnosti po posameznih skupinah bolezni po območjih prav zelo različno, kar je, po avtorju analize, predvsem posledica strogosti oziroma terijev za ocenjevanje zadržanosti z dela.

Podatki torej, ki so za planika bolniških dni pomembni finančnega vidika, za kar je analiza tudi pripravljena. Če pa bi bilo seveda dobro pozna tudi analizo s socialno medicinskega vidika, ki se ne bi predvsem na plačilo bolniških izostankov, ampak bi odzvanjalo na vprašanje, kako in koliko smo bolni.

Obiskali smo otroke na letovanju v Baški Nepozabna doživetja

Tudi v letošnjih poletnih počitnicah pomurski otroci letujejo v počitniškem domu Daneta Šumenjaka v Baški na otoku Krka. V petih izmenah se bo vrstilo okrog 800 mladih iz naše pokrajine.

Prejšnji teden je bilo tamkaj 145 otrok iz občin Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij ob Ščavnici s 17 vzgojitelji in člani zdravstvene ekipe. Lojzka Potočnik, pedagoški vodja, nam je povedala, da se imajo otroci lepo in da nimajo posebnih težav. Starši so morali za 12-dnevno leto-

»Imamo tudi lepo vreme, ki prispeva k še boljsemu razpoloženju. Otroci se na letovanju kopajo in tudi večina nepozabnih doživetij. Medtem že spominjamo,« je še povedala gospa Potočnikova. Spoznavali so še znamenitosti Baške in okoliških otokov, bilo je veliko kulturnozabav-

Skupina otrok iz občin Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij ob Ščavnici ob morju v Baški

vanje otrok plačati 10.000 tolarjev, razliko 14.000 SIT pa je primaknila Zdravstvena skupnost, saj so bili na letovanju večinoma otroci, ki pogosteje bolehajo in jim bivanje ob morju zelo koristi.

nih prireditev, raznih iger in podobnega, skratka za vsakega nekaj. Otroci so nam povedali, da je bilo vse fantazije. Medtem so se že vrtni doživljaji, polni spominov na leto-

Likovna kolonija v Kančevcih

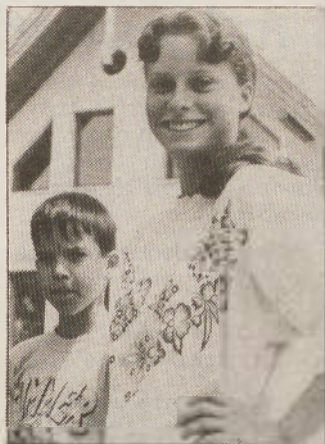
Takšne so prave počitnice

Kako preživeti počitnice? Največ jih po končani šoli želi le lenariti, uživati in početi nič pametnega. Toda tudi tega se hitro naveličajo. Prav zato tudi pri nas pripravljajo razne kolonije in delavnice, kjer se mladi na prijazen način poleg tega, da se zabavajo, tudi veliko naučijo. Zveza za razvoj kulture mladih je tako prvič pri nas pripravila kolonijo, kamor so povabili mlade, stare od 10 do 15 let. V Kančevcih se je zbralo petnajst mladih iz vse Slovenije, razen iz Prekmurja, ki so se odločili, da del svojih počitnic preživijo nekoliko drugače. Tisti, ki si boste zaželeli takšnih počitnic, se še vedno lahko prijavite, saj bo druga skupina začela delo 7. in bo ostala v Kančevcih do 14. avgusta.

Kako preživeti počitnice? Največ jih po končani šoli želi le lenariti, uživati in početi nič pametnega. Toda tudi tega se hitro naveličajo. Prav zato tudi pri nas pripravljajo razne kolonije in delavnice, kjer se mladi na prijazen način poleg tega, da se zabavajo, tudi veliko naučijo. Zveza za razvoj kulture mladih je tako prvič pri nas pripravila kolonijo, kamor so povabili mlade, stare od 10 do 15 let. V Kančevcih se je zbralo petnajst mladih iz vse Slovenije, razen iz Prekmurja, ki so se odločili, da del svojih počitnic preživijo nekoliko drugače. Tisti, ki si boste zaželeli takšnih počitnic, se še vedno lahko prijavite, saj bo druga skupina začela delo 7. in bo ostala v Kančevcih do 14. avgusta. Likovni del vodi Mirko Rajnar, Jože Gujtman je sodeloval pri delu z glino. Poleg tega sta z otroki ves teden tudi

Nace Sajnshek iz Rogaške Slatine, 12 let: »Na delavnico sem prišel, ker je bil obljubljen zelo pester program in ker rad rišem. Vse, kar smo do sedaj delali, je bilo zelo dobro, sam pa najraje rišem. Veliko hodimo tudi na kopališča, na pice, še posebno lepo pa je, da imamo žure. Staršev ne pogrešam, tu bi ostal do konca počitnic.«

Maša Petružinek iz Ožbalta, 14 let: »Rada rišem, v šoli pa smo dobili prijavnico za to delavnico, in ker je bil program zanimiv, sem se odločila zanj.«

Urban in Maša

Tukaj rišemo, slikamo, oblikujemo iz gline in drugo. Želim si, da bi tudi drugo leto lahko prišla.

Urban Jeraj iz Gore pri Komeni, 10 let: »Doma veliko ri-

kaj dela. Jerneja, ena od udeleženk, je rekla: »To so prave počitnice.« Delovni program je, vendar delajo to, kar želijo. Nobenega ne silimo. Čuti pa se, da so navajeni na obveze, prisile, na tisto, kar morajo narediti.

Vedno sprašujejo, če morajo gledati film, če morajo iti v vodo. Če ne delajo, imajo slabo vest. Zato je veliko kriva šola, ker je tam vedno neki obvezen red. Če komu ni do sodelovanja, ne sodeluje. Vendar se vsi udeležujejo programa, mogoče je kakšen, ki se raje igra. To imajo najraje. Najbolj všeč jim je, da ni nobene prisile. In kako so sami doživeli takšne počitnice.

Kolonijo so omogočili: Zavarovalnica Triglav, Radenska, Agromerker, Picerija Strmina, Slavica Dervarič, izdelovanje čopičev, Moravske Toplice, Komunala M. Sobota, Mladinski servis, Ribarnica Plava laguna Bakovci.

Nace

Sem sem prišla s prijateljico iz višjega razreda.

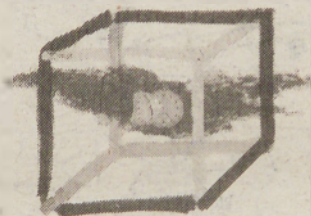
šem, in ko sem videl prijavnico, sem se odločil, da pridem sem. Prišel sem tudi zato, da bi znal bolje risati. Oblikovali smo tudi iz gline, vendar mi je risanje še vedno ljubše. Vse je dobro in želim si, da bi še lahko prišel.

Tamara Harcan iz Gornje Radgone, 13 let: »Tudi jaz zelo rada rišem. Program je zanimiv, imamo pa tudi veliko prostega časa. Zelo rada oblikujem tudi iz gline. Za v prihodnje še ne vem, če se bom s tem ukvarjala.«

Špela Blažič iz Vodice, 11 let: »V koloniji je zelo dobro. Počnemo marsikaj, imamo veliko prostega časa. Želela bi si, da bi lahko tudi naslednje leto prišla v kolonijo.«

Aleksandra Nana Rituper
Fotografija: Jure Zauneker

12. MEDNARODNI BIENALE MALE PLASTIKE

12th INTERNATIONAL BIENALE OF SMALL SCULPTURE

30. 6. - 18. 9. 1995

GALEARIJA MURSKA SOBOTA

Meja na reki - Grenze im Fluss

V nedeljo je bila na mostu, ki povezuje Slovenijo in Avstrijo, otvoritev kulturne prireditve Meje na reki - Grenze im Fluss. Po uvodnih govorih je bila ljubzenska scena Ljubezni in morja valovi, katero sta uprizorila slovenski igralec Jernej Kuntner (Leander) in avstrijska igralka Antje Hochholdingner (Hero). Svečenica Hero v nemškem jeziku poskuša najti mir in se upreti Leandru, ki jo v slovenskem jeziku prosi za ljubezen. Hero na koncu prisluhne svojemu srcu in se v slovenski odloči za Leandra. Z zamenjavo jezikov pa so že na začetku kulturne prireditve hoteli opozoriti na začetek medkultur-

na sodelovanja in možnosti preseganja različnih mej. ANR

Tri potovanja in leksikon

Poletje je bolj kot katerikoli drugi letni čas čas potovanj, in to vedo tudi pri Cankarjevi založbi, kjer so pred kratkim predstavili tri knjižna potovanja, za nameček pa še »potovanje« v filozofsko sfero - leksikon filozofskega izrazja.

Prvi dve papirnati potovanji (natisnili so ju v soboškem Pomurskem tisku) sta temeljna kamna nove potopisne zbirke, ki je dobila ime S poti po znamenitem delu slovenskega umetnostnega zgodovinarja Izidorja Cankarja. V tej zbirki naj bi izhajala dela, ki bodo presegala raven klasičnega potopisa in ki bodo na vrhunski literarni ravni odpirala nova, zanimiva in sveža vidjenja ne zgolj eksotičnih, pač pa tudi bližnjih dežel. Ameriški pisatelj Henry Miller, pri nas do sedaj znan predvsem po delih, polnih živahne spolnosti, nam je v novi zbirki predstavljen s potopisom iz Grčije, ki nosi naslov Kolos iz Maroussija in svojega avtorja kaže v nekoliko v drugačni luči. V tej, morda njegovi najbolj osebni knjigi, napisani leta 1939 ob začetku velikega svetovnega požara, namreč ni spolnosti, je pa zato v njej veliko prefinjene erotike do pokrajine, njenih ljudi, značilnih jedač in pojl. V knjigo, ki jo prevevata tista posebna grška atmosfera in svetloba, je nevsiljivo vtkana tudi zgodovina te zibelke evropske civilizacije, ki je Millerja povsem očarala. Drugi potopis iz omenjene zbirke je delo pri nas veliko prevajanega nemškega nobelovca Heinricha Bolla Irski dnevniki. Avtor je na nemirnem zelenem otoku velikokrat preživljal počitnice, se med drugim ukvarjal z vprašanjem katoliške Cerkve, ki ima v irski družbi posebno mesto, s socialnimi stiskami prebivalstva, osvetljuje pa tudi živahne družabne plati vsakdanjega življenja otočanov. Tudi to knjigo, v kateri se avtor suvereno giblje pod povrhnjico površnih vtisov, prežema posebna simpatija do opisovane dežele. Tretje knjižno potovanje nas pod naslovom V svetu rože mogote popelje v enega lepših predelov naše domovine, na bohinjsko. Obširno besedilo Jožeta Mahničica in okoli devetdeset starih razglednic iz zbirke zbiralca Matjaža Glavana predstavljajo zaselke, iz katerih sestoji Bohinj, ter njihovo gospodarsko in kulturno zgodovino. Delo, ki ga preveva nostalgija po starih časih in njihovih izginjajočih vrednotah, se vključuje v serijo priljubljenih izdaj s starimi razglednicami, ki so v zadnjih letih »pokrile« že precejšen del Slovenije.

V začetku omenjeno »filozofsko potovanje« je utelešeno v novem izmed malih leksikonov Cankarjeve založbe s preprostim in zgovornom naslovom Filozofija. Leksikon s 1800 gesli je spisal Vlado Struk, ki se pri nas edini ukvarja s tovrstnim delom, namenjen pa je predvsem dijakom in študentom kot pomoč pri premagovanju prvih težav pri študiju filozofije. Glede na to, da gre trenutno za edino tovrstno publikacijo na našem knjižnem trgu, je škoda, da sicer dobrodošlo delo ni obsežnejše in bolj poglobljeno. D. Štefanec

kulturni koledar

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA: V galeriji si lahko do 18. septembra ogledate razstavo 12. mednarodni bienale male plastike.

RADENCI: V galeriji muzeja si lahko ogledate razstavo slikarja Jožeta Tisnikarja iz Slovenj Gradca.

MURSKA SOBOTA: V razstavnih prostorih galerije Triglav razstavo Svetlobni zapis o soboškem fotografu Jožetu Kološi - Kološu.

MURSKA SOBOTA: V likovnem razstavišču Ljubljanske banke si lahko do 18. septembra ogledate razstavo Sandija Čerkeva, Ignaca Medena in Franca Mesariča.

MURSKA SOBOTA: V predprostoru grajske dvorane razstavljajo svoja dela N. Beer, F. Bencak, D. Birska, I. Brunec, M. Danč - Roth, J. Denko, Š. Galič, Z. Gnezda, M. Gumilar, E. Gönter, Š. Hauko, Z. Huzjan, S. Kiraly - Moss, V. Potočnik, I. Premoš in M. Rajnar.

LJUTOMER: V galeriji si lahko ogledate izbor likovnih del iz stalne zbirke galerije Antea Trstenjaka. Razstava je na ogled do 14. avgusta.

PRIREDITVE

BELTINCI: V četrtek, 27. julija, bo v osnovni šoli ob 20. uri predstavitev knjige Beltinci 1322-1993 avtorja Petra Šrja.

BELTINCI: V četrtek, 27. julija, se začne Beltinski folklorni festival, ki bo trajal do 30. julija.

LJUTOMER: V petek, 28. julija, ob 20. uri bo v avli mestne hiše večer etnoglasbe, kjer bosta nastopili skupina Marko banda in Cimbalovala muzika iz Češke.

HODOŠ: V Vaškem domu bo v soboto, 29. julija, ob 20. uri gostovalo gledališko društvo iz Vasvare. V nedeljo, 30. julija, bo isto gledališče nastopilo ob 14. uri v Genetovcih, ob 17. uri v Žitkovcih in ob 20. uri v Gornjem Lakošu.

GORNJA RADGONA: V nedeljo, 30. julija, bo ob 11. uri bo na grajskem dvorišču literarna predstavitev dramaleta Ferija Lainščaka Penzion Evropa - v slovensčini in nemščini.

BAD RADKERSBURG: V četrtek, 27. julija, bodo na grajskem dvorišču brali besedila Franza Grillparzerja. Začetek je ob 19. 30. Ob 22. uri pa bo na vrtu gostilne Türkenloch glasbeni koncert Music for Milli - jazzovski standardi.

V petek, 28. julija, bo ob 20. uri na vrtu Kurhotela Erika Pluhar v nemščini brala liriko Christine Lavant.

V soboto, 29. julija, bo v osnovni šoli ob 11. uri matineja Hugo Wolf in sodobniki. Prisluhnili boste lahko pesmim Huga Wolfa, Arnolda Schönberga, Jospha Marxa in Franz Schuberta.

V nedeljo, 30. julija bo ob 19.30 v osnovni šolikoncert nagrajencev 1. mednarodnega tekmovanja v petju Ferruccio Tagliavini. Ob 22. uri pa bo zaključek prireditve.

BISTRICA: V nedeljo, 30. julija, bo začetek Mlinarskih dnevov Bistrica '95, po 14. uri si boste lahko ogledali nastop folklorne skupine, veseloigro, nastop gasilske skupine, izpiranje zlata in drugo.

Tamara in Špela

vzgojiteljica in psihologinja Mojca Sušek in Vesna Pogacnik. Skupaj so si ogledali rotundo, martijansko cerkev, Plečnikovo cerkev, obiskali so bočarja, se kopali v Moravskih Toplicah, imeli piknik ob Muri in še marsikaj. Poudarek pa je seveda na likovni vzgoji, zato so slikali pokrajine, cvetlične aranžmaje, portrete, risali so konje, katere so lahko tudi jahali, in podobno.

Kakšen je namen takšnega tedna počitniški, izobraževalni? Mirko Rajnar: »Oboje, to so aktivne in delovne počitnice, z veliko rekreacije in animacije. Poudarek je na umetniški vzgoji. Ogledali smo si tudi najpomembnejše umetnostnozgodovinske spomenike Prekmurja, imajo pa tudi veliko prostega časa, atelje je na primer vedno odprt, tako da lahko vedno rišete. Program je, vendar ni obveznega dnevnega reda.«

In vloga pedagogov oziroma vzgojiteljev? Mojca in Vesna sta odgovorili, da poskrbita za vse tisto, kar ni umetnost, za interakcijske igre, spoznavanja, izdali so glasilo, risali, pisali spise in pesmi, in vse, kar so si tudi sami želeli. Vsi so maksimalno nadarjeni in ustvarjalni, imajo neverjetne ideje. Z njimi ni bilo nobenih težav.

»Pastimo jim možnost, da so fraj. Nikogar ne silimo, da

ne zgodi se vsak dan

zvezde vam kažejo

OVEN

Ona: Dolgo si varovala svojo skrivnost, sedaj pa je prišlo na dan tudi tisto, na kar si že zdavnaj pozabila. Le stežka ti bo uspelo prikriti tvoja čustva, kar pa se lahko izkaže kot izredno kočljiva zadeva.

On: O mnogočem si imel prav, toda sedaj ni čas, da bi opozarjal na svojo nezmotljivost. Za neko stvar ti bo kasneje še žal, vendar ne kaže postaviti vsega na kocko le zato, da bi dobil nekaj, kar ti pozneje mogoče sploh ne bo všeč.

BIK

Ona: Nikar ne obkuj tistega, ki te je pustil na cedilu, temveč se raje posveti tistemu, ki si te želi. Tiha voda bregove dere ... Sicer pa je že čas, da vsaj malo poskrbiš tudi za svoje denarne zadeve.

On: Predolgo si bil prepričan, da si popolnoma neobčutljiv na ljubezenske namige dolečene osebe, sedaj pa se je izkazalo ravno nasprotno. Toda vseeno raje malo počakaj, saj si boš morebiti še premislil.

DVOJČKA

Ona: Prijatelj te že dalj časa pozorno opazuje, a si preveč zaverovana v svoje delo, da bi to opazila. Stopi mu vsaj korak naproti in mu tako olajšaj delo. Odkrila boš nekaj povsem novega in ne pričakovanega.

On: Ne glej tako strmo v prihodnost, več truda posveti svoji sedanjosti, ki sploh ni cvetoča. Poslovni sestanek ti bo sicer prinesel nekatere namige in poti, za kaj več pa se boš moral še presneto potruditi.

RAK

Ona: Dosegla boš skoraj vse, kar si boš želela, ostalo pa bo vprašanje, ali boš nato sploh zadovoljna. O neki stvari se boš morala odločiti precej na hitro, pa četudi si boš želela karseda omahovati.

On: Zadrži se in ne skušaj za vsako ceno doseči vsega, kar ti pade na misel. Pozneje ti bo lahko še zelo žal, še posebno zato, ker lahko z nespametno potezo izgubiš zaupanje nekoga, ki te ima resnično rad.

LEV

Ona: Premišljevanje o vzrokih, zakaj te prijatelj zadnje čase zanemarja, ti ne bo prav nič koristilo. Rajši se podaj v družbo in kaj hitro boš izvedela odgovor na svoje vprašanje, ki pa utegne biti prav neprijeten.

On: Ne zaletavaj se z glavo skozi zid, ampak poskušaj ravnati čim bolj razumno. Poslovna poteza je sicer obetavna, vendar bo potrebno vložiti še kar precej truda. Srečal boš dekle, ki te bo popolnoma očaralo ...

DEVICA

Ona: Opazila boš nekoga, ki ga sicer že dolgo poznaš, a mu doslej nisi posvečala kakšne večje pozornosti. Pazi se, saj utegne biti vse skupaj dokaj zapleteno in na koncu lahko potegneš krajši konec prav ti.

On: Misel, da bi si ohranil trenutno razmerje, je sicer izredno prijetna in mamljiva, toda vse težje uresničljiva. Delo te priganja od vseh strani in le še vprašanje časa je, kdaj te bo vse skupaj odneslo s seboj.

TEHTNICA

Ona: S sprenevedanjem ne boš dosegla ničesar, zaigrati bo potrebno na povsem druge karte. In predvsem: kdor ni zadovoljen z majhnim, velikega vreden ni. Pričakovano povabilo bo prišlo za las prepozno.

On: Postal boš prav obseden z idejo, da te nekdo stalno izkorišča. Nikar ne pozabi, da ni vse tako črno, kot misliš. Še vedno se ti bo ponujala priložnost, ki je enostavno ne smeš zamuditi.

SKORPLJON

Ona: Trenuten razplet dogodkov ti ne bo omogočil kdo ve kakšnega mešetarjenja s srčnimi zadevami. Drži se raje tistega, ki ga imaš, čeprav je nekdo drug veliko bolj mamljiv. Toda tudi veliko bolj nedosegljiv!

On: Znašel si se sredi velikega dela, ki mu ne vidiš konca, vendar boš na koncu zadovoljen. Ko boš odkril cilj vse te zmešnjave, boš z lahkoto premagoval vse težave. In nikar ne zavrne denarne pomoči.

STRELEC

Ona: Neverjetno hitro ti bo uspelo, da se boš ponovno pobrala in boš zopet na vrhuncu svoje moči. In to ti bo prineslo prav presenetljive rezultate, saj bodo drugi povsem zmedeni. Torej pohiti tako v ljubezni kot tudi drugje.

On: Ni se ti treba bati nobenih posledic, saj je neljub dogodek že skoraj pozabljen. A vseeno se še vedno ne boš odrekel statusu previdnega opazovalca, saj je ena boleča rana več kot dovolj za romantika, kot si ti.

KOZOROG

Ona: Skrajni čas je že, da si temeljito izprašaš vest in dokončno razčistiš, kaj v resnici pričakuješ. S partnerjem se boš zapletla v precej neprijeten prepir, ki se bo končal veliko bolje, kot boš pričakovala.

On: Vsi strahovi in pomisleki, ki ti že nekaj časa grenijo življenje, bodo prešli ob prijetnem presenečenju, ki se ti obeta konec tedna. Načrte za velika dejanja pa rajši preloži na kasnejše obdobje.

VODNAR

Ona: Ne poskušaj spreminjati življenjskih navad, saj boš kmalu naletela na človeka, ki te bo prav zaradi njih koval v zvezde. Predvsem pa hodi naokoli z odprtimi očmi in ušesi, kajti nekaj se bo zgodilo.

On: V družini se ti bodo stvari počasi uredile pa tudi težav bo konec. Dobro bi bilo, če bi tu in tam pomislil tudi na svoje prijatelje, saj se ti lahko sicer vse skupaj precej čudno obrne.

RIBI

Ona: Išči srečo predvsem v tem, kar imaš, ne pa v tem, kar pogrešaš. Ljubezen je preveč relativna stvar, da bi ti uspelo karkoli posploševati. Pa tudi tvoj partner nima neskončnega potrpljenja.

On: Neka pohvala ti bo pomenila veliko več kot konkreten poslovni uspeh, ki se ti obeta. Četudi si videti karseda samozavesten in samostojen, tudi ti potrebuješ oporo in varnost osebe, ki te ljubi.

Umrl je človek slon

V Aleksandriji je umrl najtežji Egipčan, ki so mu rekli človek slon - tehtal je 450 kilogramov. Njegovo truplo je iz stanovanja v četrtem nadstropju komajda odneslo 20 gasilcev.

Petištiridesetletnega Mahrusa el Sajeda Ibrahima so aprila spravili v bolnišnico s pomočjo žerjava. Takrat je nesrečni Ibrahim prvič šel zdoma, odkar je zbolel.

Usmrtitve na videu

Na seznamu najbolj prodajanih videokaset v Veliki Britaniji se je te dni znašel dokumentarec Usmrtitve, ki prikazuje izvršitev smrtnih kazni nad 21 obsojenci. Med najbolj srhljivimi pričevanji sta kamenjanje nage Somalijke in obglavitev državljana Savdove Arabije. Po mnenju britanske cenzure je posnetek primeren za prodajo odraslim, zaradi pritiska javnosti pa so nekatere knjigarnice kaseto že umaknile iz prodaje. Usmrtitve so ponovile uspeh videa Obrazi smrti, ki je prikazoval trpeče in umirajoče živali in je bil v osemdesetih letih že klasika te krvoločne filmske zvrsti.

Do poroke 1988 je tehtal 80 kilogramov in se ukvarjal s karatejem, nato pa je zbolel za elefantizo, kožno boleznijo, zaradi katere se bolnik nekontrolirano redi. Ker se je bal, da mu bo mu ponoči trebuh zmečkal pljuča, je vedno spal postrani.

Odvečni leopardi

Na severu Indije je po mnenju gozdne uprave indijske zvezne države Himahal Pradeš preveč leopardov. Zaradi raznih zaščitnih ukrepov in prepovedi streljanja se je njihovo število od leta 1989 povečalo s 533 na več kot 900.

V naravi zanje ni več dovolj hrane, zato gozdna uprava zahteva, da je treba dovoliti odstrel izbranih živali. Zveri vedno pogosteje ubijajo ljudi. V preteklih 5 letih so jih namreč napadli in ubili 30. Žrtve so bili predvsem otroci med 4 in 14 leti.

Zdravniki v kitajski provinci Hunan so šestindvajsetletni Li povedali, da je v resnici moški z redko genetično napako. V univerzitetno bolnišnico v Hunanu je prišla po pomoč, ker ni imela menstruacije in ni mogla zanositi. Po preiskavi kromosomov pa so odkrili, da je moški.

To je prvi tak primer na Kitajskem. Li nima izrazitih ženskih značilnosti, njena maternica je nerazvita in spominja na uterus petletne deklice. Nesrečno Kitajko zdravijo z estrogenom.

Ženske, ki so bile v japonski družbi doslej odrinjene k domačim ognjiščem, se vedno bolj uveljavljajo na področjih, ki so veljala za moške trdnjave. Letos so lahko prvič nastopile tudi na regati starih čolnov, ki so bili v skladu s tradicijo tako ali drugače v znamenju zmajev. Na 600 metrov dolgi progi v Tokiu se je pomerilo 29 posadk. Organizatorji regate so zbrano štartnino namenili za pomoč žrtvam japonskega katastrofalnega potresa v Kobeju.

Najvišja stolpnica

Avstralsko mesto Melbourne se bo morda kmalu lahko pohvalilo z najvišjo stavbo na svetu. Multimilijarder Bruno Grollo napoveduje, da bo financiral gradnjo neboličnika, ki bo postal melbournska značilnost, tako kot Eifflov stolp pariška. Javnosti je že pokazal maketo zgradbe, ki bo visoka 500 metrov in bo imela 120 nadstropij. Če bodo v njej poslovni prostori, bo v njih lahko delalo 20.000 ljudi. Po predračunu naj bi stala zidava približno poldrugo milijardo dolarjev.

Vestnik z vami vsak četrtek!

Dim polni državno blagajno

V delti Biserne reke so ma najboljši kitajski izdelovalci pip iz bambusa. Dela toliko, da si le težko pri kratkem odmoru za lasten ski užitek. Veliko pogostejši pihajo dim ostali kadilci, je po približnih ocenah na tajskem okrog 300 milijard. Spoznanja o škodljivosti razvade jim še niso prinesla zavesti. Z davkom na tobak zdaj zberejo dvanajst odstotkov vseh proračunskih sredstev.

za vsakogar nekaj

Lubenica tudi za shujševalno kuro

Sezona lubenic ali vodnih buč, kot jim pravijo anglosaksonski narodi, se bo kmalu začela. Ta sočen in izredno okusen sadež je odličen za človekovo zdravje in tudi za hujšanje. Vsebuje veliko koristnih snovi, obenem pa blagodejno vpliva na ledvice in mehur. Pospesuje odvajanje vode, ima pa zelo malo kalorij, zato lahko tudi pri hujšanju pojemo veliko tega sadeža.

Lubenica tekne pravzaprav ob vsakem času, vendar jo človek verjetno z največjim užitek pojede ob hudi popoldanski vročini, ko nobena pijača ne pogasi žeje. Najboljša je seveda primerno ohlajena. Širokovnjaki priporočajo, če se človek odloči za hujšanje, da en dan v tednu preživimo zgolj ob lubenici, medtem ko druge dni uživamo pač tisto, kar nam shujševalna kura predpisuje.

Globok dekolte in poudarjeno oprsje

O tem, da sta črna in bela večni barvi, ni treba posebej izgubljeni besed. Letos so izredno modne zapeljive črne oblekice z globokimi dekolteji in najrazličnejšimi dolžinami. pomembno je, da je videti čim več vratu in oprsja, ki je po navadi skrito v obleko na kombinezni, stezniški ali pa košarica način. Predel obleke okoli prsi je velikokrat kombiniran z drugo barvo, da je izrazitejši, rokavov najraje ni.

Ker pokrivajo ramena zgolj naramnice, takšne obleke delujejo krhko in nežno, prav takšni pa so tudi materiali.

- **platnene čipke** peremo tako, da jih ovijemo okrog lesene deščice in previdno pomakamo v raztopino detergenta za fino perilo. Potem čipke odvijemo, jih dobro izperemo in z nerjavečimi ščipalkami pritrdimo na gladko podlago, da se posušijo.
- če želimo očistiti **platneno vezeno**, ne da bi jo prali, jo zdrgnemo s kosom posušenega kruha.
- **platno** ne bo porumenelo, če ga zavijemo v papir modre barve ali pa predal, v katerem ga hranimo, pobarvamo modro.

Hrapavo ploskev tikamika, premažite z vazelinom in jo čez deset minut zdrgnite z mehko krpo. Neprijetne rjaste madeže boste preprečili, če likalnik po vsaki uporabi očistite z nekaj kapljicami olja.

Oksfordsko modra v progastem lanu ali plištrani svili - ideja za vsakdanje poletne dni, ko je treba se v službo ali po opravkih v mesto.

Srajca je tokrat praktična in udobna, v toplih dneh učinkovito nadomešča jope. Nekoliko daljša je, zato ne pokriva le bokov, ampak tudi zadnjico. Lahko jo oblečete, odprto seveda, na hlače, krilo ali obleko vseh dolžin. Najpogostejša barvna kombinacija je letos bela. Sandali so obvezni.

Kuhajte z nami

Jabolčna kača

Sadni vrtovi že ponujajo zgodnje sorte domačih jabol. Ker je njihova trpežnost zelo omejena, je prav, da jih gospodinje čim pogosteje vključujejo v dnevne obroke. Zaradi krhkosti so primerna za različno uporabo.

Za jabolčno kačo potrebujemo:

Testo: 25 dag bele moke, 12 dag margarine ali masla, nožvo konico pecilnega praška, približno 4 žlice kisle smetane, 2 rumenjaka, 5 dag sladkorja v prahu, maščobo za pekač in jajce za pomazanje.

Nadev: 1 kg očiščenih in tanko narezanih jabol, 2 žlici (po želji) sladkorja, ščepec cimeta, pest prebranih in opranih rozin in 2 žlici na maščobi prepraženih drobtin.

Priprava: Presejano moko zmešamo s pecilnim praškom, med njo zdrobimo maslo ali margarino, dodamo siadkor, smetano in rumenjaka. Testo urno pregnetemo in oblikujemo hlebček, ki naj zavrt v prtič na hladnem počiva pol ure. V vročih poletnih dneh naj počiva v hladilniku. Med tem olupimo in narežemo jabolka, jih odisavimo s cimetom in potresemo z drobtinami in rozinami. Sladkor potresemo po jabolkih, ko so že oblikovana v debelo »klobaso« na testu, da ne puščajo soka.

Testo razvaljamo v podolgovato krpo in ga položimo v pomazčen pekač ter ga po sredini dolžine obložimo z jabolki, ki jih sedaj posipujemo s sladkorjem. Jabolka naj bodo naložena v obliki debele klobase. Testo zapognemo čez nadev najprej z ene strani in ga premažemo z beljakom, nato ga zapognemo z druge strani, da se sprime. Če so nam pri testu ostali obrezki, jih narežemo v prst široke in toliko dolge trakove ter prelepimo posebno čez »kačo«.

Pečemo pri 220° C približno pol ure. Režemo nekoliko ohlajeno.

Čilka Sukič

Urnik za sonce

Sredstva za sončenje se najbolj primejo suhe in hladne kože. Namažite se dvajset minut pred sončenjem, da zaščita začne delovati. Sredstvo za sončenje razmažite po koži čim enakomerneje. Ne masirajte se z mazilom za sončenje, saj s tem dražite kožo. Mažite se narahlo in z dolgimi potezami. Preden se ponovno namažete, sperite s kože sol in pesek, da se ne zmanjša učinek mazila in da se koža ne nadraži. Ko se ponovno namažete s sredstvom za sončenje, učinkuje sredstvo le polovico na embalaži napovedanega časa. Če vas je sonce preveč ožgalo in je koža vroča in rdeča, si pripravite obkladke z jogurtom ali nanesite posebno emulzijo, ki hladi.

Starše vedno zanima, ali se bo rodil fantek ali deklica. Ameriški zdravnik dr. Eugenjonas meni, da je našel odgovor. 20 let je opazoval več kot 8000 nosečnic in jim po spočetju napovedal, kakšnega spola bo novorojenček. V 95 odstotkih je pravilno napovedal. Pri napovedih se je ravnal po tem, da je po njegovem šest nebesnih znakov (bik, devica, rak, škorpion, kozorog in ribi) ženskih, drugih šest pa moških (oven, dvojčka, lev, tehtnica, vodnar in strelec). Če je med spočetjem Luna v ženskem znaku, se bo čez devet mesecev z veliko verjetnostjo rodila deklica. Obratno velja za dečke.

JEKLO TEHNA d.d. MARIBOR
PRODAJNI CENTER MURSKA SOBOTA
 Cvetkova 2a
 tel.: 31 760

PONUDBA TEDNA

Ugodne cene in velika izbira zidnih in talnih keramičnih ploščic, WC-kotliček z ventilom 3.311 SIT, novi vzorci tapet, preprog in tekačev, kosilnica z nitko HUSQUARNA - 29.700 SIT.

S KARTICO ZVESTOBE ŠE 5% POPUSTA!

Veselim se vašega obiska!

Stročnice kuhajte v nesoljeni vodi, sicer se dolgo ne zmehčajo. Solite jih šele, tik preden so kuhane. Dno lonca pred kuhanjem namastite z oljem, da se stročje ne bo prišlo. Pri nakupovanju pazite, da je zelenjava sveža in mlada.

Tudi barva marsikdaj pove o kakovosti plodov: najbolj enakomerno in najhitreje se skuha leča svetlozeleno barve, enako velja za sivozelen grah, medtem ko potrebuje rumeni več časa, da se zmehča.

Med vrstami stročjega fižola je najboljši masleni, ki ima nežno svetlorumeno barvo.

Jegulja najbolj tekne, če je res sveža. Pa veste, kako najlažje odstranite kožo? Z ostrim nožem jo krožno zarežete pod prsnimi plavuti in povlečete za kak centimeter navzdol. Zatem natrete s soljo čisto kuhinjsko krpo, primete odluščeni del kože in z enim gibom potegnete z ribe. Pri plavuti na repu si pomagajte z nožem. Glavo in konec repa odrežete, očiščeno jeguljo pa nekajkrat oplaknete v slani vodi.

Glasbene lestvice

NAJBOLJŠI SEDM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU NSTS NMV

- HAVE YOU REALLY LOVED A WOMAN - Bryan Adams
- I WANNA B WITH YOU - Fun Factory
- THIS AIN'T A LOVE SONG - Bon Jovi
- A WHITER SHADE OF PALE - Annie Lennox
- WATER RUNS DRY - Boyz II Men
- NO MERCY - Marly Mark
- NIGHTS IN WHITE SATIN - Sandra

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE 7 VELIČASTNIH

- ODPRI OČI - Anja Rupel
- ALI TVOJA MAMA VE - Spin
- ADDO PA ZDRAVA OSTANI - D'Kovačič
- ZATE - Senti
- EDINA - Nova Legija
- NAPAD LJUBEZNI - Zoran Predin
- ŠE SI TU - Marja Zorn

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE S KRŠČAKOM, CEKRON PA Z MARELOF

- VSO SREČO SI MI DAL - Fantje treh dolin
- ZAPLESI Z MANO - Alpski kvintet
- RAD BI TE VPRAŠAL - Ana Franca Potočarja
- POIDI Z MANO - Ana, Tonja Verderberja
- KO SE ZMRAČI - Bratje iz Oplotnice
- ŠKEBRNA OBLETNICA - Šuk
- ŠOFER - Ana Doer

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE 7 VELIČASTNIH

- ODPRI OČI - Anja Rupel
- ALI TVOJA MAMA VE - Spin
- ADDO PA ZDRAVA OSTANI - D'Kovačič
- ZATE - Senti
- EDINA - Nova Legija
- NAPAD LJUBEZNI - Zoran Predin
- ŠE SI TU - Marja Zorn

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE S KRŠČAKOM, CEKRON PA Z MARELOF

- VSO SREČO SI MI DAL - Fantje treh dolin
- ZAPLESI Z MANO - Alpski kvintet
- RAD BI TE VPRAŠAL - Ana Franca Potočarja
- POIDI Z MANO - Ana, Tonja Verderberja
- KO SE ZMRAČI - Bratje iz Oplotnice
- ŠKEBRNA OBLETNICA - Šuk
- ŠOFER - Ana Doer

IZPISANE KUPONE POŠILJTE DO ČETRKA, 3. AVGUSTA 1995, NA NASLOV: MURSKI VAL, ČILKA SUKIČ NA KAMNICA 13, 69000 MURSKA SOBOTA, ZA GLASBENE LEŠTVICE.

Kupon št. 30

Glasujem za skladbo:

*tuja _____

*domača _____

*narodnozabavna _____

Ime in priimek ter naslov: _____

RADIO MV - MURSKI VAL
 UKV 94,6 MHz (dopolodne tudi SV 648 KHz)

Petek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Mariborsko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Zamurjenci (kabaret) - 10.00 Poročila - 10.30 Kinoventilator - 11.15 Od petka do petka - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 14.30 Romska oddaja - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Ob koncu tedna - 17.30 MV-dur - 19.00 Večerni dnevnik - 19.30 Sipli mi - 22.00 Lahko noč

Sobota - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Predstavljamo vam - 10.00 Poročila - 10.30 Potepajte se z nami - 11.00 Sobotni gost - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila na MV - 14.30 Evropa v enem tednu - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Ob koncu tedna - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Večerni dnevnik - 19.30 Dober večer, Beno - 22.00 Lahko noč

Nedelja - 8.00 Začenjamo nov dan - 8.05 Horoskop - 8.15 Panonski odmevi - 8.50 Zamurjenci (kabaret) - 9.15 Misel in čas - 9.30 Srečanje na Murskem valu - 10.25 Obvestila - 10.30 Nedeljska kuhinja - 12.00 Poročila - 12.30 Minute za kmetovalce - 13.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (vmes javljanja s pomurskih športnih igrišč) - 19.00 Lahko noč

Ponedeljek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Porabsko/Koñinsko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 10.00 Poročila - 10.15 Tema dneva - 11.15 Vonj po bencinu - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Šport - 17.30 S krščakom, cekron pa z marelof - 18.15 Bilo je nekoč - 19.00 Večerni dnevnik - 19.30 Moja mala nočna glasba (jazz in klasična glasba) - 22.00 Lahko noč

Torek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Ljubljansko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 10.00 Poročila - 10.30 Kratki stik - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 18.00 Na narodni farmi - 19.00 Večerni dnevnik - 19.30 DA in NE - 22.00 Lahko noč

Sreda - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Zagrebško zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 10.00 Poročila - 10.15 NSTS NMV - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 V stiski - 17.30 Srebrne niti - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Večerni dnevnik - 19.30 Mursko-morski val - 22.00 Lahko noč

Četrtek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.40 Svetuje kmetijski strokovnjak - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 9.15 Sedem veličastnih - 10.00 Poročila - 10.30 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 V stiski - 17.30 Srebrne niti - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Večerni dnevnik - 19.30 Geza se zeza - 22.00 Lahko noč

SESTAVLJENIK	ŠTIRI-KANALNO SNEMANJE ZVOKA	VRSTA IGRANJA NA SREČO	AMERIŠKA DRJLA MAČKA	USNUEN TRAK ZA HLAČE	OPRODJE ZA ZAČRTAVANJE RISOV NA LES	VELIKO PINSKO JEZERO	TOPRUGE VZHOČNO OČ BREZIC
SLOVENSKI PESNIK (MILE)							
LOPA ZA KMEČKE VOZOVE							
PISMENO POTRDLA ALI IZVID							
NIZKO LEZEC SVET DOLINA				PISANE PARIGE ŽITNICA V SRBLI			
AVTOMO BILSKA OZNAKA ROMUNJE		FLASTER TRUPLJO, MRHOVINA					
OSLIKO-VODIK V NAFTI						SOČNE SLADKE BUČE	BRODNIK
FRAN ALBREHT			OBSTRET OKUSNA MORSKA RIBA				
VOJSKO-VODJA DAVNH GERMANOV							
ZGORNJA DEL STOPALA						LUJSKI ODBOR AZLJSKA POLJSČINA	
HRVAŠKA TENISKA IGRALKA MAJOLI							AM. FILM IGRALEC STEIGER RADON
ČVRSTOST, KRPEKOST							
KDOR, KAJ ARANŽIRA							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE - vodoravno: avtotip, Niagara, tobogan, Oleron, Nil, ris, INA, Esk, Ni, Ta, Gspan, K, otomana, I, pain, iterbij, Čuki, re.

Osem pogledov

12. Opis sveta na pragu tretjega tisočletja

Jerneja Katona

Drago Pintarič

Heraklit je primerjal ureditev sveta z večnim ognjem, ki »se ritmično prižiga in ugaša«. Empedokles je pripisoval spremembe v vesolju upadanju in naraščanju dveh komplementarnih sil, ki ju je imenoval »ljubezen« in »sovraštvu«. Na zgodovinsko področje je takšno ciklično teorijo prenesel G. Vico (17./18. stol.). Na njej je zgradil svoje pojmovanje »naravnih zakonov, ki so gibalo zgodovine. Osnovna zamisel njegovega gledanja na človeški razvoj je, da je zgodovina vsakega ljudstva celota zase, v sebi pa zaokrožuje tri faze, in sicer: obdobje bogov, ko vlada teokracija, sledi obdobje junakov oz. vlada aristokracije, zadnje pa je obdobje ljudi, ko se pravo postavi na razumsko podlago in postane univerzalno. Takšen razvoj seveda pomeni napredovanje iz barbarstva v kulturo in civilizacijo, vendar tej sledi razpad in dekadenca. Ta proces se v zgodovini pri različnih ljudstvih in v različnih okoljih nenehno ponavlja ter dosega višjo raven. Ima pa ciklično obliko, to pomeni, da izključuje možnost neprestanega linearnega napredovanja. Vica za življenja niso priznali, nanj je postal pozoren šele kasneje. Dokončno so odkrili njegov pomen šele leta 1900, ko so ga priznali za predhodnika moderne zgodovine. Pod njegovim vplivom so nastale nove ciklične razlage zgodovinskega razvoja.

Najvplivnejša med njimi je bila teorija O. Spenglerja, kot jo je razložil v delu Propad Zahoda (1921). Toda medtem ko je Vico slavil napredovanje razuma, je Spengler svojo teorijo zgodovine oprl na Nietzschejevo filozofijo. Razlikoval je med »faustičnimi« kulturami, v katerih prevladuje iracionalna volja, in »apoličničnimi«, kjer sta doma razum in ravnesvje. Vsaka kultura je organizem, ki se rodi, rase, dozori, nato propade in umre. V zgodovini si je, pravi Spengler, sledilo šest velikih kultur: egipčanska, kitajska, antična, indijska, arabska in zahodna (evropsko-ameriška). Ta je že dosegla zadnjo fazo »civilizacije«, tj. kulture velikih mest, zato bo kmalu propadla.

Spenglerjevo delo, katerega tendenca se je izčrpavala v poveličevanju nemške kulture kot reprezentantke celotne zahodne civilizacije, je kljub tej negativni nacistični konotaciji vplivalo na vrsto sodobnikov, med drugimi na A. Toynbeeja in P. Sorokina. Ti se niso več ukvarjali samo z uveljavljanjem teorije o temeljnem univerzalnem ritmu, ampak so že skušali natančno opisati osnovna načela in zakonitosti, po katerih se le-ta uravnava. Tako osredotočeno zgodovinsko opazovanje je Toynbee najprej preizkusil v kulturni evoluciji. V tem omejenem obsegu je spoznal, da civilizacije z dosežkom vrhunca svoje vitalnosti polagoma izgubljajo kulturno moč in zatonejo. Stopnjo njihove

vitalnosti je proučeval s sposobnostjo odziva na različne izzive in spodbude, s katerimi se je civilizacija kot taka morala srečevati. Bistveno določilo kulturnega zloma je prepoznal v zakrnelosti in togosti družbenih struktur in vedenjskih vzorcev, ki neizbežno zaznamujejo proces razpada vsake civilizacije. Prav v tej zamrznjenosti sistema vrednot tiči razlog, da se družba ne more več prilagajati spremembam, tem izživalkam in neizbežnim pobudnicam ter spremljevalkam kreativnega procesa kulturne evolucije.

V nasprotju s Spenglerjem in Toynbeejem pa P. Sorokin trdi, da nobena od velikih civilizacij ni dokončno in popolnoma propadla ali celo izumrla, povrh pa ga je še zmeraj vznemirjalo vprašanje kako, kdaj in zakaj pravzaprav pride do porajanja neke kulture in kakšni so (prepoznavni) znaki tega kompleksnega dogajanja. Faza razcveta Sorokinu po natančnem proučevanju vendarle ni kazala na preveč idiličen enosmeren vzpon rasti; pogosto jo spremljajo vojne in druge (destruktivne) nestabilnosti pa tudi preprosta teza o vzponu in nato upadu civilizacij se mu zdi vredna kritičnega pretresa. Potek razvoja civilizacije se mu kaže na veliko bolj kompleksen način. V njem je prepoznal spreminjanje najbolj temeljnih vzorcev, natančen pregled teh sprememb in njihovih učinkov na vse vidike družbe pa ga je napeljal na misel, da velika shema za sintezo zahodne zgodovine temelji prav na izrazito pravilno ponavljajoči se fluktuaciji sistema vrednot.

Dvajseto stoletje je idejo napredka torej odločno povežalo s principom fluktuacije, ki je sicer zmeraj veljal za del temeljne dinamike vesolja. Kako to, da nas je sicer tako naravno valovanje (lat. fluctuatio iz fluctuare valovati), kakršnega navsezadnje poznamo tudi iz svojih lastnih življenj in s pomočjo katerega si razlagamo naravo in vesolje, šele v 20. stol. pripeljalo do prepotrebne revidiranja zgodovinskega dogajanja in predvsem njegovega gibalca. Razlog za to najverjetneje tiči v že prej omenjenem izvirnem pojmovanju časa, kakršno nam je prineslo krščanstvo, in pod njegovim vplivom je zahodna civilizacija zavrgla antična (in druga) izročila. Če se poučimo v zgodovinskih knjigah, lahko izvemo, da je prav naša tradicija - judovsko-krščanska torej - v resnici edina, ki ji čas teče tako skregano z naravnim ritmom. Vendar hkrati velja, da je krščanstvo eden najglobljih temeljev zahodne civilizacije in je zato tudi njegova vloga znotraj le-te ena najbolj tvornih ter osrednja. Tako znanost in filozofija kot tudi zgodovina in seveda umetnost so nastajale in se razvijale skupaj z njo ali v sporu z njo, zmeraj pa z njo.

(Nadaljevanje prihodnjic)

17. POTOVANJE PREK OCEANA

Kalifornijskih gamsov nistem srečala, čeprav sem se po zgledu planincev odpravila na visokogorsko turo po dobro označenih poteh. Markacijske točke so bile nekoliko drugačne kot pri nas in nanje sem se hitro navadila. Zaradi dobre lastne kondicije ali pa zaradi slabe kondicije ameriških planincev sem dosegla željeni vrh po dveurnem lažjem, občasno pa težjem vzpenjanju, čeprav je v navodilu omenjena 4-urna tura. Pogled z vrha slapa Yosemite je bil enkrat. Vrhovi okoliških gora so se kopali v soncu, pogled v dolino je govoril o majhnosti človeka. Z desne se je vzpenjal okrog 2.307 m visok El Capitan, največji kos granita na svetu, dvakrat večji od tiste ga na Gibraltarju. Predstavlja izziv za vsakega plezalca. Površina stene se v poletnem času lahko segreje tudi do 68 stopinj Celzija, zato je najboljši čas za premaganje stene zgodnje poletje in jesen. Na levi, nekje v daljavi, je bil še en vrh, ki je tudi predstavljal izziv. To je bil Half Dome, najbolj navpična granitna stena Severne Amerike, visoka 2.695 m. Samo 7 odstotkov je nagnjena od popolne vertikale. O nastanku te gore govorijo legende. Nekoč so v dolini Yosemite živeli ljudje, bolj podobni živalim. Eden od njih si je poiskal ženo med Indijanci plemena Mono, živčimi ob jezeru Mono. Ime ji je bilo Tesaiyac. Vračala sta se v dolino. On je nosil jelenje kože, ona pa na hrbtu košaro, v naročju pa otroško zibelko. Ko sta prišla do današnjega jezera z imenom Ogdala, sta se začela pripraviti, ker se je Tesaiyac hotela vrniti domov. Mož je vrnitev zavrnil, češ da tam ne rastejo hrasti in druga drevesa, čeprav je žena zatjevala, da bo posadila sadike. V brezupu je Tesaiyac začela jokati in bežati proti domu. Mož ji je sledil, in da bi to preprečila, je vanj vrgla košaro. Tako je nastala gora s tem imenom. V begu je odvrgl tudi zibelko in danes lahko vidimo to dejanje v obliki Kraljevkega loka. Ker sta kot par prinesla v dolino jezo, sta se spremenila v kamen. On je postal North Dome, ona pa

Half Dome. Tesaiyac je obžalovala izpad jeze, zato je začela jokati in nastalo je jezero Mirror. Še danes so na gori vidni sledovi teh solza, če pa dobro pogledate goro, je obliče tako, kot ga imajo ti Indijanci, s kratko pristrženimi gladkimi lasmi.

Najlepši razgled na celotno dolino pa je z ledenika, visokega 2.199 m. Ob potepanju po višavju sem upala, da ne bom srečala medvedov, čeprav so table opozarjale nanje. Tu živijo že zelo dolgo. V začetku so bili to grizliji in pravijo, da je bil zadnji ustreljen leta 1895. Znan je bil Ben Franklin, ki je ljudi zabaval v predstavah Jamesa Copena Adama okoli leta 1854. Danes je edini grizli v parku Yosemite na zastavi države Kalifornije, sicer pa živi na tem območju še okrog 300 črnih ameriških medvedov. Ime je zgrešeno, ker so lahko različne barve od rjave do črne. Včasih postanejo lahko zelo napačni ob iskanju hrane in se človeka ne bojijo, zato je potrebno biti previden.

Dolina Yosemite je nastajala skozi tisočletja ob pomoči ledenikov, ki so poglobljali strugo reke Merced. Led je zbrusil granitne skale in jih razbrzdal, nastala so jezera. Ameriška plemena Miwok so naseljevala ta predel vse do sredine 19. stoletja. V letih zlate mrzlice so ta del začeli naseljevati beli priseljenci. Leta 1851. leta je major James Savage z bataljonom prisilil Indijance na življenje ob vznožju gora in prvič videl lepote narave. John Muir, škot po narodnosti, pa je mož, ki je pripomogel k temu, da je ta predel Sierre Nevada ostal neokrnjen in leta 1864 razglašen za prvi nacionalni park v državi.

Da bi San Franciscu zagotovili pitno vodo, so 1913. leta zgradili v tej neokrnjeni naravi jez. Graditvi se je najbolj upiral Muir in pravijo, da je umrl od žalosti, da ni uspel. Naslednje leto, se pravi 1914. v starosti 76 let. Za stražarja in oskrbnika parka je 21 let veljal Galen Clark. Danes skrbi zanj množica ljudi, in to jim dobro uspeva. Imajo recimo svoj pro-

gram reciklaže odpadkov, ki ga imajo v parku. Uporablja se za papir, za uporabljanje, je iz reciklaže.

Čas, odmerjen za Yosemite, je bližal h koncu, nič ni postalo. Ponovno je bilo potrebno povziti nahrbtnik in jo mahnuti po končni postaji Los Angeles. Nočni vožnji sem se v praznih trankah urah znašla v meki industrije, za mene tudi v kosmopolnem središču za naslednjih dni. V kratkih utrinkih sem opisala svoje profesionalne izkušnje v Ameriki, se ustavila pri nekaterih značilnostih tega mesta in nato sklenila ta potep po zahodnih vzhodne Amerike.

Otvoritev svetovnega kongresa zdravnikov, ki se ukvarjajo z boleznimi požiralnika, želodca, jeter in debelega črevesa, jeter in debele šne slinavke, je bila v ameriškem šov stilu. Prikazana bila domovanja vseh prejšnjih svetovnih kongresov z značilnimi posamezne države. Prvi kongres je bilo mesto Washington leta 1958. Na ta dogodek so spomnile besede velikega ameriškega zdravnika Jacka Michaleya. Naslednje mesto je bilo München in država Nemčija štiri leta kasneje. Predstavniki džezovska skupina Allotria in snarna skupina. Z bobni so vrnili v leto 1966 na Japonsko v mesto Tokio.

Zven bobnov, ki so bili večji od nastopajočih, je bil ten in me je v trenutku spomnil ulic San Franciscu v Japonskem delu mesta, kjer sem že slišal takte. Nikoli pa jih nisem slišal v njihovem originalnem amenskem vendar to ni motilo čara to glasbe, ki so jo izvajali Američani sivega rodu. Danska je bila prikazana v pravljicnem svetu. Glasbeni nastopajoče osebe so bili pravljice Hansa Christiana Andersena Grdi raček in Thumbelina severa Evrope smo se kot bi preselili na drugo celino v južnoameriške folklore. Bili so Mexico Cityju, kjer je bil kongres leta 1974.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Oče

Gojmir Cajnko

Ostala je sama in se ni bala noči. Ležala je na trdi slamarici in sanjarila o ljudeh. Vsak predmet ji je bil ta večer dražji in bolj pri srcu kot ponavadi. Tudi trdo ležišče. In smrtna svetilka, ki se je nemirno zibala na sajavi gredi. In sanjarjenje. Ne, ne, zares, ali to ona sanja?

Zunaj se je slišalo rezgetanje konj. Glasovi. Polno glasov. Pes je nekoga napadel. Obupno se je boril in branil prihod neznanec v kolibo.

Šele potem, ko so z bajonetom razbili vrata, je Janja prestrašeno skočila.

- Ljudje!

O, ne, to niso bili ljudje. To so bili sovražniki. Močan moški jo je zvelkel ven na sneg. Čutila je pijan zadah iz njegovih ust. In grobo zaraslo kožo, ki se je vpijala v njen mehki obraz. Nekdo se je noro smejal. Njegov smeh je prešel tudi na druge. Vsi so se smejali. Vojaška akcija na vlašiški zemlji je uspela. Zaplenjenih je bilo deset Ogenjenovih ovac, dva kotla in ena svetilka z razbitim cilindrom.

Vso noč so se vrteli okoli kolibe in šele ob zori so odšli navzdol po strmini. Janja, obupana in objokana, je stala na stezi in gledala za njimi. Zatem se je naglo zdrznila. Strahovito bobnenje je zatreslo zemljo, da je Janja začutila pridušeno bol v križu. Hotela je steči za njimi in jih vprašati, zakaj so to naredili, jim povedati, da se bo oče nocoj vrnil domov in da nikjer ne bo mogel ogreti svojih prezeblih rok.

Spodaj, pod skalovito sotesko, so se slišali veseli vzkliki. Kaj se njih tiče planinska pastirica! Jutri bodo v paradnem maršu korakali skozi Travniki.

Pred večerom se je Ognjen vrnil na svojo zemljo. Kolibe ni bilo več. Niti Janje. Niti veselega pasjega laježa. Samo samota. Prekleta samota, v kakšno je pred nekaj desetletji prišel. Sedaj je spet moral začeti vse od začetka in si ustvariti novo življenje.

V snegu je bila kri. V krvi je ležala mrtva Janja. Trd in oster, brez solz jo je stavec komaj privlekel do kamnite plošče. Sedaj sta pod njo dva groba. Samotna in tiha. V hribih.

Nekje po strmih skalovju in votlinah se je spuščala tema. Pod razmetanimi koli je oče našel senene vile in temačen kot gora odšel v planino, da se bojuje za svobodo.

KONEC

študentski info kúkeo

Že spet počitnice ...

Smo res sredi zasluženih počitnic, vendar s tem za večino študentov letošnje študijsko leto še ni končano.

Čakajo namreč še septembrski izpitni roki, ki so po navadi najpomembnejši, vsekakor pa odločilni. Kljub poletnim počitnicam, ali pa ravno zato, se bodo dogajale zanimive in manj zanimive študentske prireditve in srečanja doma in onkraj Mure. Prav tako se bomo lahko v naslednjih dveh mesecih intenzivneje posvetili iskanju in (upajmo) osvojitvi ustreznih klubskih prostorov v Prekmurju. Posebej velja poudariti, da nam je svojo »pomoč« pri tem obljubila tudi soboška občina (zelo srčkana gesta), ki ima po dolgoletnem ignoriranju KPŠ-ja v občinskem proračunu spet postavko za svoje študente. Nekateri spremembe pa bomo naredili tudi v klubu.

Tako bodo od 1. oktobra začele veljati nove članske izkaznice (s fotografijo člana!); še pred prihodnjim akademskim letom

bomo »poslovanje spravili« na računalnik; začel bo izhajati naš »informacijator« (ne zamenjaj z informatorjem), ki ga bodo štu-

denti dobivali brezplačno na dom; najbrž pa bomo uredili tudi že svojo pisarno!

V letošnjih počitnicah pa predvidevamo: organizacijo študentske likovne delavnice, študentski piknik in proti koncu počitnic premiero naše gledališke igre, mogoče pa še kaj. Mnogo je odvisno od načih članov, študentov in dijakov, njihovega zanimanja in pripravljenosti za razne akcije. V klubu so na voljo tudi razni vodniki in nekaj literature za tiste, ki se na potovanje odpravljajo na lastno pobudo (vodniki za avtoštoparje in popotnike, avtokarte, informacije o youth hostelih ...), izposoja je brezplačna. Izdali bomo tudi brošuro Koma pa zdaj? kjer bodo predvsem absolutni, seveda pa tudi drugi študenti zvedeli skoraj vse o možnostih zaposlovanja, štipendiranja in »izvajanja« praks v naših podjetjih (Prekmurje + Prlekija + radgonski kot). Opozarjamo vse tiste, ki bodo šli v počitnicah na dodatno izobraževanje ali izpopolnjevanje v tujino ali kam v Sloveniji, da obstaja možnost, da jim KPŠ plača del stroškov! Na koncu bi se še radi pohvalili (sicer res malo pozno, vendar pa bolj kot nikoli) z zmago naše ekipe na turnirju Adidas Street-

ball, ki je bil v M. Soboti. S tem se je naša ekipa v postavi Bratkovič, Šebjan in Ulaga uvrstila na slovenski finalni turnir, ki bo septembra v Ljubljani. Čestitamo zmagovalni ekipi in ji želimo še mnogo uspeha! Šlo je enako uspešno pa so se naši člani odrezali na kolesarskem maratonu Ajda (tudi tu smo malo prešli, žal!) v kategoriji cestno kolo (do 35 let) je Cigut zasedel 2. mesto, v kategoriji gorsko kolo pa Lainščak 6. mesto. Vabilo so se delovanje smo dobili iz Novo Gorice, kjer prirejajo poletno kolesarsko delavnico, iz Ajdovske občine smo dobili vabilo za njihovo sberni abonma. O vsem lahko tančneje povprašate na klubskih prostorov) ali po telefonu. Če prti« smo seveda za vas, kar in pripombe. Želimo vam prijetno počitnice, uspešno izvedbo vanje izpitov in vsakemu študentu svoje pivo!

Klubski naslov: Klub prekmurskih študentov, Cvetna 29, M. Sobota, tel.: 24 332 (Edvard Perčec). Klubski študentski servis, Klubski študentski servis, M. Sobota, vedno najboljši, pa je Mladostni servis MS, Stefana Kovca, tel.: 24 038, odprt je vsak delavnik od 8.00 do 14.30, kjer prav tako lahko dobite »infosex« in Ziveli!

Za Klub prekmurskih študentov

EDVARD PERČEC

Tiskovna konferenca na UNZ Murska Sobota Kaj vse je zgodilo v prvem polletju?

V prvih šestih mesecih tega leta je bilo na območju policijskih postaj Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota 995 prometnih nesreč, kar je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem za 15 odstotkov več. Največje povečanje je na območju, ki ga pokriva lendavska policijska postaja (za 20 odstotkov), najmanjše (za 15 odstotkov) pa je na območju gornjeradgonske.

V šestih mesecih 20 mrtvih

Na pomurskih cestah je v prvem polletju ugasnilo 20 (dvajset) človeških življenj, od tega 11 na območju prejšnje Občine Murska Sobota. Na drugem mestu (5 žrtev) je območje stare občine Lendava, 3 žrtve so bile na ljutomerskem in 1 na gornjeradgonskem območju. Spominimo naj, da je bilo v šestih mesecih lanskega leta 8 žrtev. Pač pa je bilo letos nekoliko manj hudo telesno poškodovanih: 57, medtem ko je dobilo lani hude telesne poškodbe 87 ljudi. V letošnjih prometnih nesrečah, v katerih je bilo udeleženih 1.657 ljudi, je bilo še 147 lažje poškodovanih, sreča pa je imelo 1.433 ljudi, ki so se tokrat izvlekli.

Vzrokov, zakaj toliko nesreč, ne bomo ugotavljali, le ponovno smo se splošno ugotovitev: neprimerno (hitro) vožnje, vinjenost... Načelnik UNZ mag. Darko Anželj je na tiskovni konferenci povedal, da samo opozarjanje voznikov na kršitve cestnoprometnih predpisov ni dovolj učinkovito in da so zato dali poudarek represivi - kaznovanju. Tako so policijski pomurskih policijskih postaj in njihovih oddelkov v prvem polletju predlagali sodnikom za prekrške 4.741 vozikov zaradi 5.799 različnih kršitev cestnoprometnih predpisov, kar je (vsaj zgoraj posebej) za 38 odstotkov več kot lani v enakem obdobju. Mnogo kršilcev pa so tudi kaznovali z mandatno kaznijo, in sicer 3.663, to je 34 odstotkov več. Zlasti strogo so bile posebne enote policije (akcije), ki so na kraju kaznovale 2.866 kršilcev. Policisti so največkrat (2.778-krat) ukrepali, ker so udeleženci v prometni vozili prehitro, potem zaradi neprivezovanja z varno-

stnim pasom (2.104 krat), zaradi domnevne vinjenosti (1.686 krat) in tako naprej. Prvih ukrepov je bilo za 8 odstotkov več, drugih za 39 in tretjih za 45 odstotkov. To tudi pomeni, da vedno bolj drvimmo (tudi v smrt), za volan vedno rajši sedemo, četudi nam dela družbo alkohol, tudi privezujemo se čedalje manj, včasih z izgovorom, da imamo do tega osebno pravico.

Kdo sklepa škodljive pogodbe?

Pa pojdemo od prekrškov h kaznivim dejanjem! V prvem polletju je bilo na območju UNZ Murska Sobota obravnavanih 872 kaznivih dejanj, kar je za 12 odstotov manj. Pomurski delavci organov za notranje zadeve so pri raziskavi kaznivih dejanj že nekaj časa med najuspešnejšimi v Sloveniji, tako tudi letos, ko so raziskali 74 odstotkov kaznivih dejanj.

Največ kaznivih dejanj (731) je bilo s področja splošne kriminalitete. Tu prevladuje kazniva dejanja zoper premoženje (628), med njimi je bilo 216 tatvin, od tega 32 koles, 7 koles z motorji, 15 tatvin delov z motornih vozil in 2 drzni tatvine. Vse tatvine pa niso bile tako »nedolžne«, bile so še 104 velike tatvine, povrh pa so obravnavali še 7 ropov, od katerih 3 še niso uspeli raziskati. Kraje motornih vozil so na našem območju čedalje pogostejše, saj jih je bilo v prvem polletju protipravno odvzetih 18. Med kaznivimi dejanji so obravnavali 2 umora, ki pa sta k sreči ostala pri poskusu; 2 hudi telesni poškodbi in 33 lahkih telesnih poškodb. Dalje: 3 posilstva, 2 spolna napada na otroka, 1 kršitev spolne nedotakljivosti in prav tako 1 kršitev posredovanja pri prostitu-

Na upravi za notranje zadeve v Murski Soboti seveda spremljajo tudi »rdečega petelina«, ki je prisposoda za požare. V prvih šestih mesecih jih je bilo 29, leto prej pa 26. Največkrat (16-krat) je zagorelo na območju murskosoboške upravne enote, potem na ljutomerskem območju (8-krat) in na območju Lendave (5-krat). V glavnem je gorelo zasebno premoženje (24 požarov). Požari so povzročili za več kot 15.000.000 tolarjev škode.

ciji. Iz poglavja kaznivih dejanj zoper človekovo zdravje so kriminalisti in policisti obravnavali 14 kaznivih dejanj nepravilne proizvodnje in omogočanja uživanja mamil. Žal pa tudi pri nas poznamo kazniva dejanja nasilništva, ki so jih obravnavali 8, potem je bilo še 11 preprečitev uradnega dejanja uradni osebi, 4-krat pa so uradne osebe celo napadli... Mladoletniki so storili 70 kaznivih dejanj, zlasti zaradi protipravne pridobitve (kraje) tujega premoženja. Nedožni naj ne bi bili tudi otroci, kajti 60 otrok je osumljenih, da je storilo 36 kaznivih dejanj.

Na upravi za notranje zadeve oziroma v njenem uradu kriminalistične službe so posebej za bralce Vestnika pripravili poročilo o kaznivih dejanjih, kakor ste že prebrali. Iz poročila tudi izhaja, da je bilo s področja gospodarske

kriminalitete v prvem polletju obravnavanih 141 kaznivih dejanj, kar je za 20 odstotkov več kot lani v prvem polletju. Na prvem mestu so poslovne goljufije (74), druga kazniva dejanja pa so še: ponareditve ali uničenje poslovnih listin (12), poneverbe (5), zlorabe položaja ali pravice (3), nepravilna uporaba (12), izdajanje nekritičnih čerkov (8), zloraba pooblastil (8), sklenitev škodljive pogodbe (2), kazniva dejanja davčne utaje, oškodovanja upnikov in še kaj.

Skoraj 10 milijonov potnikov

Iz polletnega poročila o prometu potnikov izhaja, da je čez mejne prehode potovalo 9.610.102 ljudi, kar je za 32 odstotkov več kot v lanskim šestih mesecih. Pa sploh veste, koliko je takih prehodov (mednarodnih, meddržavnih in maloobmejnih) na območju Pomurja? 18!

Po številu potnikov še naprej vodi mednarodni mejni prehod v Gornji Radgoni, kjer so letos našli 2.664.457 potnikov, nato so Gederovci (1.896.803), Dolga vas (1.653.513), Petišovci (1.011.134), Kuzma (974.430), Hodoš (355.313), Pince (383.504), Gibina (273.733), Razkrižje (256.172), Martinje (53.882), Cankova (44.428), Kramarovi (32.013), Sotina (14.504), Gerlinci (8.678), Fikšinci (2.387), Korovci (1.795) in Matjaševci (1.403). Iz tega pregleda se tudi kaže upravičenost oziroma neupravičenost obstoja posameznih prehodov. Res pa je tudi, da se razmere lahko spremenijo. Tako se je v letošnjem prvem polletju v primerjavi z lanskim najbolj povečal **odstotek potnikov na prehodu v Pincah** (218 odstotkov), potem na Hodošu (136 odstotkov), na Kuzmi (94), Martinju (42 odstotkov)... Na razvpitem prehodu v Doigi vas pa je bilo za 32 odstotkov več potnikov. So pa tudi taki, na katerih je bilo manj prehodov, na primer na železniškem mejnem prehodu v Lendavi (61 odstotkov manj). Š. SOBOČAN

Zgodilo se je ...

Umrla po nesreči

V soboški bolnišnici je umrla 45-letna Terezija Žižek iz Čentibe. Kloniła je zaradi hudih poškodb, ki jih je dobila 12. julija v prometni nesreči. Z mopedom se je namreč peljala skozi domačo vas, ko ji je naproti pripeljal osebni avto, ki ga je upravljal 51-letni Aleksander Baša iz Čentibe. Leta je v blagem desnem preglednem ovinku zapeljal na levo stran ceste in zadel mopedistko. Vrglo jo je v vetrobransko steklo, nato je padla na cesto in se hudo poškodovala.

Smrt zaradi mamil?

V torek so v sanitarnih prostorih gostišča Jelša v Murski Soboti našli mrtvega 21-letnega Mitjo Cifra iz Murske Sobotice. Po vsej verjetnosti je umrl, ker naj bi si vbrizgal preveliko količino mamila. Zdravnik je odredil obdukcijo. To je letos pri nas že druga smrt zaradi mamil. Pred časom je umrl mladenič iz Radenec.

Požar v Odrancih

Zakaj je 21. julija ob 3.15 zagorelo v stanovanjski hiši, veliki 9 krat 4 metre, v Cvetni ulici v Odrancih? Domnevajo, da je ogenj nekdo podtaknil. Slišati je celo, da bi to utegnil biti kdo od domačih, da bi preprečil vselitev družinskih članov, ki stanujejo drugod. Zadevo še raziskujejo, požar pa so pogasili odranski gasilci.

Vlom v Jagodo

V noči z 21. na 22. julij je neznanec vlomil v slaščičarno Jagoda v Murski Soboti. V prijavi ni navedb, da bi odnesel sladolede (ta se topi in bi storilca hitro izdal), pač pa je pobral čokolado in žvečilni gumi.

Naboji na meji

Na mejnem prehodu v Gornji Radgoni so v torek pri kontroli hrvaškega državljanca, ki se je pripeljal iz Avstrije, našli 25 nabojev za malokalibrsko puško.

Minulo nedeljo v Petišovcih

Kar štiri blagoslovitve

Lendavski priljubljeni kaplan Ladislav Šantak je v nedeljo v Čentibi najprej blagoslovil obnovljen spomenik sv. Florijana, ki so ga zgradili 1827. leta, nato pa še nov gasilski prapor, že prej kupljeni gasilski avto in nekaj let star gasilski dom.

Blagoslavljanje je bilo le del programa, ki so ga čentibski gasilci pripravili ob svoji 70-letnici. Med drugim je bil namreč še mimohod domačega in gostujočih gasilskih društev, obiskovalci so prisluhnili slavnostnemu nagovoroma lendavskega župana Jožeta Kocona in predsednika gasilcev Slovenije Ernesta Eöryja, mladinki sta prebrali društveno kroniko, bilo je nekaj deklamacij, nastopila sta čentibski in žitkovski pevski

zbor, podelili pa so tudi več gasilskih odličij. Čentibsko je od Gasilske zveze Slovenije prejelo plamenico II. stopnje, član tega društva, sicer pa občinski gasilski funkcionar Jože

Kocon starejši pa je dobil od predsedstva Gasilske zveze Slovenije odlikovanje za posebne zasluge v gasilstvu.

Več odlikovanj so prejeli tudi drugi čentibski gasilci (tista, ki jim jih je podelila občinska zveza, in ona, ki jim jih je dodelilo društva za večletno članstvo). Š. S.

Čaščenje sv. Florijana, zaščitnika gasilcev, ni le sedanja »modna muha«, kajti že naši davni predniki so se zatekali v njegovo varstvo. V Čentibi, denimo, so mu že 1827. leta postavili spomenik. Tega so letos obnovili, v nedeljo pa še blagoslovili. - Foto: Š. S.

Ker za uvoz ni imel dovoljenja, so naboje zasegli, kršitelja pa prijavi sodniku za prekrške.

Sunil denarnico

22. julija med 12.10 in 12.40 je gostu, ki je prebival v hotelu Radin v Radencih, med njegovo odsotnostjo iz sobe izginila denarnica, v kateri naj bi bilo 50.000 tolarjev. Za storilcem poizvedujejo. Kaj pa osebna samozaščita?

Padel na klancu

Nedelja je bila nesrečna za 68-letnega Ivana V. Karih 20 minut pred dvanajsto uro se je s kolesom peljal po lokalni cesti iz Vidonec proti Mačkovec. Pot ga je vodila po klancu navzdol, kjer je zapeljal na bankino, izgubil oblast nad kolesom in padel. Zaradi hudih poškodb so ga prepeljali v soboško bolnico.

Policijska posredovanja

Skoraj ne mine dan, da ne bi iz stanovanj ali javnih prostorov poklicali policistov, ker kdo krši javni red in mir. Pa pogledimo, kako je bilo pretekli teden! Ponedeljek: štiri posredovanja v stanovanjih in eno v javnem prostoru. Sreda: tri intervencije v zasebnih prostorih in ena na javnem mestu. Enega kršilca so pridržali do iztretznitve. Četrtek: intervenirali so trikrat v zasebnih prostorih. Petek: policiste so poklicali štirikrat, od tega trikrat v zasebna stanovanja in enkrat na javno mesto. Sobota: štiri policijske intervencije. Dva sta se pomirila, dva so odpeljali na trestenje. Nedelja: dva klica za posredovanje; eden zaradi kršitve javnega reda in miru v zasebnih prostorih, drugi zaradi razgrajanja na javnem mestu. Kršitelja ste se pomirila.

Ilegalno čez mejo

Policisti so v ponedeljek v notranjosti Pomurja prijeli 4 Romune, ki so ilegalno prestopili madžarsko-slovensko mejo. V sredo so prav tako izsledili ilegalce, in to prav tako Romune, ki so bili tokrat 4. Nanje so naleteli v Dolgi vasi. Glej ga, zlomka, v petek spet 2 ilegalca iz Romunije!

Ilegalci pa prihajajo tudi od drugod. V petek so odkrili 2 državljana BiH, ki sta prišla k nam čez mejni prehod s Hrvaško. Policisti oddelka v Gornjih Petrovcih pa so v nedeljo prijeli 2 državljana Litve, ki sta prav tako ilegalno prišla v Slovenijo.

Nekaj ilegalcev so že izročili madžarskim oblastem, druge pa so prepeljali v prehodni dom za begunce (nekdanja stražnica) v Prosenjakovce.

Zavrnilo so jih

Morda se kdo sprašuje, zakaj toliko ilegalcev? Mejni organi spustijo v Slovenijo le tiste, ki izpolnjujejo pogoje. Ker teh vsi, ki pridejo, ne izpolnjujejo, jih na meji zavrnejo, nato pa nekateri skrivaj preidejo mejo. Sicer pa so v ponedeljek zavrnilo 13 tujcev, v torek 22, v sredo 20, v četrtek 34, v petek 30, v soboto 27 in v nedeljo 18. Š. S.

Poroke

V upravni enoti Murska Sobota so se poročili: Štefan Tratnjek, strojni mehanik, iz Lipovec in Tatjana Forjan, slaščičarka, iz Lipovec; Ivan Kuzma, kamnoseški delavec, iz Izakovec in Majda Fujs, prodajalka, iz Izakovec; Štefan Pintarič, zidarski delavec, z Melinec in Jožica Krampač, gospodinja, z Melinec. ČESTITAMO!

Zadnja vest Policijska akcija

Kje ste bili v soboto ponoči? Če ste se peljali kam z doma ali se morda vrzali med 21. in 4. uro naslednjega dne, potem najbrž že veste za novo policijsko preventivno akcijo, v kateri je sodelovalo 26 policistov v 13 patrolah. Zanj so se odločili, ker je bilo tedaj več prireditev, kjer kaj budnega zgodilo.

Policisti so v šestih urah ustavili 730 voznikov in odredili 240 različnih ukrepov. Predloge za kaznovanje pri sodniku za prekrške so napisali zoper 74 voznikov, 62 so kaznovali z denarno kaznijo na kraju samem, preskus z alkoholom so odredili zoper 69 voznikov. 8 jih ga je odklonilo, alkohol (vinjenost) pa je alkotest pokazal pri 41.

Ceprav so bili policisti razporejeni po celotnem Pomurju, se več, a sreča je, da ni bilo preveč hudob: 1 je bila huda, 1 lahka, v 11 avtomobilisti pa so povozili 5 divjih živali.

Gasilsko društvo Dokležovje Za obletnico obnovljen dom

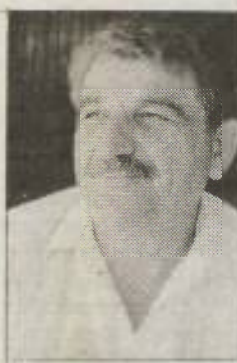
Gasilci in drugi občani Dokležovja so v nedeljo proslavili 70-letnico svojega društva. Do jubileja so lepo obnovili gasilski dom. Predsednik gradbenega odbora Simon Horvat je povedal, da je naložba stala 2.620.000 tolarjev. Dela so sicer izvajali v sodelovanju s krajevno skupnostjo, v referendumskem programu katere so namenili denar tudi za potrebe gasilcev. Krajevna skupnost je zagotovila največ - 2.035.000 tolarjev -, preostalo pa so dodali razni pokrovitelji, neizmerljiv pa je delež gasilcev samih, ki so opravili več kot 1.000 ur prostovoljnega dela, v denarju pa so za dom namenili 440.000 tolarjev.

Na nedeljski slovesnosti je imel slavnostni nagovor župan Občine Beltinci Jože Kavaš. Pester kulturni program so pripravili člani vaškega kulturno-umetniškega društva, obnovljeni dom pa je blagoslovil domači župnik Andrej Rigler. J. Ž.

Vsak četrtek
Vestnik!

Viktor Ketler - predsednik NK Beltinci Ostati med prvoligaši

»Lani smo igrali najboljši nogomet v Sloveniji, imamo pozitivno bilanco z vsemi moštvi, ki so bila na lestvici pred nami, vendar smo za las zgrešili sodelovanje v evropskem pokalnem tekmovanju. Kljub precejšnjim igalskim spremembam želimo tudi v novi tekmovalni sezoni z lepo igro privabiti na naše tekme številne domače gledalce in iz Slovenije, čeprav bo to težko, saj bo vsaka tekma težka in moštva ne bodo gledala na lepoto igre, temveč le na rezultat. Naš osnovni cilj je uvrstitev med prvih osem moštev, če pa se nam ponudi priložnost za sodelovanje na enem evropskih pokalov, mislim, da je tokrat ne bi smeli zamuditi. Upam, da bomo v Beltincih tudi zgradili nov športni stadion.«

Milan Mörec - predsednik NK Mura Obdržati stik z Evropo

»Letos že drugič sodelujemo v evropskem tekmovanju, s čimer so se nam izpolnile naše želje. Stik z evropskim tekmovanjem pa želimo obdržati tudi v novi tekmovalni sezoni, čeprav se zavedamo, da bo to zelo težko. Čaka nas naporna sezona, zato smo temu primerno tudi organizirali gorske priprave v Tolminu. V moštvo smo izpopolnili tudi nekatera mesta v napadu in mislim, da bo leto učinkovitejše in da bo privabilo na igrišče več gledalcev. Prav tako upam, da bomo uspešno tekmovali v tekmovanju za evropski pokal pokalnih prvakov in da bomo uspešno preskočili prvo oviro z Žalgirisom. Tudi to ne bo lahko, saj ima Žalgiris kar sedem reprezentantov Litve.«

Mala anketa

Derbi Mura : Beltinci - nogometni praznik

Žreb je odločil, da se že v prvem kolu novega prvenstva v prvi državni nogometni ligi, ki bo tokrat štela samo deset moštev, srečata prekmurska ligaša Mura in Beltinci. Za tekmo, ki bo v nedeljo na stadionu Mure v Fazaneriji, je med ljubitelji nogometna veliko zanimanja in pričakujejo rekorden obisk. In kaj pravijo pred derbijem zagreti ljubitelji nogometa iz obeh taborov?

Zlatko Tkalcic - tehnični vodja Mure: »Prekmurski derbi je vselej zanimiv in privlačen, saj gre za prestiž, zlasti še, ker se igra prav na začetku novega prvenstva desetice. Zato tudi pričakujemo veliko gledalcev. Tekma je za obe moštvi velikega pomena tudi zaradi novega točkovanja. Želim si, da bi srečanje opravičilo naziv derbija ter da bi gledalci športno spodbujali svoje privržence.«

Janez Breznik - tehnični vodja Beltincev: »Tako kot vselej, bo tudi tokrat derbi praznik pomurskega nogometa. Kljub poletni vročini pričakujem veliko gledalcev. Rezultat za derbi je težko napovedovati, saj je nepredvidljiv. Želim si z obeh strani korektno srečanje in športno navijanje. Pričakujem, da bosta moštvi prikazali lep nogomet. Zmaga naj boljše moštvo.«

Štefan Gomboc - navijač Mure: »Kot najstarejši član Black Gringosov, navijaške skupine Mure, sem prepričan, da bo v prekmurskem derbiju tokrat zmagala Mura. Priprave so namreč pokazale, da so Sobočani dobro pripravljene za novo tekmovalno sezono. Od tekme tudi pričakujem dober in zanimiv nogomet. Ob lepem vremenu pa tudi pričakujem, da si bo tekmo med Muro in Beltinci ogledalo rekordno število gledalcev.«

Ludvik Horvat - navijač Beltincev: »To bo zelo težka tekma, saj gre za točke in prestiž. Obe moštvi sta se dokaj okrepili in se bosta že na začetku nove tekmovalne sezone hoteli predstaviti v najboljši luči. Sicer pa so derbiji, kot je prekmurski, vselej neznanca. Tako mislim, da bo tudi tokrat. Zato napovedujem neodločen rezultat. Vsekakor pa bo derbi pritegnil na stadion Mure veliko gledalcev.«

Vito Horvat - navijač Mure: »V derbiju pričakujem dobro igro in mislim, da bo tokrat zmagala soboška Mura. Tekma bo v prijetnem okolju, za kar mislim, da bomo poskrbeli navijači Mure, mislim pa, da bodo za nogometno razpoloženje poskrbeli tudi Beltinci. Pričakujem tudi veliko gledalcev, kar bo gotovo tudi velika spodbuda obeh moštev, da pokažata vse, kar znata.«

Milan Gjorek - navijač Beltincev: »Škoda, da si zaradi službe ne bom mogel ogledati prekmurskega prvoligaškega derbija, za katerega je letos veliko zanimanje, zlasti še, ker se igra prav na začetku. Zato tudi pričakujem veliko gledalcev, hkrati pa tudi korektno navijanje. Upam, da bo tekma na športni ravni, zmaga pa naj boljše moštvo. Mislim, da se bo tekma končala brez zmagovalca.«

Feri Maučec

Pred štartom v prvi državni nogometni ligi

Marin Kovačič, trener NK Mura: V napadu smo močnejši

»Priprave na novo tekmovalno sezono, ki smo jih imeli doma in v Tolminu, smo v glavnem opravili tako, kot smo načrtovali. Nekaj težav smo imeli z Alihodžičem in Chlebalinom, saj zaradi neurejenih potnih listov z moštvom nista mogla igrati tekme v tujini. Poleg tega pa smo ostali le z dvema vratarjema in glede na naporno tekmovalno sem nekoliko v skrbeh, da ne bi prišlo do poškodb ali izključitev, saj bi bilo to za nas neprijetno. Štart bo namreč izredno naporen, saj poleg državnega prvenstva, kjer nas v prvih dveh kolicah čaka ta težki tekmi z Beltinci in Mariborom, igramo v tem času med tednom poleg tekme superpokala z Olimpijo še tekme v domačem (Izola) in evropskem pokalu (Žalgiris),« nam je ugodno povedal učitelj soboških nogometašev Marin Kovačič. Njegov pomočnik je Mirko Škalič, tehnični vodja pa Zlatko Tkalcic.

Kakšni pa so načrti Mure v novem prvenstvu desetice?

»Mura je klub, ki si mora tudi v novi tekmovalni sezoni prizadevati, da ponovi lanski uspeh tako v državnem kot pokalnem tekmovanju. To bo letos vsekakor težje zaradi lige desetih in drugačnega točkovanja. Tega se bodo morali zavedati tudi igralci in upravičiti pričakovanja tako vodstva kluba kot strokovnega vodstva. Seveda pa tudi ne smemo razočarati Black Gringosov in gledalcev, ki bodo morali biti strpnejši, saj liga desetih prinaša novosti v točkovanju, na kar gledalci doslej niso bili navajeni. Zaradi tega bo lahko prihajalo iz kola v kolo do precejšnjih sprememb na lestvici.«

Pokal pokalnih zmagovalcev

Murin nasprotnik Žalgiris ima sedem reprezentantov

V četrtek, 10. avgusta 1995, se igra v Vilniusu prva predtekma za pokal pokalnih zmagovalcev med pokalnima prvakoma Litve Žalgirisom in Slovenije Muro iz Murske Sobotice. Nogometaše Mure čaka zatevna naloga, saj ima Žalgiris v svojih vrstah kar sedem reprezentantov Litve. Kot je znano, je Litva kar dvakrat premagala reprezentanco Slovenije v kvalifikacijah za evropsko prvenstvo. Kljub temu se pri Muri nadejajo, da bodo z dobro igro uspešno preskočili prvo oviro. Povratna tekma bo 24. avgusta v Murski Soboti.

Nogometni klub Žalgiris iz Vilniusa je bil ustanovljen leta 1947 z imenom Dinamo. Od leta 1948 do 1961 je tekmoval pod imenom Spartakas, od leta 1961 pa kot Žalgiris. Klubska barva je zeleno-bela. V državnem prvenstvu Sovjetske zveze je Žalgiris sodeloval enajstkrat, svoj največji uspeh pa je dosegel leta 1987, ko je bil tretji. Enkrat je bil četrti in dvakrat peti. V tekmovanju za pokal Sovjetske zveze je bil Žalgiris najuspešnejši leta 1988, ko je igral v polfinalu. Nogometaši Žalgirisa so petkrat sodelovali v tekmovanju za pokal UEFA. Največji uspeh so dosegli leta 1990 in v minulih tekmovalnih sezonah, ko so odigrali po štiri tekme. Moštvo Žalgirisa je leta 1987 zastopalo Sovjetsko zvezo na svetovnem študentskem prvenstvu v Jugoslaviji in osvojilo zlato medaljo. Njihova nogometaša Narbekovas in Janonis sta leta 1988 igrala v reprezentanci Sovjetske zveze na olimpiadi v Seulu, kjer je So-

vjetska zveza osvojila zlato medaljo. Leta 1990 so bili tudi zmagovalci prvenstva baltičkih držav. Sicer pa je bil Žalgiris dvakratni državni prvak Litve (1991, 1992) in trikratni pokalni prvak Litve (1991, 1993, 1994). Člani državne reprezentance Litve so: Baltušnikas, Tereškinas, Šuliuskas, Stonkus, Preikšaitis, Vencevičius in Urbonas. Prvo srečanje v Vilniusu bo sodila četverica iz Gruzije. Glavni sodnik bo Kvaratskheliya, pomočnika pa Mgeladze in Julakidze. Rezervni sodnik je Latabitze.

Feri Maučec

Nogomet - V zadnji preizkušnji pred superfinalom so nogometaši Mure odigrali prijateljsko mednarodno tekmo z madžarskim prvoligašem ZTE-jem v Zalaegerszegu in izgubili z 0 : 2. Sobočani so bili v prvem polčasu napadalnejši in zadeli vratnico, medtem ko so gostitelji v nadaljevanju ob pomoči sodnika Seketlyja dosegli dva gola in zmagali. Izključena sta bila Gajser (Mura) in Lendvai (ZTE). (F. B.)

Nogomet - Nogometaši Beltincev so gostovali v Ižakovcih in v prijateljski tekmi premagali domači Les z 11 : 0. Gole za Beltince so dosegli: Baranja 2, Ilić 2, Zver 2, Džafić 2 ter Črnko, Nejman in Cener po enega.

Pero Nadoveza, trener NK Beltinci: Težave zaradi poškodb

Nogometni klub Beltinci, pri katerem so bile v prestopnem roku velike igalske spremembe, se je za novo tekmovalno ves čas pripravljaval doma. In kako so zadovoljni s pripravami in kaj si od nove tekmovalne sezone obetajo, o tem smo se pogovarjali s trenerjem Perom Nadovezo.

»Mislim, da smo program priprav v glavnem uresničili, kako so bile priprave koristne, pa bo pokazalo državno prvenstvo, ki bo tokrat zelo zahtevno. Edina neprijetnost v času priprav so poškodbe nekaterih igralcev. Tako sta iz moštva za nekaj časa izpadla tudi dva novince: Šabjan in Jeraj.

V prestopnem roku so odšli Božič, Jančič, Jengurazov in Vorobjov, Osterc pa je odšel v vojsko. Prišli pa so Mojovič, Ilić, Šabjan, Sirk, Jeraj, Tadić, Džafić in M. Zver. Kaj pomenijo te spremembe za moštvo?

»V minulem prvenstvu smo imeli dobro uigrano moštvo, ki je s svojimi igrami navduševalo ljubitelje nogometa. Z novimi igralci moramo veliko delati, da jih uspešno vključimo v igro. Mislim, da smo ponekod nekoliko slabši, kot smo bili v prejšnji tekmovalni sezoni. To bomo poskušali nadomestiti z delom, kako se bodo igralci vključili v ta prizadevanja, pa

je težko reči. Za nas je nanka vratar Mojovič, medtem ko druge igralce poznamo. Osterc pa je odšel v vojsko in ne računam.«

Kaj pa pričakujete od nove tekmovalne sezone?

»Ne glede na spremembe moštva si prizadevamo, da bomo tudi v novi tekmovalni sezoni igrali privlačen nogomet, prav bo težko, kajti moštva bodo z vsemi močmi borila za točke. Naša želja je, da si zagotovimo mesto med prvimi moštvi, kar nam zagotavlja status prvoligaša. Ali smo sposobni doseči več, pa bodo pokazale že prve prvenstvene tekme, čeprav nekateri igralci zaradi poškodb ne bomo mogli igrati.«

Atletika - Na tradicionalnem uličnem teku, ki so ga pripravili športni delavci iz Lovrenca na Pohorju, je kljub hladni vročini sodelovalo okrog 100 tekačev. Med njimi so bili tudi tekači Radenske in se zopet lepo odrezali. Prva mesta v svojih starostnih skupinah so osvojili: Mojca Meglič in Branko Peč me na 8.200 m, Darjan Meglič na 2.200 m in Slavko Kurček v teku na 1.600 m. Kumeč je bil tudi zmagovalec v absolutni kategoriji. Tretji je bil Slavko Markoja, četrti pa Marjan Jakopec, Roman Klančar, Nina Jakopec in Geza Grabar. Peter Brunec pa je zasedel deseto mesto. (G.G.)

ŠPORTNA NAPOVED I

V novi nogometni sezoni zopet začnemo s športno napovedjo, za katero je med našimi bralci, zlasti ljubitelji nogometa, veliko zanimanja. Pokrovitelj športne napovedi sta prekmurska nogometna prvoligaša NK Beltinci in NK Mura. Naš gost športne napovedi št. 1 pa je Ošte Bakal, novinar iz Gornje Radgose.

Prognoziral je takole:

Pari	Nap.
1. MURA : BELTINCI	0
2. N. Oprema : Izola	2
3. Publikum : Maribor	0
4. Primorje : Gorica	1
5. Olimpija : Rudar	0

ŠPORTNA NAPOVED ŠT. 1	Napoved
1. MURA : BELTINCI	
2. N. Oprema : Izola	
3. Publikum : Maribor	
4. Primorje : Gorica	
5. Olimpija : Rudar	

Izpolnjene lističe pošljite na uredništvo Vestnika, Murska Sobotica, Arhitekta Novaka 13, najpozneje do sobote, 29. julija 1995. Pri žrebanju bomo upoštevali 4 pravilnih napovedi.

Ime in priimek ter naslov:

Dušan Lanščak - predsednik TK Murska Sobota Tretjič satelitski turnir in prvič državno prvanstvo

Teniški klub Murska Sobota, ki ima lepa teniška igrišča in klubске prostore, se v zadnjih letih čedalje bolj uveljavlja ne samo kot organizator teniške šole in rekreacijskih tekmovanj, temveč tudi kot organizator zahtevnih satelitskih in drugih turnirjev. Več o tem smo se pogovarjali s predsednikom kluba Dušanom Lanščakom.

Na teniških igriščih v Murski Soboti je vse leto zelo živahno. Kaj se pravzaprav dogaja?

Teniški klub Murska Sobota poleg rekreativnega igranja tenisa letos že drugič organizira teniško šolo, ki jo obiskujejo najmlajši, novi igralci in igralke tenisa. Poleg tega vse leto potekajo dvotedenski teniški tečaji za ljudi vseh starosti, ki so dobro obiskani in je zanje veliko zanimanja, tako da zaradi pomanjkanja vadiateljev vseh ne moremo niti sprejeti. Prav tako vse leto potekajo treninzi igralcev in igralk. Za nami je že tudi letošnje odprto prvenstvo Murske Sobote v tenisu za dečke in deklice do 16 let, ki je bilo zelo uspešno. V nedeljo, 30. julija, se bo v Murski Soboti začel profesionalni Satelitski moški teniški turnir iz serije štirih turnirjev. Prva dva sta že bila v Domžalah in Kranju, četrta pa bo v Portorožu. Nagradni sklad satelitskih turnirjev je 25.000 dolarjev. Teniški klub Murska Sobota pa bo od 7. do 10. septembra prvič organiziral državno prvenstvo članov in članic v absolutni kategoriji. Za konec letošnje teniške sezone bomo pripravili tretjo soboto v septembru še veteranski turnir in teniški ples.

- Pred vami je drugi moški satelitski teniški turnir oziroma doslej tretji profesionalni turnir. Kakšna bo udeležba?

»Letošnji satelitski moški teniški turnir je po besedah kapetana slovenske moške teniške reprezentanca Filipčiča srednje močan. Najvišje uvrščeni tekmovalci, ki bo sodeloval na turnirju, je Adolf Musil iz Češke, ki je na ATP lestvici na 347. mestu. Potrebno pa je povedati, da bo tavljava, da obisk gledalcev na dosedanjih turnirjih ni bil najboljši. To je zares škoda, saj organizacija tovrstnih turnirjev zahteva precejšnja finančna sredstva in veliko dela. Zahvalil bi se vsem našim pokroviteljem in drugim, ki nam pri tem pomagajo, saj brez njihove pomoči sami tega ne bi zmogli. Za nas, ki organiziramo teniške turnirje, bi bila največja nagrada, če bi letos na igrišče privabili več gledalcev in jih tudi tokrat vabimo, da pridejo, saj bodo videli zares lepe igre. Ogled je brez vstopnine. Dobro imamo organizirano tudi informativno službo, tako da bomo javnost sprosti obveščali z rezultati turnirja. Prav tako bi rad že sedaj povabil gledalce na letošnje državno člansko prvenstvo, ki bo v Murski Soboti v prvi polovici septembra in ki bo vrhunec teniške sezone. Po zagotovilih državne kapetanke Mime Jaušovec bodo na državnem prvenstvu sodelovala naša najboljša dekleta, negotov je le nastop Tine Križan. Seveda bodo na državnem prvenstvu nastopili tudi vsi naši najboljši igralci.«

Feri Maučec

do na turnirju sodelovali vsi naši najboljši igralci na čelu z Iztkom Božičem. Ker ima organizator turnirja na voljo dve vabili (Wild Card), smo eno namenili našemu trenutno najboljšemu teniški igralcu Petru Škrabanu. Kvalifikacije se bodo začele v nedeljo, 30. julija, okrog 10. ure, glavni turnir pa se bo začel v sredo dopoldan.

- Čeprav gre za kakovostne teniške turnirje, obisk ni bil najboljši. Kaj pričakujete letos?

»Res je! Kljub velikim prizadevanjem organizacijskega odbora in drugih, ki delajo v Teniškem klubu Murska Sobota, žal ugo-

tavljava, da obisk gledalcev na dosedanjih turnirjih ni bil najboljši. To je zares škoda, saj organizacija tovrstnih turnirjev zahteva precejšnja finančna sredstva in veliko dela. Zahvalil bi se vsem našim pokroviteljem in drugim, ki nam pri tem pomagajo, saj brez njihove pomoči sami tega ne bi zmogli. Za nas, ki organiziramo teniške turnirje, bi bila največja nagrada, če bi letos na igrišče privabili več gledalcev in jih tudi tokrat vabimo, da pridejo, saj bodo videli zares lepe igre. Ogled je brez vstopnine. Dobro imamo organizirano tudi informativno službo, tako da bomo javnost sprosti obveščali z rezultati turnirja. Prav tako bi rad že sedaj povabil gledalce na letošnje državno člansko prvenstvo, ki bo v Murski Soboti v prvi polovici septembra in ki bo vrhunec teniške sezone. Po zagotovilih državne kapetanke Mime Jaušovec bodo na državnem prvenstvu sodelovala naša najboljša dekleta, negotov je le nastop Tine Križan. Seveda bodo na državnem prvenstvu nastopili tudi vsi naši najboljši igralci.«

Feri Maučec

Preskakovanje ovir Bogatajeva in Voharjeva drugi, Šajnovičeva tretja

V Čakovcu je bil mednarodni jahalni turnir v preskakovanju ovir Medžimurje '95. Med 60 jahalci sta sodelovali tudi članici KK Murska Sobota grad Rakičan Katja Šajnovič in Katja Bogataj ter dosegli lep uspeh. V parkurju 1,10 m je zasedla Katja Bogataj (Top Gun - Beltrans) dvakrat drugo in enkrat šesto mesto. V parkurju 1,10 m je bila Katja Šajnovič (Laie - Beltrans) dvakrat tretja in enkrat šesta, v parkurju 1,20 m pa je zasedla šesto in deseto mesto.

Jahalni turnir v preskakovanju ovir je bil tudi v Velenju in je štel za točke v pokalnem tekmovanju Slovenije za mladince. Lep uspeh je dosegla Maja Vohar (Black Barry - Beltrans), saj je v parkurju 1,10 m zasedla drugo in štirinajsto mesto, Mojca Horvat (Lucky Boy - Beltrans) je bila peta in devetnajsta. Za pokal Slovenije v parkurju 1,20 m za mladince je bila Maja Vohar (Black Barry - Beltrans) osma.

Kajakaštvo

Tradicionalna prireditve Mura '95

Brodarsko društvo Mura iz Kroga organizira v soboto, 29., in v nedeljo, 30. julija 1995, na reki Muri pri kroškem brodu tradicionalno kajakaštvo v slalomu in spustu Mura '95. Sodelovali bodo vsi najboljši slovenski kajakaši in kanuisti na divjih vodah, pričakujejo pa tudi tekmovalce iz sosednje Hrvaške. Tekma šteje tudi za osvovitev kadetskega pokala Slovenije. Med okrog sto tekmovalci bosta v središču zanimanja domača tekmovalca in državna reprezentanta Borut Horvat in Miran Vereš, ki se bosta konec avgusta udeležila svetovnega članskega prvenstva v Baltu v Angliji. V soboto ob 14. uri bo tekmovanje v slalomu pri kroškem brodu, v nedeljo ob 11. uri pa v spustu od petanjskega mosta do kroškega broda. Tekmovalci bodo v kategorijah: ml. dečki in deklice, st. dečki in deklice, ml. mladinci in mladinke, člani, veterani in turisti. Prvi trije tekmovalci in tekmovalke dobijo kolajne. V soboto bo tudi tradicionalni broderski ples.

Motokros

Oliver Rogan na EP

V Kramolinu na Slovaškem je bila zadnja dirka za evropsko prvenstvo v motokrosu v razredu 80 ccm. Med 106 tekmovalci iz vse Evrope je sodeloval tudi Oliver Rogan iz Sotine, ki tekmuje v Avstriji, in dosegel lep uspeh. Po težki poškodbi, ki jo je dobil na prvenstvu Avstrije, je v prvi vožnji zasedel sedmo, v drugi pa deseto mesto in osvojil 15 točk. Ker je bil to njegov prvi nastop v tej konkurenci, je uspeh toliko večji.

ŠPORTNA NAPOVED II

V športni napovedi št. 2, katere pokrovitelja sta prekmurska nogometna prvoligaša Beltinci in Mura, je naš gost Bojan Peček, novinar Murskega vala. Prognoziral je takole:

Pari	Nap.
1. BELTINCI : Primorje	1
2. Maribor : MURA	0
3. Izola : Rudar (V)	2
4. Gorica : Olimpija	2
5. N. Oprema : Publikum	2

ŠPORTNA NAPOVED ŠT. 2	Napoved
1. BELTINCI : Primorje	
2. Maribor : MURA	
3. Izola : Rudar (V)	
4. Gorica : Olimpija	
5. N. Oprema : Publikum	

Izpolnjene lističe pošljite na uredništvo Vestnika, Murska Sobota, Arhitekta Novaka 13, najpozneje do petka, 4. avgusta 1995. Pri zrebanju bomo upoštevali 4 pravih napovedi.

Ime in priimek ter naslov:

Košarka V košarkarski šoli 140 otrok

V šolskih počitnicah soboške osnovne šole letos že drugič organizirajo košarkarsko šolo za mlajše dečke. Lani je trajala šola le en teden, letos pa ves julij. Od septembra do junija pa v soboških šolah poteka košarkarska šola. Članice in sicer dvakrat tedensko po 30 minut. Z novim šolskim letom pa bodo v celoletno košarkarsko šolo vključili tudi nekatere druge šole iz Pomurja.

Poletno košarkarsko šolo v Murski Soboti, ki jo vodi ob pomoči 9 profesorjev in učiteljev športne vzgoje ter košarkarskih trenerjev športni pedagog Peter Juteršek, o pravih košarkarskih igrah in sojenju pa predava naš znan košarkarski sodnik iz Murske Sobote Stojan Fišer, bo letos v starih izmenah obiskovalo 140

znesek so vključeni stroški organizacije in strokovnega vodenja šole, majice z napisom in znakom

Prva izmena poletne košarkarske šole v Murski Soboti

otrok od prvega do sedmega razreda osnovne šole iz vsega Pomurja. Cena šole je 8.000 SIT. V ta

šole, malica, osvežilne pijače, vstopnice za kopališče ter cena sklepne prireditve, ki bo 30. julija ob 9. uri pri soboški OŠ I.

Ob tej priložnosti bodo košarkarske tekme med udeleženci

šole, zabavne igre za starše, podelili bodo priznanja in pripravili piknik. (FM)

ko je Nafta igrala z rezervnimi igralci. Strelca golov sta bila Vučko za Črenšovce in Prekazi za Nafto. (F. H.)

Tenis - Teniški klub Radgona, ki je letos žal izpadel iz druge državne lige, je pripravil začetni in nadaljevalni tečaj tenisa. Tečaj, ki ga je vodil dr. Branko Ovsec, je obiskovalo 64 Radgončanov, med njimi 50 otrok. Na tečaju so udeleženci pridobili osnovna znanja teniške igre. Jeseni načrtujejo, da bodo organizirali celoletno teniško šolo. (T. T.)

Nogomet - V Mostju je bil nogometni turnir, ki ga je pripravil domači nogometni klub. Rezultati: Mostje : Nedelica 4 : 5, Olimpija : Gaberje 2 : 1, Gaberje : Mostje 2 : 1 in Nedelica : Olimpija 4 : 3. Vrstni red: 1. Nedelica, 2. Olimpija, 3. Gaberje in 4. Mostje. (F. Horvat)

Nogomet - Nogometni klub Mure so v nedeljo gostovali v Serdici in se v prijateljski tekmi srečali z domačim Serdico. Po pričakovanju so zmagali Sobočani s 5:0. Strelca golov sta bila: Chlebalin 3 in Alihodžič 2.

Nogomet - V prijateljski nogometni tekmi je beltinski prvoligaš na Ptujju premagal domačega drugoligaša Dravo s 3:2. Gole za Beltince so dosegli: Cirkevnič, Zver in Baranja.

Nogomet - Ob prehodu mladega slovenskega reprezentanta Marka Fajdige s Cvena v NK Mura je bila na Cvenu prijateljska tekma med mladinci Cvena in kadeti Mure. Zmagala je Mura s 6 : 3. Za uspešen razvoj mladega nogometaša Fajdige ima vsekakor veliko zaslug njegov dosedanji trener Franc Gorza. (Pihlar)

in pen
teljska tekma med mladinci Cvena in kadeti Mure. Zmagala je Mura s 6 : 3. Za uspešen razvoj mladega nogometaša Fajdige ima vsekakor veliko zaslug njegov dosedanji trener Franc Gorza. (Pihlar)

Nogomet - Nogometni klub Kobilje je organiziral turnir. Med šestimi moštvi so Martjanci v finalu igrali s Prosenjakovci neodločno 3:3, po enajstmetrovkah pa zmagali in postali zmagovalci turnirja. Vrstni red: 1. Martjanci, 2. Prosenjakovci, 3. Žitkovci, 4. Kobilje. (F. H.)

Nogomet - V sredo, 2. avgusta 1995, se igrajo tekme šestnajstine slovenskega nogometnega pokala. Lendavska Nafta bo gostila prvoligaša Maribor Branik, medtem ko morata prekmurska prvoligaša Beltinci in Mura na gostovanje. Mura bo gostovala v Izoli, Beltinci pa pri Rudarju v Velenju.

Šport od tu in tam

Strelstvo - Strelska družina Rudar Presika je pripravila tekmovanje v streljanju z MK-puško. Sodelovalo je 37 strelcev, med ameriki je zmagal Tonček Križanič pred Ivom Belcem in Francem Hriberškom. Najstarejši strelci so bili Alojz Sovič. (D. Kosa)

Nogomet - Nogometni klub Mure so gostovali v Laafeldu v sosednji Avstriji in odigrali prijateljsko tekmo z domačim moštvom ter zmagali z visokim rezultatom 9 : 0. Gole za Muro so dosegli: Kmetec 4, Rous 2, Džalaj, Belce in Gajser po eno.

Tenis - Na tradicionalnem satelitskem turnirju dvojic, ki ga je pripravil TK Radgona, je sodelovalo 24 igralcev iz Radgona in okolice. Rezultati v polfinalu: Šarlec in Kurbus : J. Bračko in M. Žnuderl 0 : 2, Mastinšek in M. Žnuderl : Avsec in S. Bračko 0 : 2, finale: T. Žnuderl in J. Bračko : Avsec in S. Bračko 2 : 1. (T.T.)

Nogomet - V prvi prijateljski tekmi v okviru priprav za tekmovanje v drugi državni ligi so nogometni klub Mura in Odrančani premagali domačega tret-

jeligaša s 5:0. Gole za Nafto so dosegli: Prekazi 3, Kelenc in Žižek. Pri Nafti so nastopili tudi nvoji igralci: Magdič (Renkovci), Berendijaš (Beltrans), Ulen (Mura) in Žižek (Mostje). (F. Horvat)

Nogomet - Ob otvoritvi novega nogometnega igrišča v Ormožu so nogometni Beltince odigrali prijateljsko tekmo z domačim moštvom in zmagali s 6:0. Gole za Beltince so dosegli: Džafič 2, Baranja, Črnko, Ilič in Cener.

Konjske dirke - V Komendi so bile kasaške dirke, na katerih so sodelovali tudi Ljutomerčani in dosegli nekaj dobrih uvrstitev. Prva mesta so osvojili: Eskimo Vela (Z. Osterc) med dveletniki v prvi dirki 1:31,8, Lex (S. Jureš) v šesti dirki 1:20,2 in Leona II (S. Makovec) v sedmi dirki 1:19,1. Drugi so bili: Viktor Lobell (B. Seršen) med dveletniki v prvi dirki, Lilly Hanover (S. Jureš) v drugi dirki, Moni Hill (B. Kukulj) v peti dirki in Soulman (J. Makovec) v osmi dirki uvoženih kasačev.

Nogomet - V prijateljski nogometni tekmi sta se moštvi Nafta iz Lendave in Črenšovce razšli z neodločenim izidom 1:1. Gostje so bili enakovredni gostiteljem le v prvem polčasu.

Bodislavci

Uspel tabor mladih gasilcev

Gasilska zveza Ljutomer je tudi letos organizirala tradicionalni tabor Mladi gasilec '95. Prva izmena 67 gasilcev v starosti od 7 do 15 let je tabo- rila med 16. in 21. julijem, druga skupina, v kateri je bilo 70 gasilcev, pa je bila na taborjenju od 21. do 26. julija. Tabor je bil tudi letos v Bodislavcih. Od tam so mladi gasilci taborniki vsak dan odhajali v kilometer oddaljeno kopalnico Moravci v Slovenskih goricah. Tako so poleg urjenja v gasilskih veščinah imeli tudi priložnost za kopanje v termalni vodi. Cena taborjenja na osebo je bila 8.500 tolarjev, od tega so starši primaknili 3.000 tolarjev, preostalo pa Gasilska zveza Ljutomer in gasilsko društvo, katerega člani so mladi taborniki. Zamisel o taborjenju je bila odlična, saj na ta način gasilska društva pridobivajo podmladek.

F. KLEMENČIČ

Gasilskim društvom v ljutomerski občini se ni treba bati, da ne bi ime- la tudi v prihodnje dovolj organiziranih gasilcev, ko pa se mladi tako pridno vključujejo v njihovo delo. Taborjenje pa ni le nagrada, ampak tudi usposabljanje. Na fotografiji je druga skupina letošnjih tabor- nikov. - Fotografija: F. Kl.

TROFEJA MLADEGA RIBIČA - Uloviti takšnega smuča, in če je ribič še osnovnošolec, prav gotovo ni kar tako. Na posnetku je Damjan Marinič iz Stare Nove vasi, ki je pred kratkim namakal trnek v Gajševskem jezeru, in tale smuč, ki ga je potegnil iz vode, je tehtal čez 6,5 kilograma. To je zanj vsekakor lepa trofeja. Če pa bo šel po očetovih stopinjah, ki ga je navdušil za ribičijo, potem se zna zgoditi še marsikaj. (J. G.)

Baška

Krst in čofotanje

Zdravstveno-rekreacijsko letovanje soboške prve izmene v Baški je potekalo od 1. do 12. julija. Letovalo je 200 otrok iz Pomurja od 3. do 15. leta starosti. Za zdravje in dobro počutje otrok je skrbelo 20 vod- nikov, zdravnik, medicinska sestra, fizioterapevtka in upravnik doma. Za polne želodčke pa so se potrudile dobre kuharice, še posebej si je zaslužila pohvalo kuharica Trezika.

Dvanajstdnevno življenje v Baški je bilo izredno pestro, dne- vi so nam kar prehitro minevali. Pluli smo z luksuzno ladjo Ange- lina, ogledali smo si Baščansko ploščo iz l. 1100, cerkev sv. Antu- na in sv. Ivana ter hodili na izlete v različne smeri ... Najlepši izlet za najpogumnejše in kondicijsko utrjene pa je bil na Mesec (350 m), od koder je čudovit pano- ramski razgled. Vsakodnevna te- lovadbina in fizioterapevtske vaje, plavanje in čofotanje ter izleti so nam krepili telo. Tudi na zabavo nismo pozabili; »krstili« smo no- ve vodnike, ki so se v zabavo ot-

rok dobro izkazali. V kulturnem programu so nastopili »najboljši« pevci in pevke, humoristi, plesal- ci in harmonikar. Na modni reviji smo predstavili ekskluzivne mo- dele za poletje '95.

Omenim naj še športna sre- čanja z otroki iz Celjskega doma in domačini. Najbolje so nas zastopali mladi nogometaši, ki so ob burnem navijanju spretno zai- grali in seveda - zmagali.

Domov so nas varno pripeljali prijazni soferji AP M. Sobota, vo- dnik pa je »sponzorirala« Zava- rovalnica Triglav M. Sobota. Olga Žuvela

Zadnja pomurska vas, ki je dobila elektriko

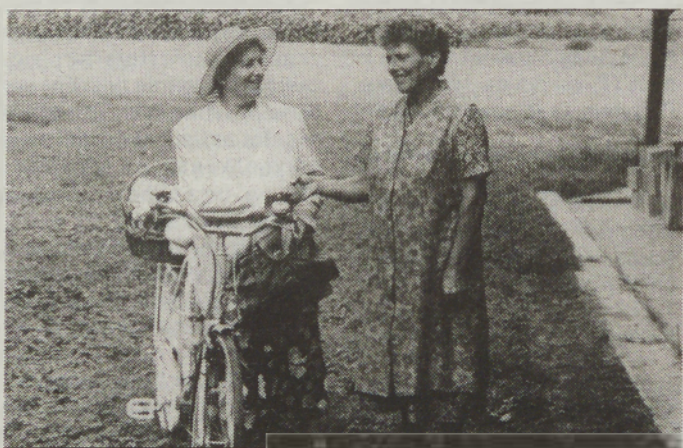
Kdaj bo kakšna hiša več?

Podali smo se v Dobravo, kamor se je tisti dan peljala s kolesom iz M. Sobote (okrog 22 kilometrov) 67-letna Francika Bencak

Dobrava je bila do leta 1948 le eden od zaselkov Stare Nove vasi. Štel je 15 hiš. Nekoč pa je stala tam le ena domačija, v kateri je prebi- val grajski logar. Po sedemindesetih letih »samostojnosti« se je tam marsikaj spremenilo na bolje - leta 1961 so jim napeljali elektriko (kot zadnjim v Pomurju), potem so asfaltirali cesto do Stare Nove vasi, napeljali še telefon, vodovodno omrežje in lani tudi kabelsko tele- vizijo - toda nobene nove hiše niso zgradili, ampak so eno celo (»cim- prano«) porušili. Takšna usoda pa grozi še nekaterim, saj ponekod živijo le ostareli ljudje brez otrok.

Da smo se te dni odpravili v Dobravo, je bila kriva predvsem 67-letna Francika Bencak, ki se je tja zapeljala iz Murske Sobote kar s kolesom. Zanimalo nas je, ali bo res zmogla tako dolgo pot, če bo med vožnjo doživela kaj posebnega in kako bo na njenem rojstnem domu, kjer prebiva nje-

Potem se je odpeljala naprej in čez kakšnih 40 minut je na dvo- rišču rojstne hiše že lahko poz- dravila sestro. Snidenja sta bili obe zelo veseli. Francika nam je povedala, da pri kolesarjenju ni imela posebnih težav in da ni bilo prvič, da se je podala na tako dol- go pot. Nekoliko pa se je bala

Francika se je iz Murske Sobote odpeljala v Dobravo s kolesom, da bi nekaj dni ostala na počitnicah pri sestri dvojčici Mimiki.

na sestra dvojčica Mimika. Na pot je krenila že ob pol sedmih zjutraj in čez slabo uro smo jo lahko srečali v Verzeju, kjer se je ustavila, da bi si nekoliko od- počila in spila jutranjo kavico.

avtomobilov in še zlasti tovor- njakov, ki so drveli mimo nje. Odločila se je, da bo nekaj dni ostala pri sestri na počitnicah, da si bosta lahko kaj pripovedo- vali in tudi kaj skupaj postorili.

GORNJA RADGONA - Hudo me moti, ker so v gostinskih lo- kalih (pa naj bo navadna okrepčevalnica, gostilna s hrano ali hotel) skoraj enako visoke cene. Predvsem novopečeni gostinci očitno želijo z visokimi cenami hitro obogateti, pozabljajo pa, da je to - dolgoročno gledano - zgrešeno. Pa tudi sicer se mi zdi, da tisti, ki računajo predvsem na premožne kupce, ne ravnajo prav, kajti tudi manj bogati včasih zaidemo v kak lokal. Hudo narobe je še, ker imajo ponekod cene izpisane v nemških markah, kot da ne bi imeli domače valute tolarja. (J. Ka.)

Ljudje okrog nas

Slaščičar Redžepi

Le kdo ne pozna črenšovskega slaščičarja Redžepija Cafurja!

Rodil se je 1952. leta v siromašni kmečki družini v Makedoniji. Kot »pečalbar« je odšel v svet, da bi si ustvaril boljše življenje. V Švici je delal razna dela in pridno varčeval, kajti nenehno je mislil, da bi si s prihranki uredil lastno slaščičarno, posebej še potem, ko je za to obrt naredil izpite. Pot ga je pripeljala v Črenšovec, kjer mu je uspelo urediti lepo slaščičarno v orientalskem slogu, ki ima tudi vrt. Postreže z več vrstami okusnega sladoleda, raznimi napitki in tortami ter sadnimi kupami.

Slaščičar Redžepi bi potem- takem moral biti srečen, vendar

Redžepi, znani slaščičar iz Čren- šovec, je moral nenadoma iz še kar urejenega stanovanja v nado- mestno vlažno prebivališče, kajti nov lastnik stavbe zanj ni imel razumevanja.

ni. Imel je pogodbo za 8-letni najem stanovanja, v katerem je živel s svojo malo družino, a ga je novi lastnik stavbe dobesed- no pognal na cesto. Pozimi, ko ni sladoledarske sezone, je Red- žepi prebival pri očetu v Make- doniji, kako pa potem (in zdaj), ko je spet odprl vrata slaščičar- ne?

Človek je ostal brez stanova- nja, kar pa nekatere sploh ne moti. Tudi združni predsednik je začel Redžepjevo družino ši- kanirati, dokler se ni izselila oziroma se nastanila v drugem, tokrat starem in razpadajočem stanovanju. Še sam bog bi se razjokal nad njim!

Vsi smo samo ljudje. Poma- gajmo svojim sodržavljanom, kajti to je naša sveta dolžnost, kajti le tako bomo lahko - če imamo količkaj vesti - mirno spali. L. NEDELJKOVIČ

Bliža se 100-letnica vaške kapele v Dobravi in do takrat jo namreč želijo obnoviti. In kdaj bo kdo v Dobravi zgradil novo hišo? Bo to morda kateri od Bohančevih - Marko ali Marina?

Mi pa smo stopili še k Bohan- čevim. Gospodar Janez je član sveta KS Križevci pri Ljutomeru in v njem zastopa Dobravo. Ravn- o tedaj je bil tam tudi predstavi- nik elektropodjetja iz Gornje Radgone, pogovarjala pa ste se o potrebi po zgraditvi novega trans- formatorja, saj imajo nekatere domačije dokaj slabo napetost. Če bi se kdo odločil za gradnjo nove hiše, mu je sploh ne bi mogli priklopiti na električno omre- žje. Gospodinjstva naj bi prispe- vala 20 odstotkov od vrednosti del, kar bi zneslo nekaj čez 40.000 tolarjev. Večini se zdi to previsok prispevek, poleg tega pa v nekaterih krajih ljudem ni

potrebno sofinancirati gra- dnjo transformatorjev. Kot smo slišali v pogovoru, bodo v Dobravi hiše, ko ta znesek precej zmanjša. Nekaterim deli v lastni reši. Tako se bodo morda le uspešno dogovorili za sodelovanje pri naložbi. Drugih načrtov v bližnji prihodnosti zaenkrat nimajo, so morali v minulih letih kar precej prispevati za cesto, vodovod, telefon in kabelsko televizijo. Čez 4 leta pa bo 100-letnica vaške kapele in do takrat jo bodo skušali obnoviti, kot se za tak visok jubilej spodobi.

Besedilo in posnetki
JOŽE GRUŠIČ

KRAŠČE - Letošnja Žetev in mlavec po starem, ki je bila ob o- ristični kmetiji na Kraščih, je pritegnila veliko obiskovalcev. So si ogledali prikaz žetve in mlavec z motorno lokomobilo (stara ma- ganjarom) pa tudi izdelavo »ritovine«, s katerimi je potem Jože Rad- iz Trdkove čisto zares pokril streho. Manjkalo seveda ni dobrot, kar so jih nekoč pripravljali za »mlatce«. Prireditelji (kmetijsko svetoval- služba ZVZ za Pomurje, KZ Cankova in Pomurska turistična zveza) želijo, da bi ta žetvena prireditev prerasla v osrednji pokrajinski pri- dela in življenja v juliju, ko je čas spravila zlatega klasja. (J. Ž.)

GORNJA RADGONA - Kmetijska zadruga Gornja Radgona v letošnjem prvem polletju prodala v svojih trgovinah in v enakem obdobju. Sicer pa so letos odkupili 867 glav zovode (1.758), 4.111 prašičev (lani 3.619) in 3.434.791 litrov mleka (lani 3.195.329). Letos pa so v šestih mesecih odkupili nekoliko manj ovac (335), medtem ko je lanski odkup znašal 362 telet. (F. Kl.)

ČRENŠOVCI - Ribiška družina Lendava je na Občino Črenšovec prošnjo naslovila prošnjo za sofinanciranje idejnega projekta za- ditve pretoka vode skozi naravno sanitarno močvirje pri nekdanji o- ristični točki Bobri na Dolnji Bistrici. V občini so za ta projekt razumevanje in odobrili 130.000.000 tolarjev, približno toliko bodo zagotovili v bistriški krajevni skupnosti. (J. Ž.)

Gasilci iz Beltinec so letos še posebno delavni; prekrili so strop svojega doma, uredili stolp, odtočne cevi, zlebove in obratne pro- cele. Tudi ključu, bledu namreč vska prosnja. Do tedaj pa najbrž Tinec, tak že nastal podoba gasilce- ga zavetnika s Florijana. Dose- danje urejanje stalo, prostovol- nemu delu kljub. 3.000.000 tolarjev. Z denarjem so pomagali pe- lci in drugi te- ni, obrtniki ter podjetja. Še bro, da je nova naložbe kraj- skupnost.

Fotografija: J. Ž.

iz naših krajev

Iz KS Mala Nedelja

Veliko delajo

V Krajevni skupnosti Mala Nedelja se v zadnjem času dogaja toliko kot že dolgo ne. Zgradili so novo šolo z vrtcem, mriško važo in vodovodni hram, obnovili del vodovodnega omrežja, del pa zgradili na novo, uredili nove prostore zdravstvene ambulante, asfaltirali nekaj cestnih odsekov in še bi se našlo kaj, kar jim je uspelo postoriti. Prav gotovo ima pri vsem tem največji zaslug tudi predsednik sveta KS Vilko Vajda, ki smo ga pred dnevi srečali v Drakovcih, kjer so spet pripravljali cestišče za asfaltno prevleko. Enako namenjajo storiti še v Spodnjih Moravcih. Medtem pa so že potegnili tino asfaltno plast na od-

Domačini, ki imajo hiše ob tej cesti v Drakovcih, komaj čakajo, da se bodo tudi oni naposed rešili prahu in blata.

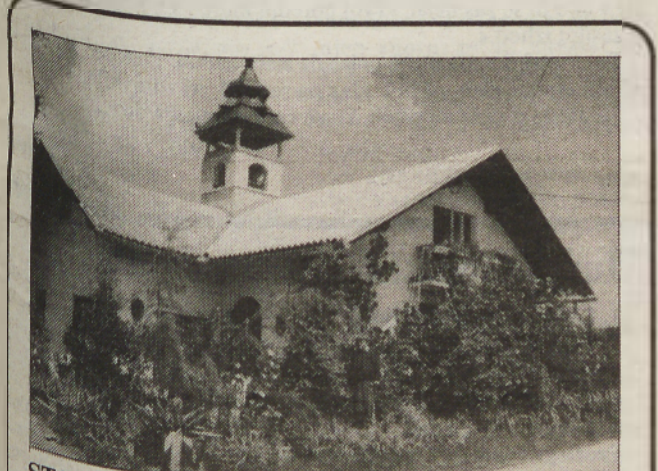
sekih proti pokopališču in kopa-lišču v Moravcih. Skoraj vsa zemeljska dela izvajajo v lastni režiji oziroma s pomočjo 4 delavcev, ki opravljajo javna dela. To pa letos še ne bo vse, ampak načrtujejo še zgraditev okrog 1500

metrov novega (hidrantnega) vodovodnega omrežja ter posodobitev cestnega odseka Moravci-Gomila, če bodo dobili denar iz sklada za demografsko ogrožena območja. Besedilo in posnetek: JOŽE GRAJ

BELTINCI - Župan občine Beltinci Jože Kavaš je ob koncu šolskega leta in osnovnošolskega izobraževanja sprejel na vljudnostni pogovor 13 učenk in učencev beltinske in 5 učenk in učencev bakovske šole, ki so doma v Dokležovju (občina Beltinci). Župan je odličnjakom čestital in zaželel veliko uspeha pri nadaljnjem izobraževanju in sploh v življenju ter izročil knjige Mali princ. (J. Ž.)

KANČEVCI - Sprava, strpnost in ekumenizem. Pod tem naslovom so potekali v Domu duhovnosti Benedikt v Kančevcih letošnji ekumenski pogovori. Uvod vanje je podal dr. Stanko Janežič, ki je govoril o teoloških temeljih sprave in strpnosti, nato pa so spregovorili še: evangeličanski duhovnik Leon Novak iz Murske Sobote, absolvent teologije iz Ljutomera Karel Smodiš, bogoslovec Andrej Štesl od Grada in evangeličanska študentka teologije Simona Prosič, ki so govorili o omenjenih temah letošnjih ekumenskih srečanj. Ta so postala že tradicionalna, prav tako tudi izdaja Ekumenskega zbornika, v katerem objavljajo prispevke tistih, ki so sodelovali na ekumenskih pogovorih. (J. Ž.)

LEDAVA - Duhovniki soboške in lendavske dekanije so izdali novo knjižico Poti k Bogu. Tokrat prevladujejo članki o strpnosti. Karel Gržan piše o verski strpnosti, Jože Hozjan o strpnosti v družini, Franc Halas o strpnosti s samim seboj, Ivan Camplin o mednarodnem letu strpnosti, Vili Kovač pa o strpnosti v politiki in tudi pojasni, kaj strpnost ali toleranca je: kakovost družbenih in mednarodnih odnosov, ki vključujejo sprejemanje sočloveka takšnega, kakršen je; njegovih drugačnih navad, prepričanj, stališč in drž. (J. Ž.)

STOLP ŽE STOJI - V našem časopisu smo že poročali o Antonu Škrlec iz Stavešinec, ki na bližnjem Stavešinskem vrtu, kjer ima vinograd, gradi hišico s stolpom, podobnim zvoniku. Kot vidite na fotografiji, je stolp oziroma zvonik po nekaj mesecih že dogradil, vanj pa je postavil manjši zvon. Iz odprte stolpa se ponuja lep razgled daleč naokoli. Objekt je seveda lepo opremljen, zanemarljivo pa ni tudi okolice, saj je vsenaokrog veliko rož. Ker bo kmalu odprl vinotoč, gostov prav gotovo ne bo manjkalo. Ti pa najbrž ne bodo le pili, ampak poskusili tudi plodove sadnega drevja, zlasti marelic, ki jih je tam naokoli kar 30. - Fotografija: L. Kramberger

Nenavadni stanovalci pri Vajsovih v Iljaševcih
Sinice v poštnem nabiralniku

Skoraj na koncu vasi Iljaševci stoji Vajsova domačija. Svojčasno je obiskali gospodarja Slavka, ki ima več zanimivih konjičkov. ... Pred približno dvajsetimi leti je na dvorišču, tik ob ograji, namestil poštni nabiralnik, tako da poštarju ne bi bilo treba več prihajati daleč na ...

Ko je Slavko odprl nabiralnik, da bi pogledal, ali je v njem kaj pošte, je presenečen zagledal pičje gnezdo. Previdno ga je zaprl in čez čas opazil v okolišini siničko. Oprezala je naokrog, in ko se ji je zdelo, da je varna, je smuknila v nabiralnik. Slavko se je odločil, da bo za poštarju postavil dodatno tuljasto iz pločvine. Iz nabiralnika pa je čez čas zasiljal čivkanje mladičev. Od takrat sinice gne-

zdijo v njem skoraj vsako leto dvakrat. To je znano tudi poštarju, ki v tistem času odlaga pošto le v posebno tuljavo.

Tudi mi smo lahko ondan spoznali nenavadne stanovalce Vajsovega poštnega nabiralnika. Najprej smo opazovali, kako sta sinički, najbrž možek in ženka, mladičem dokaj pogosto prinašali hrano - ali črva ali kakšno gosniko. Nobena ni kar takoj smuknila skozi odprti

LEPOTICA IN NOGOMETAŠI - V Dobrovniku so pripravili turnir v malen nogometu, na katerem je sodelovala tudi domača ekipa, ki nastopa pod imenom RCS Gramatex. Boj za prvo mesto je bil hud, manjkalo pa seveda ni navijačev. Ekipa Gramatexa je pristala na drugem mestu, čeprav je zanjo navijala tudi mis Slovenije Janja Zupan. Morda pa se na prvo mesto niso prebili zato, ker so ves čas tekme mislili predvsem na lepoticu? - Fotografija: F. B.

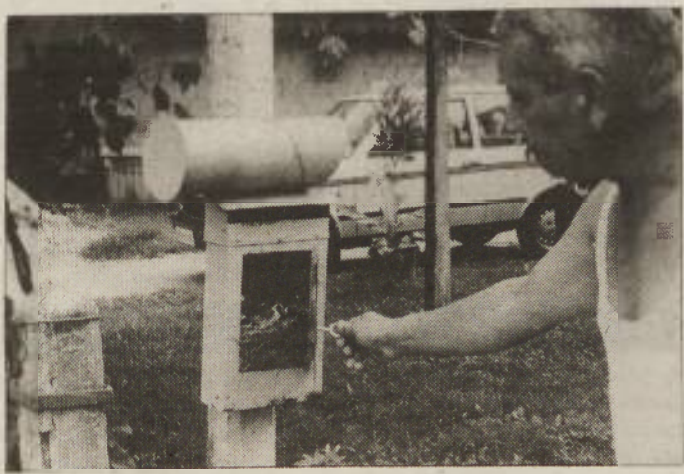
LEPOTA NA VASI - V Gomilici so na zabavni Gomiliški noči izbirali najlepša dekleta. Za mis noči se je potegovalo šest lepotic, izmed katerih je strokovna žirija izbrala tri. Na prvem mestu je pristala Valentina Škafar iz Turnišča (na sliki prva z leve), ki je zato prejela zlato verižico in si pridobila pravico za nadaljnje tekmovanje v Bakovcih. Na drugo mesto se je uvrstila Karolina Žalig iz Gomilice (na sliki v sredini), tretja pa je bila Ela Koželj iz Brežic. Za nagrado sta prejeli praktični darili. Po izboru so prišli na vrsto še fantje, ki so se pomerili (da bi se postavili pred misicami) v vlečenju vrvi. - J. Ž.

no v nabiralnik, ampak je prej nekaj časa opazovala, ali ni preblizu kakšna mačka. Ko se nam je zdelo, da sta si sinički vzeli nekaj minut počitka, je Slavko vzel ključ in previdno odklenil nabiralnik. Kako lepi mladiči! Stisnili so se drug k drugemu in kdo ve, kaj so čutili, ko so nas

zagledali. Najbrž se je v njih vzbudil nagonski strah. Da ne bi bilo kaj narobe, je Slavko nabiralnik kmalu spet previdno zaprl in čez čas sta jim starša spet začela prinašati hrano. Vse to videti, doživeti ... je nekaj prijetnega.

J. GRAJ

Mladiči v poštnem nabiralniku

Pismo mojemi poslanci
Dragi moj Követ!

Gda se zaj v eton cajti žetve začnole oblačiti pa so se gnali oblaki z Babjega kouta pa doj od Kučnice pa se zmejs fejsť blijskalo pa grmelo, te so se oglasili zvonovugje. Či se saki paver cejlo leto bojij za svoje delo, šiero je na pouli pod vedrijnoj brezi streje, ka bi bilou pokrito, te se zaj med žejtvoj, da je pšenica čakala na žnjeca, bojazen ešče vekša. Zato se sikkdar prouti velkoj oblačijni, gda bi lejko prišlo do točeť v našoj krajini, s sej naši bregouf od Svetoga Gijugja, Nedele, Sebeščana pa driji se ta doj do Bogojine prouti oblakon oglasijo zvonovugje. Vorvalo se je odnikdamao, ka s svojin glason rastirajo oblake pa ešče tou, ka naj saki človik, šteri se takšnoga cajta najde na pouli, odijde prouti doumi.

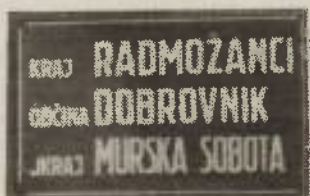
Prinas f Čurgove je že odnikdamao navada, ka se pri takšoj velkoj oblačijni pa grmlenci moški, šteri so, doma najdejo na bregji na križopotje obrj vejsi, ka se ton najbole vidi, f šteri kraj se obračajo oblaki. Tak je bilo tudi eto ništerni den, gda se je fejsť oblačijlo, blijskalo pa grmelo pa te se velki vijer kazo. Tanačivali smo se, koma se zaj ta oblačijna obrnej, te se glij mljmo prpelo ka s traktoron pelo zelejno polaganje za maro Vinci Zelarof pa stono pa tudi kcoj prišo. Pijta nas un, či znamo, komi zaj tou zvonijo. Kak ne bi znali, pravimo si, vej pa tou saki zna, ka se tou prouti oblakon zvonj, naj ne prijde do točeť. Nej istina, pravi un, »Komi zvonij« se je že pred davnimi lejtami spitavo Amerikanec Erni Hemingvaj, spitavala se je tudi Hudabivška Meta pa te njej Krniški Ožbe pravo etak: Meta, tou tebi zvonijo, pa tak tudi zaj, da s sej cerkveni tornjof zvonovugje zvonijo, pravin von, pravin kmeti, tou tebi zvonijo, prekmurski, štajerski pa slovenski kmet: »Tebi, slovenski kmet, zvonijo!«

Si smo ga somo fejsť gledali, ka zaj sten ščeť povedati, ali un se ne da zmejšati pa dale pripovedavle, ka je tou čijsta istina, ka je naš kmet prišo zaj ta, gda ne vidi nikšega naprejidejnja, liki somo čaka na tej zagnji zvon. Ali zakoj se pijta pa fčasi tudi pravi, ka je ta naša liberalno-komunistično-klerikalna vlada s svojin ravnanjion tak daleč pripelala našega kmeta, ka nede mogo živeti. Či se, ka ma te kmet odati, pa da odamo, nišče ne vej, da pejneze dobij, či je mlejko čiduže bole slabo, ka tej v mlejčnoj fabriki driji go ne delajo, somo odijjo vzorce gemat, naj si mamo preveč bakterij, ka te pri plači več kraj potegnejo sebi, či svinnej ščista fal nišče ne kujpi, či je pšenica falejša od lani za približno 15 procentof, pa so se od lani za telko sen drujgin tudi plače zdignole, te non tou povej, ka etoj našoj mladoj državi nas kmetof nej trbej. Nikaj so pa tej zvonargje pozabili, tou, ka tisti, šteri drijgomi grabo kopa, zna naprijliko son notri vnjou spadnoti pa svoje pajdaše za sebof potejgnoti.

Prek je odišla tista velika oblačijna, vijer je pregno oblake pa nejba se je razvedrijla. Gda san po ton doma Žuški od toga Vinccekovoga guča pripovedavo, so jo skuze polejale, ka san jo komaj fiolo, pa pravi, ka noma preveč slabo ide pa ščela tisto njivo, ka po materi erbala, odati, ka bi se duga risijla, pa nišče ne kujpi, ka nema pejnese, te njej pa pravin, ka de že boukse, da naši vrli Követi f parlamentu vō dajo zakon, ka zvunejšnji lejko našo zemlou küjpijo, te Talijani tvojo njivo küjpijo, pa sej pravof, somo ka te več nede tu pšenica rasla, liki do se fazuni pasli, mij pavri mo pa somo poganjači ali po domačen povedano lovski psi.

F eton spoznanji, ka si Tij tudi med tejni zvonari, Te preveč lipou pozdravla

Tvoj Janči Borojčnjek s Čurgove
S Čurgove, f cajti žejtve pa zvonjenja 1995

OBČINE - V Brezovici imajo na javnem mestu še vedno tablo, ki opozarja, da spada naselje v občino Polana, kar pa je za zdaj le želja krajanov te vasi ter Velike in Male Polane, saj jih je državni zbor priključil občini Črenšovci. Državni organ je bil enako kriččen do Radmožančanov, ki spadajo v občino Lendava, ne pa v občino Dobrovnik (kot je to bilo njega dni). Želja, da bi imeli v Dobrovniku spet občino, se namreč ni uresničila. Ostajajo pa table, s katerih je mogoče razbrati, kako je bilo nekoč. Tedaj, ko so bile občine resnično občine v pravem pomenu besede. Njim smo plačevali celo davke in sploh na njih, četudi so bile majhne, urejali zadeve, ki jih zdaj uredimo le na upravnih enotah državne uprave. Adijo decentralizacija, naj živi centralizacija! - Š. S., fotografiji: J. Ž.

LIPA - Na gasilskih vajah Občine Beltinci, ki so bile v Lipi, je sodelovalo 23 ekip iz 8 gasilskih društev. Kar 250 gasilcev se je preskušalo v suhem tridelnem napadu, v vaji z vedrovko in s prenašanjem gasilskega ročnika na 450 metrov. Pri pionirskih je zmagala ekipa iz Lipovec, pri pionirskih so prvo mesto zasedli tekmovalci iz Lipe, med tekmovalkami mladinkami pa so se najbolje uvrstila dekleta z Melinec, med mladinci pa so bili najboljši tekmovalci iz Bratonec. Kako pa odrasli gasilci? Med člani so zbrali največ točk gasilci z Melinec, drugi so bili Dokležovčani in tretji Bratončani. (J. Ž.)

LASTOMERCI - Le kdo ne pozna zgodovinskega simbola Slovencev - knežjega kamna, na katerem so ustoličevali karantanske kneze!? Vidimo ga lahko na avstrijskem Koroškem. Anton Šterman iz Lastomerec je pred kratkim izklesal ob pomoči fotografij podoben kamen, ki bo krasil gostinski lokal Karantanija v Ulici kneza Kocelja v Mariboru. Kamen je težak čez 500 kilogramov. Domiselni gostinec in težko delo za umetnika iz naših krajev! (L. Kr.)

odsevi mladosti

Slovenija

Ti si dežela
prijaznih ljudi.
Ponosni smo nate,
radi te imamo.
Ti naše si upanje,
ti naš si ponos.
Tebi nihče ne bo kos.
Ti naša si mati,
mi tvoji otroci.
Ti daješ nam hrano
in veliko sobano.
Lepa si dežela,
nekoliko premalo zelena.
Le zakaj tako?

TOMAŽ LEPOŠA 8. a
OŠ Cankova

Poišči me,
očka

Očka, kjer koli si,
kar koli počneš,
želim, da prekineš
in vrstice te prebereš.
Nisem se še rodila,
ko si odšel neznano kam.
Zapustil si mam, mene...
Po porodu me je
zapustila tudi ona.
Ostala sem čisto sama.
Komajrojena in sama...
Veš, očka, kolikokrat
sem sanjala in si želela,
da nekega dne prideš,
me objameš in rečeš,
da ne bom več sama.
Tebe pa ni in ni...
A ti sploh veš,
da sem deklica,
da te imam rada,
da bi te rada spoznala...?
V meni živi tvoja podoba,
pred očmi si mi ti...
Zato, očka, poišči me,
vsaj enkrat me obiži,
da bom tudi jaz srečna
kot drugi otroci,
da bom vsaj enkrat občutila,
da nisem sama,
da nekemu pripadam.
Prosim, poišči me, očka!
ASIMA ANICA DUH
Lendava

Sezidala si bova hišico

To je naslov knjige, ki jo je napisal Ferdo Godina in mi je bila najbolj všeč. V njej je več zgodbic. Najbolj me je pritegnila Zmaj v oknu.

Pri Ošlajevih je živela mama s tremi otroki. Ko so zvečer zaspali, je zunaj začelo ropotati. Prižgali so svečo in šli k oknu gledat, kaj zunaj ropota. Zunaj je stala krava in gledala skozi okno. Mama je z veseljem povedala otrokom, da je to domača kravica. Vsi so si oddahnil. Mislili so, da je prišel zmaj.

BARBARA RITONJA, 2. b
Podružnična OŠ Dokležovje

Labodi

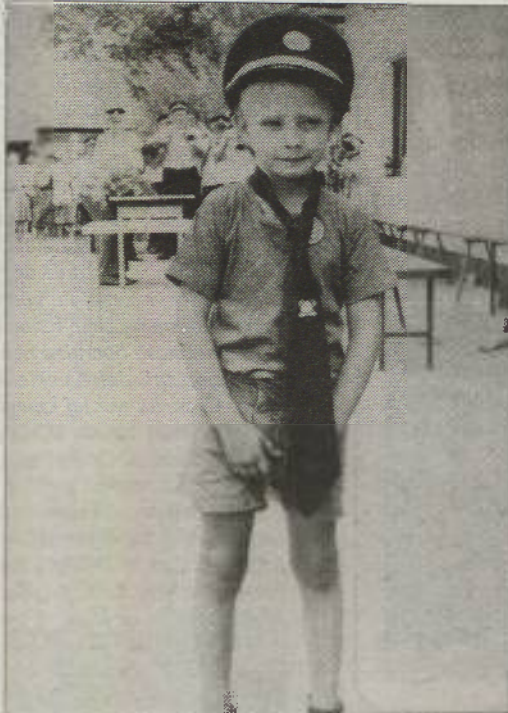
Nekega dne smo šli na sprehod h gramoznici. Tam smo opazovali labode. Bili so trije. Niso se nas bali, ampak so se nam celo približali.

Labodi so snežno bele barve. Imajo velike peruti in dolg vrat,

na nogah pa plavuti. Selijo se iz gramoznice v gramoznico. Večkrat sem jih že videla, kako so leteli nad našo hišo. Slišalo se je močno udarjanje s peruti.

Ko smo se odpravljali domov, pa so labodi odplavali proti sredini gramoznice. To je bil zame lep sprehod.

ADREJA
BOHAR, 2. c
Podružnična
OŠ Krog

»Ko bom večji, bom gasilec.« nam je dejal tale fantič iz Berkovec v ljutomerski občini, ko smo ga vprašali, zakaj si je dal na glavo gasilsko kapo, okrog vratu pa kravato. Še malo, pa bo najbrž šlo!

Bili smo v šoli v naravi

Zgodaj zjutraj nas je avtobus odpeljal iz domačega kraja proti morju. Med vožnjo v Ankaran smo opazovali zanimive pokrajine in naselja. Ogle-dali smo si tudi Postonjsko jamo.

Ko smo zagledali Jadransko morje, smo začeli na ves glas vriskati. Izstopili smo v počitniškem naselju Gradisa, kjer nas je pričakala prijazna gospa Jožica. Tam so že bili učenci iz Male Nedelje in Podčetrčka. Najprej smo se razgledali po okolici in seveda tudi po modrem morju. Občutek je bil prekrasen. Še istega dne smo se tudi kopali. Zvečer pa smo se dolgo pogovarjali.

Ko smo zjutraj vstali, smo pospravili vsak svojo posteljo, se umili in oblekli ter se zbrali na terasi. Tam smo imeli vsak dan jutranjo telovadbo, potem pa nas je čakal slasten zajtrk. Nato smo se malo učili: opazovali smo rastline in živali, morje in obalo, zgradbe in naselja, merili nadmorsko višino, risali, barvali in delali še marsikaj drugega.

Po učenju smo šli na plažo. Sonce je že močno pripekalo, zato smo se morali vsi namazati s kremami proti opeklinam. Malo smo se posončili, nato pa odšli v vodo in se učili plavati. Slana voda mi je pljuskala v oči in usta, vendar me ni bilo strah.

Po plavanju smo bili zelo lačni, zato nam je kosilo dobro teknilo. Potem smo imeli obvezen počitek. Učiteljica nam je pokazala, kako moramo ležati, da se telo dobro spočije. Vsi smo res dobro spali. Po počitku pa smo

spet šli plavat. Tako je bilo vsak dan, ko je bilo lepo vreme. Žal je dva dni pihala tako močna burja, da je lomila veje in podirala celo drevesa. Tudi deževalo je. Takrat smo šli do mejnega prečkaz Lazaret. V nedeljo pa smo se z ladjo Mirana odpeljali na izlet po morju. Videli smo Koper, Strunjan, Piran, Portorož in sečoveljske solane.

Teden je zelo hitro minil. Zadnji večer smo imeli proslavo. Po njej smo še malo plesali in odšli spat. Zjutraj smo pospravili svoje stvari in valke, postelje in omare pa lepo uredili in počistili, da so se lahko namestili v hišice učenci iz drugih let. Ker je bilo lepo sončno vreme in vroča voda, smo se ves dan kopali, pozno popoldne pa smo zapustili Ankaran.

V šoli v naravi je bilo zelo prijetno in vsi smo želeli, da bi ostali tam še en teden.

ZINKA LEBAR, 4. b
OŠ Janka Ribiča Cezanjski

P. S.: Učiteljica Senčarjeva je k temu sestavila dodala še nekaj svojih misli, in sicer da redno bira rubriko Odsevi mladosti in učence spodbuja k pisanju. Zadnjič je med drugim opazila, da tiskarski skrat v pesmici Zvezdnato nebo zamenja zvezdo Arktur v Artur. Se opravičujemo. P. S. tudi za pošto in počitniške pozdrave! (Jolka Grčar)

Murn, murn, murenček

Nekega dne sem se igral v peskovniku. Bilo je poletje in sonce toplo sijalo. Na srečo je bil peskovnik v hladni senci košatega drevesa. Iz peska sem zgradil gradove in jezove ter se igral zanimivo igro. Jaz sem tako mislil, Vitez proti vitezu.

Opazoval sem tudi drobne živali, ki so se mi zdele kot poljski črni, temni, groznih jam. Golazen, ki je napadala moje gradove, vitezi okrogle mize takoj premagali. Vsi so padli, razen kralja. Naenkrat so se mi pred očmi pojavili temni oblaki in z njimi njihovi sužnji z imenom Vetrovi. V mojem ušesu je nenadoma zazpelo. Začel sem se jokati.

»Mamica, ati, muren mi je zlezal v uho! Res je, muren mi je v ušesu!« Oči in mama sta mi pregledovala ušesa in nič nista videla. Pa sem kar naprej ponavljal. »Muren poje v mojem ušesu...«

Takoj smo se odpravili k zdravniku. Med potjo sem postal bolj volje in si zapel:

Pelal sem se prek po blati, / avto pito, / kama pelati? Odgovoril mi je kar sam, in sicer, da se peljem v bolnico, kjer mi vija razumno.

Končno smo prispeli k zdravniku. S čudežno svetilko mi je pregledal uho in se zasmejal. »Tvoj poredni murenček je že pobegnil za zasilni izhod.«

Po vrnitvi domov me je obiskala stara mama. Ponosen, da sem pri zdravniku, sem vzklikal: »Jaz pa sem bil pri zdravniku!«

Še danes mi gre na smeh, ko se spomnim tega dogodka.

VITO VRATARIC, 5. b
OŠ Pucelj

Novice od tu... in tam

Na slovenski glasbeni sceni že nekaj časa obstaja duet Anja Rupel in Aleš Klinar. Pa ne da bi kdo pomislil, da sta začela skupaj peti.

Anja in Klinar sta par v glasbenem življenju. Vedno bolj pa se širijo tudi govornice, da se bosta poročila.

Sinead O'Connor je morala prekiniti svojo turnejo zaradi velike vročine, ki jo je še težje prenašala zaradi nosečnosti. Tako ni nastopila na enem največjih festivalov v Lollapaloozi, glavni organizator o njenem odstopu ni vedel do zadnjega trenutka, publika pa je že tako ali tako navajena njenih škandalov.

Rubriko pripravlja: ALEKSANDRA NANA RITUPER

POP ROCK noviceee

Dovolj prostora je torej, da se lahko »frontmen« Mick Jagger neomejeno giblje in skače, kot je pač v njegovem stilu. V dvehurnem in več trajajočem napor-nem koncertu pokažejo, da se jim leta, čeprav so že vsi v Abrahamovih, ne pozanjo in da se z njimi lahko primerjajo le redki mlajši kolegi. Zato še posebno priporočamo Stonesov koncert mladim skupinam ali bandom, naj vidijo, kaj se pravi spraviti publiko na noge ter jo glasbeno in spektakularno popolnoma zadovoljiti.

Dvodnevni festival, 30 skupin in toliko ur žive glasbe. Organizirana prehrana, šotorjenje, pijača, vse. Vse, kar potrebuješ, da se lahko »fino maš«. Čeprav je v petek popoldan lilo kot na sodni dan in je prišlo do nekajurne prekinitve koncerta, se je vreme kasneje izboljšalo. Preveč vroče pa ni bilo. Tako po temperaturah kot tudi po razpoloženju pred odrom. Mladi se danes na koncertih le s težavo razvijejo. Dandanašnje spremljanje glasbe pa bolj spominja na pasivno gledanje televizije kot na žive koncerte.

Koncerti

V četrtek, 27. julija, ob 19. uri bosta na alternativnem taboru v stražnici v Konjišču pri Apačah nastopila kantavtor, kitarist in pevec Tom Plummer iz Los Angelesa ter skupina Transcendence.

28. julija, bo na grajskem dvorišču koncert Kapela La Chateliere, ki ga sestavljajo Andrej Čopar, Evgen Malis ter Andrej Žibert. Koncert se začne ob 21. uri.

Prihajajo Stonesi

Še samo nekaj dni je do največjega letošnjega rockovskega spektakla - do koncerta Rolling Stonesov, ki bo 1. avgusta pri Dunaju. Vstopnice so že razprodane, tisti, ki jih niste dobili, se boste morali truditi pred vstopom na koncert. Redkokdo vam jih bo prodal, seveda bo zanje zahteval nekajkrat več denarja, kot so stale v predprodaji. Vsi, ki ste zamudili ta koncert, pa imate še vedno možnosti 8. avgusta, ko bodo Rolling Stonesi nastopili v Budimpešti. Sicer pa, vsi, ki vam je vsaj malo do glasbe, morate na ta koncert, in to ne glede na starost.

Koncert se začne z veliko eksplozijo, za katero skočijo na oder legende rock glasbe in nadaljujejo z eksplozijo glasbe. V začetku zaigrajo nekaj starih uspešnic, kot so Gimme Shelter, Not Fade Away, Jumpin' Jack Flash, Brown Sugar, Paint It Black, Sympathy For The Devil in druge. Temu pa sledijo skladbe z njihovega zadnjega albuma Voodoo Lounge.

Scena je narejena posebej za to turnejo, ki traja že eno leto, in doslej so imeli več kot sto koncertov. Poskrbeli so za velike videoekrane, bogato scenografijo in močan light show. Oder je visok sedemindvajset in širok 80 metrov, vsa konstrukcija pa se dviga in spušča. Zvočniki, ki so jih pripeljali s sabo, pa imajo milijon vatov moči. Koncert pa končajo s skladbo Satisfaction in petnajstminutnim ognjemtom.

Mursko-morska lestvica

1. Latino - Ne tražim ljubav
2. Prijavo kazalište - Kiše jesenje
3. Boris Novkovič - Otkad nisam troj
4. Davor Radolfi - Tvoje ime kao ime ruže
5. Giboni - Dvije duši

Predlog: Sandi - Ni na sjever ni na jug

Glasujem za: _____

Koncert v
Sombotelu

Nekoliko bolj se je publika razvije, ko so nastopile glavne zvezde tega večera Cop Shoot Cop in Senserji. Veliko pozornosti pa je vzbudila tudi soboško-lendavska skupina Psycho*Path, ki se bolj kot pri nas uveljavlja v tujini. Na koncertnem odru so se spustile zavese, glasbeniki so odpotovali, organizatorjem pa je ostal grenak priokus, saj bi lahko bilo obiskovalcev še več. Iz naše pokrajine ob Muri jih je bilo največ.

AUDIO - VIDEO - CD
M SHOP
69000 Murska Sobota
Slomškova 43
TELEFON, TELEFAX
069/32-465

Dogajanje na ljubljanski borzi

Spoštovane bralke in bralci, tokrat se poročanje o dogajanju na ljubljanski borzi oz. trgu vrednostnih papirjev zajemalo obdobje med torkom, 18. 7., in ponedeljkom, 24. 7. 1995.

Borzna kotacija A - redne delnice

Več v ponedeljek se je v tem tednu prvič trgovalo z delnico Leka, njen enotni tečaj je padel za 1,33 odstotka na 11100, prometa pa je bilo le za 111 tisoč dolarjev. V sredo je padel s 13023 na 12860 enotni tečaj delnice Probanke, ko je bilo za 527 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne pa na 12842 ob še manjšem prometu (154 tisoč dolarjev). V petek je njen enotni tečaj poskočil na 12929, ko je bilo za dober milijon dolarjev prometa, v ponedeljek pa na 13196 ob 2,2 mio dolarjev prometa.

Enotni tečaj delnice Salus je porasel na torkovem borznem sestanku z 19006 na 19100, ko je bilo za 328 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne na 19345 ob 3,9 mio dolarjev prometa, v četrtek pa na 19433 (533 tisoč dolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj rahlo porasel na 19459, ko je bilo za 1,8 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 19233 ob 1,5 mio dolarjev prometa. Na torkovem borznem sestanku je porasel enotni tečaj redne delnice SKBR-ja s 26863 na 27000, ko je bilo za 576 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne na 27003 ob 2,4 mio dolarjev prometa, v četrtek pa padel na 26809 (3,3 mio dolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj nekoliko porasel na 26894, ko je bilo za 6,7 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa na 27339 ob 14 mio dolarjev prometa.

Borzna kotacija A - obveznice

Z obveznico Banke Celje (BCB 1) je bil sklenjen aplikacijski posel v sredo, in sicer po tečaju 98,1 v vrednosti 742 tisoč dolarjev, naslednjega dne se je njen enotni tečaj vrnil na 98,0, ko je bilo za 412 tisoč dolarjev prometa, v ponedeljek pa je bil prijavljen aplikacijski posel po enakem tečaju v skromni vrednosti 16 tisoč dolarjev.

Na ponedeljkovem ravni 100,3 se je tako v tork kot v sredo začel enotni tečaj obveznice RSL 1, ko je bilo skupno za 27,4 mio dolarjev prometa (večina v sredo), v četrtek pa so bili prijavljeni aplikacijski posli v vrednosti 21,7 mio dolarjev po tečaju 100,2. V petek se je njen enotni tečaj zadržal na isti ravni, ko je bilo za 14,5 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 100,3 ob 8,8 mio dolarjev prometa. Enotni tečaj obveznice RSL 2 je porasel v tork s 104,8 na 105,0, ko je bilo za 176 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne na 105,3 ob 9,5 mio dolarjev prometa, v četrtek pa na 105,8 (22,4 mio dolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 105,7, ko je bilo za 7,4 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 106,0 ob 15,9 mio dolarjev prometa.

V petek je padel za 0,5-odstotno točko na 86,5 enotni tečaj obveznice RSL 8, prometa pa je bilo za 321 tisoč dolarjev.

Za 1,6-odstotno točko na 93,6 je v petek poskočil enotni tečaj obveznice RSL 11, ko je bilo za 13,6 mio dolarjev prometa.

V sredo je padel z 99,1 na 99,0 enotni tečaj obveznice RSO 1 z izkoriščeno davčno olajšavo, ko je bilo za 197 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne pa je bil prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 389 tisoč dolarjev po tečaju 99,3. V petek se je njen enotni tečaj vrnil na ponedeljkovo nivo 99,1, ko je bilo za 486 tisoč dolarjev prometa, v ponedeljek pa poskočil na 99,7 ob prometu 232 tisoč dolarjev. S 103,3 na 103,5 je porasel v sredo enotni tečaj obveznice RSO

2 z izkoriščeno davčno olajšavo, ko je bilo za skromnih 87 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne pa na 103,8 ob 4,8 mio dolarjev prometa. V petek so bili prijavljeni aplikacijski posli v vrednosti 3,1 mio dolarjev, enotni tečaj se je izoblikoval na 104,2.

Na ponedeljkovem nivoju 97,8 se je zadržal v sredo enotni tečaj obveznice SKB 1, ko je bilo za 6 mio dolarjev prometa, naslednjega dne pa porasel na 98,0 ob 5,8 mio dolarjev prometa. V petek se je njen enotni tečaj vrnil na 97,8, ko je bilo za 3,7 mio dolarjev prometa.

Za 2,8-odstotno točko na 69,8 je poskočil v četrtek enotni tečaj obveznice Sklada za razvoj (SKR 1), ko je bilo za 514 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne pa na 70,0 ob prometu 458 tisoč dolarjev.

Borzna kotacija B - redne delnice

Enotni tečaj delnice BTBR-ja je neznatno porasel v tork z 11093 na 11100, ko je bilo za 111 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne prav tako neznatno na 11106 ob 1,4 mio dolarjev prometa, v četrtek pa na 11225 (1,2 mio dolarjev prometa). Njen enotni tečaj je porasel je tudi v petek, in sicer na 11290, ko je bilo za 113 tisoč dolarjev prometa, v ponedeljek pa nekoliko padel na 11265 ob prometu 146 tisoč dolarjev.

18. julija je porasel enotni tečaj delnice Dadasa s 67171 na 67940, ko je bilo za 679 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne padel na 67868 ob 9,2 mio dolarjev prometa, v četrtek pa ponovno porasel, tokrat na 68113 (3,8 mio dolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 69936, ko je bilo za 2,6 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa na 73747 ob prometu 15,9 mio dolarjev.

Z delnico Finmedie je bil prijavljen v sredo aplikacijski posel v vrednosti 110 tisoč dolarjev po tečaju 13785, v petek je njen enotni tečaj padel na 13400, ko je bilo za 147 tisoč dolarjev prometa, v ponedeljek pa na 132900 (279 tisoč dolarjev prometa).

En lot delnice Gradbenega podjetja Grosuplje je v četrtek zamenjal lastnika po tečaju 23300 dolarjev, kar predstavlja porast tečaja za 300 dolarjev.

Za 18 dolarjev je porasel v sredo enotni tečaj delnice MK Založba, in sicer z 9170 na 9188, ko je bilo za kar 23,9 mio dolarjev prometa, naslednjega dne pa padel na 9058 ob prometu 544 tisoč dolarjev. V petek je njen enotni tečaj porasel na 9210, ko je bilo za 368 tisoč dolarjev prometa, v ponedeljek pa na 9270 ob prometu 695 tisoč dolarjev.

V sredo je bil prijavljen aplikacijski posel z delnico Term Čatež v skromni vrednosti 33 tisoč dolarjev po tečaju 725,0, naslednjega dne pa je upadel njen enotni tečaj na 720,0 ob prav tako skromnem prometu (43 tisoč dolarjev). V petek je njen enotni tečaj padel na 712,5, ko je bilo za 190 tisoč dolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 720,0 ob prometu 207 tisoč dolarjev.

Borzna kotacija B - prednostne delnice

Enotni tečaj delnice KBTP je padel v sredo s 24925 na 24667,

ko je bilo za 296 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne je bil prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 244 tisoč dolarjev po tečaju 24400, v ponedeljek pa je njen enotni tečaj poskočil na 25700 ob prometu 257 tisoč dolarjev.

Z delnico Primofina je bil prijavljen v sredo aplikacijski posel po tečaju 27400 v vrednosti 740 tisoč dolarjev, naslednjega dne je upadel njen enotni tečaj na 2985 ob prometu 400 tisoč dolarjev, v ponedeljek pa poskočil na 25056 (401 tisoč dolarjev).

Za 88 dolarjev na 8588 je porasel v sredo enotni tečaj delnice UBK, ko je bilo za 240 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne pa na 9200 ob skromnem prometu 9 tisoč dolarjev.

Z 41500 na 41371 je padel enotni tečaj delnice VIPP-a v sredo, ko je bilo za 290 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne pa porasel na 41450 ob prometu 166 tisoč dolarjev. V petek je njen enotni tečaj padel na 41350, ko je bilo za 207 tisoč dolarjev prometa.

Borzna kotacija B - obveznice

Po dobrem mesecu dni je ena obveznica LEK zamenjala lastnika po nespremenjenem tečaju 99,0, posel je bil aplikacijski, naslednjega dne pa je bilo za 246 tisoč dolarjev aplikacijskih poslov po tečaju 99,2.

V sredo je porasel s 94,8 na 95,0 enotni tečaj obveznice Občine Zagorje, ko je bilo za 701 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne pa na 97,2 ob 2,1 mio dolarjev prometa. V petek je njen enotni tečaj porasel na 98,0, ko je bilo za 28 tisoč dolarjev prometa, v ponedeljek pa je bil prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 835 tisoč dolarjev po tečaju 97,9.

Za 0,2-odstotni točki na 100,0 je porasel v sredo enotni tečaj obveznice PTT Celje, ko je bilo za 874 tisoč dolarjev prometa, v ponedeljek pa na 101,1 ob prometu 264 tisoč dolarjev.

Enotni tečaj obveznice PTT Nova Gorica je poskočil v sredo za 0,4-odstotno točko na 99,6 ob prometu 694 tisoč dolarjev, v petek je bil prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 60 tisoč dolarjev po tečaju 99,4, v ponedeljek pa je njen enotni tečaj poskočil na 99,8 ob prometu 454 tisoč dolarjev.

Prvič se je izoblikoval enotni tečaj obveznice Slovenske zadrudne kmetijske banke, d.d., v petek, in sicer na 96,0, prometa pa je bilo za 81 tisoč dolarjev.

Trgovanje na trgu OTC

OTC - redne delnice
V sredo je upadel s 3210 na 3100 enotni tečaj delnice GEA College, ko je bilo za 31 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne pa za kar 23,61 odstotka na 2368 ob prometu 332 tisoč dolarjev. Upadeleje njen enotni tečaj tudi v petek, in sicer na 2232, ko je bilo za 350 tisoč dolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 2269 ob prometu 120 tisoč dolarjev.

Po nespremenjenem enotnem tečaju 1750 je bil v tork sklenjen aplikacijski posel z delnico Intare v vrednosti 403 tisoč dolarjev, naslednjega dne je njen enotni tečaj zdrsnil na 1577, ko je bilo za 778 tisoč dolarjev prometa, v četrtek pa je bil ponovno prijavljen aplikacijski posel, tokrat v vrednosti 735 tisoč dolarjev ponovno po tečaju 1750. V petek je njen enotni tečaj porasel na 1769, ko je bilo za 446 tisoč dolarjev prometa.

20 delnic Rogaške je v sredo zamenjalo lastnika po nespremenjenem tečaju 300,0 v sredo, naslednjega dne pa je njen enotni tečaj poskočil na 380,0, ko je bil v vrednosti 117 tisoč dolarjev prijavljen aplikacijski posel. Tudi v petek je bil prijavljen aplikacijski posel, tokrat v vrednosti 1,1 mio dolarjev po tečaju 340,0.

Kakšna je socialno-ekonomska prihodnost malih kmetov ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo

Kljub obrobemu položaju, ki ga ima kmečki družbeni sloj v slovenski družbi, ni mogoče spregledati strateškega pomena kmetijstva tako z gospodarskega kot socialnega in demografskega vidika razvoja Slovenije kot celostne družbene skupnosti. Za vključevanje v Evropsko unijo bo potrebno plačati ceno, toda ta naj bo čim nižja, ne pa uničevalna in v nasprotju s širšimi nacionalnimi interesi.

Glede na razmerje političnih sil ni pričakovati, da bi glas malih kmetov pretehtal glasove tistih, ki vidijo v članstvu Slovenije v Evropski uniji nove gospodarske možnosti. Gre za prizadevanja za enakopraven kooperativni odnos Slovenije z razvitemi državami Evropske unije, še zlasti s tistimi, ki imajo bistveno ugodnejše naravne možnosti pridelovanja.

Vprašanje je, ali bomo lahko zase pridelali dovolj hrane. Evropska skupnost ima že vrsto let velike tržne presežke hrane, za katero so cene pogosto nižje kot pri nas. V ta namen podpirajo kmetijstvo in sprejemajo različne ustrezne ukrepe, celo za zmanjšanje kmetijske pridelave. Vprašanje, kakšni in kolikšni bodo socialni pretresi zaradi nezmožnosti enakopravnega konkurenčnega boja mnogih slovenskih kmetov, v tem trenutku še ni dovolj aktualno. V spletu mnogih elementov realnega položaja pa se zdi, da je socialna in ekonomska prihodnost množice malih slovenskih kmetov, ki so že sedaj povsem na obrobju družbenega dogajanja, še bolj vprašljiva. Na te razlike v položaju slovenskih malih kmetov je posebej opozoril dr. Hribernik z Biotehniške fakultete v Ljubljani. Izsledki so objavljeni v reviji ib št. 4-5, 1995, ki jo izdaja Zavod za makroekonomske analize.

Prve, tudi negativne izkušnje kmetov v sosednji Avstriji so se pojavile z vstopom v Evropsko unijo. Posledice izhajajo iz prostega pretoka blaga, kapitala, storitev in tudi ljudi. Upoštevanje naravne proizvodne vire in človeški potencial našega kmetijstva je bojazen slovenskih kmetov še toliko bolj upravičena. Predvidevati je mogoče, da bo prišlo do zatona številnih malih kmetij, socialna problematika dokaj ostarelega kmečkega prebivalstva pa se bo zelo povečala. Ugodnosti, ki jih zagotavljajo za prilagoditev svojega kmetijstva posamezne države tržnim razmeram v Evropski uniji, pri nas najbrž ne bodo mogoče zaradi šibke gospodarske moči.

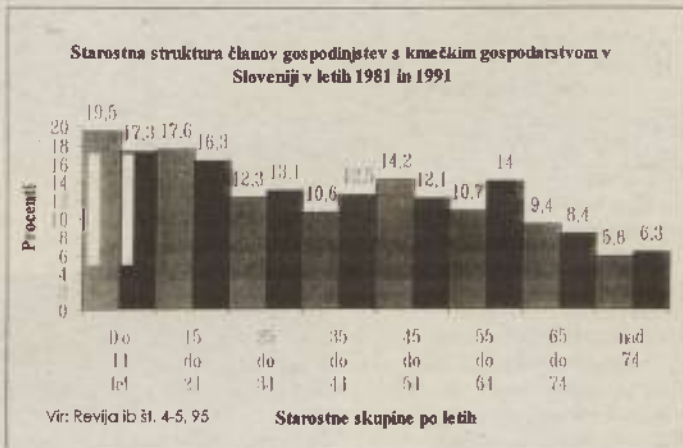
Razvitejši del Evrope se zanima za njen drugi del bolj v smislu še neizkoriščenih možnosti trženja svojih proizvodov kot pa v smislu enakovrednega ekonomskega partnerstva. Za vstop v Evropsko unijo je potrebno izpolniti tako ekonomske kot tehnološke in socialno-politične zahteve. Teh pogojev pa države v sedanjem prehodnem obdobju še ne izpolnjujejo. Zdi se, da so prav subvencije, ki jih od svojih vlad sicer zahtevajo kmetje po vsem svetu, edino upanje malih kmetov, še zlasti tistih, ki kmetujejo v bistveno težjih pridelovalnih razmerah. Proizvodni potenciali slovenskega kmetijstva so v primerjavi z razvitejšimi evropskimi državami zelo omejeni in razdrobljeni. Sedanji dezintegracijski in denacionalizacijski procesi zelo neugodno vplivajo tudi na še nekaj večjih proizvodnih enot, ki jih imamo in ki so po svoji tehnološki opremljenosti ter kadrih še kolikor toliko sposobne slediti čedalje zahtevnejši mednarodni konkurenci.

Glede na skupno število kmetijskih gospodarstev in kmetijske površine imamo na slovenskih kmetijah najmanjše proizvodne potencialne z močno razdrobljenostjo parcel, kar povečuje stroške pridelave hrane in zmanjšuje konkurenčnost naših kmetij. Skupnega evropskega prostora ne zanimajo naše proizvodne značilnosti, demografski potencial proizvodnih enot, starostna, izobrazbena, kulturna ali življenjska raven prebivalstva, ki se ukvarja s kmetijstvom kot pridobitniško dejavnostjo, temveč predvsem, kakšni sta kakovost in končna cena pridelane živeža. Živimo v času in prostoru, ko se pojavljajo uvozni presežki kmetijskih proizvodov tujih, pogosto cenejših hrane. Na zaščito lastnih pridelovalcev pa bi morala tudi država vplivati z instrumenti ekonomske-socialnega razvoja.

Vprašanje, kako izboljšati razdrobljeno posestno strukturo, je zato

Kakšni so demografski potenciali slovenskega kmetijstva?

Glede na burne povojne procese industrializacije, urbanizacije in deagrificacije se v kmetijstvu vitalni demografski potencial nenehno slabša. Odhod mladih s kmetij ima večstranske učinke tako za ekonomsko in demografsko strukturo kmetij kot za širši socialno-kulturni razvoj podeželskega prostora. S staranjem prebivalstva samodejno zamirajo številne socialne funkcije, hitro izginjajo narodnostno-krajevne značilnosti, zlasti v hribovskih kmetijah, gorskem in kraškem svetu ter obmejnih območjih. Brez aktivne socialne in ekonomske politike države so ta območja obsojena na postopno opustošenje. Spremembe pa so tudi prepoznavne v zaraščanju še ne tako davno kultiviranih kmetijskih zemljišč.

Vir: Revija ib št. 4-5, 95

Po podatkih popisa prebivalstva iz leta 1991 je v Sloveniji 530 tisoč oseb v gospodinjstvih s kmečkim gospodarstvom, kar pomeni več kot četrtno slovenskega prebivalstva.

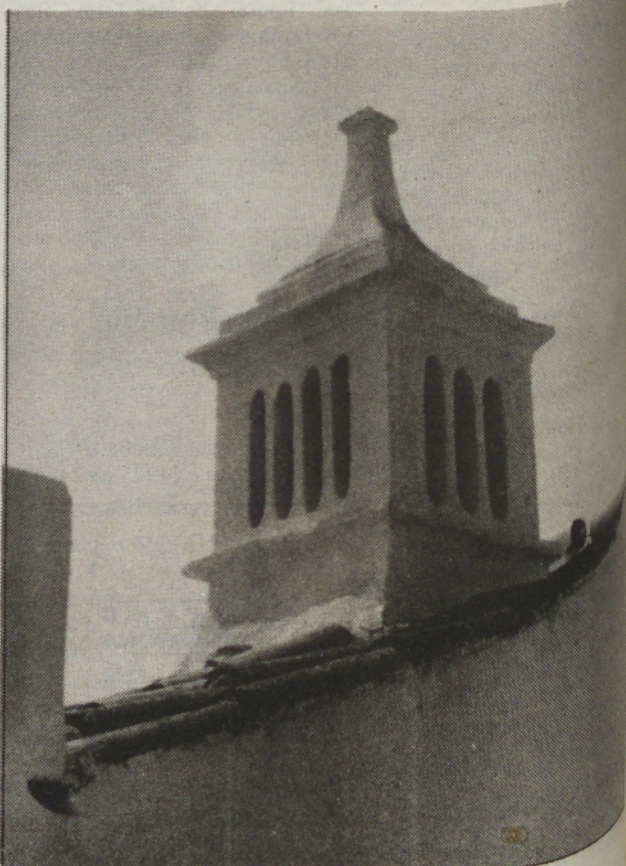
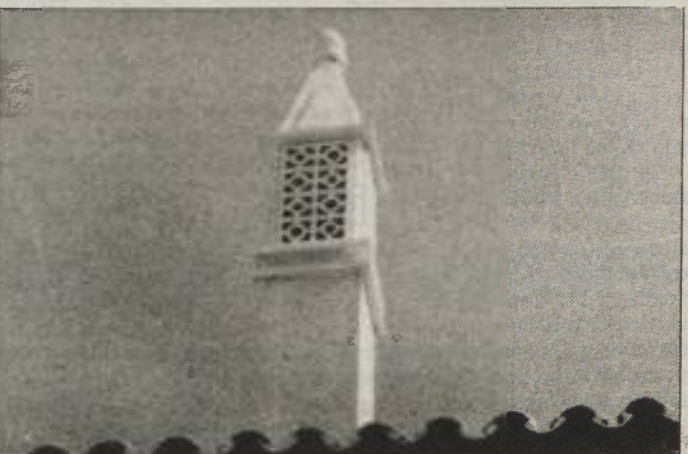
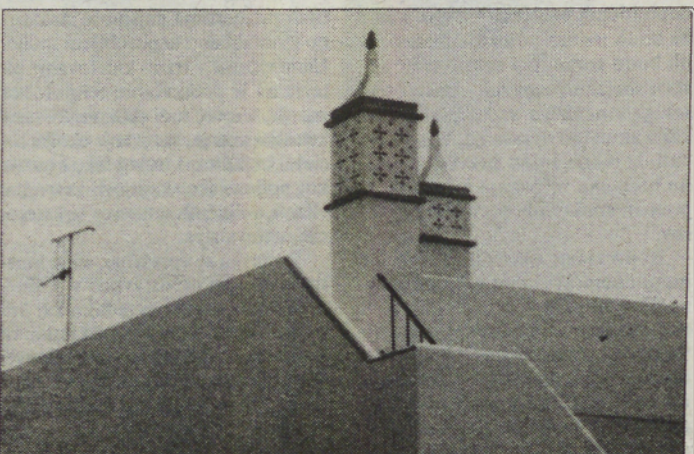
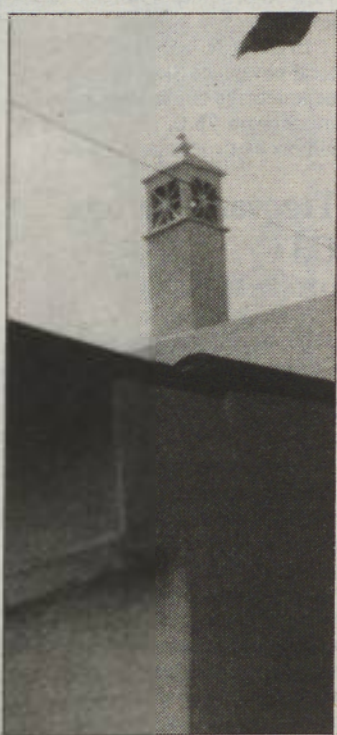
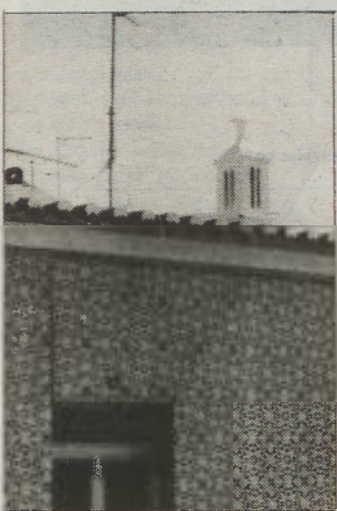
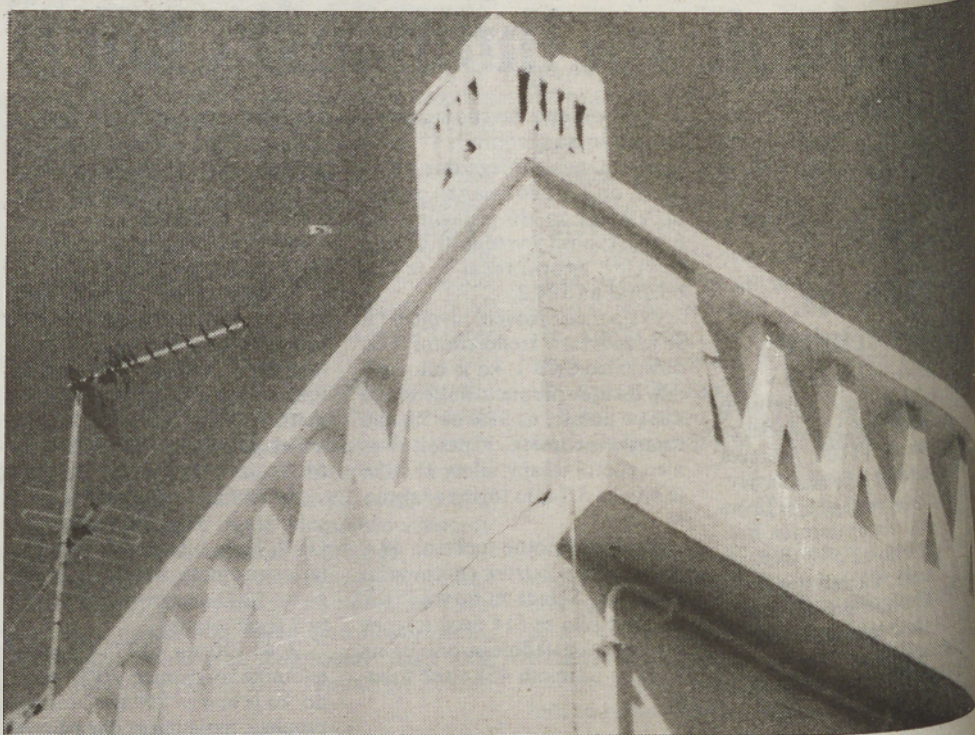
Primerjava starostne strukture iz let 1981 in 1991 kaže na naraščanje starostne strukture oz. zmanjšanje deleža mlajših generacij. Čeprav je očitno, da se slovensko prebivalstvo stara, je to še značilnejše za kmečko prebivalstvo. Nad 56 % kmečkega prebivalstva sodi v starostno skupino nad 50 let, delež najmlajših je vedno manjši. S starostjo pa sta neposredno povezani delovna sposobnost in aktivnost prebivalstva. Ob nadaljevanju procesa odhajanja mladih je socialna in ekonomska perspektiva mnogih sedanjih kmetij čedalje bolj negotova.

Poleg demografske in delovne vitalnosti nas zanima, kakšna je kvaliteta »človeškega kapitala«, kakšna je raven znanja in izobrazbe kmečkega prebivalstva. Analiza izobrazbenih dosežkov kmečkega prebivalstva je pokazala, da je zaostanek na tem področju za razvitejšim delom Evrope precejšen. Pri tem ne gre za omaloževanje tradicionalnih znanj, ki se prenašajo z ene na drugo generacijo. Problem se kaže v sposobnosti prilagajanja dobrih dela nekega kmečkega prebivalstva zahtevam sodobnega časa, ki ga terjajo tržne razmere v Evropski uniji. Znanje kot izjemno pomembna oblika kapitala ima v primeru slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšnjo finančna sredstva. Ob naraščanju socialne diferenciacije v družbi, ki nastaja, je pričakovati, da bodo ostajali na kmetijah razmeroma najslabše strokovno-izobrazbeno usposobljeni ljudje. Usmerjenost v tržno kmetovanje pa terjajo slovenskih kmetov še vedno precejšnjo težo. Sprememba kakovostne ravni znanja pa zahteva veliko časa in precejšn

Portugalska (2.): dimniki

Vsi dimniki na jugu Portugalske so beli, nekateri imajo pobarvane robove, le redki pa so sajasti. Kako je lahko vse tako belo? Enostavno, stene in dimnike nenehno belijo. Na posnetkih je nekaj primerkov iz pestre zbirke dimnikov, ki kot majhni spomeniki ponosno stojijo na okrastih strehah. Pomembnejša je hiša - lepše dimnike ima, večja je - več jih ima. Beli dimniki na strehah so prav gotovo svojevrstna značilnost pokrajine Algarve na skrajnem jugu Portugalske, kjer sta bila v preteklosti najbolj znana utrdba in sedež vlade v Silvesu z lepo romansko in gotško cerkvijo, med pristanišči pa je bilo najpomembnejše Lagos, kjer je bil na trgu sužnjevi za marsikoga začetek ali konec vsega.

BERNARDA
B. PEČEK

Intervju z dipl. inž. meteorologije Dušanom Hrčkom

Kakšno vreme bo jutri?

Kako je z napovedovanjem vremena danes? Direktorju Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije inž. meteorologije Dušanu Hrčku sem natresel več kot ducat vprašanj. Slutim, da ste med tistimi, ki vas še kako zanima napovedovanje vremena, zato le preberite tale intervju!

»Včasih kdo meni, da je predrzno, če kdo hoče prihodnje vreme videti iz vzrokih, češ da Bog vse obrača, kakor hoče. Je sicer res, da Bog, ki je vse ustvaril, vsak trenutek zapove svojim stvarim, kar hoče. Toda, kdor si svet in vse stvari tako predstavlja, da jih Stvarnik vedno neposredno giblje semtertja, ne misli dovolj veličastno, temveč pozablja, da je Stvarnik tudi neskončno moder. Kakor je večji umetnik tisti urar, ki uredi naredi tako, da gre sama, kakor tisti urar, ki jo sestavi tako, da mora sam s svojimi prsti vedno premikati kazalo naprej, tako veliko bolj občudujemo modrost božjo, ki je sestavila nedomiselno lepo svetlo - svet, ki živi in se giblje po stalnih zakonih. Torej ne bomo izli Boga, če bomo skušali zvedeti kaj o prihodnosti; ravno nasprotno: lepo je in Bogu v čast, če rabimo pamet, katero nam je On dal, v preiskovanju stalnih zakonov Njegovih stvari,« je 1901. leta v poglavju Vreme zapisal v Stoletni pratiki dr. Gregorij Pečjak. V istem zapisu zvezo: »Popolno zanesljivo se ne more vreme napovedati nikdar!«

Meteorološke meritve že za časa Avstro-Ogrske

Menda je bila že davnega leta 1873 ustanovljena Mednarodna meteorološka organizacija, ki se je 1950. leta, torej pred 45 leti, preoblikovala v Svetovno meteorološko organizacijo. Ali je šlo zgolj za preimenovanje ali za kaj več?

»Svetovna meteorološka organizacija (WMO) je sicer nadaljevanje Mednarodne meteorološke organizacije, vendar pomeni na osnovi Konvencije o WMO-ji organizacijo držav in obenem posebno organizacijo Združenih narodov. Države članice določijo politiko, program dela in finančni načrt vsaka štiri leta na kongresu. Zadnji kongres WMO-ja, na katerem sem zastopal interese Slovenije, je bil prejšnji mesec v Zenevi.«

Kako je meteorološka (vremensko) služba organizirana v naši državi? Je razvita v skladu z razvijenostjo posameznih držav?

»Danes je meteorološka služba v svetu organizirana na različne načine, najsi bo kot meteorološka ali hidrometeorološka služba ali kot služba, ki vključuje tudi okoljski monitoring. Te službe so med seboj v okviru WMO-ja tesno povezane. Povezave med posameznimi službami potekajo z uporabo najmodernejših komunikacijskih sredstev. V razvitih meteoroloških službah uporabljajo pri svojem delu tudi superračunalnike.«

Od kdaj imamo v Sloveniji organizirano meteorološko službo in kakšni so bili njeni začetki?

»Prve meteorološke meritve v Sloveniji so se začele sredi 19. stoletja v okviru takratne Avstro-Ogrske. Po prvi svetovni vojni je bila meteorološka služba organizirana v okviru Univerze v Ljubljani. Hidrometeorološki zavod Republike Slovenije (HMZ) kot državna institucija pa je bil ustanovljen leta 1947.«

Prav gotovo imate zdaj slovenski vremenarji poleg klasičnih opazovalnic po državi, ki morda merijo temperaturo, vlago, pritisk, veter ... se centralno (?) in ki je sodobno opremljena. Za kakšne novije pridobitve gre? Računalniška obdelava podatkov?

»Razvoj meritev in druge tehnologije, ki jo uporabljamo, gre hitro naprej. Danes imamo v Sloveniji že okrog 40 avtomatskih postaj za potrebe meteorologije, hidrologije in okolja. Poleg tega imamo podatke s satelitov, radiosondaž in radarjev. To pomeni veliko količino poda-

tkov, zato uporabljamo v ta namen tudi sodobno računalniško opremo. Seveda pa potrebujemo tudi ustrezne strokovnjake.

Globalni telekomunikacijski sistem

Meteorologi menda ne poznate meja, ne ozirate se na lokalna območja, ampak sodelujete na mednarodni ravni in si izmenjate vremenske podatke zaradi napovedovanja vremena za določena »svoja« območja?

»Vremenski podatki se v mednarodnem prostoru pretakajo v tako imenovanem globalnem te-

raziskovalnega dela, natančnejših meritev in seveda tudi mnogo več denarja za ustrezno opremo.«

Ljudje večkrat pravijo, da za Prekmurje (bolj kot ljubljanske) držijo napovedi vremenslovce iz Budimpešte. Je težko napovedati vremenska stanja za določena območja (katera?) Slovenije?

»Slovenija ima izrazito raznoliko klimo. Imamo kar 3 podnebne pasove, to je sredozemski, alpski in celinski pas. Vmes imamo praktično v vsaki dolini drugačen tip vremena. Tako raznolikega podnebja nima nobena sosednja država, to pa povzroča prognotikom več težav, kot jih imajo kolegi v kakšni ravninski državi.

Naš cilj je pripraviti dovolj zanesljive lokalne prognoze tudi za vse slovenske regije. V ta namen smo v okviru srednje Evrope združili sile in ustanovili center za napoved vremena za omejen območje, ki naj bi v prihodnjem letu začel delovati na Dunaju. Opremljen bo tudi z najsoodobnejšim superračunalnikom, ki seveda veliko stane. Posamezna država, posebno v srednji Evropi, takih stroškov ne bi zmogla. Poleg tega je v teh državah tudi

energetiko, zdravstvo, turizem, gradbeništvo, šport itd. V zadnjem času se po svetu ekonomisti ukvarjajo z ocenjevanjem gospodarskih koristi meteorologije in hidrometeorološke službe. Menijo, da je ta korist od 10- do 40-krat večja, kot je vložek za delovanje teh služb.

Gospodarska učinkovitost je največja v primeru vremenskih uj, saj je znano, da pravočasne informacije o bližajočih se umah lahko zmanjšajo škodo za 20 odstotkov, da ne govorimo o obvarovanih človeških življenjih. Za zgled naj povem, da so deževje in poplave novembra 1990. v Sloveniji povzročile škodo, ki je ocenjena na milijardo dolarjev. Ta škoda bi bila gotovo precej večja, če naši organi zaščite in reševanja ne bi bili pravočasno obveščeni o bližajoči se ujmi.«

Pa ljudje razumejo vremenske napovedi? Sam mislim, da ne preveč, zato tudi pogosta komentiranja, da napovedujete »napačno vreme«. Nerazumevanju so po mojem mnenju vzrok tujke. Boste v javnosti nastopili z bolj ljudsko razlago?

»Ugotavljamo, da ljudje čedalje pogosteje uporabljajo vremenske informacije in jih bolje razumejo. Osnovno znanje o vremenu dobijo otroci že v osnovni šoli. Tudi v srednjih šolah v okviru predmetov fizika in geografija je kar veliko gradiva o vremenu in okolju. Seveda pa bo potrebnih še veliko prizadevanj meteorologov, da bodo vremenske informacije čim razumljivejše najširšemu krogu uporabnikov. V ta namen je Društvo meteorologov

Dipl. inž. meteorologije Dušan Hrček, direktor Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije

V svetu potekajo raziskave tudi v zvezi s sezonskimi ali celo večletnimi podnebnimi napovedmi. Na nekaterih območjih sveta imajo te napovedi že dokazano gospodarsko vrednost.«

Se vremenske razmere vsake toliko časa (leta, desetletja, stoletja) ponovijo? Če je tako, potem so najbrž točni tudi ljudski napovedovalci vremena, utegnejo pa držati tudi vremenski reki?

»Vreme se ves čas spreminja, počasi se spreminja tudi podnebje. V preteklosti so bile tople in ledeno dobe, tako da lahko rečemo, da se v nekem smislu ponavljajo podobna klimatska stanja. Poznamo tudi tako imenovane singularitete. To pomeni, da se v določenih letnih časovnih obdobjih ponavljajo podobna vremenska stanja. S tem so povezani tudi vremenski reki kot na primer ledeni možje. Je pa precej vremenskih rekov, ki nimajo prave meteorološke osnove.«

Kdaj se nadejati lepega vremena?

Te dni mi je prišla v roke Stoletna pratika. Iz nje povzemam, da se je »lepega vremena nadejati, če je Mesec svetlobel, če megla pada k tlom, če se zvečer mnogo bliska, ne da bi grmelo, če plamen rad visoko plapola ...; slabega vremena je pričakovati, če je zrak vlage napit, če sol postaja vlažna, kepasta, če je silno soparno in sonce peče, če dim noče iti naravnost kvšku ...«. Bo kaj tega, po vašem mnenju, držalo?

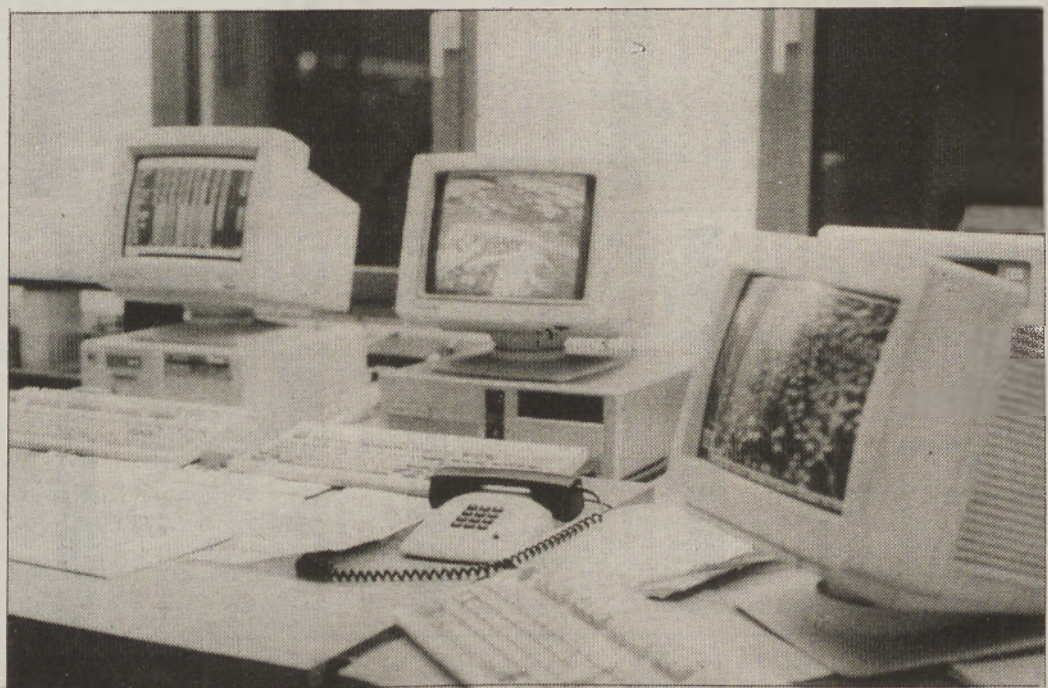
»Nekaj tega gotovo drži.«

Pri nas v Sloveniji sicer nimamo tropskih ciklonov, so pa pogoste poletne nevihte s strelami in točo, poplave, vetrovi, burje, snežni plazovi, požari v naravnem okolju ... Kako se pred tem obraniti? Bomo točo pregnali s streljanjem raket v oblake? Menda ni dokazano, da je to učinkovito?

»Slovenija je zelo izpostavljena naravnim, predvsem pa vremenskim ujmam. Poplave, suše, pozebe, nevihte s točo ... povzročajo veliko gospodarsko škodo, zato je seveda smiselno vprašanje, kako se pred temi ujmami obvarovati.

Povedal sem že, da imajo veliko vrednost pravočasne informacije. V ta namen so poleg satelitskih in avtomatskih meritev pri tleh ... nujno potrebni tudi meteorološki radarji.

Za dobro pokritost Slovenije potrebujemo 2 radarja. Eden že deluje na Lisci, drugi pa je kupljen že 5 let, vendar nikakor ne pridemo do soglasja za postavitve tega radarja v zahodni Sloveniji.

Pogled v prognotiko Hidrometeorološkega zavoda Slovenije

lekomunikacijskem sistemu, ki je organiziran v okviru WMO-ja. Tako dobimo v razmeroma kratkem času podatke z vseh koncev sveta. Za nas seveda niso pomembni samo podatki z našega ozemlja, pač pa podatki z večjega dela severne poloble. Poleg osnovnih podatkov dobivamo ob mednarodni izmenjavi tudi meteorološke produkte, ki so rezultati modelov vremena, katerega izračuni potekajo v velikih svetovnih meteoroloških središčih.«

Je mogoče 100-odstotno zanesljivo napovedati za določeno lokalno območje, denimo za Prekmurje, kakšno bo vreme tega in tega dne (deževno, sončno, sneg, zmrzal, nevihta ...)?

»Vreme ni mogoče napovedati 100-odstotno zanesljivo. Tej zanesljivosti se lahko le približamo. Danes govorimo o okrog 80-odstotni zanesljivosti napovedi vremena. Za povečanje te zanesljivosti bo potrebno še veliko

pomanjkanje ustreznih izobraženih kadrov. S skupnimi močmi pa bodo države Avstrija, Češka, Slovaška, Madžarska, Hrvaška in Slovenija to zmogle.«

Kolikšna je zanesljivost napovedi?

V čem pa je pravzaprav smisel napovedovanja vremena? Menda ne samo »za osebno rabo« (da bomo na pot vzeli dežnike, če napoveste dež), ampak napovedi vremena vplivajo na aktualnejše odločitve, ukrepanja, denimo v kmetijstvu, prometu, turizmu, športu ...?

»Zanesljiva napoved vremena je uporabna za vsakega posameznika, za večino vej gospodarstva in tudi državne organe. Napovedi in splošni meteorološki podatki so potrebni za kmetijstvo, varstvo okolja, promet (še posebej letalskega), obrambo,

Slovenije pripravilo večjezični meteorološki slovar, ki pojasnjuje vremenske pojme.«

Napovedi do 10 dni

Kaj pravzaprav vpliva na takšno ali drugačno vreme? Vlaga v zraku, toplota, zračni pritisk, vetrovi, letni časi ... Za koliko časa vnaprej je mogoče napovedati kolikor toliko zanesljivo vreme na določenem območju?

»V osnovi vpliva na vreme energija, ki prihaja na zemljo od sonca. Te energije je več poleti kot pozimi in mnogo več na enoto površine ob ekvatorju kot na polih, zato prihaja do tokov topliga zraka proti polom in hladnega zraka proti ekvatorju. Vrtanje zemlje vpliva na to cirkulacijo, zato prihajajo vremenske spremembe navadno od zahoda. Vremenske napovedi so možne do 10 dni vnaprej, vendar je zanesljivost napovedi z vsakim dnem manjša.

Kar se toče tiče, je s stališča WMO-ja jasno: ni dovolj dokazov, da je obramba pred njo uspešna, zato priporočajo raziskave, ki sicer že dajejo tudi nekaj obetavnih rezultatov.«

Morda smo »porabniki« večasih krivični do vremenarjev, ki da vremena ne napoveste natančno, dejansko pa je vremenska služba vendarle koristna, saj opozarjate pred nesrečami in tako prepričate večjo gmotno škodo. Morda bi navedli nekaj konkretnih zgledov?

»Konkretnih zgledov za vremenske napovedi, zaradi katerih je bila občutna gospodarska korist, je veliko. Omenil sem že poplave. Tudi zadnja visoka snežna odeja v Ljubljani sredi 80. let je bila pravočasno napovedana. Seveda pa ne gre samo za ekstremne vremenske dogodke. Tako na primer letalski promet ne more potekati brez sodelovanja meteorološke službe. Znanost je tudi, da so prideli v kmetijstvu cenejši, kakovostnejši in obilnejši ob upoštevanju meteoroloških podatkov in napovedi. Mnogo manjše je tudi onesnaževanje okolja, saj se uporaba kemičnih pripravkov v kmetijstvu precej zmanjša ob upoštevanju meteoroloških informacij.«

Lepe vremenarke na televiziji

»Odkar se vremenarji pojavljate na slovenski televiziji, ste se še bolj približali ljudstvu. Pa tudi grafične ponazoritve vremenskih stanj, gibanj ... pripomorejo, da so napovedi razumljivejše. Ima vremenarska služba, ki je najbrž le ena od »vej« Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije, najnovjšo opremo, ali pa morda nujno potrebujete še kaj, a država na da dovolj denarja?«

»Slovenska meteorološka služba se je v zadnjih petih letih tehnološko posodobila, tako da lahko rečemo, da se v tem pogledu bližamo ravni razvitih držav.

Tudi naše informacije so natančnejše in zanesljivejše. Seveda pa so zato potrebni ustrezni kadri in denar, ki pa ga kronično primanjkuje. Nekaj moderne opreme smo dobili tudi od nekaterih evropskih držav, vendar v prihodnje na to ne bomo mogli več računati, pač pa bo gospodarska uporabnost naših informacij najzanesljivejši porok za ustrezno financiranje.«

Prav gotovo bi se našlo še kakšno vprašanje, na katero bi kazalo odgovoriti. Bi povedali še kaj?

»Sprashevali ste me predvsem o vremenu, meteorologiji in napovedovanju vremena. Povedati moram, da se na Hidrometeorološkem zavodu Republike Slovenije ukvarjamo še s celo vrsto drugih dejavnosti: hidrologija, dejavnost v zvezi z varstvom okolja (onesnaženost zraka in vode), agrometeorologija, radioaktivnost, požari v naravi, snežni plazovi ... in s celo vrsto servisnih dejavnosti: umerjanje instrumentov, računalniška podpora in podobno. Različne meritve opravljamo na okrog 800 lokacijah po Sloveniji. Veliko večino opazovanj opravljajo volunterski opazovalci za simbolično nagrado. Med njimi jih je kar nekaj iz Prekmurja, ki se jim ob tej priložnosti zahvaljujem za požrtvovalnost.«

Direktor HMZ-ja Slovenije dipl. inž. meteorologije Dušan Hrček je na koncu pogovora še povedal, da je dobila hidrometeorološka služba Slovenije povsem nove razsežnosti.

Eden od rezultatov mednarodnih povezav je tudi ta, da bodo v letu 1996 v Sloveniji organizirali dva velika kongresa: Svetovni biometeorološki kongres (ICB) in Alpski meteorološki kongres (ITAM).

Spraševal sem: STEFAN SOBOČAN

televizijski spored od 28. julija do 3. avgusta

28 JULIJ PETEK

TV SLOVENIJA

11:40 Rock glasba - 12:35 Ze veste - 13:00 Poročila - 16:05 Provincialna, ital. film - 18:00 Dnevnik - 18:05 Utraj se ročnih ustvarjalnosti - 18:20 Risanka - 18:40 Fallerjev - 19:30 Dnevnik - 19:40 Angličana - 14:45 Tednik - 15:30 Voznik v najem, ameriški film - 17:00 Ostrzkove prigode, ital. nadaljevanja - 18:00 Dnevnik - 18:05 Mlad Picoaso, španska nadaljevanja - 18:40 Fallerjev - 19:30 Dnevnik - 20:10 Strla sra, franc. nadaljevanja - 21:10 Ognjena moč, amer. serija - 22:10 Dnevnik - 22:30 Sova: Sequester, amer. nadaljevanja - 23:20 Ljubezen in smrt, nemški film

Drugi program

10:00 Ostrzjena moč - 10:30 Strla sra - 11:20 Turistina oddaja - 11:35 Sova - 16:10 Pat in Mike, ameriški film (čb) - 17:40 Ameriški pošal, športni film - 18:40 Zaprtem il - 19:05 Karaoke - 20:10 Anglika, francoski film - 22:05 Sobota noč

HTV

8:50 Poročila - 8:55 Doseženo, analitiški mladinski film - 10:30 Risanika - 11:00 Festival harmonikarjev - 12:00 Dnevnik - 12:15 Ljubljane, amer. nadaljevanja - 12:45 Dobri ljudje, dramska serija - 14:15 Ziva resnica, dok. serija - 15:00 Poročila - 15:20 Beverly Hills - 16:10 Lolek in Bolek, risani film - 17:10 Preteklost v sedanosti, dok. oddaja - 18:15 Prizma - 19:30 Dnevnik - 20:15 Poljoška akademija III, ameriški film - 21:45 Naj igrajo tamburice - 22:35 Dnevnik - 22:50 Sila na silo

Drugi program

16:30 Sila na silo - 17:05 Ijaz - 17:45 Kolesarstvo - 18:25 Serijski film - 19:30 Dnevnik - 19:35 Bombeni, ameriški film - 21:50 Jean Harlow, dok. film - 22:40 Kronika filmskega festivala - 23:10 Pop rock

TV AVSTRILIJA 1

6:01 Zlata dekleta - 6:30 Otroški spored - 8:30 Kremenčkovi - 9:00 Kriminalko je napisala - 11:25 Janek z malimi napakami - 13:00 Otroški spored - 15:00 Kremenčkovi - 15:25 Mini Čas v sliki - 15:35 Vesoljska ladja Enturprise - 16:25 MacGyver - 17:10 Prijazna družina - 17:35 Zlata dekleta - 18:05 Zlati bližnji - 19:00 Pri Huxtablovih - 19:30 Čas v sliki - 20:00 Pogledi s strani znanstvenofantastičnega filma - 22:35 Skrivna enota - 23:00 Dnevnik - 23:05 Čas v sliki - 23:10 Škrlatna kamera - 23:45 Hale & Pace - 0:10 Sodoma in Gomora, film - 2:00 Kalifornijski klub v sliki - 2:45 Melrose Place - 3:30 Beverly Hills

TV MADZARSKA 1

5:30 Vauka TV - 6:00 Sončni vzhod - 8:00 Program za otroke - 11:00 Nacionalni park Kiskunag - 12:00 Zvon - 12:05 Sobotni portret - 12:20 Sabat, Mat. poročila - 13:00 Čas v sliki - 14:00 Zlata dekleta - 14:45 Čudovita leta - 15:00 Blossom - 16:40 Superman - 17:25 Melrose Place - 18:10 Beverly Hills - 19:00 Milijonsko kolo - 19:30 Čas v sliki - 20:00 Pogledi s strani - 20:15 Najboljše in nudižne oddaje - 20:30 Čas v sliki - 20:35 Čas v sliki - 23:10 Škrlatna kamera - 23:45 Hale & Pace - 0:10 Sodoma in Gomora, film - 2:00 Kalifornijski klub v sliki - 2:45 Melrose Place - 3:30 Beverly Hills

RTL

5:35 Različne nadaljevanke in risanke - 7:00 Točno ob sedmih - 7:35 Med nami - 8:00 Poročila - 8:05 Kalifornijski klub v sliki - 9:00 Prijazna družina - 9:30 Cheers - 10:00 Lepi in bogati - 10:30 Čas hrepnenja - 11:00 Opoldanski magazin - 12:30 Springfieldova zgodba - 13:15 Kalifornijski klub - 14:05 Umori so njen konjček - 15:00 Ilona Christen - 16:00 Hans Meiser - 17:00 Zvezde - 17:30 Med nami - 18:00 Lepi in bogati - 18:45 Zvezde - 19:10 Ekluzivno - 19:40 Dobri časi, slabi časi - 20:15 Stereotipna zgodba o bratih Mumentzer, 2. del - 22:00 Poročila - 22:15 Nobelet - 23:05 Čas v sliki - 23:10 Škrlatna kamera - 23:45 Hale & Pace - 0:10 Sodoma in Gomora, film - 2:00 Kalifornijski klub v sliki - 2:45 Melrose Place - 3:30 Beverly Hills

29 JULIJ SOBOTA

TV SLOVENIJA

9:30 Kado vedni Teček - 9:45 Luti ovna igračica - 10:00 Na smrt prestavljeni, ang. nadaljevanja - 10:30 Korziški klof, švedska nadaljevanja - 11:20 Zgodbe iz školje - 11:50 Otroški festival - 13:00 Poročila - 13:05 Intervju - 14:30 Angličana - 14:45 Tednik - 15:30 Voznik v najem, ameriški film - 17:00 Ostrzkove prigode, ital. nadaljevanja - 18:00 Dnevnik - 18:05 Mlad Picoaso, španska nadaljevanja - 18:40 Fallerjev - 19:30 Dnevnik - 20:10 Strla sra, franc. nadaljevanja - 21:10 Ognjena moč, amer. serija - 22:10 Dnevnik - 22:30 Sova: Sequester, amer. nadaljevanja - 23:20 Ljubezen in smrt, nemški film

Drugi program

10:00 Ostrzjena moč - 10:30 Strla sra - 11:20 Turistina oddaja - 11:35 Sova - 16:10 Pat in Mike, ameriški film (čb) - 17:40 Ameriški pošal, športni film - 18:40 Zaprtem il - 19:05 Karaoke - 20:10 Anglika, francoski film - 22:05 Sobota noč

HTV

8:50 Poročila - 8:55 Doseženo, analitiški mladinski film - 10:30 Risanika - 11:00 Festival harmonikarjev - 12:00 Dnevnik - 12:15 Ljubljane, amer. nadaljevanja - 12:45 Dobri ljudje, dramska serija - 14:15 Ziva resnica, dok. serija - 15:00 Poročila - 15:20 Beverly Hills - 16:10 Lolek in Bolek, risani film - 17:10 Preteklost v sedanosti, dok. oddaja - 18:15 Prizma - 19:30 Dnevnik - 20:15 Poljoška akademija III, ameriški film - 21:45 Naj igrajo tamburice - 22:35 Dnevnik - 22:50 Sila na silo

Drugi program

16:30 Sila na silo - 17:05 Ijaz - 17:45 Kolesarstvo - 18:25 Serijski film - 19:30 Dnevnik - 19:35 Bombeni, ameriški film - 21:50 Jean Harlow, dok. film - 22:40 Kronika filmskega festivala - 23:10 Pop rock

TV AVSTRILIJA 1

6:01 Zlata dekleta - 6:30 Otroški spored - 8:30 Kremenčkovi - 9:00 Kriminalko je napisala - 11:25 Janek z malimi napakami - 13:00 Otroški spored - 15:00 Kremenčkovi - 15:25 Mini Čas v sliki - 15:35 Vesoljska ladja Enturprise - 16:25 MacGyver - 17:10 Prijazna družina - 17:35 Zlata dekleta - 18:05 Zlati bližnji - 19:00 Pri Huxtablovih - 19:30 Čas v sliki - 20:00 Pogledi s strani znanstvenofantastičnega filma - 22:35 Skrivna enota - 23:00 Dnevnik - 23:05 Čas v sliki - 23:10 Škrlatna kamera - 23:45 Hale & Pace - 0:10 Sodoma in Gomora, film - 2:00 Kalifornijski klub v sliki - 2:45 Melrose Place - 3:30 Beverly Hills

TV MADZARSKA 1

5:30 Vauka TV - 6:00 Sončni vzhod - 8:00 Program za otroke - 11:00 Nacionalni park Kiskunag - 12:00 Zvon - 12:05 Sobotni portret - 12:20 Sabat, Mat. poročila - 13:00 Čas v sliki - 14:00 Zlata dekleta - 14:45 Čudovita leta - 15:00 Blossom - 16:40 Superman - 17:25 Melrose Place - 18:10 Beverly Hills - 19:00 Milijonsko kolo - 19:30 Čas v sliki - 20:00 Pogledi s strani - 20:15 Najboljše in nudižne oddaje - 20:30 Čas v sliki - 20:35 Čas v sliki - 23:10 Škrlatna kamera - 23:45 Hale & Pace - 0:10 Sodoma in Gomora, film - 2:00 Kalifornijski klub v sliki - 2:45 Melrose Place - 3:30 Beverly Hills

RTL

5:35 Različne nadaljevanke in risanke - 7:00 Točno ob sedmih - 7:35 Med nami - 8:00 Poročila - 8:05 Kalifornijski klub v sliki - 9:00 Prijazna družina - 9:30 Cheers - 10:00 Lepi in bogati - 10:30 Čas hrepnenja - 11:00 Opoldanski magazin - 12:30 Springfieldova zgodba - 13:15 Kalifornijski klub - 14:05 Umori so njen konjček - 15:00 Ilona Christen - 16:00 Hans Meiser - 17:00 Zvezde - 17:30 Med nami - 18:00 Lepi in bogati - 18:45 Zvezde - 19:10 Ekluzivno - 19:40 Dobri časi, slabi časi - 20:15 Stereotipna zgodba o bratih Mumentzer, 2. del - 22:00 Poročila - 22:15 Nobelet - 23:05 Čas v sliki - 23:10 Škrlatna kamera - 23:45 Hale & Pace - 0:10 Sodoma in Gomora, film - 2:00 Kalifornijski klub v sliki - 2:45 Melrose Place - 3:30 Beverly Hills

30 JULIJ NEDELJA

TV SLOVENIJA

9:40 Zhrva - 10:15 Arabela - 10:55 Vabilo iz Vipave - 11:30 Obzorja duha - 12:00 Sveti življenjski - 13:00 Poročila - 13:05 Podrežski utrip, amer. nadaljevanja - 13:30 Barčica po morju - 14:00 Fallerjev - 15:30 Obzorja duha - 17:20 Dobri dan, Kurčiča - 18:00 Dnevnik - 18:05 Po dočim - 19:18 Loto - 19:30 Dnevnik - 20:10 Zakladi sveta, kvi - 21:45 Velika potovanja z vlakom, ang. serija - 22:45 Dnevnik - 23:15 Sova: Strivnosti nastreca Lake Success, amer. nadaljevanja

Drugi program

10:00 Sova - 10:50 Strla sra, franc. nadaljevanja - 13:50 Formuli 1 - 17:00 Igranje ljudskih množic - 17:55 Alan Turing, slovenski film - 19:10 Dnevnik - 20:10 Pevci jazz, ameriški film - 22:05 Sloventel v svetu - 22:45 Športni pregledi

HTV

9:30 Poročila - 9:35 Risanika - 10:00 Sezamova ulica - 11:00 Poročila - 11:05 Milky Way, ameriški mladinski film - 12:35 Risanika - 13:00 Folklorna oddaja - 13:30 Mir in dobro - 14:00 Poročila - 14:15 Kmetijska oddaja - 15:05 Operna Box - 15:40 Martinje, dokumentarni film - 16:25 Beverly Hills - 17:10 Poročila - 17:15 Zvijenje na pošto, ameriški film - 18:50 Kremenčkovi - 19:30 Dnevnik - 20:15 Festival Ohijski '95 - 22:15 Dr. Quinn, amer. nadaljevanja - 23:00 Dnevnik - 23:15 Sila na silo - 23:45 Šport

Drugi program

13:10 Sila na silo - 13:45 Formula 1 - 15:45 Tenis - 16:15 Konjeniški turnir - 17:25 Reševalna 911, amer. serija - 18:15 Pop rock - 19:30 Dnevnik - 20:15 Črna helia in burvah - 20:45 Mestice Pejton, amer. nadaljevanja - 21:45 Ameriški baročni ansambel

TV AVSTRILIJA 1

6:00 Nove pustolovščine Blueck Bearija - 6:25 Otroški spored - 11:45 Parker Lewis - 12:10 Superman - 12:55 Blossom - 13:20 športno popoldne - 16:20 Trije moške in dojenček, komedija - 18:40 Polna luna - 18:30 Voznik v najem - 19:30 Čas v sliki - 20:15 Gmečkolog dr. Markin Merthin - 21:05 Pravi Dunajci in se da začeti, amer. nadaljevanja - 22:00 Poletno gledališče - 23:35 Čas v sliki - 23:40 Vizije - 23:45 Billy - 2:15 Svrament, vstopen - 3:50 Sotoma in Gomora, prve vteve filma - 5:40 MacGyver

TV MADZARSKA 1

7:20 Risanika - 7:50 Biblija - 7:55 Rakunin - 8:30 Nedeljni magazin - 11:05 Refor - 12:00 bogoslužje - 12:00 Zvon - 12:05 Prijazna družina - 13:00 Gospodična, serija - 15:00 Delta - 15:25 Nujna pomoč - 15:35 Reformatorski venki program - 16:00 Dnevnik - 16:05 risanke - 16:05 Umetnostni danes - 17:35 Treba se je smejati, za avni magazin - 18:25 Kolo sreče - 19:00 Teden, vmes poroš - 19:30 Deklamacija - 20:10 Na policijski preži, amer. kriminalka - 22:05 Ne morete? - 22:45 Crosby, Stills in Nash, ameriški glasbeni film

RTL

5:30 Različne nadaljevanke in risanke - 7:45 Poljuvanje in neznanje - 7:55 Biro Top - 8:15 Nagradne igre - 8:20 Risanke - 9:30 Zgodbe iz grobnice - 9:55 Dobro jutro, mo delj - 10:30 Oddaja o umetnosti - 10:40 Njase kateatre - 11:15 Kviz - 11:20 Nazaj v preteklost - 13:00 Tropka vročina - 13:55 Kdo je tukaj šef? - 14:20 Njany - 14:45 Risanika - 17:00 Kalifornijski klub v sliki - 17:50 Westerndek - 18:45 Poročila - 19:10 Highlander - 20:15 Adamsovi, nanizana - 22:10 Špijski magazin - 22:55 Prizma Time - 23:15 Raj - 23:50 Playboj pozna ponoči - 0:20 Kanal 4 - 1:30 Kalifornijski klub v sliki - 2:15 Šport - 3:50 Sotoma in Gomora, prve vteve filma - 5:40 MacGyver

31 JULIJ PONEDELJEK

TV SLOVENIJA

9:15 Angličana - 9:40 Tatjana in Davor - 10:15 Kapitan Power, amer. nanizanka - 10:40 Ušle se z nami - 11:05 Anglika, francoski film - 13:00 Poročila - 13:05 Pred SP v atletiki - 17:20 Mostovi - 18:00 Dnevnik - 18:05 Arabela - 18:40 Fallerjev - 19:30 Dnevnik - 19:30 Strla sra, franc. nadaljevanja - 22:00 Dnevnik - 22:20 Žarišče - 22:45 Sova: Skrajnosti, ang. nadaljevanja - 23:05 Sova: Sequester, amer. nanizanka

Drugi program

14:20 Angličana - 14:45 Velika potovanja z vlakom - 15:40 Karaoke - 16:40 Sova - 18:00 Dnevnik - 18:05 Stotilo Koper - 18:45 Da ne bi bolelo - 19:30 Dnevnik - 20:00 Univerzitetni ragbiler - 20:50 Rukla pica blues, danska drama - 22:05 Rock glasba - 22:55 Videospion - 23:40 Svet poroča

HTV

7:55 Poročila - 8:00 Dobro jutro - 10:00 Poročila - 10:05 Polemi solski program - 11:05 Otroški program - 12:00 Dnevnik - 12:15 Ljubljane, amer. nadaljevanja - 12:45 Ogenj v sru, humor. serija - 13:10 Zvijenje na pošto, amer. nanizanka - 14:00 Največji zločini - 20. stoletja - 14:25 Filmska carovnja - 14:51 Simon in Laura, britanski film - 16:30 Hrvaška danes - 17:30 Santa Barbara - 18:15 Kolo sreče - 18:50 Gledališče - 19:30 Dnevnik - 20:15 Dokumentarna oddaja - 21:00 TV-parlament - 22:35 Dnevnik - 22:50 Sila na silo

Drugi program

17:40 Sila na silo - 18:25 V vrtincu, amer. nadaljevanja - 19:30 Dnevnik - 20:15 Šajin hišni video - 20:45 V vrtincu, amer. nadaljevanja - 21:45 Zvijenje v zaprtih prostorih, dok. serija - 22:20 Lile boke, amer. nadaljevanja

TV AVSTRILIJA 1

6:05 Zlata dekleta - 6:30 Otroški spored - 8:30 Dnevnik - 9:00 Mladost - 9:30 Črna smrt, ponovitev filma - 13:00 Otroški spored - 14:30 Vročja pošilniška služba - 15:00 Kriminalko je napisala - 15:35 Vesoljska ladja Enturprise - 17:10 Prijazna družina - 17:35 Zlata dekleta - 18:05 Zlati bližnji - 19:00 Pri Huxtablovih - 19:30 Čas v sliki - 20:00 Pogledi s strani - 20:15 Umerno, Atlanti - 21:05 Komar Rex - 21:40 Pletke, avstrijska - 23:25 Čas v sliki - 23:30 Smitonska atrakcija, kriminalka

TV MADZARSKA 1

9:05 Huckleberry Finn - 9:30 Dopoldne, magazin, vmes Happy Holiday, serija - 12:00 Zvon, poročila - 14:45 Sletarji - 15:00 Naravno zdravlivo - 15:15 Njase koruine - 16:00 Poročila - 16:05 Sevanje - 16:25 Gospodična, serija - 17:00 Kolesar 1995 - 17:40 Za ribice trmazarje - 17:55 Katoliška kronika - 18:15 Prol - 18:30 Marek v jarku - 19:00 Za otroke - 19:30 Dnevnik, sport - 20:15 Kapitan Cook, serija - 21:10 Studijo '95 - 21:55 Klip mark - 22:10 Skušajna, Znamostljiv film - 23:35 Dnevnik BBCja

RTL

5:30 Poročila - 5:35 Različne nadaljevanke in risanke - 7:00 Točno ob sedmih - 7:35 Med nami - 8:00 Poročila - 8:05 Kalifornijski klub v sliki - 9:00 Prijazna družina - 9:30 Cheers - 10:00 Bogati in lepi - 10:30 Čas hrepnenja - 11:00 Vroč nagrada - 11:30 Družinski klub - 12:30 Springfieldova zgodba - 13:15 Kalifornijski klub - 14:05 Umori so njen konjček - 15:00 Ilona Christen - 16:00 Hans Meiser - 17:00 Zvezde - 17:30 Med nami - 18:00 Lepi in bogati - 18:30 Zvezde - 18:45 Poročila - 19:10 Ekluzivno - 19:40 Dobri časi, slabi časi - 20:15 Stereotipna zgodba o bratih Mumentzer, 2. del - 22:00 Poročila - 22:15 Nobelet - 23:05 Čas v sliki - 23:10 Škrlatna kamera - 23:45 Hale & Pace - 0:10 Sodoma in Gomora, film - 2:00 Kalifornijski klub v sliki - 2:45 Melrose Place - 3:30 Beverly Hills

1 AVGUST TOREK

TV SLOVENIJA

9:35 Sezamova ulica - 10:35 Pevci jazz, ameriški film - 12:30 Svetovni poslovni utrip - 13:00 Poročila - 13:05 Pred SP v atletiki - 17:20 Mostovi - 18:00 Dnevnik - 18:05 Arabela - 18:40 Fallerjev - 19:30 Dnevnik - 19:30 Strla sra, franc. nadaljevanja - 22:00 Dnevnik - 22:20 Žarišče - 22:45 Sova: Skrajnosti, ang. nadaljevanja - 23:05 Sova: Sequester, amer. nanizanka

Drugi program

14:20 Angličana - 14:45 Velika potovanja z vlakom - 15:40 Karaoke - 16:40 Sova - 18:00 Dnevnik - 18:05 Stotilo Koper - 18:45 Da ne bi bolelo - 19:30 Dnevnik - 20:00 Univerzitetni ragbiler - 20:50 Rukla pica blues, danska drama - 22:05 Rock glasba - 22:55 Videospion - 23:40 Svet poroča

HTV

7:55 Poročila - 8:00 Dobro jutro - 10:00 Poročila - 10:05 Polemi solski program - 11:05 Otroški program - 12:00 Dnevnik - 12:15 Ljubljane, amer. nadaljevanja - 12:45 Ogenj v sru, humor. serija - 13:10 Zvijenje na pošto, amer. nanizanka - 14:00 Največji zločini - 20. stoletja - 14:25 Filmska carovnja - 14:51 Simon in Laura, britanski film - 16:30 Hrvaška danes - 17:30 Santa Barbara - 18:15 Kolo sreče - 18:50 Gledališče - 19:30 Dnevnik - 20:15 Dokumentarna oddaja - 21:00 TV-parlament - 22:35 Dnevnik - 22:50 Sila na silo

Drugi program

17:40 Sila na silo - 18:25 V vrtincu, amer. nadaljevanja - 19:30 Dnevnik - 20:15 Šajin hišni video - 20:45 V vrtincu, amer. nadaljevanja - 21:45 Zvijenje v zaprtih prostorih, dok. serija - 22:20 Lile boke, amer. nadaljevanja

TV AVSTRILIJA 1

6:05 Zlata dekleta - 6:30 Otroški spored - 8:30 Dnevnik - 9:00 Mladost - 9:30 Črna smrt, ponovitev filma - 13:00 Otroški spored - 14:30 Vročja pošilniška služba - 15:00 Kriminalko je napisala - 15:35 Vesoljska ladja Enturprise - 17:10 Prijazna družina - 17:35 Zlata dekleta - 18:05 Zlati bližnji - 19:00 Pri Huxtablovih - 19:30 Čas v sliki - 20:00 Pogledi s strani - 20:15 Umerno, Atlanti - 21:05 Komar Rex - 21:40 Pletke, avstrijska - 23:25 Čas v sliki - 23:30 Smitonska atrakcija, kriminalka

TV MADZARSKA 1

9:05 Huckleberry Finn - 9:30 Dopoldne, magazin, vmes Happy Holiday, serija - 12:00 Zvon, poročila - 14:45 Sletarji - 15:00 Naravno zdravlivo - 15:15 Njase koruine - 16:00 Poročila - 16:05 Sevanje - 16:25 Gospodična, serija - 17:00 Kolesar 1995 - 17:40 Za ribice trmazarje - 17:55 Katoliška kronika - 18:15 Prol - 18:30 Marek v jarku - 19:00 Za otroke - 19:30 Dnevnik, sport - 20:15 Kapitan Cook, serija - 21:10 Studijo '95 - 21:55 Klip mark - 22:10 Skušajna, Znamostljiv film - 23:35 Dnevnik BBCja

RTL

5:30 Poročila - 5:35 Različne nadaljevanke in risanke - 7:00 Točno ob sedmih - 7:35 Med nami - 8:00 Poročila - 8:05 Kalifornijski klub v sliki - 9:00 Prijazna družina - 9:30 Cheers - 10:00 Bogati in lepi - 10:30 Čas hrepnenja - 11:00 Vroč nagrada - 11:30 Družinski klub - 12:30 Springfieldova zgodba - 13:15 Kalifornijski klub - 14:05 Umori so njen konjček - 15:00 Ilona Christen - 16:00 Hans Meiser - 17:00 Zvezde - 17:30 Med nami - 18:00 Lepi in bogati - 18:30 Zvezde - 18:45 Poročila - 19:10 Ekluzivno - 19:40 Dobri časi, slabi časi - 20:15 Stereotipna zgodba o bratih Mumentzer, 2. del - 22:00 Poročila - 22:15 Nobelet - 23:05 Čas v sliki - 23:10 Škrlatna kamera - 23:45 Hale & Pace - 0:10 Sodoma in Gomora, film - 2:00 Kalifornijski klub v sliki - 2:45 Melrose Place - 3:30 Beverly Hills

2 AVGUST SREDA

TV SLOVENIJA

10:30 Hroščosred - 10:55 Pevci jazz, amer. serija - 11:00 Poročila - 16:00 Opus - 17:00 Moja zgodba, franc. nanizanka - 18:00 Dnevnik - 18:05 Na smrt prestavljeni, ang. nadaljevanja - 18:40 Fallerjev - 19:30 Dnevnik - 20:00 Sirta, franc. nadaljevanja - 20:50 Glasba Nemčije in Francije v rihu časa - 22:00 Dnevnik - 22:20 Žarišče - 22:45 Sova: Alfred Hitchcock vam predstavlja amer. nanizanka: Sequester, amer. nanizanka

Drugi program

14:30 Zgodbe iz školje - 15:00 Stranski učitelj, lan. nanizanka - 15:45 Videospion - 16:10 Sova - 18:00 Dnevnik - 18:05 Studio Ljubljana - 18:45 Odkritje zemlje - 19:30 Dnevnik - 20:00 Sportna sreča. Stoletje olimpijčar - 20:55 Omitze

HTV

7:55 Poročila - 8:00 Dobro jutro - 10:00 Poročila - 10:05 Polemi solski program - 11:05 Otroški program - 12:00 Dnevnik - 12:15 Ljubljane, amer. nadaljevanja - 12:45 Ogenj v sru, humor. serija - 13:10 Zvijenje na pošto, amer. nanizanka - 14:00 Največji zločini - 20. stoletja - 14:25 Filmska carovnja - 14:51 Simon in Laura, britanski film - 16:30 Hrvaška danes - 17:30 Santa Barbara - 18:15 Kolo sreče - 18:50 Gledališče - 19:30 Dnevnik - 20:15 Dokumentarna oddaja - 21:00 TV-parlament - 22:35 Dnevnik - 22:50 Sila na silo

Drugi program

16:35 Sila na silo - 17:20 Zvijenje v zaprtih prostorih, dok. serija - 17:50 V vrtincu, amer. nadaljevanja - 18:45 Odbujka - 19:30 Dnevnik - 20:15 Na zvezdih, amer. nanizanka - 20:45 V vrtincu, amer. nadaljevanja - 21:50 Filles des Collines, francoski film

TV AVSTRILIJA 1

6:01 Zlata dekleta - 6:30 Otroški spored - 8:30 Kremenčkovi - 9:00 Kriminalko je napisala - 11

Prvi gorski rally veteranov v Berdenovih Andrejcih

Bila je vroča in soparna nedelja, ko so se v Andrejcih, na obrobju Goričkega, v domačem kraju Edija Berdena, enega najuspešnejših tekmovalcev motociklističnih dirk v Sloveniji in nekdanji Jugoslaviji, zbrali na prvem gorskem rallyju njegovi nekdanji sotekmovalci in drugi, ki jim je pri sreči moto šport. Bilo jih je 43, ki so prišli iz Slovenije in Avstrije, ter se na 2.000 metrov dolgi makandanski cesti okoli Torkovega brega preskusili z motocikli v razredih 125, 250 in 500 ccm ter s prikolicami do letnika 1965. V središču zanimanja ljubiteljev motociklističnega športa sta bila nekdanja asa cestnohitrostnih motociklističnih dirk Aleš Mrzel in Edi Berden, večkratna prvaka v Jugoslaviji in zelo uspešna tekmovalca na mednarodnih dirkah. Na prireditvi je nastopil tudi Alojz Kerčmar z avtomobilom Mercedes ter sovoznikoma izeno Radmilo in Francem Čarnijem, ki je teknoval zunaj konkurence. Prvo tovrstno srečanje, ki ga je na pobudo Edija Berdena organizirala srealska družina Strelec iz Andrejca, je lepo uspelo, prireditve pa je popestrila skupina Gorički klantoshi s pevema Dragico in Aleksandrom.

Edi Berden je tekmoval tudi med prikoličarji, sovoznica je bila žena Nada. Kaže, da dobro poznata andrejsko cesto, saj sta dosegla najhitrejši čas. Edi Berden, ki je tekmoval na hitrostnih motociklističnih dirkah od leta 1960 do 1972, je bil državni prvak v razredih 125 in 250 ccm ter med prikoličarji.

Med gledalci na prvem gorskem rallyju v Andrejcih je posebno pozornost vzbudil prikoličar Erich Wiedner iz Avstrije s sovoznikom psom Baksijem. Drugo mesto med prikoličarji je dokaz, da sta že izkušena tekmovalca.

Na prireditvi v Andrejcih sta nastopila tudi naša znana prikoličarja Kozar in sovoznik Raudiš iz Prosečke vasi, ki sta na evropskem prvenstvu na Madžarskem zasedla drugo mesto. Tekmovala sta zunaj konkurence.

Marjan Erjavec iz Beltincev je na prvem gorskem rallyju v Andrejcih nastopil med tekmovalci v razredu 500 ccm in z zündappom zasedel šesto mesto.

Edi Berden in Aleš Mrzel sta pred leti tekmovala na mednarodni dirki v Rimu v Italiji in v močni konkurenci zasedla drugo mesto. Tokrat sta se skupaj fotografirala le na naso željo, sicer sta tekmovala ločeno. Aleš Mrzel, ki je bil pred leti tudi član AMD-ja Štefana Kovača iz Murske Sobotice, je o prireditvi povedal: »Zelo sem vesel, da sem lahko sodeloval na tej prireditvi. Bila je odlično organizirana. Vedno rad prihajam k prijatelju Ediju Berdenu in bom se rad prišel.«

Med prikoličarji so bile sovoznice tudi žene z otroki.

Rezultati prvega gorskega rallyja veteranov

125 ccm: 1. Edi Berden (Andrejci) 3,42, 2. Štefan Malačič (Andrejci) 4,18, 3. Viktor Vidonja (Kruplivnik) 4,25, 4. Albin Polak (MS) 4,34, 5. Aleksander Car (Moravske Toplice) 4,40.
250 ccm: 1. Aleksander Car (Moravske Toplice) 2,54, 2. Dejan Ratkai (Andrejci) 3,10, 3. Ludvik Breznjak (Nemčavci) 3,19, 4. Emil Erniša (Vučja Gomila) 3,21, 5. Drago Kranjec (MS) 3,33.
500 ccm: 1. Dejan Ratkai (Andrejci) 3,05, 2. Emil Erniša (Vučja Gomila) 3,14, 3. Aleksander Car (Moravske Toplice) 3,18, 4. Drago Dišič (MS) 3,24, 5. Branko Bauman (MS) 3,39.
Prikolice: 1. Edi Berden (Andrejci) 3,33, 2. Erich Wiedner (Avstrija) 3,44, 3. Franc Papič (Moravske Toplice) 3,57, 4. Aleš Mrzel (Ljubljana) 4,22, 5. Janez Fariš (Selo) 5,00.

Iz lenarške občine Negujejo pevsko tradicijo

Občina Lenart ima bogato pevsko tradicijo, »je po besedah Irena Polanec od Sv. Ane, ki je predsednica odbora za glasbeno dejavnost. »Glavna naloga odbora je, da povezuje in spodbuja skupine in zborove za nadaljevanje tradicije. Pripravljamo seveda lastne prireditve, gremo v goste, obenem pa skrbimo za ustrezno strokovno znanje, saj se pripravljamo na različne razpisne.«

V nadaljevanju pogovora je omenila nekaj letošnjih kulturnih dogodkov: občinsko revijo odraslih pevskih zborov, revijo otroških pevskih zborov, prireditve ob 50-letnici konca 2. svetovne vojne, gostovanje ženskega okteta od Sv. Ane v Zibercih, sodelovanje lenarškega MPZ-ja na pevskem taboru v Stični ... Tudi v

prihodnje dobro kaže. - Aktivno pa je tudi društvo pri Sv. Ani, v katerem vodite ženski oktet?

»V okviru koda delujeta dve skupini. Ženski oktet sestavljajo Marija Zdravec, Milena Konrad, Marjetka Eder, Lidija Slaček, Barbara Murg, Marta Zemljic, Nada Rožman in Majda Sraka. Druga je dramska skupina, ki se je predstavila z ljudsko igro Začarana Ančka, v kateri so igrali domačini: Violeta in Janja Zemljic, Alenka Perko, Bernarda Potočnik, Silva Gosak, Simona Mateja, Julijana Merklin, Srečko Bauman in Jože Križan, režiral pa jo je Franci Simončič. Predstavili so se na prireditvi, ki je bila maja v kulturnem domu pri Sv. Ani. Obiskovalcev je bilo veliko, in to nas je spodbudilo, da bomo v naslednji sezoni spet pripravili kaj privlačnega. Dramska skupina je še zelo mlada in ima lepo prihodnost, je sklenila ga. Irena Polanec.

A. LIPKO

PISMA, MNENJA, STALIŠČA ...

Kdor ni z nami, je ...?

(odgovor na »pamflet« Štefana Smeja)

Čas komunističnega totalitarizma v Sloveniji lahko opišemo tudi kot ponavljajoči se ritual javnega obsojanja demokratično nastrojenih ljudi kot fašistov. Tudi na v letu 1988 prebujajočo se slovensko pomlad je takratni predsednik CK ZKS reagiral povsem v skladu z metodami svojih učiteljev g. Popita in g. Dolanca: »Če te fašistoidne manire, ki se kaže skozi pisanje, skozi javne tribune v Cankarjevem domu, ne bomo obrzdali, se lahko zgodi, kar se je leta 1931 zgodilo v Nemčiji.« (Milan Kučan v govoru vrhu slovenske udbe spomladi 1988.)

Dogajanje v tednih po proslavi dneva državnosti v Ljubljani, kjer je dobil predsednik SDSS g. Janez Janša buren aplavz, g. Milan Kučan pa nekaj živlžgov, nas v marsičem vrača v preteklost. Zopet se pojavlja vrsta piscev, ki sedaj v vlogi »neodvisnih intelektualcev« namesto nekdanjih partijskih komisarjev razglasijo »nevarnost fašizma« in seveda uperijo prst v nosilce te »strašne nevarnosti«. Gospod Veljko Rus in ga. Spomenka Hribar kot tipična primera borcev proti »zametkom novega fašizma« seveda sodita v najožji krog ljudi okoli g. Milana Kučana, vendar to večina ljudi ne ve, nekateri nasedejo in namen je dosežen. Metode, prinesene iz zloglasne moskovske Akademije Džerdžinskega, so se še enkrat pokazale za učinkovite.

Neznosna lahkost etiketiranja s »fašisti« in »mitingaš« navzoče na proslavi dneva državnosti pa vendarle dokazuje, da ne gre le za (neuspešen) poskus nosilcev starega totalitarnega vzorca razmišljanja, da bi javno očrnilo svoje nasprotnike. Gre tudi za poskus, da bi pozornost javnosti preusmerili s povsem neprimerne odnosa nekaterih ključnih državnih funkcionarjev do pravnika, ki simbolizira našo državnost, pa tudi odločnost, s katero smo Slovenci v vojni za Slovenijo obranili svojo domovino. Zasmehovanje predloga, da bi z minuto molka počastili spomin na vse, ki so za obrambo Slovenije dali največ, kar človek ima - svoje življenje -, neprimerno in vredno obsojda. Ali se tisti, ki zasmehujejo počastitev spomina na padle v vojni za Slovenijo, sploh zavedajo, da take pisarije berejo tudi otroci, vdove, matere in očetje padlih? Ali vedo, kako bolečo

krivico so jim s svojim zasmehovanjem povzročili?

Avtor »pamfleta« g. Štefan Smej je med »fašistična bodrila« vrstil tudi besedo samostojnost. Morda je pozabil, da se je za samostojnost na referendumu izrekla velikanska večina vseh Slovencev in Slovenec. Tudi nekateri vidni predstavniki slovenske oblasti so to očitno že pozabili ali bi vsaj radi pozabili in želijo prepričati še druge, naj pozabijo na samostojnost. Morda računajo, da bodo potem laže »prihvatizirali«, kar se niso pokradli (uradni podatek: 51 milijard SIT »oškodovanje«), in da jim bodo potem davkoplačevalci iz svojega žepa, v nedogled plačevali njihove privilegije. Prav njim in vsem tistim, ki so za obrambo svojih privilegijev pripravljani razprodati slovensko zemljo, so veljate besede, ki jih je izrekel predsednik SDSS g. Janez Janša na proslavi dneva državnosti: »Ne damo Piranskega zaliva, ne damo Trdinovega vrha in ne damo Primorske!« In vsem njim naj velja: Ne damo naše skupne domovine Slovenije!

Socialdemokratska stranka Slovenije
Branko Grims, glavni tajnik

Svetniki, kaj počnete?

Pišem vam kot občan Lendave, ki je nezadovoljen z delom občinskih svetnikov zaradi zapiralnega časa gostiln v lendavski občini. Ne morem verjeti, da ljudje, ki so bili izvoljeni na takšno odgovorno funkcijo, tako neresno opravljajo svoje delo. Kot sami verjetno dobro veste, ureja delovni čas gostinskih lokalov nov zakon. Zakon predvideva delovni čas za različne lokale (okrepčevalnice, hotele itd.). Obstaja tudi možnost podaljšanja delovnega časa, če so za to utemeljeni razlogi. V lendavski občini so si svetniki privoščili malo več (se bojijo naslednjih volitev?) in čisto vsem, ki so dali prošnje za podaljšanje delovnega časa, tudi ugodili. Niso se ozirali na to, ali je lokal na samem ali je turistično zanimiv ali je v stanovanjskem naselju.

Ne vem sicer, ali je ta tema za vas zanimiva, vendar bi bilo prav svetnikom postaviti nekaj vprašanj, saj je po pogovorih, ki sem jih imel z nekaterimi iz drugih občin, očitno, da se je tudi tam zgodilo nekaj podobnega.

N. T.

25 let mednarodnega folklornega festivala v Beltincih »Prijte fsi, šteri ste od kolen vekši, pa od podplata meši ...«

Z nedeljsko otvoritvijo v beltinskem župnijskem domu se je začel letošnji beltinski festival

»Ko sta Milica Šadl in Boris Žalig pred daljnimi 25 leti zasadi korenine beltinskega folklornega festivala, nihče ni slutil, da bomo 25 let pozneje še vedno »brali« sadove in zasajali nove korenine.« je zapisala Martina Tratnjek v program festivala in dodala:

»Beltinski folklorni festival je star 25 let in z vsakim letom bogatejši. Njegovo bogastvo so:

- folklorne skupine, prek katerih smo spoznali plesno in glasbeno izročilo ne samo našega, temveč tudi narodov zunaj meja,
- vsakoletne etnografske razstave, ki obujajo stare ljudske običaje in navade iz naših kulturnih zakladnic,
- skupine etnoglasbe, ljudski godci in pevci, katerih stare melodije pospešujejo utrip v naših srcih.

... Naše vodilo za prihodnost naj bo spoznanje, da sorazmerno majhen kraj, kot so Beltinci, s svojimi ljudmi prispeva in hkrati ohranja ogromen delež ljudskega izročila, tradicije ter prenaša to na mlajši rod ...«

knjige Petra Šraja Beltinci 1322-1993,

- v petek, 28. julija, ob 20.00 v beltinskem parku celovečerni program akademske folklorne skupine LANY iz Poljske,

BELTINCI
28. 7. – 30. 7. 1995

Med drugim je v programu letošnjega festivala:

- v četrtek, 27. julija, ob 20.00 v OŠ Beltinci predstavitev

- v soboto, 29. julija, ob 15.00 v beltinskem parku prikaz starih običajev, domačih opravil, kulinarike ...; ob 20.00 etnovečer (sodelujejo Cimbalovala muzika iz Češke, Tolovaj Mataj, Kociprova banda, Marko banda, Dobrovniški citrarji, Beltinski tamburaši),

- v nedeljo, 30. julija, ob 15.00 v beltinskem parku folklorni plesi (FS KUD-a Beltinci z Marko bando: splet prekmurskih plesov, STU Ledi iz Trsta: splet goriških plesov, FS Planina iz Sel (avstrijska Koroška): splet koroških plesov, FS Vindija iz Varaždina: splet medžimurskih plesov, FS Tine Rožanc: splet gorenjskih plesov, FS Gornji Senik: splet porabskih plesov, FS STU Ledi: splet tržaških plesov, FS Vindija: medžimurski plesi, FS Tine Rožanc: splet štajerskih plesov, FS Lenti: madžarski plesi in AFS Lany iz Poljske).

Aleš Skalič

V Ljutomeru so predstavili novo regionalno televizijo
TELE 59 Maribor

Neprekinjen program

Skupaj z MMTV Ljubljana želijo biti konkurenca nacionalni TV Slovenija

Prejšnji teden se je v slovenskem televizijskem prostoru pojavil nov program, ki ga lahko v Severovzhodni Sloveniji, Posavju, večjem delu Dolenjske in Gorenjske (od Ljubljane do Kočevja in do Jesenic) dobimo na kanalu 59 prek kableskega sistema ali z

navadno (tudi s sobno) anteno za 2. program.

Kot smo zvedeli na tiskovni konferenci prejšnji četrtek v Ljutomeru, gre za koprodukcijo zasebnih podjetij TELE 59 Maribor in MMTV Ljubljana ter za sodelovanje ameriškega partnerja. Program so

začeli predvajati 17. tega meseca, in to neprekinjeno 24 ur dnevno. Sedaj so na sporodnih predvsem tuje oddaje (filmi, glasbeni spoti, videostrani, telitski programi idr.), vendar pa nameravajo predvajati čim več lastnih oddaj (povabila, okrogle mize, glasbene oddaje, športni prenosi idr.). Tem bi tudi postali konkurenca nacionalni TV Slovenija.

Program TELE 59 lahko poskusno gledali našim koncu od oktobra do februarja letos, ko so na sporedu predvolilne oddaje v živo in vrteli razne oddaje. Oddajanje so prekinili zaradi zacijskega preoblikovanja programa povezovanja z ljubljanskim MMTV-jem ter ameriškim partnerjem. Medtem so se že dogovorili z nekaterimi belskimi sistemi za vključitev kanala 59 v njihove omrežje, k sodelovanju pa nameravajo pritegniti domala vse kableske sisteme v Severovzhodni Sloveniji.

Po mnenju načelnika državnih uprav v Ljutomeru Tamara Nemca, ki se je prav tako udeležil tiskovne konferenice, nova regionalna televizija pomeni membna pridobitev, vendar pa bi imela, če bi uspeli prodreti prek televizije v bližnji poglobiti, da ne bi govorili predvsem sami sebi. Zaenkrat ne kaže, da bo tako (razen skupnih poročil).

JOŽE GRAJ

Popravek

V članku z naslovom Je Kučan Janšev Janez Krstnik? smo zapisali, da je sod za Janeza Janšo, ki so mu ga podarili na socialdemokratskem pikniku v Ižakovcih, izdelal sodarski mojster Marjan Maučec. To je napačno, obenem pa dokaz, kako težavno je delo novinarjev v veliki vročini, kajti novinarjev informant iz ožjega vodstva lokalne socialdemokratske stranke je razločno prikimal, ko mu je spraševalec omenil ime tega sodarja in pokazal na sod. V resnici pa je sod izdelal sodarski mojster Anton Kuzma. Za napako se opravičujemo! O politični kulturi pa naslednje: V istem članku smo navedli imena povabljenih na piknik, ki niso prišli. Zdaj so nam iz lokalnega socialdemokratskega vodstva sporočili, da se je župan Beltinec, ki ga ni bilo na piknik, opravičil! Iz tega seveda sklepamo, da se drugi niti opravičili niso. Tudi za to napako se opravičujemo!

Živnoredsko-veterinarski zavod za Pomurje, p.o. Murska Sobota Štefana Kovača 40 objavlja prosto delovno mesto

strokovnega sodelavca za reprodukcijo domačih živali

Pogoj: dipl. veterinar

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po odločitvi.

Delovno razmerje z izbranim kandidatom bomo sklenili takoj ali po dogovoru.

ING-GRA, d.o.o., Lendava, Partizanska 2, 69220 Lendava

Enota gostinstvo objavlja prosta delovna mesta:

1. vodje kuhinje

- srednješolska izobrazba,
- najmanj 5 let delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu;

2. kuharjev

- srednješolska izobrazba,
- zaželjene delovne izkušnje.

Ponudbe s kratkim opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov:

ING-GRA, d.o.o., Lendava, Partizanska 2, 69220 Lendava, najpozneje v 15 dneh po objavi.

Informacije po telefonu: 069 77 520 ali 77 521 pri vodji gostinstva.

LADA CENTER • AVTOTRGOVINA

62231 Pernica, Vosek 6d (ob cesti Maribor-Lenart), tel.: (062) 640 540
ODPRTO ponedeljek-petek od 8. do 16. ure, v soboto od 8. do 12. ure

PRODAJA NOVIH AVTOMOBILOV LADA

- posojila brez pologa do 5 let
- obrestna mera že od 8,5 %
- lada samara 1300, 3 vrata, samo 999.000 SIT - mesečni obrok samo 26.000 SIT
- najugodnejši lizing za kmetovalce in podjetnike
- sistem: STARO ZA NOVO

OB NAKUPU PODARIMO: prevleke, preproge, tehnični pregled

POOBlašČeni PRODAJALEC IN SERVISER
11-LETNA TRADICIJA

- rezervni deli
- avtomehanika
- avtokeparstvo
- vulkanizilstvo

Borut Jagodič

DZS, d.d. Ljubljana, Mali trg 6

OBJAVLJA prosta delovna mesta:

1. VODJE PRODAJNEGA CENTRA DZS, d. d., v Murski Soboti v Trgovini - za nedoločen čas.

Od kandidata pričakujemo:

- višjo oz. srednjo izobrazbo ekonomske smeri (VI. oz. V. st.),
 - poznavanje predpisov o blagovnem prometu,
 - poznavanje blagovnega poslovanja,
 - poznavanje metod in tehnik uresničevanja prodajne in nabavne politike,
 - pasivno znanje tujega jezika (angl. oz. nem.),
 - poznavanje osnov računalništva,
 - poznavanje prodajnega programa.
- Poskusno delo traja 3 oz. 6 mesecev.

2. PRODAJALCA V PRODAJNEM CENTRU DZS, d. d., v Murski Soboti v Trgovini - za določen čas 6 mesecev (2 delavca)

Od kandidatov pričakujemo:

- srednjo izobrazbo trgovske smeri (IV. st.),
 - poznavanje osnov računalništva.
- Poskusno delo traja 2 meseca.
- Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v osmih dneh po objavi na naslov: DZS, d.d., Ljubljana, Mali trg 6, KADROVSKI ODDELEK.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po postopku.

Tudi letos bomo v akciji **Bramac za lepšo Slovenijo** vsem, ki se boste za nakup odločili do 15. avgusta 1995, brezplačno pripeljali 1.000.000 Bramacovih strešnikov.

BRAMAC

Vse za streho. S 30-letnim jamstvom. V vseh dobrih trgovinah z gradbenim materialom!

Velik jubilej župnika in kanonika Janeza Gregorja

Biserna maša na Tišini

Jubilantu tudi posvetno odlikovanje - diploma občine Cankova - Tišina

V nedeljo navezgodaj je bilo daleč naokrog slišati zvonove iz tišinske cerkve Marijinega rojstva. Vabili so na slovesno biserno mašo, kajti dolgoletni župnik in kanonik Janez Gregor je slavil 60-letnico mašniškega posvečenja. Zbrala se je množica vernikov in duhovščine, med katero je bil tudi mariborski škof Jože Smej. Zvrstili so se nagovori in čestitke ter seveda božja služba. Jubilantu so izročili več daril, med drugimi tudi nova mašna oblačila in monštranco.

Janez Gregor se je narodil v Murski Soboti. V letih 1936-1941 je bil kaplan v Brestanici, nato so ga vpoklicali v vojsko in pristal je v ujetništvu,

Madžarskem. Od 1. septembra 1942. do 1. septembra 1943. leta je bil kaplan v Beltincih, nato pa na Tišini, kjer je napredoval v župnika, bil nekaj časa dekan soboške dekanije, škofija pa mu je podelila še častni naziv kanonik. Veliko je naredil za svojo župnijo in tamkajšnje ljudstvo.

Ob biseromašnem jubileju ni bila le cerkvena slovesnost, ampak tudi posvetna: na slovesni seji občinskega sveta so ju-

Biseromašnik Janez Gregor je praznoval 60-letnico mašniškega posvečenja. - Fotografija: F. Ku.

od koder se je nekako rešil in postal kaplan v Csakvaru na

bilantu podelili častno diplomno občine. F. Ku.

Združenje prleških veteranov

Pravilno vrednotiti zasluge

Združenje bo imelo svoj prapor, svojo pesem, člani pa posebne obleke!

Član združenja lahko postane vsak, ki izrazi pripravljenost za aktivno sodelovanje, sprejema pravila in v pristopnici izjavi, da je vsaj moralno podpiral osamosvojitev težnjo oziroma desetdnevno vojno in odpor, je aktivno sodeloval v prpravah ali vojni sami kot civilist, uniformirana oseba oziroma pripadnik določene enote.

Združenje prleških veteranov, katerega sedež je na Spodnjem Kamenščaku številka 23, so ustanovili kot nepolitično organizacijo in je vpisano v register upravne enote v Ljutomeru. Organizacijo so oblikovali zato, ker ugotavljajo, da je služba posameznikov oziroma prleškega območja v vojni za Slovenijo veliko večja, kot je splošno znano in priznano.

V tej Prlekiji so bili številni posamezniki med civilisti in v enotah ter v organizacijah, ki so se moralno in tudi konkretno

vrniti mesto, kakršno je nekoč že imela,« so zapisali v obvestilu za javnost.

Združenje prleških veteranov pripravlja več prireditev: športna tekmovanja, veteranske večere, kjer si bodo ogledovali videozapise o boju z jugovosko in njeno pustošenje ter drugo.

Napovedujejo izdajo zbornika, v katerem bodo opisi posameznih dogodkov iz vojnih

PRLEŠKI VETERANI - Ena od oblik sodelovanja in povezovanja simpatizerjev osamosvajanja Slovenije in neposrednih udeležencev v boju so tudi družabna srečanja. Eno takih je bilo v soboto na Kamenščaku. - Fotografija: Š. S.

postavili v bran za Slovenijo. Prav je torej, da vse to ne gre v pozabo, se ne prikroji, po drugi strani pa je Prlekiji potrebno

dni in tako naprej. Seveda se bodo člani povezovali s sorodnimi organizacijami. Š. S.

V KS Logarovci - Berkovci proslavili 9. krajevni praznik

Spet nova pridobitev

V minulih letih so vlagali največ sredstev v posodobitev cest in širitev telefonije

Majhna vas Kokorič v Ljutomerški občini je imela minulo nedeljo dokaj praznično podobo. Na več mestih so plapolale zastave, pri gasilskem domu Kokorič - Berkovski Prelogi pa so lepo uredili prizorišče za proslavo ob 9. prazniku Krajevne skupnosti Logarovci-Berkovci. Že dopoldne so v okviru praznovanja pripravili tekmovanje v vlečenju vrvi in malem nogometu, popoldne pa so predali namenu nov odsek asfaltirane ceste v Kokoričih, organizirali povorko, ki jo je spremljal pihalni orkester iz Male Nedelje. Pregledali uresničevanje programa KS ter podelili priznanja in pripravili družabno srečanje.

Gostitelji in gostje so se najprej zbrali na začetku okrog kilometer dolgega cestnega odseka, ki so ga pred kratkim uspeli asfaltirati. Slavnostni trak je prerezal prejšnji predsednik vaškega odbora Alojz Ostere in ob tej priložnosti spregovoril nekaj besed v znak zadovoljstva, da je naposled tudi ta cesta asfaltirana. Dela je opravilo CP Varaždin. Nato so se v povorki zapejali do gasilskega doma, kjer je bila osrednja proslava. Udeležencem je najprej spregovoril predsednik sveta KS Franjo Kapun o uresničevanju referendumskega programa krajevne skupnosti. Tako so uspeli posodobiti več kot 4 kilometre krajevnih cest, kar je stalo 15,6 milijona tolarjev. Dve tretjini sredstev so (bodo) zbrali s

krajevnim samoprispevkom, razliko pa s posebnimi pogodbami, ki jih je KS sklenila s posameznimi gospodinjstvi. Lani so končali tudi tretjo fazo organizirane gradnje telefonije v sodelovanju s Telekomom iz Murske Sobotice. Sedaj je v

romno naredila za komunalno infrastrukturo, njihove pridobitve pa so obenem tudi občinske. Pohvalil je dobro sodelovanje KS z občino. Podrobnejši potek dosejanega posodabljanja cest v Logarovcih, Kokoričih, Berkovskih Prelogih in Gajševcih pa je opisal predsednik vaškega odbora v Kokoričih Marjan Kosi in med drugim povedal, da so v ta namen sprejeli dokaj visoke (referendu-

Alojz Ostere je predal namenu posodobljen cestni odsek v Kokoričih. (Fotografija: J. G.)

krajevni skupnosti 147 priključkov, kar predstavlja okrog 70 odstotkov vseh gospodinjstev. Letos pa bo največja naložba v KS asfaltiranje vaških cest v Grabah.

Kot je običaj, so imeli tudi slavnostnega govornika, in sicer župana Občine Ljutomer Ludvika Bratušo. Med drugim je poudaril, da je Krajevna skupnost Logarovci - Berkovci v zadnjem času og-

mske obremenitve - 4 % od ODK, 40 % od KD-ja in 2 % od pokojnin. Brez lastnih sredstev si tako uspešnega razvoja prav gotovo ne bi mogli zamisliti.

Veliko pa lahko pripomorejo še zagnani aktivisti, med katerimi je tudi Joško Zmazek iz Gajševca, ki je bil letošnji dobitnik posebnega priznanja ob krajevnem prazniku. JOŽE GRAJ

Konjska ruleta ...

... ali kako z enim konjem narediti velik spektakel. Naj opišemo igro, za katero smo trdno prepričani, da bo postala del turistične ponudbe in zanimiv dodatek raznim prireditvam.

V nasprotju z dirkami, kjer konji tečejo v krogu in pri tem porabijo zadnje moči, je ta igra za konja dostojanstvena in udobna, da bolj ne bi mogla biti.

Na primerni travnati površini približne velikosti 50 x 50 m narišemo črte na 1,5 m razdalje. Tako dobimo mrežo polj, ki jih po eni strani označimo s črkami, po drugi pa s številkami, podobno kot so označena šahovska polja. Igralno površino ogradimo. Polja prodajamo po primerni ceni, igralec prejme stavni listek z vpisano oznako polja. Vsa prodana polja se zaznamujejo na igralni tabli, kjer je narisana pomanjšana mreža. Igra se začne, ko so prodana vsa polja. Na ograjeno igralno polje spustimo konja, ki ga je krupje prej skrbno krmilil z obilno hrano. Krupje ne more biti kdorkoli, pač pa mora opraviti preskus znanja pred posebno veterinarsko komisijo. Hranjenje je bilo preračunano in dozirano tako, da se bo konj najmanj v eni uri od začetka igre posral. To je samo bistvo te hazardne igre.

Strokovna tričlanska komisija mora biti v tem trenutku izredno natančna in mora natančno določiti točko, kamor je padla prva konjska figa. Polje, v katerem je ta točka, se potem razglasi za zmagovalno polje za prvo nagrado. Druge nagrade prejmejo polja, na katera je konj stopal med praznjenjem. Predsednik komisije na glas kliče oznake dobitnih polj, ki jih tajnik rulete označuje na igralni tabli. Organizatorju rulete je prepuščeno, kakšne so nagrade v konjski ruleti. Če ima konj zaprtje, mu po preteku ene ure pomaga veterinar in mu da klistir.

Vsa pravila igre so izredno natančna in so opisana v pravilniku, ki temelji na zakonu o

igrah na srečo, čl. 35/14-94, stran 82-97, in so avtorsko zaščitena, igra je strogo prepovedano prirejati na črno. Licenco za igro lahko kupite pri Kujskem valu, naslov zastopnika igre dobite v uredništvu Vestnika. Avtorsko zaščitene so tudi podvrste te igre, ki so organizirane na podoben način, vendar z drugimi živalmi, kot so kravja ruleta, svinjska, kozja, ovčja ruleta, s psom, z mačko, kuro, poslanci, vidro itd., etc., ipc.

Prvo igro v naših krajih smo že izvedli, odziv je bil izjemen. Naj se pohvalimo, da je bila otvoritev igrišča za konjsko ruleto prva od leta 1991, kor objekt ni bil blagoslovljen, da pa je bilo za posvetitev veliko ponudb. Za izvedbo obreda so se potegovali trije stolni kanoniki, eden škof, sedem navadnih duhovnikov, dve častni sestri ter sedemštirideset raznih drugih svetih bratov. Ni kaj, tudi na tem področju je ponudba vsak dan boljša in boj za posel čedalje ostrejši.

Kujski val - poslovne ponudbe

Prodajamo sobno izvedbo konjske rulete z belo miško in dodatkom petih litrov izredno močne vodke, da bo miš bolj bela. Opomba: miši nikar ne krmite s sirom, kajti miši jedo sir samo v risankah, drugače jedo zrnje.

Prirejamo tečaj za krupjeje za živalsko ruleto. Poklic je zelo redek in omogoča izredno dober zaslužek. Prijavijo naj se samo resni kandidati, ker drugih ne bomo sprejemali.

TIARA, d.o.o.,

pooblaščenca agencija zavarovalniške hiše Adriatic

V redno delovno razmerje sprejmemo

tri agente za območja občin Murska Sobota, Cankova in Rogoševci.

Pogoji:

- končana poklicna ali srednja šola.

Kandidati naj pošljejo prijave s kratkim življenjepisom najpozneje do 10. avgusta na naslov:

TIARA, d.o.o., Slovenska 39, 69000 Murska Sobota.

Niste sami, Vestnik je z vami!

mliopek p.o.

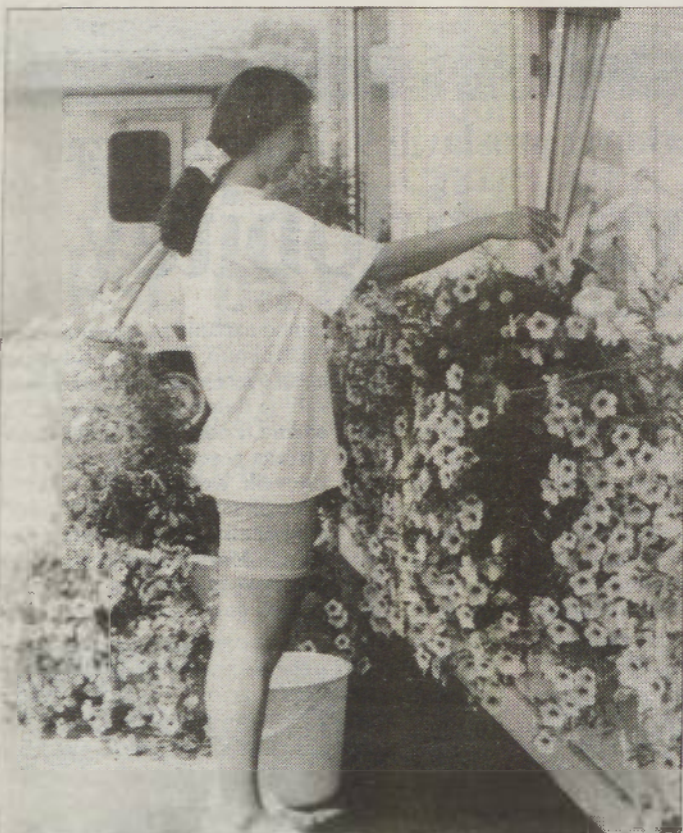
OTVORITEV

ZELENEGA KLASA

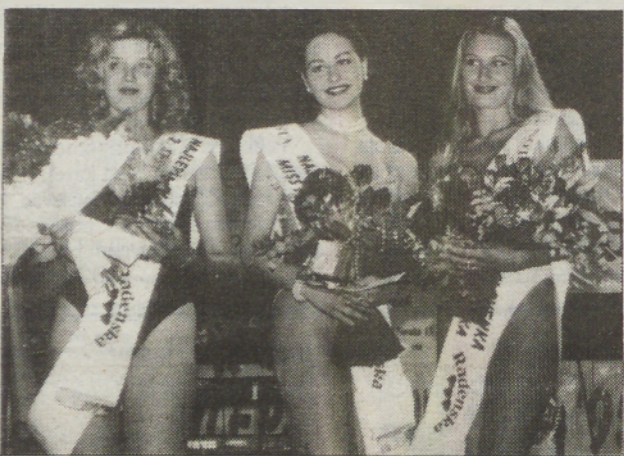
28. julija ob 12.00

v Lendavski ulici v zgradbi SOBOČANKA

Kjer je bil nekoč (po letu 91) zgrajen bunker in so ga morali na zahtevo javnosti porušiti, stoji danes nova brezcarinska trgovina. Kjer naj bi bila morebiti bodoča ograja s stražarskimi mesti, je danes cvetoča ograja na mostu čez reko Muro. Tudi objekti carine in policije na mejnem prehodu v Petišovcih so polni rož. Da so zaposleni v Petišovcih skoraj vse leto v rožicah, sta krivi mama in hčerka, Melita in Jolanda Cerovec iz Petišovca, ki vse te rože pridno zalivata, v vročini, kakršna je te dni, tudi po nekajkrat na dan. bbp

Mariborčanki naslov mis Pomurja '95

Gostišče Čarda v Martjancih pri Murski Soboti je tradicionalno dober gostitelj zabavne prireditve Čardina noč, kjer so izbirali tudi najlepše dekletke mis Pomurja '95. Le-to so pripravili v sodelovanju z agencijo Nota iz Maribora in tednikom Kaj, kar sodi v okvir letošnjih izborov za Miss Slovenije '95. Skoraj 4.000 obiskovalcem je zapela Tereza Kesovija, igral je domači zabavnoglasbeni ansambel Magnet, za zabavo je skrbel Vinko Šimek, bila je tudi modna revija oblačil za mlade Mega Trend, za naslov najlepše pa se je potegovalo 10 deklet.

7-članska žirija je za najlepšo izbrala Martino Koradžija iz Maribora, prva spremljevalka je postala Tatjana Tutan iz Velenja, druga spremljevalka najlepše je Sabina Hari iz Ropoče na levem bregu Mure. Tri najlepše so prejele zlate verižice Zlatarstva Danč, imele bodo pravico nastopa na izboru za mis Slovenije, nosilka naslova najlepše Pomurja '95 pa bo za nagrado potovala v Gardaland.

Besedilo in fotografija: Filip Matko

V nedeljo v Radovcih

Žetev in mlatev, ki jo pripravljajo v Radovcih, je postala že tradicionalna, kajti letošnja, ki bo v nedeljo, 30. julija, ob 10. uri, bo že peta po vrsti.

Najprej bodo prikazali način nekdanje žetve, nato pa še mlatev: z mlatilnico na ročni pogon, s tako imenovanim »geplom«, mlatev z mlatilnico na traktorski pogon in nazadnje še »izbijanje« zrnja iz snopov s cepci. Vaščani Radovec bodo obiskovalcem še prikazali izdelovanje šop za pokrivanje strehe s slamo. Na prireditveni prostor bodo pripeljali stare stroje za čiščenje zrnja. Radovske žene pa bodo obiskovalcem ponudile dobrote iz domačih krušnih peči. S. S.+

Konec veselja

Za 30 tabornikov iz Murske Sobotne in Lendave se je letošnje poletno taborjenje v nedeljo končalo.

Deset nepozabnih dni pod šotori ob Bukovniškem jezeru so pripravili taborniki rodu Ljudska pravica iz Lendave. Tako so izvedli pravilni orientiring, dan zakladov, umetniški dan, športni dan, kjer so se pomerili v lokostrelstvu, pikadu, malem nogometu, odbojki in še čem.

Marsikatero solžno oko je ob koncu zaklicalo: »Na svidenje prihodnje leto!« AS

★★★ ■■■

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči ali ledeni, pokličite IZOLACIJSKI SERVIS F. HAJDINJAK; Gornji Slaveči 6, Kuzma, tel.: 55071 Popravilo z garancijo na vašem domu.

GARAŽNA, DELAVNIŠKA IN DVORIŠČNA VRATA
z avtomatiko in daljinskim upravljanjem
FERINA MARIBOR, Limbuška c. 38a, tel. (062) 101 611

Pokličite in uživajte

001809-474-2662

STOREDIVER

ZANESLJIVO HUJŠANJE OB NORMALNI PREHRANI
tel. 061 571 875

Gostilna **ŽELEZEN**
Bernovec vabi 20. in 30. julija na **DOMAČE KOLINE Z BUTO KIPU.**
V soboto, 29. julija, ob 20.00 velika vrtna veselica.

Votepolna nit

motorna vozila

AVTO M, pooblaščen prodajalec za avto dele. V zalogi avtomobili Fiat, Scioneri, Tempra, Tipo, Punto, Uno. Avto M, Babinci 56 pri Ljutomeru, tel.: 81 507. m2833

GOLF in ZASTAVA 101, starejši letnik, neregistriran, prodam. Gornja Bistrica 153. m2932

RENAULT 4, letnik 1988, prevoženih 83.000 km, in prikolico za avto, prodam. Tel.: 22 857. m2936

BT 50 S z maksimalno dodatno opremo prodam. Tel.: 31 264. m2943

GOLF JGL, letnik 1981, neregistriran, vozen, zelo ugodno prodam. Trdkova 27, pošta Kuzma. m2944

MOTORNO KOLO BT-50, letnik 1990, prodam. Bagar, G. Petrovci 56 ali tel.: 31 760 do 15.00. m2953

INVALIDSKI MOPED zelo ugodno prodam. Julija Mešič, Dolenci 115. m2961

ZASTAVA 101 GX, letnik 1988, modre barve, registrirano do decembra 1995, prodam. Vincenc Kavčič, Kraljevci 37, Videm ob Ščavnici. m2962

FIAT 750, prevoženih 25.000 km, karamboliran, po delih ali celega prodam. Zrim, Prosenjakovci 36a. m2980

REANULT 16 TX, letnik 1976 in IMV kombi 1600, letnik 1983, prodam. Tel.: 22 455. m2981

TOVORNO VOZILO MAN 19-281 s prikolico Kassbohrer, letnik 1985, prodam z delom. Tel.: 062 732 064, zvečer. m2987

JUGO 45, letnik 1989, prodam. Tel.: 68 103. m3007

TOMOS BT 50 S, 55.000 SIT, in TOMOS AVTOMATIK, 25.000 SIT, prodam. Partizanska 30, Bako- vci. m3009

JUGO 55, letnik 1988, reg. do aprila 1996, prodam. Alojz Poredoš, Bunčani 28. m3011

MERCEDES 190 D 2.0, letnik 1988, brezhiben, prodam. Tel.: 32 373. m3012

R 4, letnik 1985, 600 DEM, Z 101, letnik 1984, registrirano do 21. 7. 1996, 1.500 DEM, BMW 320 in jugo 45, oba v celoti ali po delih, prodam. Tel.: 48 635. m3013

FORD ESCORT CLX 1,6 i, letnik 1991, prodam. Čemelavci, Gorička 19. m3015

FIAT 126 P, letnik 1988, in moped APN, skoraj nov, ugodno prodam. Polanec, Čikečka vas 16. m3019

živali

KRAVO, staro štiri leta, devet mesecev brejo, prodam. Žižki 113. m2940

PUJSKE prodam. Štefan Cigut, Nemčavci 35 a. m2954

PSA NEMŠKEGA OVČARJA, z rodovnikom, starega 26 mesecev, prodam. Tel.: 44 018. m2968

PUJSKE prodajo. Informacije po tel.: 23 924 ali Krog, Trubarjeva 90. m2977

ROTTWEILERJI, mladiči, naprodaj. Informacije po 21. uri na tel.: 21 754. m2978

PERZIJSKE MUČE, stare 3 mesece, prodam. Tel.: 76 590. m2982

MLADIČE, NEMŠKE OVČARJE, prodam. Vanča Vas 63. m2997

MALE PUJSKE od 20 do 25 kg, prodam. Tel.: 45 396. m3010

RACE sorte čeri-vela (bele), 7-dnevne, prodam po 350 SIT/koš. Dostava zastoj. Tel.: 89 164. m3014

KRAVO s teletom prodam. Marija Balazic, Gornja Bistrica 89. m3016

NESNICE, MLADE JARČICE, pasme hisex - novi in golden comet super braun (rjave), stare 3,5 meseca in tik pred nesnostjo, uvoz iz Nemčije, prodaja Perutninsko podjetje Farma pri Mostu, d.o.o., po zelo ugodni ceni. Za večje količine dostava zastoj. Kupec dobi za vsakih 10 jarčic 10-odstotni popust ali eno jarčico zastoj. Prodajalec jamči z vso ustrežno dokumentacijo, da so jarčice ustrezno cepljene. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Gostilna Tibija Horvata, Nemčavci, tel.: 24 393, Gostilna Benčec, Bakovci, tel.: 43 070, Gostilna Železen, Beznovci, tel.: 49 025, Zidarstvo Darinka Zamuda, Galušač, Videm ob Ščavnici, tel.: 68 044 in Bistrol Huber, Grad, tel.: 53 168.

MLADE NESNICE, pasme hisex, lahko naročite po telefonu v trgovini Suzane Kozlar, Nedelica, tel.: 72 180, in pri Francu Movrinu, Petanjci 98c, pri mostu, tel.: 46 505. Na vsakih deset ena zastoj. m2823

posesti

DILL d.o.o.

POSREDNIŠKO IN AGENCIJSKO PODJETJE KUPUJETE, PRODAJATE, ODDAJATE, NAJEMATE, IŠČETE... VSE VRSTE NEPREMIČNIN NE IZGUBLJAJTE ČASA IN DENARJA!

TEL. (069) 32 322
FAX-TEL. (069) 32 322
A. NOVAKA 4, M. SOBOTA

ZEMLJIŠČE v Stogovcih, z gradbenim dovoljenjem, prodam. Tel.: 062 793 571. m2931

STAREJŠO HIŠO z manjšim gospodarskim poslopjem in nekaj zemlje okrog hiše (vsega približno 1 ha) nujno prodam zaradi bolezni. Cena 45.000 DEM. Inf.: Weisbacher, Radomerje 22, 69240 Ljutomer. m2951

60 AROV NJIVE prodam ali dam v najem v Sebeborcih. Tel.: 48 045 m2976

VINOGRAD s počitniško hišico, 25 arov, v okolici G. Radgone, prodam. Tel.: 61 346, zvečer. m2988

ENOINPOLSOBNO STANOVANJE v Lendavi prodam. Regina in Geza Horvat, Županičeva 6, Lendava. m3000

HIŠO blizu M. Sobote, opremljeno, spodnji del primeren tudi za manjšo obrtno dejavnost, prodam. Tel.: 22 679. m3017

DVOSOBNO STANOVANJE v središču Maribora, 50 m², s centralno kurjavo in kabelsko TV, prodam za 50.000 DEM. Tel.: (069) 26 351, zvečer. m3025

HIŠO Z DELAVNICO IN GARAŽO na 8-arski parceli v Murski Soboti prodam. Tel.: 23 122, od 8.00 do 12.00, ali 21 651, ves dan.

kmetijska mehanizacija

TRAKTOR STEYR, 15 KS, visoka ozka kolesa, prodam. Tel.: 87 611. m2933

BALIRKI za seno, Panonija in veliko Claas, prodam. Ignac Horvat, Srednja Bistrica 13, Črenšovci. m2941

TRAKTOR NORMAG, letnik 1957, »gumivoz«, prodam. Miran Ramoveš, Zg. Konjšče 33, p. Apače - popoldne. m2950

MOTOKULTIVATOR HONDA 620, vlečno frezo, strižno kosilnico in prikolico prodam. Tel.: 83 012. m2959

ZITNI KOMBAIN Claas Dominator 85, 4 m, zelo dobro ohranjen, pripravljen za žetev, prodam za 23.000 DEM. Stanko Ivančič, Safarsko 16, Ljutomer. m2991

ŠKROPILNICO 330 METALNA, sejalnico za žito, 18-redno, in mostno tehniko do 190 kg ugodno prodam. Sebeborci 125. m2998

ŽIVINSKO PRIKOLICO prodam. Tel.: 87 909. m3002

TRAKTOR ZETOR 2011 z brano, plugom in prikolico prodam. Dolnji Lakoš 64. m-1e

razno

4 ZASTEKLENA OKNA 180 x 120 in dva radiatorja 30 x 30, vse rabljeno, poceni prodam. Tel.: 42 118. m2942

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice HKS Panonka M. Sobota, izdane na ime Hilda Gaber, Sv. Jurij 116. m2947

RAZNO POHIŠTVO v hiši v Cankarjevi 33 v Murski Soboti bo naprodaj 29. in 30. 7. 1995 med 8. in 13. uro. m2948

PREKLJUČUJEM veljavnost spričevala 3. letnika Srednje kmetijske šole v Rakičanu, izdanega na ime Srečko Ploj, Police 103, G. Radgone. m2949

NOVO DVOKRILNO OKNO 120x140 cm prodam. Telefon 23 553 po 20. uri. mtu

ZDENEX d.o.o.

EXPORT - IMPORT
Finančni inženiring

ODSLEJ TUDI MI V POMURJU.

Oplemenite svoj denar po zelo ugodni obrestni meri in kratkoročna premostitvena posojila.

P. E. MURSKA SOBOTA
Arhitekta Novaka 4
Tel. - telefaksa: (069) 32 848

00972-5656-1628

DVA VINSKA SODA, 200 in 60-litrska, beli plastični sod, 180 l, in lijak, veliki, vse malo rabljeno, poceni prodam. Ogled v soboto in nedeljo. Tel.: 48 732. m2964

PREKLJUČUJEM spričevalo Osnovne šole Rogaševci za šolsko leto 1980 / 1981, izdano na ime Viliam Mohar, Nuskova 89, Rogaševci. m2966

VINO, rdeče in belo, domače, prodam. Murska ulica 50. Krog. m2973

RIPS, primeren za zeleno gnojenje ali za krmo živini spomladi prodam. Martin Horvat, Bogojina 167, tel.: 47 126. m2983

PREKLJUČUJEM veljavnost hranilne knjižice št. 292 HKS Kmetovalec Ljutomer, izdane na ime Franc Vargazon, Pristava 5. m2984

DVOKRILNO OKNO, 120 x 140, novo, prodam. Tel.: 23 553. m2992

PREKLJUČUJEM izrečene besede na račun Nade Lesjak z Mote 49 in se ji opravičujem. Ilonka Smodiš, Mota 45. m2993

FRANCOSKO POSTELJO ugodno prodam. Tel.: 76 747. m3001

PREKLJUČUJEM hranilno knjižico št. 12783-7, izdano pri HKS PANONKA v Murski Soboti. Alojz Prelec Doinji Slaveci 119. m3003

ŠMARNICO, 250 l, prodam. Cena 80 SIT za liter. Nedelica 145a. m3008

Smo med največjimi usnjarskimi podjetji v Evropi, naš sedež je v Feldbachu, ki je 28 km oddaljen od slovenske meje.

Iščemo POMOŽNE DELAVCE.

Ponujamo varno delovno mesto v mednarodnem koncernu. Pogoj za sprejem je veljavno delovno dovoljenje za Štajersko.

Veselim se vašega obiska!

Schmidt Feldbach
Lederfabrik
Europastrasse 10
A-8330 Feldbach
Tel.: 03152/41 71 834.
g. Sammer

LESENO STSKALNICO na vseh španih, 10 l hidravlično stiskalno luščilnik za koruzo na električni gon prodam. Tel.: 68 556. m3004

TRNOVA DRVA (na meji) prodajamo z dostavo. Tel.: 47 126. m3026

delo

BISTRO SUKIČ zaposli delavce pomoč v strelbi ali natakanju dkova 54a. tel.: 55 057. m2969

KUHARICO s 3-letno prakso stilklo zaposlimo. Gostilna Jakov Črenšovci. m3022

srečanja

SPOZNATI ŽELIM veliko dekle brez obveznosti, ki bi ji lahko pomagal v žalostni situaciji. Star sem 28 let z VSI. Posrežite s sliko pošljite pod šifro ZEN S TEBOM. m2952

storitve

STREHE izdelujemo, popravljamo, pokrivamo. Tesarstvo Drago Pina Vidonci 125, tel.: 51 489. m3000

Cvetlice na polju cvetite lepo, kmetice rahljajte zemljo lepo, saj zemlja po smrti nazadnje pokrila nas bo.

ZAHVALA

V 86. letu nas je za vedno zapustila draga mama, babica in prababica

Marjeta Fras

iz Bakovec

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem ter vsem, ki ste jo pospremili na njene zadnje poti. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, godbeniku za odigrano Tišino in gospe Tereziji Veres za ganljive besede slovesa. Hvala vsem, ki so darovali vence, cvetje, šopke, sveče in za svete maše ter nam izrekli sožalje.

Vsem še enkrat iskrena hvala!
Vsi njeni najdražji

S tvojim pridnim delom osrečiti si znaš. Pred usodo neizprosno sam nemočen si ostal. Nič več nasvetov tvojih ni in stiska tvojih rok, ostali so sledovi tvojih pridnih rok.

ZAHVALA

Po kratki in težki bolezni nas je mnogo prezgodaj v 55. letu zapustil dragi mož, očka, dedek, brat in svaki.

Mirko Vrbajnsak

iz Bunčan 41

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence, cvetje, sveče in za svete maše, izrazili sožalje ter ga pospremili na njegov zadnji poti. Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornikom g. Francu Šijancu iz Bunčan in g. Srečku Žižku iz Radenske za ganljive besede in g. Kovačiču za odigrano Tišino. Hvala kolektivu Radenske za pomoč, Agenciji RS za plačilni promet nadziranje in informiranje (SDK), kolektivu Ljutomerčana - obrat Živinoreja, osebju Doma starejših Rakičan. Hvala dr. Rasporju in osebju pljučnega oddelka bolnišnice Murska Sobotna ter posebej dr. Štefici Ros iz Radence za trud, prizadevanje in lajšanje bolečin v zadnjih trenutkih.

Vsem skupaj še enkrat - iskrena hvala!
Globoko žaljuoč: žena Tončka, hčerka Nataša z Dejanom, Hermina z Marjanom in Greta z Andrejem, vnuk Alen, brat in sestre z družinami

V SPOMIN

27. julija mineva leto žalosti, odkar nas je zapustila naša draga žena, mama, babica in tašča

Terezija Köles

iz Stare ulice 12
v M. Soboti

Čas hitro mineva, vso dobroto in ljubezen ti lahko vračamo le še s cvetjem, plameni sveč in spominom nate.

Tvoji najdražji

Kako je hiša strašno prazna, odkar tebe v njej več ni, prej bila tako prijazna, zdaj otožna, tuja se nam zdi.

V SPOMIN

26.7.1993-26.7.1995

Jožetu Kramarju

Ziški 4

Čas ne bo nikoli zacelil vseh ran ob tvoji prezgodnji smrti. Teško je pozabiti nekoga, ki ti je bil najdražji, a najtežje je živeti brez njega. Iskrena hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu in se ga spomnite s cvetjem, svečo ali dobro mislijo.

Tvoji najdražji

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta

Stefana Jerebica

iz Murske Sobote

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče, za svete maše in bolnišnico v Murski Soboti. Posebej hvala dr. Siski in vsem zdravstvenim delavcem, gospodu kaplanu Andreju Lampretu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku gospodu Merklinu.

Zalujoči vsi njegovi

V 69. letu nas je zapustil

Ladislav Kazar

iz M. Sobote

Zahvaljujemo se osebju internega in internističnega oddelka soboške bolnišnice za pomoč, g. Merklinu za besede slovesa, g. Perkiču za odigrano Tišino in vsem, ki ste nam izrazili pisno ali ustno sožalje.

M. Soboti, 11. 7. 1995

Njegovi najdražji

V življenju le skrb in delo si poznal, sedaj od vsega truden si zaspal. Odšel si tja, kjer ni več bolečin, a nate več en bo ostal spomin.

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, dedek in brat

Alojz Vogrinčič

iz Gerlinec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence, cvetje, sveče in za svete maše, nam pa izrekli sožalje. Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku Tončku za poslovilne besede. Hvala dr. Peričevi in patronažnim sestram za lajšanje bolečin. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči: žena Francka, hčerka Bernarda z družino ter bratje in sestre z družinami

Kako je hiša prazna, odkar tebe v njej več ni, prej bila tako prijazna, zdaj otožna, tuja se nam zdi.

ZAHVALA

V 35. letu nas je za vedno zapustila naša draga žena, mamica, hčerka, sestra in snaha

Dragica Flisar

iz Veščice 39

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, znancem in prijateljem ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, šopke, sveče ter v dobrodelne namene, nam pa izrazili sožalje. Hvala g. duhovniku Novaku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku Mure za poslovilne besede, sodelavcem Mure, Moška oblačila - prikojevalnica in Pomurskim mlekararnam Murska Soboti.

Hvala učencem in učiteljicam 1. in 2. razreda OŠ I Murska Soboti. Hvala Pogrebništvu Banfi.

Veščica, 22. 7. 1995

Zalujoči: mož Karel, sinek Branko, hčerka Simona, oče, mama, brat Jože, sestri Majda z Matejem in Slavica, tašča, tast in drugo sorodstvo

Vse stezice so lepe, najlepša je ta, ki me vodi do hiš'ce, kjer so mam'ca doma.

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je tiho in mirno zapustila draga žena, mama in stara mama

Helena Kumin

iz Kupšinec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo osebju doma oskrbovancev za nego, sorodnikom, sosedom, znancem in vsem, ki so darovali cvetje, sveče in izrekli sožalje. Posebna hvala g. duhovniku za pogrebni obred in pevskega zboroma za odpete žalostinke.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti!

Zalujoči vsi tvoji najdražji

Vse bolečine in težave si prestal, daj Bog, da boš v grobu mirno spal.

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, brat in sorodnik

Stefan Gabor

iz Male Potane 12

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem, botrini, ZZB in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali za sv. maše, cvetje in sveče.

Posebna hvala g. dekanu, pevcem in vsem, ki ste ga med boleznijo obiskovali, ter vsem, ki ste ga pospremili k večnemu počitku.

Zalujoča žena Marija in drugo sorodstvo

V življenju le skrb in delo si poznal, sedaj od vsega truden si zaspal. Odšel si tja, kjer ni več bolečin, a nate več en bo ostal spomin.

ZAHVALA

V 86. letu nas je za vedno zapustil dragi oče, dedek in pradedek

Peter Kranjec

iz Lončarovec 27

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti ter darovali cvetje in sveče.

Iskrena hvala dr. Kiršnerju, patronažnim sestram, g. duhovniku Beznecu in pevcem žalostink.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči vsi njegovi

Ti nisi umrla, ti samo spiš, ko bomo umrli mi, boš umrla tudi ti.

V SPOMIN

Tiha bolečina in žalost spremljata spomin na 27. julij, ko nas je pred enim letom v 19. letu zapustila naša draga

Lilijana Krpič

iz Gornjih Slavec

V lepem poletnem popoldnevu je utihnilo tvoje srce, zapustila si nas nepričakovano in mnogo prezgodaj. Tudi vsakodnevno prižiganje sveč ne more potolažiti grenke bolečine in praznine, ker te več ni. Ostanejo le spomini.

Hvala vsem, ki jo ohranjate v svojih srcih, ji prinašate cvetje in prižigate sveče.

Zalujoči vsi, ki smo te imeli radi

V življenju skrb in delo si poznal, sedaj od vsega truden si zaspal. Odšel si tja, kjer ni več bolečin, a nate več en bo ostal spomin.

ZAHVALA

V 82. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek, pradedek in brat

Alojz Lutar

iz Hraščic

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in za svete maše. Posebej hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za besede slovesa. Iskrena hvala tudi g. dr. Carju in patronažnim sestram za zdravljenje in obiske na domu.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči vsi njegovi

Niti zbogom nisi rekel niti roke nam podal, smrt te vzela je prerano, a v naših srcih boš ostal.

ZAHVALA

V 18. letu nas je mnogo prerano zapustil naš dragi sin, brat in vnuk

Robert Geratič

iz Lastomerc 20

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi prerani zadnji poti, mu darovali cvetje, sveče in za sv. maše, nam pa kakorkoli pomagali.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: oče, mama, brat, dedek in babica ter drugo sorodstvo

Ljubil si zemljo, ljubil svoj dom, a tiho brez slovesa odšel si v večni dom.

ZAHVALA

V 71. letu je umrl dragi mož in brat

Jožef Gutman

iz Bogojine

V tih žalosti se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so mi priskočili na pomoč. Hvala za darovane vence, cvetje, sv. maše, denar za dobrodelne namene in izrečeno sožalje. Hvala vsem, ki ste pokojnega spremljali v tako velikem številu k večnemu počitku.

Iskrena hvala g. župniku, častiti duhovščini za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in Anici Gregorec za besede slovesa.

Zalujoči: žena Marija, sestra Kristina in drugo sorodstvo

KRI
NI
ZENJ

Prezidij PPR še vedno raziskuje strankarsko pripadnost gospoda Vinka Luthra - Brunevergifterja, ki je na Mater Zemljo polil osemsto litrov starega olja prav blizu soboškega vodnega zajetja in še bližje etnični ciganski enklavi Pušča. Dokler njegova politična vera ni pojasnjena, se ne ve, če bo obtožena, ali oziroma če bo obdolžen še česa drugega kot kuharskega prestopka, ker je pripravil solato brez kisa.

Jože Rituper - Dodo, avtor knjige Slike prašnega mesta, ko je videl, da ga Borut Brumen - Bürger v svoji knjigi Na robu zgodovine in spomina med viri ne omenja, čeprav oba pišeta o Soboti: »Nekateri še vedno mislijo, da se da v prah samo scattile

Motijo se, ki pravijo, da se deputati Prekmursko-Prleške republike v državnem zboru nič ne oglašajo in da si ne zaslužijo plač. Tik pred parlamentarnimi počitnicami so maskočili govorniški oder in se oddolžili za nazaj.

Drago Šifcar - Čarli je imel poučen sezonski nastop o razliki med kvašenimi in vloženi kumaricami.

Dr. Bojan Korošec - Kildare se je zavzel za ekološko prajaznejše in cenejše označevanje črt na nogometnem igrišču, predlagal je posip z moko iz nizkobeljakovinske pšenice.

Geza Džuban - Overkill je opozoril na dvorezno cvetočega osata, ki navzgor boža, navzdol pa zahteva kemijsko obravnavo.

Feri Horvat - Rdeči Lisjak je kolege in kolegice v parlamentu seznanil s postopkom, kako preprečiti riganje po spitju gaziranih pijač iz Radenske.

Ciril Pucko - Dribler je postavil vprašanje, koliko kokoši nesnic sme imeti poslanec/poslanka, da ne bi bil osumljen nedovoljenega bogatenja.

Jožef Kocuvan - Ministrant je predlagal, da ročne molže poleti ne bi posebej obdavčili.

Anju se je med njihovimi nastopi jokala od ganjenosti, ker so si le upali! »Moji dekci,« je vzdihovala.

Ko je Ludvik Kovač - Lukoka slišal, da v Kalužnico prihaja Murski val, je začel v spodnjih prostorih iskati Podmornico. To je bilo seveda zaman, saj je niti v Faflekov kavarni ni več. Zato je začel nositi škornje, od mame pa zahteva gumijast čoln. »Nikdar ne veš, kdaj Mura poplavi, pravijo pri nas na Gorickem.«

Z meteorološkimi kartami je nekaj narobe. Pipajanoš je že tri dni na dopustu, ciklona nad srednjo Evropo pa še vedno ni!

Radgonski mehurčki

Pozdravljene, ljube moje. Še vedno je pasje vroče. Po Evropi, Sloveniji in tudi v naši Radgoni. O čem in kom naj pšem v taki vročini? Saj se najde in vem, da rade (in radi) preberete. Veste, rekli so mi (kakšni časi!), da moram paziti, kajti neki tip bi se rad tožil in celo odvetnika si je vzel. O, ti ljubi Bog! Pa saj veste tisto o dveh policajih, da sta vedno dva skupaj. Skupaj pa sta (in to je dobro) obe mesti ob reki Muri: naša Radgona in avstrijska Radgona (ena je gornja, ena pa dolnja). Čudovit večer je bil na našem mostu. To je to! Čestitam vam, gospod občinski kulturni tajnik (no, še marsikomu bi lahko čestitali). Žal pa podobno ne bi mogli povedati za občinskega športnega tajnika. Ta pa zna uživati ob hladnem pivu. Sicer pa, tudi to je šport in toliko gostiln je v Radgoni!

Ljube moje, ste gledale pogovor na Kanalu 11 z našim županom? Niste? Pa nič zato, saj bo morala biti še kakšna oddaja, da bo gospod župan odgovoril gledalkam (in gledalcem), kar so ga spraševali. Župan tako lepo (in dolgo) govori, da ni uspel vsega povedati. Župan in voditelj pa sta imela vseeno neko težo (dobesedno), porota (kaj je to?) pa je bila v sestavi »vitke« predsednice turističnega društva in mladega organizatorja zabave v Radgoni. Tudi mene zanima Radgona v času sejma in po njem! Voditelj oddaje (radgonski nadučitelj) je pozabil, da so počitnice in je gledalke (in gledalce) kar naprej spraševal: »Kaj pa vi predlagate?« Ja, moram reči, da so si nekateri zaslužili »odlično«. Župan pa je samo (no, dostikrat) »jamral«, da nima kadrov. Ima, ima! Saj se je obdal s pametnimi glavami, to so štiri mlade dame (D., P., J., T.). Lepo, da ste se rešili, gospod župan, nekaterih možakarjev, ki niso kaj dosti naredili. Eden je šel na radensko občino,

eden na upravno enoto (zdaj je strah in trepet), gospod (dolgoletni) sekretar pa je »odrezan« in čaka na pokoj.

Pa še nekaj o turizmu in radgonski komunali. Lepa (in večkrat čista) je naša Radgona. Le tako naprej, pa vendar ... Okoli sedeža Komunale (v bližini) rastejo meter visoke koprive, športni center je strah in groza, »komunalna« baraka (dobešedno) je še vedno blizu pokopališča, lepe bele klopi (prejšnje so bile zelene), ki so nameščene po Radgoni, počasi dobivajo noge in odidejo neznan kam, stavbo nasproti Bisera obnavljajo s takim tempom, da bo obnovljena leta 2000, lepe stopnice, ki vodijo do radgonskega gradu, že načena zob časa in postajajo nevarne pa ... Saj bi lahko tudi marsikaj pohvalila! Mnogo balkonov je čudovitih (uživam v rožah), pa cestne talne oznake so obnovljene, pa v sosednjo Radgono se hodijo otroci poceni kopati, pa ...

Sem vas namučila? Za konec pa še nekaj počitniških zgodbic (imena so čisto naključna ali ne!). No, danes bom malo spraševala (čeprav so dopusti).

Ali veste, kako dobre šale delujejo na radgonske občinske svetnike?

Vinci se ne smeje nikoli, saj je šalo že zdavnaj slišal. Milanček se smeje enkrat, ker takoj vse razume. Tonček se smeje dvakrat, prvič iz vpljudnosti, drugič, ko mu šalo razložijo (da bi jo kdaj razumel, o tem ni govora). Srečko se smeje trikrat: prvič iz vpljudnosti, drugič, ko mu jo razložijo, in tretjič, ko jo razume.

Pa še eno vprašanje: Kaj se zgodi, če občinski svetnik Srečko poje muho? V želodcu ima več možganov kot v glavi! Pa brez zamere, pustite tudi meni dopustniško razposajenost.

Radgonska klepetulja

Tokrat pri Muri v Krogu Spet srečanje zdomcev

Po nekajletnem premoru bodo spet pripravili srečanje zdomcev, ki bo to soboto ob 17.00 pri Muri v Krogu. Organizatorja sta Mestna občina M. Sobota in Slovensko kulturno društvo Lastovka iz Ingolstadta. Udeležencem srečanja bo spregovoril soboški župan Andrej Gerencar, priložnostni kulturni program pa bodo izvedli člani Lastovke. Sledilo bo veselo druženje, na katero so, tako kot na proslavo, vabljeni tudi drugi.

J. G.

Nakupi na Madžarskem najugodnejša priložnost

MONOSTER -

NAJVEČJA TRŽNICA NA JUGOZHODU MADŽARSKE,

KI SO JO AVSTRIJCI ŽE ODKRILI.

V kulturnih razmerah vsak dan od 8. do 17. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure, dobite vse, kar želite, veliko ceneje kot v trgovinah. Izognete se gneči, na mejnem prehodu Hodoš ni čakanja za prestop. Ob tržnici je veliko parkirišče, primerno tudi za avtobuse.

Grosistična prodaja za trgovce - obiščite pisarno tržnega inšpektorja (piacfelügyelői iroda).

OBISČITE NAJVEČJO IN NAJBOLJE ZALOŽENO TRŽNICO JUGOZHODNE MADŽARSKE IN PREŽIVITE PRIJETEN DAN.

Vestnik z vami in za vas!

Turnišče: cene pujskov

Minuli četrtek so pripeljali rejci na sejem pujskov v Turnišče 58 živali, starih od 7 do 10 tednov in težkih od 15 do 20 kilogramov. Za par so zahtevali od 10.000 do 15.000 tolarjev, prodali pa so 32 pujskov.

Cene sadja in zelenjave

	Tržnica Murska Sobota	Tržnica Gornja Radgona	Ljutomer
Jabolka	180	180	150
Pomaranča	200	-	180
Banane	120	140	120
Hruška	200	200	250
Limone	180	200	180
Kivi	240	300	400
Brošve	200	260	250
Marelice	300	300	300
Hektarinke	350	350	380
Lubenice	80	80	89
Paradižnik	200	150	150
Cvetača	200	200	150
Kumuro	100	100	100
Krompir	80	50	50
Čebula	150	160	140
Česen	350	300	400
Korenje	150	160	120

Lendavski pereci

Pravijo, da nikoli ni prepozno, da je le iz srca. In če je iskrene čestitke vsem Anam, Ančkam, Ankam, Anim, Anuškam in drugim, ki ste imele včeraj god. Upam, da ste od svojih fantov, ljubimcev ... dobile vsaj nekaj od tistega, kar ste si želele, po ste neučakane, tedaj pa le uresničite svoje ženske podvige s čim oziroma s kom drugim. Do tega imate moralno in naravno pravico, zato, ker se merila, po katerih ocenjujemo, kaj je moralno, tako spreminjajo tudi v krajih lendavske enote državne pravice, želim še sam pokrivati v tem vsakotedenskem kramljanju. Saj že kdo vse skače čez plot, a se ljudje zaradi tega preveč ne vznemirjajo, hodijo tožariti dušnim pastirjem, kajti tudi ti so krvavi pod kolo.

Ja, vse je drugače. Tudi pri nas kmetih! Spomnili se boste, nekoč bike peš vodili v Soboto v Benkovo klavnico. Če nam niso ušli, kar se je sicer večkrat zgodilo, potem smo bili nadvse ko so mrcine prevzeli mesarji, nam (ponavadi smo bili trije) pa ponudili kislo juho, ne da bi jo morali plačati. Tudi denar nam spod hitro dal na roko. Pa zdaj? Biki se redijo v hlevih, a pravih ni. No, ja, bi jih odpeljali, ampak denarja nimajo, da bi jih plačali. Soročnik Janči, tudi rejec debelih bikov, razmišlja, da bi enega kar dala zaklat in bi prodajal meso; boji pa se, da bi prišlo veliko soročnikov, jim ne bi upal zaračunati, prav tako ne kaki stari ljubzni (ena je bila celo Anuška!), zato bik še naprej čaka.

No, jaz sem bike že zdavnaj likvidiral, dober golaž, »porkolita« bograč pa seveda rad jem. Neki dan popoldne sem se (kot v dveh urah rih časih) zapodil v Korono, a glej ga - hudiča - vrata so bila Popoldne pač ne poslujejo več. Se dobro, da si nisem razbil glave. Si jo, tedaj ne bi mogel tožiti gostinskega podjetja, ampak pokoj Epingerja, ki so mu vrnilo podžavljeno stavbo.

Ja, glava je dobra reč. Človek jo ima tudi zaradi razmiselnosti, tako ugotovil, da se je dandanašnji dobro ženiti. »Gostivancija« toliko daril. Dobro je iti k obhajilu pa k birmi (verjetno tudi k kumacij, a o tem preveč ne vem, kajti pri nas smo v glavnem »papa« saj zdaj botri kupijo gorska kolesa, mopede, televizijske glasbene stolpe pa »svetejšnji gvani«. Nekateri »siroteki« zato In kaj sem jaz dobil, ko sem prejemal svete zakramente? Zgaj no hrano, ne pa tudi kakih materialnih dobrin. Mar sem zato svojevrsten »moraliste«? Bog ve!

Cene rabljenih avtomobilov

Na tokratnem nedeljskem sejmu pri Agroservisu je kupca iskale rabljenih avtomobilov, našli so ga le štirje.

Znamka	Letnik	Prev. km	Cena
Yugo 45 Koral	1988	27.000	2.700 DEM
Renault 18	1982	150.000	1.500 DEM
Yugo 55 Koral	1989	46.000	300.000 SIT
Renault 5 Campus	1991	39.000	10.000 DEM
Renault 19	1990	90.000	12.500 DEM
Renault 4 GTL	1988	83.000	3.700 DEM
Zastava 101	1988	89.000	2.650 DEM
Nissan Sunny	1988	69.000	10.500 DEM
Opel Corsa 1,2 S	1988	66.500	9.300 DEM
Citroen AX	1987	66.000	5.800 DEM
Fiat Tipo 1,6 IE	1994	7.800	19.990 DEM
Opel Kadett 1,6 D	1986	53.000	7.000 DEM
Renault 19 Chamade	1991	69.000	14.400 DEM
Škoda Favorit 136	1990	58.000	7.000 DEM

Moja domača banka

Pomurska banka d.d.
Murska Sobota

Menjalniški tečaj Pomurske banke z dne, 25. julija 1995, tečajji veljajo od 26. 7. 1995 od 00.00. Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 25. 7. 1995 od 00.00.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	1.157,8389	1.135,00	1.174,00
Francija	100	2.345,1571	2.305,00	2.353,00
Nemčija	100	8.143,4722	8.085,00	8.220,00
Italija	100	7,0677	6,88	7,18
Švica	100	9.772,166	9.605,00	9.85,00
ZDA	1	112,7382	111,30	113,50

NUMIZMATIKI vedo, da je **SPOMINSKI KOVANEC** (zlatnik ali srebrnik) izvorno darilo, ki pridobiva vrednost!

Prodajamo spominske kovance, izdane ob naslednjih priložnostih:

SISAK - ob 400-letnici bitke pri Sisku (1993)

ACADEMIA - ob 300-letnici ustanovitve Academie operosorum labacensium

DEZAS - ob 50-letnici ustanovitve Denarnega zavoda Slovenije (1994)

BRIZINSKI SPOMENIKI - ob 1000-letnici smrti škofa Abrahama, pisca Brizinskih spomenikov (1994)

Cena zlatnikov je od 20.000 do 22.000 SIT, srebrnikov pa od 1.500 do 22.000 SIT.

Navedeni kovanci (zlatniki in srebrniki) so na ogled v stalni razstavi v likvidaturi LB Pomurske banke, poslovne enote Murska Sobota, na Trgu zmage 7, informacije o prodajnih pogojih pa posredujejo tudi druge poslovne enote v G. Radgoni, Lendavi in Ljutomeru.

SESTAVA KOPIJ

25. FOLKLORNI FESTIVAL

BELTINCI
28. 7. - 30. 7. 1995

V soboto, 29. 7., ob 20.00
NASTOP FOLKLORNE SKUPINE

LANY iz Poljske

na terasi hotela

TERMAL v Moravskih Toplicah.

Papež na Vöröševem moniciklu!?

pen 2 ali 3

Pomurske duše v primežu trdih drog

pen 4,5

Penova akcija

Sladoled po deset

pen zadnja

Obritoglavci v Prekmurskih logih za Louisiano

pen 5

Pen

dober den

e

o

VESTNIKOV MESEČNIK

četrtek,
27. julija, 1995,
4. številka

Rosvita, 23 let, Grabonoš

fotografija: Filip Matko

Jadranko, 34 let, G. Radgona

fotografija: Jure Zauneker

So vse moške noge za kratke hlače?

pen 11

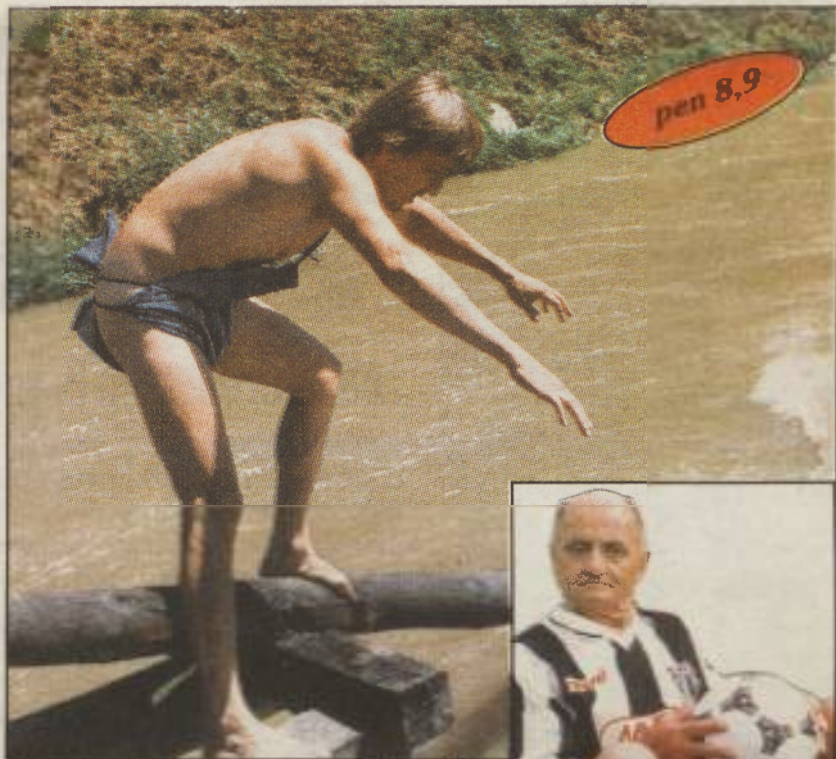
Julij in avgust - ženo pri miru pust! Žene! Zadnji dan spokoja vas bo razmigal naslednji Pen - živel 31. avgust!

Korčno smo pospravili Draga Lugariča, maršal Tito še čaka

pen 6

Murski skok
Štefan Kovač - Pici

pen 8,9

pen 7

Centrala ni več, živel Central (s Podmornico)!

NA ZDRAVJE!

V tem mesecu se je med drugim zgodilo slovo. Ne od mladosti, pač pa od gostilne Central in Podmornice – morda bodo zdaj prazni prostori še naprej gostilniški, vsekakor pa ne več na način kot doslej. Dejstvo je, da bodo vsaj začasno nehali živeti zavoljo denacionalizacije. Slovo je bilo težko in solzavo, udeležiti pa so se ga vsi *centralaši*, okrepljeni s podmorničarji – tako zaposleni kot tisti, ki si sicer kruha niso služili v obeh prostorih vesolja, pa so bili v njih vsaj toliko časa kot osebje.

Za Pen sta posebej pozirala šefica Marjeta in pionir prekmurskega *kelnerstva* Ladislav - Laci. Zasebno sta mož in žena, ki sta uspešno vzgojila naslednika – nekateri mu že zdaj pravijo mali Laci. Malega Lacija ni na fotografiji, veliki pa je imel to srečo, da je v starih prostorih dočakal Abrahama.

Vesela Karmen

»Mmmm, kako diši. Kako se bo priglo! Ampak danes smo bili res pridni: v Bakovcih in okolici smo nabrali za cel zabojnik odpadkov. Posebej bo malica slastna tukaj, na Otoku ljubezni, kot mu pravijo Ižakovčani ...« Tako se je veselila Karmen Kavčič iz Bakovec.

Lipe

TOGA NEGA, NEGA, NEGA!

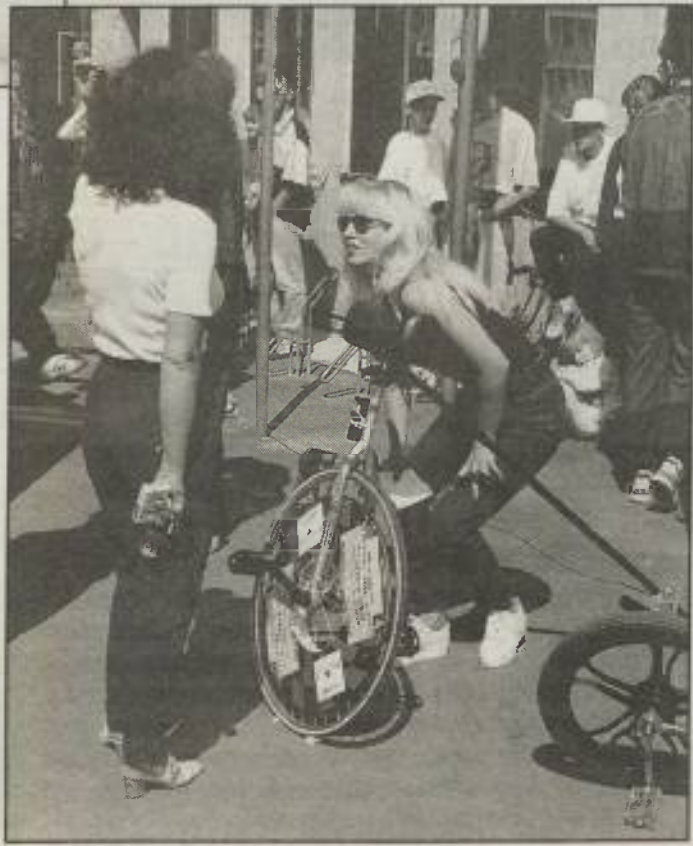
Papež na Vöröševem monociklu!?

Dami ob monociklu sta Marjana Vöröš - Geček, sestra znanega biciklista z enim kolesom manj Jožeta Vöröša (spoznali jo boste po specifični drži telesa), in Sonja Bratkovič (običajno stoječa), soproga najbolj mobilno telefonirajočega Prekmurca.

Pogovarjata se o novih podvigih neutrudnega popotnika z enim kolesom, posebej o jesenski dva tisoč kilometrov dolgi poti z monociklom do večnega Rima. Pen je neuradno zvedel, da bo gospoda Jožeta Vöröša ob koncu poti sprejel sam gospod papež, ki se bo z njim pogovoril o nekaterih podrobnostih pred pomladnim zgodovinskim obiskom v Sloveniji. Če mu bo zdravje dopuščalo, se bo poglavar katoliške Cerkve morda kakšen meter popeljal po Vatikanu. Seveda z monociklom!

Lipe

50.000 DEM

za **Roberta Perša!**

Julijsko soboto sta bili dve pomembni nogometni srečanja: ob 19.30 Pande : Murski val in ob 21.00 Murski val : Pande. Prvič so bile uspešnejše gostiteljice z 2 : 1, drugič pa gostje, saj so zmagale 4 : 2. Uspeh ženskih žogobrcark je skrit v slabi telesni pripravljenosti nasprotne ekipe.

TOU TE BOMBA MORE BUJTI!

Fotografija: Dejan Fujs

So se pa murskovalovci izkazali pri ogrevanju. Posebej sta navdušila srednja napadalka Silva Eöry in vratar, sicer uslužbenec agencije Venera, Robert Perš. Na posnetkih je več kot jasno, da je stopnjevanje forme nogometnega vratarja možno tudi v nekaj sekundah. Če se gospod na prvi fotografiji še vleče vase od prevelikega spoštovanja novinarkinega močnega udarca, se na drugi že trudi ujeti žogo, kar mu je na tretji uspelo. Čestitamo, funkcionarji nogometnih klubov, ki ste za to sezono še brez odličnega vratarja, pa premislite! Naslov Roberta Perša je v redakciji Pena, sprejemamo pa ponudbe za nad 50 tisoč DEM letno!

Nataša Bokal v soboškem gradu

DAJ, DAJ!

Pa ne le ona, v hramu Szaparijevih naslednikov se je zbrala smetana slovenskih športnikov. Vsi pač, ki jih oblači Mura, ki je priredila modno revijo. Alpska smučarka Nataša Bokal, ki je že dosegla vrhunske izide v slalomu, je že nekaj let v težavah zaradi poškodb, vendar je vztrajala tudi, ko jo je večina že odpisala. Morda se prav o tem pogovarja z Murinim direktorjem Zrimom – za soboške konfekarje namreč velja, da so prav v teh mesecih v težkem položaju zaradi tečajne in politike obrestnih mer. Poškodbe (neprimerni makroekonomski pogoji) bodo preteklost, še bo pomlad (zima)!

Markantne ženske

Direktorica Pintaričeva

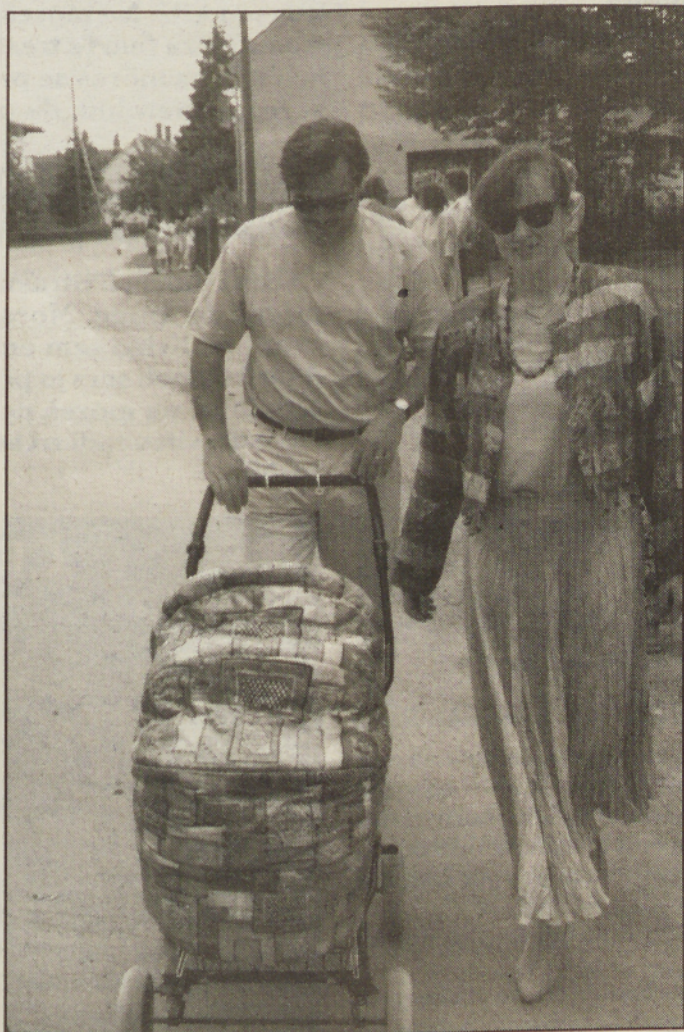

ONA JE REKLA

Kar dolgo smo tuhtali, katera bi v juliju zaslužila naslov Penove markantne ženske. Pa smo končno le presodili, da bo najbolj prav, če počastimo gospo Heleno Pintarič, direktorico soboške Diane, zato ker je še pred začetkom vročega in soparnega poletja omogočila Sobočanom in seveda njihovim gostom, da se gledajo. Ali pa tudi ne, lahko se tudi sončijo, ne da bi se gledali. Na terasi hotela Diana, sredi Sobote torej, so nagri. Tam je prostor za vse ljubitelje sonca, ki ne želijo dveh barv kože, ampak so radi rjavi tudi na mestih, kamor žarki na navadnih sončičih ne sežejo. Pen ni vprašal, če je direktorica Helena tudi sama preskusila nudistični vrt hotela, vsekakor pa je zelo ročna in spretna spodaj – v prenovljeni restavraciji in piceriji. Zanesljivi viri trdijo, da sta oba lokala rezervirana za oblečene. Tako osebje kot gostje se tam ne sončijo!

Glasba ni (čisto) vse

Eden najboljših slovenskih rockerjev Zoran Predin (tudi duša Lačnega Franza) sicer prisega na glasbo kot enega temeljev lastnega bivanja. Po fotografiji sodeč – nastala je v pokrajini ob Muri – pa uglasbeni Praslovani niso njegovo edino življenjsko veselje. Očka Predina smo fotografirali med družinskimi sprehodom s soprogom igralko Barbaro Lapajne in novim Slovanom Žigom.

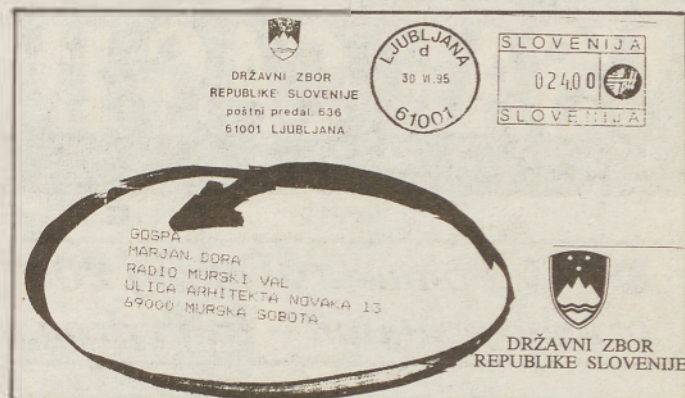
Dr. Marjan Dura se zahvaljuje

in ni gospa!!!

V imenu pred kratkim doktorirajočega gospoda dr. Marjana Dure (nekoč Dore) se zahvaljujemo vsem, ki ste ustno, pisno ali kako drugače čestitali murskovalovskemu šefu ob njegovi osebni promociji, ki je brez dvoma tudi pomembna pridobitev za obmursko družbo nasploh. Še vedno pa se najdejo taki, ki ne vedo, da je gospod doktor ob tej slavnostni priložnosti spremenil le eno od črk v priimku (namesto O je U) in da je pred njegovim imenom obvezna okrajšava dr. Poglejte natančneje in prepričali se boste, da si nekateri, na primer tisti iz državnega zbora, na lastno pest izmišljajo dodatne spremembe. Privoščili so si – po izjavah prič ne prvič – da so gospoda doktorja Duro označili kar z GOSPA. So torej ljubljanskocentrične težnje, da bi nekoč Marjan Dura postal gospa dr. Marjan Dura.

Še sreča, da je slovenski parlament institucija, ki sama sebi ne verjame kaj prida, ne pa da bi ji še podaniki! Torej: ne gospa, gospod!

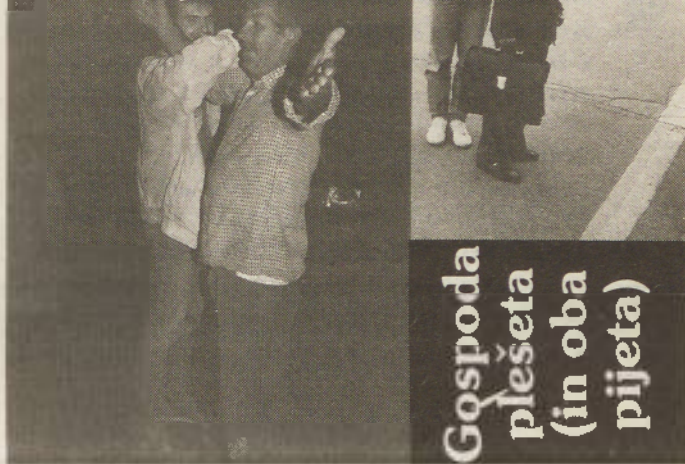
Vročina ne izbira žrtev, pa tudi Pen ne – tokratna akcija, o kateri lahko berete na zadnji strani, nas je pristno združila z gospodom Janezom Vrbnjakom. Janez vozi hladilnik – tovornjak (ali obratno), ob katerem smo se hladili penovci. Ne dolgo, ampak le v času, ko so piščančje dobrote odnašali z vozila v eno prleških trgovin. Gospod Vrbnjak je hitro ugotovil, kako izmučeni in vročični smo, zato nam je poleg hladu ponudil tudi dva mesna izdelka. Potisnili smo ju v roke tistemu, ki ima običajno tam fotoaparata – Juretu Zaunekerju. Hvala, gospod Vrbnjak, ohladili smo se, klobasi pa snedli ob tekočini v gostilni na levem bregu Mure.

Gospoda čakata (in eden salutira)

BEKANI, ZBOR!

Fotografija: Silva Eöry

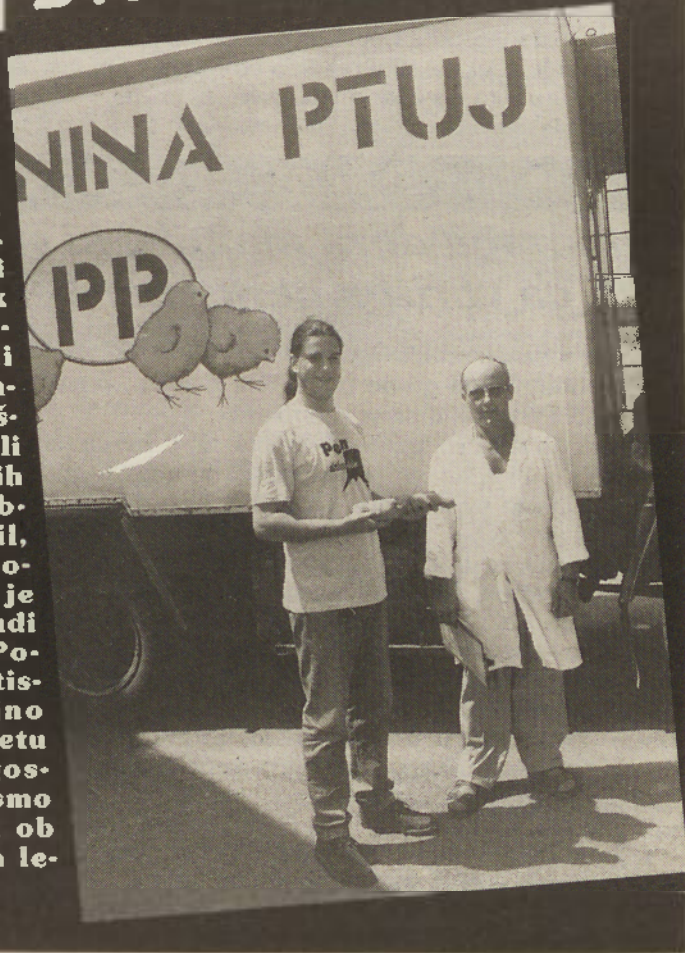

Vemo, da Pen berete različno izobraženi ljudje, zato ob teh fotografijah vprašani dveh težavnostnih stopenj (pametnejši lahko odgovorijo na obe, drugi samo na prvo).

1. Po kviskoteškem sistemu izločanja ugotovite, kateri je gospod Robert J. Kovač, računalniški oblikovalec Pena, ki v prostem času počne še marsikaj. Ključ za rešitev: je na obeh fotografijah!

2. Ko ne čaka ali pleše (poje, pije), Robert J. sedi pred računalniškim ekranom in strmi vanj. Ob strmenju pa v ekran riše. Temu se reče računalniško oblikovanje. Še bolj učeno pa je to DTP. Pametni torej povejte, katere tri angleške besede se skrivajo za DTP!

Dve klobasi zastonj!

VSAK ČAS IMA SVOJO ŠIBO. ČLOVEŠKO

● **V Pomurju je okrog 200 uživalcev mamil – trdih drog.**

Na območju UNZ Murska Sobota so lani obravnavali 15 kaznivih dejanj v zvezi z mamili – 10 ovadb za 10 storilcev s 15 kaznivimi dejanji, in sicer neupravičena proizvodnja in prodaja mamil ali omogočanje uživanja mamil.

Leta 1994 so zasegli 814 sadik indijske konoplje, 100 gramov posušene marihuane, 5 gramov hašiša ter 2 grama opija in heroina.

V prvi polovici letošnjega leta pa:

Obravnavali so 14 kaznivih dejanj, 13-krat so obravnavali neupravičeno proizvodnjo in enkrat omogočanje uživanja mamil. Okrožnemu sodišču so ovadili 6 osumljencev.

Zasegli so 48 gramov heroina (ena oseba je bila iz Sobote in dve iz Radnec), 7,5 grama heroina pa so zasegli osebi iz Maribora.

Prvič letos sta v naši deželi zaradi mamil dve osebi umrli, prva, ker si je vbrizgala nadomestek za mamilo, druga zaradi prevelike doze.

● **Zaradi grozeče naraščajoče nevarnosti smo se pri Peni odločili komunicirati z mladimi in njihovimi starši, ki jih je doletelo morda tudi usodno srečanje s trdimi drogami. Vsa pričevanja so izvirna, so iz pokrajine ob Muri, a iz (upamo) razumljivih vzrokov zapisana na diskreten način.**

NARKOMANIJA

bolezenska sla po uživanju mamil

»Drogirati sem se začel v 16. letu. Vdihaval sem lepilo in bencin. Nato sem kadil marihuano. Skoraj 24 ur na dan. Tip mi je ponudil »boljšo robo« in sprejel sem jo.»

»Z drogo sem se srečal v osnovni šoli. Kadil sem marihuano. Pozanimal sem se, kako in kje raste. Gojil sem jo sam. Kadil sem vsak dan. Zvedel sem, da so še druge droge. Zanimalo me je, kakšni so občutki pri drugih drogah. Poskusil sem heroin. Težko je povedati občutke, lepo je. Nikogar ne potrebuješ, ne razmišljaš. Kajenje trave pa ti daje razum, drugače je. Zanimali so me samo občutki. O posledicah nisem razmišljal ...»

»Najprej sem spoznala prijatelje. Nisem vedela, s čim se ukvarjajo. Drogo so ponudili tudi meni. Poskusila sem iz radovednosti. Počutila sem se dobro. Malo pa mi je bilo slabo. Ko sem jih ponovno srečala, sem spet poskusila. Tako sem se navadila. Trave nisem kadila ...»

HEROIN

močno mamilo iz morfija

»Na heroin se moraš navaditi, da ga čutiš. Moraš biti odvisen od njega. Moje telo je tako odvisno od heroina kot avto od bencina. Če v avto vliješ bencin, bo peljal, če ne, ne. Podobno je z mojim telesom. In tako živiš iz dneva v dan. Iz »šuta v šut.«

ŠUT

enkratna doza mamil, ki si ga vbrizga narkoman

»Vem, zasvojen sem, in »grun vdar.«
»Alkohol? Nikoli ga ne pijem. Če si pijan, poveš vse skrivnosti. Pri heroinu pa se kontroliraš.«

»V zadnjih letih, ko sem »na heroinu«, mi je žal, da sem ga poskusil. Žal mi je, ker sem postal odvisen od njega. Razočaran sem. Nastanejo same težave, propad ... Trda droga? Naj je nihče niti ne »proba« ...»

»Droga mi je dala moč, čeprav sem v resnici odkrila drugačno realnost. Žal mi je, ker sem postala odvisna od droge. Mislila sem, da si bom heroin vbrizgavala samo občasno. Ampak to se ne da ... Bolje je, če si normalen.«

Družinsko nesrečo težko razumemo, še težje sprejmemo.
»Sumila sem eno leto, da se moj otrok drogira. Dokazov nisem imela. Otrok je priznal s prisilo, ker ni bilo denarja za heroin. Čeprav sem sumila, sem bila presenečena. Zakaj ravno moj otrok? In potem občutek krivde. Otrok pravi, da je kriv sam, ampak občutek krivde bom še dolgo nosila v sebi ...»

UŽIVANJE DROG NI SRAMOTA, AMPAK LE DOKAZ, DA V DRUŽBI »NEKAJ NE GRE«

»Spremenil bi sistem življenja. Želim si drugačno življenje, da ne bi živeli pod pritiskom. Politika je laž. To je zame kriminal ...»

»Ko se zaljubiš v heroin, je skoraj gotovo, da brez njega ne boš mogel ...«

Ne vsiljujmo svoje pomoči in nasvetov ljudjem, ki za reševanje svoje stiske še niso dozoreli ... Zasvojenci z drogami vedo, kaj morajo storiti, a le malokdo to tudi uresniči. Sicer pa, vsak ima svoj način življenja, vsako življenje je samo njegovo.

»V vaših očeh sem izbral napačno pot, v mojih pa ne. Nisem karierist, nimam velikih ambicij, hočem le izkoristiti življenje. Delaj, kar hočeš, je zame prvi zakon, drugi – ljubezen je nad voljo, o tretjem pa ne bom govoril. Sicer pa, nikoli ne obsojam ljudi ...«

»Prek trideset let nočem živeti – bolje na hitro zgoreti, kot pa se dolgo vleči.«

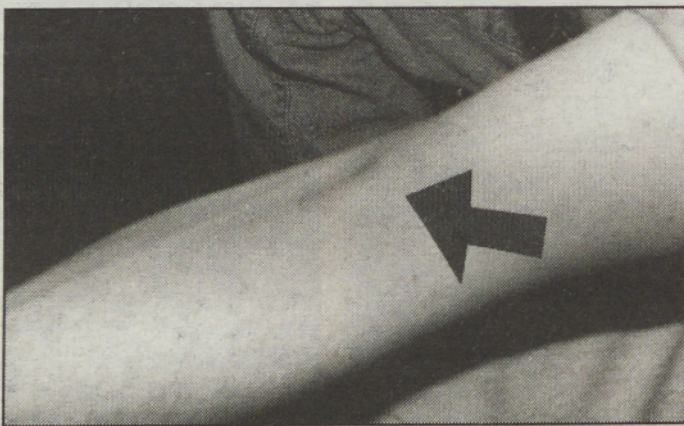
»Razmišljam o prihodnosti in ozdravitvi. Pripravljen sem iti v komuno.«

»Verjamem, prepričana sem, da se bom pozdravila. Nočem biti odvisna od drog. Bolje je, če si »normalen« in ne živiš v iluzijah. Začutim željo po heroinu, vendar si vedno premislim. Pozdravila se bom!«

Mladi so zelo kritični in občutljivi do velikih in majhnih resnic o življenju.

»Prijateljstvo? Ga ni. Je samo heroinska vez, tekmovanje, kdo bo bolj zadet. Če nimaš denarja, si izločen (tudi drugje, ne samo med narkomani – to je za intermezzo). Kot podgane – močnejši preživi!«

»Imam samo narkomansko družbo, narkomanske si ne želim, ker drugače razmišljajo ...«

»Človek, ki je navajen na heroin, ga potrebuje na dan najmanj 0,5 grama. To razdeliš na tri »šute« – enega si vbrizgaš zjutraj, ko vstaneš, da si sploh »normalen«, drugega ob dveh popoldne, če želiš biti »zadet« in tretjega obvezno, preden greš spat. V začetku mi je gram heroina zadoščal za ves teden, danes le za en dan ...«

»Največ sem si vbrizgal do 2 grama heroina na dan ali 6, 7 šutov. Odvisno od želje ...«

»Prvo leto sem si vbrizgavala heroin tri- do štirikrat na mesec. Potem vedno več, nazadnje večkrat na dan ...«

NAŠ ČAS JIH IMA VEČ:

– nesmiselno preHITEVAJOČ utrip življenja,
– iHTAV in obremenjujoč nemir,
– nestrpnost do vsega drugačnega,
– in za nameček še NARKOMANIJO.

Če ima vaš otrok žlico in citronske kisline, je zagotovo nima zato, da bi si zmešal limonin sok ...

»Aids? Jaz ga nimam. Če sem si že kdaj sposobil iglo, sem vedno vprašal: Si čist?«

»Aids? V krizi o njem ne razmišljaš. O njem razmišljaš šele takrat, ko napako že narediš.«

»Vedno sem imela svoje potrebščine. Paziš, da jih ne zamenjaš z drugimi. Kar zadeva aidsa, me nihče ni bilo strah.«

KDOR UŽIJE TA ČAR, KO GA ZMEŠA Z VINOM, SE MU TISTEGA DNE NE ULIJEJO SOLZE; NITI ČE BI MU UMRLA MAMA IN OČE NAENKRAT.

(Menda je to izjavil Homer.)

KRIZA

»Težko. Krize so težke. Boli te celo telo, najbolj noge in križ. Ne moreš hoditi, obliva te vročica. Trenutek za tem te trese mrzlica. Teče ti iz nosu bruhša, ne moreš se premikati ... Zato ponovno sežeš po heroinu, da postaneš normalen.«

»Nekateri imajo krize tudi dvakrat na teden, ker nimajo denarja za heroin.«

»Brez moči si. Strašno je. Iščeš vse načine, da prideš do droge. Moraš jo dobiti, ker ne moreš brez nje. Krizo sem enkrat prestala brez droge. A po 14 dneh sem jo ponovno poiskala ... V dveh tednih se ne moreš pozdraviti. Eni potrebujejo za ozdravitev tudi tri leta. Tu je zelo pomembna psiha ...«

CENIK

MARIHUANA	5 do 10 mark za gram
HAŠIŠ	10 do 15 mark za gram
LDS	10 do 25 mark za dozo
METADON	300 tolačev
HEROIN	25 mark za šut oz. 200 mark za gram
KOKAIN	300 mark za gram

P.S.: Navedene cene so veljale na črnem trgu leta 1994. Dopusčamo možnost, da so letos nekoliko drugačne.

ALI BOŽJO.

MLADOSTNIKI EKSPERIMENTIRAJO Z MAMILI IZ RADOVEDNOSTI IN IZZIVALNEGA VEDENJA! PO NEKATERIH PODATKIH SE Z DROGO SREČA 60 Odstotkov mladostnikov

»Vem, da bo moral moj otrok, če se bo pozdravil, v drugo okolje. Tu ne bo dobil zaposlitve, ljudje ga ne bodo sprejeli.«

NASAD INDIJSKE KONOPLJE V IŽAKOVCIH. Fotografija: Stefan Smej

ZASVOJENOST ... S CIGARETAMI ALKOHOLOM TELEVIZIJO DOMAČO LEKARNO IGRALNIMI AVTOMATI

marihuano, hašišem heroinom, opijem, kokainom ...

HALUCINACIJSKE UČINKE IMAJO TUDI NEKATERE VRSTE GOB ...

»Starši opazijo, da je otrok zasvojen s heroinom šele takrat, ko ima krizo. Prepozno. Premalo sodelujejo z njimi, ne poznajo jih. Ne vedo, kdaj je drogirani in kdaj ne.«

»Nenavadna družba – to je prvo. Zvonjenje telefona ponoči. Otroku se tresejo roke, v temi ima razširjene zenice, nima pravega apetita ...«

21. junija so zasegli cariniki in policisti na mejnem prehodu Hodoš 2.514 gramov heroina. Iz Turčije je bil namenjen v Italijo.

Omogočanje uživanja mamil

197 člen

(1) Kdor razpne drugega k uživanju mamil ali mu da mamilo, da ga uživa on ali kdo drug, ali kdor da na razpolago prostore za uživanje mamil, ali kako drugače omogoči drugemu, da uživa mamilo,

se kaznuje z zaporo od treh mesecev do petih let.

(2) Če je dejanje iz prejšnjega odstavka storjeno proti mladoletniku ali proti več osebam,

se stori kaznuje z zaporo od enega do desetih let.

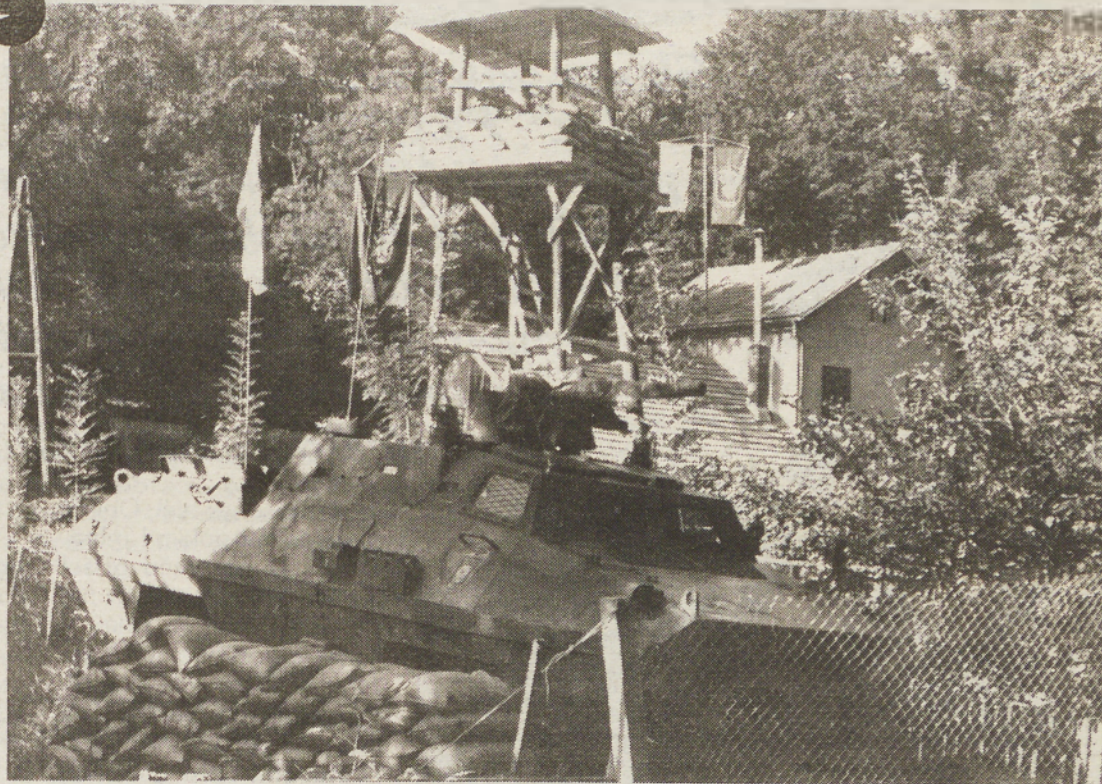
(3) Mamila in pripomočki za njihovo uživanje se vzamejo.

Iz Kazenskega zakonika Republike Slovenije

Zivimo. S heroinom ali brez njega. O tem, kaj je prav in kaj narobe, kaj je normalno in kaj nenormalno, ne bomo razsojali. Mladostnik se v svojem okolju oblikuje ali ne, dopolnjuje ali ne, se uveljavlja ali ne. Ne mislimo sežigati čarovnic na grmadi. Pa vendar ... droga opravi s svojo žrtvijo hitro in brez usmiljenja, zato se z njeno »opojnostjo« ali boljše »trdoto« ni igrati ...

NATAŠA BRILIC

Ramboji* pod črnimi jelšami

Logarnica v Polanskem logu. Na strehi ob državni zastavi plapolja bojni prapor morisovcev.

Opazovalnica je taka kot v filmu Most na reki Kwai. Stoji v Polanskem logu, na dvorišču opuščene logarnice. Polanski log v tem primeru ni pravšnje ime. Dodajmo torej, da je vse skupaj v Črnem logu. To pa je že nekaj! Črni log bi se po angleško reklo Blackwood. Logarnica tudi ne more ostati kar tako – potem ko so jo

bili pri vojaki, me vpraša izpod čela? Nisem. Potem je kalašnikov. Še zdaj ne vem, če samo zame ali tudi zares.

Polkovnik Franc Klarič, specialna brigada Moris iz Kočevske Reke, na vajah v Polanskem logu: »Utrujemo se po kriterijih mirovniških sil. Fotografirajte od tukaj zunaj vam ne morem prepričati, notri, žal.«

Fort Logarnica v Blackwoodu – Kako si morisovci krepijo telo in duha z našimi komarji oziroma kako naši komarji dublirajo lousianske

prevzeli in preuredili morisovci, se mora k njej pritakniti vsaj angleška beseda za trdnjavo, torej Fort Logarnica.

Divjad v Blackwoodu je strmela. Lovci iz polanske lovske družine potrebujejo po nekaj mesecev in nekaj ur sestankov, preden skujejo kako novo lovsko prežo. Tule rasni mladci v kamuflažnih unifor-

nagne glavo in se postrani nasmeje, »ne morete. Pripravljamo se za udeležbo enote slovenske vojske na vaji Cooperative Nugget '95. V ameriški zvezni državi Louisiana. Da, tam je tak močvirnat teren, komarji, samo da je še za deset stopinj višja temperatura.«

V Polanskem logu je po vsem tem sodeč izbor izbora,

Stražar pred vhodom. Ne hodite spraševati za drva in les, ker logarja ni tam.

Polkovnik specialne brigade Moris Franc Klarič

Ramboji* = Rambli
(Glej naslov!)

Vojakom je dovoljen samosvoji videz.

mah pa so prišli in takoj prvi dan postavili opazovalnico. Nekateri med njimi so delali celo v črnih trikotajnih rokavicah, pištol niso odpeli od pasov. Okrog lesene ograje logarnice, po novem Fort Logarnice, so ovili bodečo žico, ob dovoznih poteh so razpostavili polne bencinske sode. Na vse štiri vogale trdnjave so postavili oklepna vozila, pred vhodom je dvizna zapornica in prsobran iz vreč peska. Telefon je pribit celo na deblo stare jablane.

Stražarja v šlemu sprašujem, kaj za brzostrelke je to. Bral sem, da so izraelske znamke Uzi kratke. Tale je kratka. Podobna pa je kalašnikovu. Je izraelska ali kalašnikov? Niste

tako rekoč cvetober vojakov slovenske vojske, ki se za borbo družijo in urijo v posebni brigadi MORIS. O fantih se je nekaj govorilo in pisalo, da so objestni, včasih je katerega prijelo, da je stražil s pokalico v kakem bifeju. Kdaj drugič se jim je zahotelo koga preteptati. Tole tukaj so prijazni mladi možje, celo zelo prijazni. Da, gospod, grem vprašati! Takoj pride oficir in vam pove! Stotnik Škrbinc vam bo povedal ... Dobro, bomo pa počakali do 25. julija, ko bo imel stotnik Škrbinc v logarnici tiskovno konferenco. Dotlej bomo pa še malo pofantazirali.

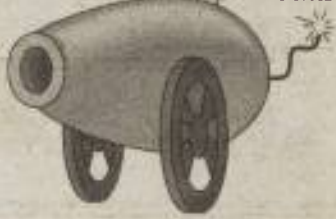
Doktrina in poveljniki jim očitno dopuščajo za vojake potrebno in priporočljivo mero

nečimrnosti. Morda jih k temu celo spodbujajo. Vsi so na kratko po vojaško postrizeni, nekateri imajo irokeške frizure, neki mladeč je imel okrog glave zvezano ruto, po rambovsko. V skupini, ki je tesala in postavljala zapornico, so bili sami s sekuro ročni fantje. Malo so se zbadali med delom, kljub komarjem in vlažni vročini pa ni bilo slišati tistega za utrujene in naveličane ljudi značilnega pritenjenega renčanja.

Kako se bodo urili, si je mogoče kar malo predstavljati. Ob pomoči hollywoodske virtualnosti. Podili se bodo skoz močvirje, plazili se bodo pod žico, na hitro bodo morali postaviti kakšno brv čez Kopenje ali Ledavo. Morda jim ne

bodo dali autana in drugih repelentov. Gremo še naprej v cineastični svet: zapovedali jim bodo, da se poženejo v močvirje, se potopijo na dno in dihaajo samo skozi betvo trstike! In hej, morali se bodo prehranjevati samo s tistim, kar je v gozdu, z žabami, korenjem, polži! Bodimo pozorni, kako bo s prodajo konzerv v okoliških trgovinah.

Fotografija: Štefan Smej Besedilo: Stephen Jems

ČE SODNIK NE BO POŠTEN,

Skoraj gotovo ni naključje, da se je Štefan Kovač - Pici rodil ravno pred 70 leti, če pa je tudi NK Mura star 70 let. Gospod Pici je danes upokojen, honorarno pa opravlja dela in naloge klubskega mizarja. Če bi predsednik Mörec na primer odstopil, Pici za njegovo mesto ne bi kandidiral.

- Zakaj vam pravijo Pici?

»Ker sem majhen in madžarsko pomeni *pici* majhen.«

- Kako majhni ste?

»Mali Kovač mi pravijo ali pa samo Mali. Visok sem 162 cm.«

- Ste bili zaradi nizke rasti kdaj jezni?

»Ne. Porabim manj blaga za oblačila in vse mi je dobro, še otroške obleke.«

- Od kdaj ste Murin navijač?

»Od leta 1938. Takrat je bilo igrišče še tam, kjer je zdaj Panonka. Ko sem bil še majhen, sem hodil na postajo, ko so nogometaši prišli s Ptujja, iz Varaždina ali Zagreba. Nesel sem jim potovalke in nato lahko šel

gledat tekmo. Najbolj vesel sem bil, če sem potovalko nesel dobremu nogometašu.«

- Včasih ste bili na tekmah bolj nervozni?

»Ja. Najbolj takrat, ko me je neki Bosanec hotel zabosti. Igrali smo z bihaškim Jedinstvom - vodili so, na koncu pa zgubili z 2 : 1. Od veselja sem Koblencarja z Babičevimi dečki na ramenih odnesel z igrišča in pri tem vzkliknil: »Glavno, da smo pobedili!« Tisti Bosanec - bil je njihov šofer - pa je rekel: »Ajd u pičku materinu!« Jaz pa sem bil živčen in »puf!« sem ga brcnil v rit in takoj sem začel bežati. Ker je bilo malo spolzko, sem na sredini igrišča padel, tako da

me je Bosanec ujel. Obrcal me je in mi polomil rebra. Potem je na srečo prišel gostilničar Dominko in napačalca prijel za roko, v kateri je imel nož, da bi me zabodel. Tako me je rešil. Pozneje sem na sodišču dejal, da pri nas v Sloveniji ni navada tako govoriti. Rekel sem, da nisem Srb, da bi tako govoril, in sodnica Močanova mi je pritrčila. Takrat je bila velika bitka in Belinger je celo prijel za sekiro, da so se razbežali. Tudi to sem rekel: »Eno je, da nimam matere, drugo pa, da nimam rad, če me kdo pošilja v p. m. doma v Soboti.« Pozneje sem zvedel, da je šofer dobil zelo visoko kazen.«

- Sodnike ste tudi radi kregali. Zakaj?

»Ker imam rad Muro. In če sem videl, da je nepošten, sem mu rekel: »Fuj, sodija«. Ali pa kaj drugega. Kot na primer proti Reki, ko je sodil neki sorodnik nekoga z Reke. Za goste je piskal *penal*, čeprav je bil prekršek zunaj 16 m. Stal sem, kjer so bile slačilnice, in nisem kričal. Če pa sem, sem, kar sem. Eden pa je vrgel kamen, a sodnika ni zadel. To ni dobro (metati kamenje - op.p.). Dandanes se mi zdi nekulturno kričati.«

- So ob igrišču najglasnejši tisti, ki morajo biti doma tiho?

»To ni res. Ko pride tisti čas in potreba, tudi doma rad kričim.«

- Ste klubski mizar - dobro plačajo?

»1984. sem šel v pokoj, nato sem osem let honorarno delal za Zvezdo, zdaj pa samo še za Muro. Če kupim material, mi stroške povrnejo, za delo pa nikoli ne bom računal.«

- Če bi vas za enako delo prosil NK Beltinci - bi šli?

»Ne bi. Rad imam nogomet, tja pa ne bi šel, ker je publika nekulturna. Morali bi biti veseli, da Sobočani hodimo na tekme, pa nas izzivajo in se norčujejo.«

- Ali tekme v našem prvenstvu prodajajo (kupujejo)?

»Ne bi verjel, ker je to država in se to ne da. Edino naš *golman* se lahko dogovori z gosti za kakšen namerni *kiks*, to bi bilo možno. Sodniki sicer piskajo pošteno, ampak ne znajo soditi.«

- Najboljši in najslabši nogometaš v Muri?

»Najboljši je Bakula, slabih pa ni.«

- Pri Beltinčanih?

»Škaper, ker daje gole, in mali Kristijan, ker je lani dobro branil. Za najslabšega pa je težko - mogoče tisti visoki, Šarkezi. Nepošteno pa je, da v Beltincih nimajo vstopnic po polovični ceni za upokojece kot v Soboti.«

- Ste za združitev Mure in Beltinec v močan prekmurski klub?

»Nikoli! Pred 30 leti sta bila najhujša nasprotnika Nafta in Mura. Tudi tam so bili tisti Madžari hudi kot zdaj Beltinčani. Zagrizeni.«

- Kaj pa SLO-politika. Je v redu?

»Je. Ker redno dobivamo pokojnino. Najbolj mi je všeč Kučan.«

- Ste bili komunist?

»Ne. V vojski sem bil kurir in član SKOJ-a.«

- Kateri politik vam je najmanj všeč?

»Peterle.«

- Kaj najraje jeste?

»Govejo juho in domačo šunko.«

- Pijete?

»Poleti pivo - 2 deci piva, to je užitek. Pozimi pa *spricer*. Doma imam 150 litrov domačega.«

- Kakšen avto vozite?

»Nobenega. Samo *bicikel*, pa tudi za moped imam izpit. Ko bi moral kupiti avto, sem gradil hišo, zdaj pa je že prepozno. Najraje imam ženski *bicikel*.«

- Zakaj ne moškega?

»Zato, ker moraš prek *štange* dvigovati nogo, na ženskega pa samo gor stopiš. Ko sem bil majhen, sem se vozil pod *štango*, zdaj se pa več nočem.«

- Bi kaj preuredili stadion, če bi bili soboški župan?

»Ne, samo pokril bi ga še.«

- Stadion v Beltincih?

SE BOM RAZ- TREŠ- ČIL!

da smo iz Mure in Beltinec kolegi. To mi je bilo všeč. Gospod Nadoveza me je tudi vprašal, če sem bil komunist, ker je zvedel, da sem navijal za Dinamo. Za vsak rojstni dan so mi iz Zagreba poslali čestitko in

● **Intervju je deloma prirejen in žal preveden iz sočne prekmurščine.**

stenski koledar tudi.«
- V nedeljo bo spel tekma leta Mura : Beltinci. Boste v soboto lahko spali?

»Že zdaj sem živčen, ampak spal bom. Potem bom spil dvojno kavo in se odpeljal v mesto. Pri Zvezdi bomo s kolegi Čagranom Gorčanom in Klepcem, kaj pri Beltincih, debatirali o tekmi. Gotovo se bo še kdo pridružil, tako da ne bomo imeli dovolj protora. Ob 12.00 bom šel na kosilo, se po njem malo vlegel. Nato pa na igrišče dve uri pred tekmo - tam bom spil *spricer*. Nervozo držim v sebi, včasih pa sem vpil in se skoraj raztreščil. Zdal bi se raztreščil samo, če bi bil sodnik nepošten.«

- Rezultat?

»2 proti 1 za Muro.«

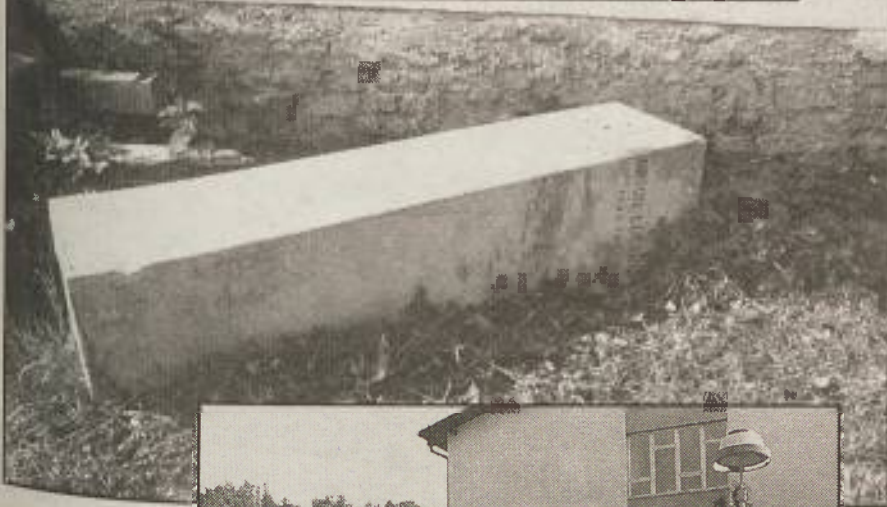
ŠTEFAN KOVAČ PICI

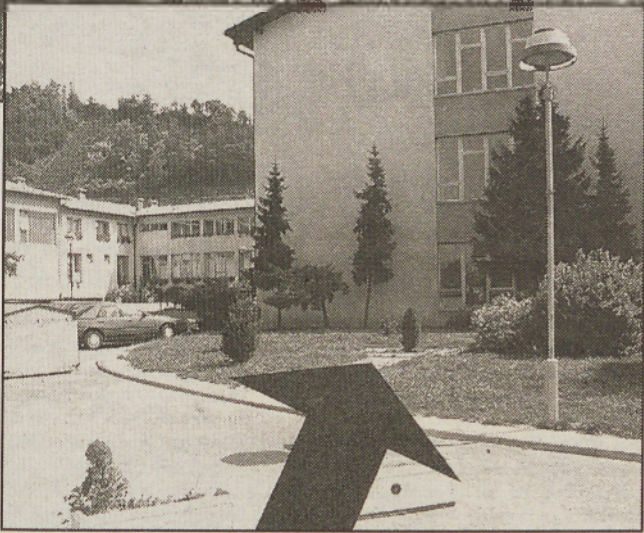
Bojan ...
Fotografija: Jure Za...

IZ KOPRIV V ARHIV

Podstavek spomenika za lendavskim gradom. Ravno ob našem obisku je hišnik pokosil koprive okrog njega, potem pa nas je odpeljal v klet, kjer smo lahko fotografirali bronasto glavo Draga Lugariča.

Mesto, kjer je spomenik stal nekoč.

Ne zagovarjam ljudi (tudi gorečnežev), ki so postavili spomenik Dragu Lugariču v Lendavi in po njem poimenovali dvojezično osnovno šolo. Zanesljivo so imeli svoje račune, imenovani tovariš pa pri tem ni imel ničesar, razen tega, da je živel in umrl v Lendavi. On že ni rekel, da hoče imeti svoj spomenik. Pa ga je dobil. Naročili so ga pri umetniku, ki se je lepo potrudil, saj je njemu pomembno naročilo, ne ideologija. Lepo je igrala godba na pihala, vrstili so se govori o njegovem liku, velikih delih in vzoru, otroci so deklamirali in peli in na koncu proslave, ob otvoritvi spomenika, so množico pustili, da je šla po svojih poteh, tovariši s številnimi gosti pa so odšli na banket in tako dalje.

Spomenik Dragu Lugariču končno v arhivu?

4-metrski Leninov spomenik, ki so ga Dunajčani kupili v Rusiji. Umetnik ga je »rahlo predelal« in zdaj krasi vhod neke stavbe, kamor si ga hodijo ogledovat številni turisti. Vsekakor boljša rešitev kot v lendavskem primeru. Ko se bodo strasti polegile in bodo prišle nove generacije, se bo tudi našim socrealističnim spomenikom bolje godilo. (Fotografija: Matej Fišer)

Ko se menja oblast ali režim in pride na krmilo države nova garnitura, je le-ta prepričana, da bo odslej vse drugače, kot je bilo. In po navadi, namesto da bi se zazrla v prihodnost in začela skrbeti za čimboljše počutje državljanov, začne najprej brisati sledi prejšnje oblasti. Verjetno zato, ker je to razmeroma lahko in enostavno opravilo.

Med stvarmi, ki najbolj bodejo v oči gorečneže novih režimov, so tudi spomeniki. Po navadi ti ljudje za časa stare oblasti tiho in pridno delajo, kot da je vse v najlepšem redu, ko pa pride do preobrata, postanejo največji borci za nove čase in pozabljajo, da še pred časom niso upali niti pisniti.

Na spomenike se ljudje verjetno spravljajo tudi zato, ker jih je veliko lažje porušiti kot narediti. Tudi spomenik na Trgu zmage v M. Soboti so nekateri hoteli porušiti ali ga preurediti. Tisti, ki odločajo o postavljanju spomenikov, pa tudi tisti, ki odločajo o rušenju spomenikov, bi se morali zavedati, v kaj se podajajo. Na žalost velikokrat ni tako.

In potem so prišli novi časi. Nismo raziskovali, kdo je naročil in kdo odpeljal spomenik gori na lendavski grad, podstavek vrgel v koprive, da je vsem na očeh, glavo pa shranil v grajski kleti. Zanimalo nas je, kaj o takšnem odnosu do spomenika menijo prebivalci Lendave.

Najprej smo seveda šli h gospe ravnateljici DOŠ I Elizabeti Pál. Ob začetku pogovora sicer ni hotela dati izjave, na koncu pa je vseeno povedala, da bi bilo že zaradi umetnika, ki je kip izdelal, treba najti kipu ustrezno mesto. Dejansko ni bilo nikogar, ki bi rekel, da je tako, kot je, prav.

Jožef Rituper, Fotografija: Jure Zauneker

MARTIN PÜCKO,

Dolnji Lakoš:

»Mislim, da niso dobro naredili. Če je bil komunist in ni dobro delal, bi bilo treba tudi druge komuniste, ki niso dobro delali, vrčiti.«

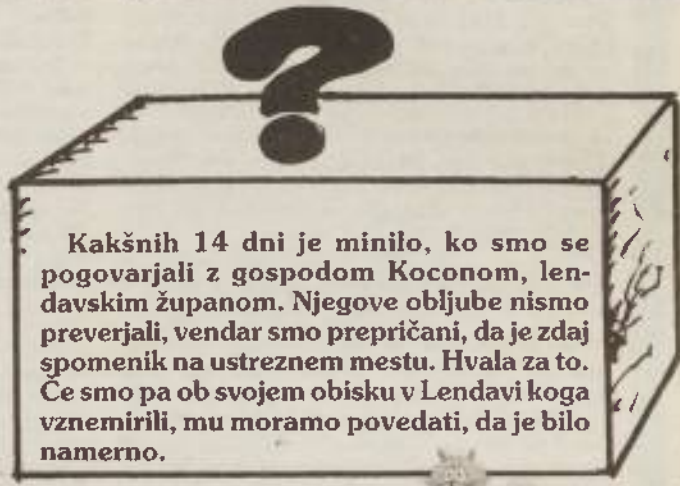
ŠANDOR VARGA, upokojenec iz Lendave:

»Pred šolo v Genterovcih so tudi hoteli odstraniti kip Lajoša Vlaja, po katerem je bila šola poimenovana. Ko sem to slišal, sem v Nepusjagu ostro protestiral. Kip stoji tam še danes. Da so spomenik Dragu Lugariču vrgli v koprive, je nekulturno dejanje. Naj bi ga bolj noveško shranili.«

JOŽEF KOCON, lendavski župan:

»Prvič slišim, da spomenik ni v arhivu DOŠ I. Kolikor vem, je bil dogovor, da se odstranjeni spomenik shrani v arhivu kot del zgodovine te šole. Če ni tako, bom v najkrajšem času ukrepal, da bo tako.«

Kakšnih 14 dni je minilo, ko smo se pogovarjali z gospodom Koconom, lendavskim županom. Njegove obljube nismo preverjali, vendar smo prepričani, da je zdaj spomenik na ustreznem mestu. Hvala za to. Če smo pa ob svojem obisku v Lendavi koga vznemirili, mu moramo povedati, da je bilo namerno.

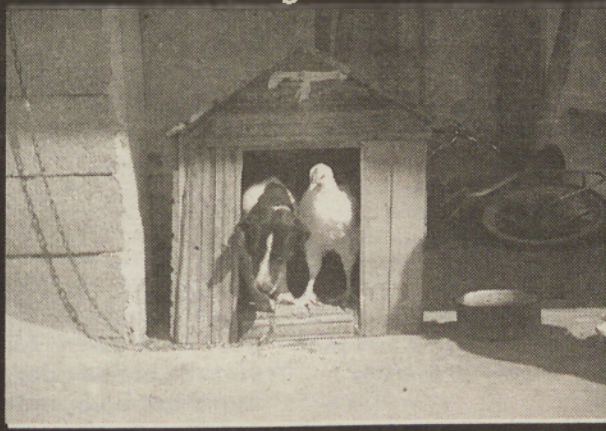
ZOOPENČKI IN PASJA VROČINA

RINGO iz Rogašovec: Na svetu mi gredo kure še najbolj na živce. In poglejte, pride ta nora kura k meni in prosi, naj jo pustim v utico, da se malo pogreje. Kaj bi vi naredili v takem primeru? Pustili bi jo seveda, kaj bi pa drugo. Pes s kuro v pasji utici v pasji vročini. Pa to je res pasje življenje!

Ringo bo prejel nagrado hobby programa. **Lidija** iz Rogašovec naj pride v tajništvo Vestnika, kjer bo dobila potrdilo za dvig nagrade.

Cistokrvni dobrovniški vu-keči pes: Letos sem prvič doživel pasjo vročino. Kdo bi si mislil, da je ob pasji vročini tako vroče. Verjetno že mora biti, ker drugače ne bi bila pasja ampak mačja vročina.

HP
hobby program
PROIZVODNJA, TRGOVINA, EXPORT-IMPORT d.o.o.
ZG. ROČE 7, SLOVENIJA, 43 311 ROČE
TEL.: +386(0)41 880 Fax: +386(0)41 880

DARO iz M. Sobe: Če bi me lepo bojim. Ko je naša vročina, me gospo... lepo okopa, potem me pa še prekrije z viažno brisačo, da mi je kar prijetno. Smili se mi Drnovškov Artur. Bogve, če ima njegov gospodar tudi toliko časa za njega, kot moj za mene.

PIKO: Kaj je z mojo mamico? Je žalostna, je morda jezna na mene ali pa ji je samo vroče? Malce sem še premlad, da bi se razumel na pasjo psihologijo.

Ženske so se nekoč kopale v spodnjih krilih, moški pa s predpasnikom, ki so ga med nogami zavihali čez dimlje. V Muro je bilo potrebno skočiti pred Lovrenčevim godom.

Prijatelja bom imenoval Odisej. Tukajšnji rojak je. Ne bom povedal, s katerega brega Mure. Moral sem mu priseči, da ne izčvekam.

»Nimam rad toplega piva. Pa tudi mrzlega dne. Hladno mora biti kot v mojem kopalšču.« Niti malo te ne mislim siliti s pivom neprave temperature, sem mu rekel. »Vabim te torej v tvoje kopalšče. Kam se hodiš kopat?« Glejte, ni mi hotel povedati! »Saj ti ne spijem tega piva.« Ne gre za to, ne morem ti povedati, ker vem, da pišeš reportažo o naravnih kopalščih. Res sem mu rekel, da bi rad obiskal stare kraje, kjer so se ljudje že od nekdaj kopali, preden so prišla umetna kopalšča in gramoznice. Potoke, izvire, tolmune pod nekdanjimi vodnimi mlini, rečna prodišča. Snov za vsakdanjo in ekskluzivno reportažo obenem, za opisovanje nečesa, o čemer se po eni strani govori kot o paradizu, po drugi strani pa kot o divjih kopalščih.

»Uredili smo si in skrivamo pred množico prav tak kraj. Nočemo, da kdo zve zanj.« Zaklel sem se mu na vodne vile in povodne može, na stare panje in večerne megle nad vodo, na vsa vodna bitja in pojave, ki jih imam najrajši in brez katerih ne bi več mogel vleči svojega bednega življenja po tej solzni dolini, da ne izdam kraja. Pristal je in me, kakor Vergil Danteja, samo da v nasprotni smeri navpičnice, popeljal k svojim devetim krogom kopalških nebes.

S cikorijo obrobljena pot

»Te modre cvetove cikorije bom omenil,« sem mu rekel, ko sva hodila po poljski poti. Sezula sva se, ker je prijatelj tako hotel, da sva s prsti mesila prah. Odisej je zamomljal, da to še smem, ampak nič več, cikorija da cveti tudi drugje, zaradi tega kraj ne bo razkrit, in mi razlagal, kako neprimerno za poletno kopanje je, če prideš k vodi obut ali celo po asfaltu. »Stari v antiki so se kopali po obredu, ki je obnavljal zgodbo o poroki zemlje in vode. Sicer pa sam veš, kako nam je bilo, ko smo v mladosti po prašni poti tekli in hodili, se zaganjali in podili do naših takratnih kopalšč, kako nas je bosonogce žgalo v podplate. Rimljani so imeli v zaprtih javnih kopalščih niše za znojenje, laconicum se jim

je reklo, pa to ni bilo nič v primeri s tem. Temu pravim kremiranje, žganje, tvoje telo si mora zapomniti gorkoto zemlje, da bolj željno vpije vodo.« Pa kaj me muči ta človek s temi predavanji, saj to je, kakor da bi sebe poslušal! Stari Grki pa Rimljani so rekli to, so rekli ono. Stopaj, nisem fakir, da bi me veselilo hoditi po tem vulkanskem prahu! »Eh, to je knajpanje. Midva se greva kopat,« sem mu rekel. Ni kopanja v naravnem potočnem kopalšču, ki ne bi bilo tudi knajpanje, je dejal.

Skozi drevje, ki ga je bilo za kak lučaj ploščatega kamna več, kakor je navadno širok pas obrežnega rastja, po potki, steptani z bosimi nogami, sva prišla do potoka, ne-reguliranega in čistega. To je vse, kar so našli, on in njegova družčina, ki se hodijo tja kopat. Najmaj, kar si nekoč lahko našel, in največ, kar lahko najdeš danes.

Vse drugo so uredili sami in to zdaj držijo zase. Biti hočem takten človek, ki ve, kaj se spodobi in kaj ne, zato ne bom šel več tja, kadarkoli bi si želel. Vem namreč, kako je bilo, ko smo bili še mladi, kako je bilo, če se nas je na kakem odseku potoka, ki smo si ga kot skupina uredili za kopanje, znašlo preveč. Ta uvidevnost spada h kulturi naravnega kopanja. Tako kot je butasto in nasilno, če se postaviš na stojišče, ki ga je zmedral drug ribič.

Naj bom v opisovanju njihovega kopalšča izčrpen in kratek. Celotna skrita dolžina čudovitega potoka je slabih sto metrov. Strugo so seveda poglobili in zajezili. Vse ročno. Zajeza je iz navpičnih količkov, ki so počez gosto prepleteni z vrbovim vejevjem. Ob obali mestoma raste trstičje, tam, kjer je voda globlja, drugje poganja šaš, vmes cvetijo spominčice; kalužnice po robu in dalje notri na breg so v tem času že odcvetele. V mirnejših globinah so posadili blatnike in lokvanje, vodno lečo, ki so jo najbrž nanosile vodne ptice in se je zaredila v zalivčkih, odstranjujejo, kakor se je videlo na kopnem. Korenine stare vrbe so po mojem malo odkopali, da je starjača še bolj razkročila

dolgokrake prste in naredila zatočišče za ribe. Njene veje so toliko pripognili, da so na temenu naredili prostor za skoke, lubje je tam zlizano od stopinj. Pobrežje je pokošeno, kopriv in robidovja ni.

Globine za plavanje v enem kosu je za kakih trideset žabjih skokov. A se tega nobeden iz družine ni loteval pogosto. Ko so se me nekoliko privadili – čeprav sem še ob odhodu slišal krasno dekle s čokoladnim znamenjem pod levo lopatico, kako je mojemu prijatelju očitajoče rekla, da bi mi moral vsaj zavezati oči, preden me je pripeljal sem – sem tako kakor drugi malo zaplaval in potem spet zastal in bredel.

Z nožnimi prsti sem prijel drobno kamenju na dnu in čutil ribice, ki so mi udarjale ob noge. Noge so še pomnile vroč cestni prah ...

Pozneje sem sedel v vodi, z rokami grabil mulj in pesek ter ju dvigal tik pod vodno površino, da mi ju je utripanje vode odplavljalo z roke. Božansko početje, kot da bi bil pri rojstvu časov! Dvigneš stvarino sveta in jo prepuščaš nihanju časa. Čas je kakor otrok, ki sedi na prestolu, je izjavil neki grški mislec. Globok prestol, do podbradka, poln življenja, ne vem, če ne sedim na potočnem škržku ...

Tisto lepoticu, ki sem ji bil v nadlego, sem videl, kako se je po vseh štirih približevala obročema žabjih oči in skušala spraviti poljub tja vmes med njiju. Ni lahko odčarati princa! Žaba se je vsakokrat leno odrinila in z nove oddaljenosti boljčala naprej. Mogoče bi se morala nesojena princesa potopiti čim globlje, do nosu in čez, ter počakati, da bi ji na razpotje las sedel kačji pastir in bi bila videti kot udeleženska vodne procesije ...

Prijatelj je pivo hladil v kotanji izvira ob robu struge, ki je bila ovešana s senco. Taka izvira sta bila v tem delu potoka vsaj še dva, ko sem bredel po vodi, sem na treh krajih čutil hladno in leno ejakulacijo notranjosti zemlje, ki se je izlivala v toplješo vodo. Zamaške in druge odpadke so metali v črno vrečo ...

Obadov ugriz

Popolnega kraja ni. Obadov ugriz, najprej kot suh in čisto rahel dotik s tujimi usti, takoj zatem, še sredi tega prvega nežnega dotika, pa kot sunek s šilom in električno obnem.

Kako se je kopati skupaj z žabami, ribami, piškurji, obrobljenimi kozaki in jeleni? – Na zahodu je modno imeti namesto običajnega bazena močvirski biotop brez kloriranja in menjavanja vode: trstje, šaš in drugo rastlinje ob robu obnavlja vodo

Kopalšča

Tresnil sem se po spodnji ustnici, plup, in se prebudil. Sonce se je krečilo nad mano, v zraku je dišalo strnišče, modrozeleni listi pastir je suho trepljal vroč dan, v gramoznicah pa ni bilo nikogar. Med čakanjem kopalšč sem zaspal. Jata igličastih ribic je pridrgala v plitvino čisto do brega. Žaba je čofnala v vodo kot razkoračena tercialka v dolgih spodnjicah.

»Ne hodijo se več sem kopat, ker imajo Ljutomeru topgan ali kako se že reče,« je rekla kmetica srednjih let, ena od tistih sedmih odstotkov celotne slovenske populacije, ki se še preživlja s kmetijstvom. »Ah, ja tobogan! Pod pazduho je stiskala črnosiv kos blaga travnjača, kot se culi, v kateri se na glavi nede zelenjava in trava, reče. Na njivi tam zravnala bo obirala spodnje liste sončnic, za svetlo.« Res, to zdaj le redko kdo počne, tudi jaz sem zaradi navade, pa cvetni kolači so povsem lepši.« Prav imate, gospa, tudi reportažo o divjih kopalščih redkokdo piše, je pa (bila) na takih kopalščih lepše.

Mura, samo do Lovrenca

Vsa divja kopalšča, kar sem jih obrobljeno so danes toliko lepa kot nekdaj eno samo.

V Muri se letos še ni bilo za kopati. Ves čas je voda visoka in kalna, prej od taljenja snega, ko je tekla taka bolj belkaste barve, od izpranih melišč, v zadnjih dneh in tednih pa je nabrekla od deževja in rumena. Delujejo se, kot da antropogene onesnaženosti ne bi bilo in bi se sicer ljudje v njej kopali. To res zopet čedalje pogosteje dogaja, se zdaj pa ne tolikokrat kot nekoč.

»Mi smo se še kopali množično,« mi je pripovedoval Tine, »kot otroci najprej v rokavu stare Mure, dokler nismo postali plavalci in smo šli v veliko Muro.« Ko so prvi preplavali Muro, so se počutili kot Kolombus, Armstrong, Cook in Vasco da Gama obenem. Po prvi vožnji na kolesu vodnega mlina, tako da so z njim naredili krog, se dvignili in potopili, so dozoreli v Homerje, doživel nekaj, o čemer se pripoveduje.

Najbolj ugledno kopalšče je bilo tisto, ki so ga urejali pri lžakovcih za beltrusko grofico. Bile so celo lesene stopnice, katerih se je spuščala v vodo. »V ročajih otroških časih pred kakimi tridesetimi leti je še pripovedovalo, da je visoka voda nastala ene take stopnice odnesla in so jih tamje našli pri brodu.«

Travo v murskem logu so takrat kosili, zato je bilo v njem kot v parku. Na nekem krovnem zamuljenem rokavu mi je Tine pokazal grofičin prostor za piknik. Obkroža ga pet visokih platan in kolona smrečja. Določni platan so gladka, da po njih podrava s sončnim žarkom, z visoko senco obrobljeno

Kraj minulega čopotanja, potem ko so ga pred dolgimi leti obiskali ljudje s stroji, v službi domovine, v boju za višji hektarski pridelek. Na tem kraju smo mnogi plavali svoje prvo pasje plavanje, zdaj hodijo o kresu v slakove cvetove spat kresnice, s pšeničnega strnišča pa se žalostnemu žabjemu unkanju pridružuje kmečko stokanje, ker pšenica nima cene.

V Krkin tolmun med kle- ne je izpod podmola priko- račil rak. Na sipini so ostale sledi košute in jelena.

Ona in on, vnukinja in dedek. Medtem ko je on v mlino gromoglasno razkladal, je ona pripravljala južino. Na požetveni potep tja do Penjovjé gre vsako leto, ko ni voda še ni bila tako mrzla, se je tudi namočil. Zdaj se rajši moči znotraj. Spreddaj na fotografiji je iz čolna skočil Boris

Niso to že znani prizori –
Toda kje najti kopališke
paradiže? – Predpasnik
namesto kopalk spada
zraven, obadi pa tudi

ki jih
obiskujejo
še košute

prostor sredi nasada pa je porasel s ko-
privami. Tine je objemal platano. »Kaj vse je
videla in kako je sedaj pozabljena!«

Na brodu sva inscenirala nekdanjo moško
kopalko nošnja. Slekli se je, si privezal
predpasnik in ga med nogami spodvihal
naokrog čez podaljšek hrbta, gor do vrvice

predpasnika. »Oče je konec samo nekako
zavihal,« se je spominjal. Potem je stopil dol
na kret, na krmilo broda, in počepnil, kot da
hoče skočiti v reko. Videti je bil čisto po
domorodsko. Skočil ni, ker je bila voda
prekalna in premrzla. Če se bo hotel letos po
ljudskem pravilu v Muri okopati, bo moral

Ko se je Arhimed pogreznil v kopalno kad, je odkril svoj zakon. Zakon
poletnega kopanja pa pravi, da je lesena kad najvarnejše kopalnišče.

Užitek v senčni vodi Krke pri Krplivniku. Gorvodno so v hladu vode na obrežju
poležavali jeleni, zelenomodri kačji pastirji so čuvali njihov sen.

skočiti pred godom svetega Lovrenca. Ta
svetnik po ljudski uveri zabriše kamen v reko
in odteje se ni več dobro kopati. V zemljo pride
na ta dan najpoznejši jesenski posevek, repa,
ki se puli v mrzlem času.

Ravninski potoki in rečice

V spodnjem toku Ščavnice se ne kopa
nihče, v Ledavi tudi ne. Ko sem v nedeljskem
opoldnevu prišel k Doblu, do mesta, kjer smo
pred več kot tridesetimi leti plavali svoje prve
peseke, po pasje, je bilo gluho tiho, samo
pobrnavanje avtov na cesti in neki zajec je
kresal po suhem strnišču. Nobenega z vročino
opetega vpitja, ki bi pozvanjalo pod nebo nad
živo vodo, nič čofota. Šaš, rogoz in mečasti
listi perunik rastejo v sledi buldožerjevih
čeljusti. V višini našega otroškega brcanja
zdaj cveti slak, ki ovija rogoz.

V Črncu okrog Copekovega mlina in nižje
pri Lendavi se še kopajo. Voda je mrrzla, na
ustnice učinkuje kakor vijoličasto barvilo, na
prsne bradavice kakor adstringens.

Mnogi še pomnijo mline in kopalnišča
nizvodno ter gorvodno od njih. Skakanje v
vodo z mlinske strehe, lovljenje rib z rokami.
»Cvrlji smo jih v mlinarjevi koči, v sončnem
olju, povaljane v debelo koruzno moko.«
Moški je koščen in v mlinu pripoveduje kriče,
kot da bi hrstala vsaj dva mlinska kamna. Ne
reče se zaman, da se samo v mlinu dvakrat
pove. »Vsako leto po žetvi, ko je zrnje pod
streho, naredim ta izlet, tja do Penjovja
grem.« Vmes pa obilno pije. »Ona nam zdaj
zunaj pripravlja južino. Domov ne greva pred
večerom. O, tukaj sem mlet, po teh stopnicah
sem nosil vreče.« Borci naj bi v tem mlinu
nekoč med vojno nekaj imeli, figo so imeli,
on ve, kako je bilo s temi borci. Eden od takih,
ki je bil ves čas dober z Madžari, ga je po vojni
prijavil, da je nemškemu oficirju za uniformo
zamenjal očetovo obleko. »Odlična uniforma
in zanič, razcapano obleka, suknič, s katerim
smo pokrivali krave, in nekaj takega kot
hlače. Uniformo so mi odnesli.«

Ona zunaj ni bila njegova žena, marveč
drobnouda vnukinja kakih štirih, petih let.
Jedla sta napolitanke, ona je pila nekaj
rumenega brezalkoholnega, on vsekakor kaj
konkretnjšega, in, kot bi rekel Hemingway,
sanjala, da sta na obali Ženevskega jezera.
Sedeč ob Črncu. – Figo sta sanjala, ne zanj,
ki vsako leto – obredno bi dejal prijatelj
Odisej – opravi ta požetveni zahvalni potep,
ne zanjo, ki je še majhna in ne sanja odtujenih
sanj, ni lepših krajev. Fantiči pa so se kakor
goske prekopicavali v vodi.

Rak je priplaval izpod ilovnatoga Krkinega popka

Curljanje vode pri domanjševskem Ha-
rijevem mlinu, ki ga je nekoč najemal zdajšnji
urednik Vestnika s svojo prihodnjo in ak-
tualno ženo, je spominjalo na kravje scanje.
Voda z višine pada skozi odtočni jašek na
betonirano dno in med spominčicami odteka
po reguliranem jarku. Zvok prav tak kot
takrat, ko si je vprežena krava vzela pravico
in se odteščala na cestnem tlaku. Mlinska
stavba je čudovito vegasta, okenca so veselo
povešena, po brunasti steni se vije srobot, v
zbiralniku vode pa je očitno nekdo nameraval
gojiti ribe.

Nobenega kopalca, nobenega pomelaja,
trava okrog mlina pa je pokošena.

V gostilni Jonas na Hodošu sta se v najbolj
domačnem vonju dva pivca pogovarjala kot
v tisti povesti Turgenjeva Matterhorn in
Grossglockner. Vsakih dolgih deset minut po
en stavek. Potem spet dolga mračna tišina.
Vertinja, ki je stopila do vhodnih vrat, je rekla,
da »v tej vročini nikar ven hoditi«. Kopali pa
so se nekdanj tam nižje v Krki. Onadva nista
niti nameravala stopiti ven, še manj se oditi
kopat. V noč bosta dokončevala svoj red-
kobesedni disput.

Nad Krko pod kosmi belih oblakov je pokal
vroč dan. Višje od gornjega mostu med
Hodošem in Krplivnikom ni bilo slišati
nobenega kopalca, golobje mirna Krkina
voda je tu in tam pogledala skozi drevje in
grmičevje. »Tvoje oči za tvojo tančico so
kakor golobi«, Visoka pesem, 4. V opoldanski
vročini se je prebudil jelen, ki si je poiskal
hlad v hladni soteski, v ilovici so premnoge
sledil kopit.

Pri Harijevem mlinu v Domanj-
ševcih v odtočni jašek pada curek
vode, da je slišati, kot da bi se lajšala
krava. Drugega življenja ni, nobenih
kopalcev, nobenih pomelajev.

Ko sva s Krko sama stala v njeni strugi, na
peščeni sipini nad tolmunom, zgoraj na
sivozelenem deblu sklonjenega hrasta pa je
poplesaval odboj sončnih žarkov, je iz
globine, izpod ilovnatoga podmola med klene
prištrcljal rak. Kot izpod ilovnatoga popka
reke. Okobalil je čez porumeneli vrbov list,
zajahal vejico in potem počasi ter postrani
oddrsel nazaj v zelenkasto globino mirnih
Krkinih neder. Na vodni gladini pa je žmerikal
rahal vrtnec ...

Nižje po reki se je na spodnji lesen most
med Krplivnikom in Hodošem slišalo ne-
zamenljivo vpitje kopalcev. Na prag iz skal,
ki so ga najbrž naredili vodarji, so bile počez
naložne vreče peska, da so naredili nizek jez.
Dva moška in nekaj otrok je uživalo v senčni
vodi. Počil sem obada na nogi, oni pa so še
naprej čofotali.

ŠTEFAN SMEJ
Fotografije: Š. Smej

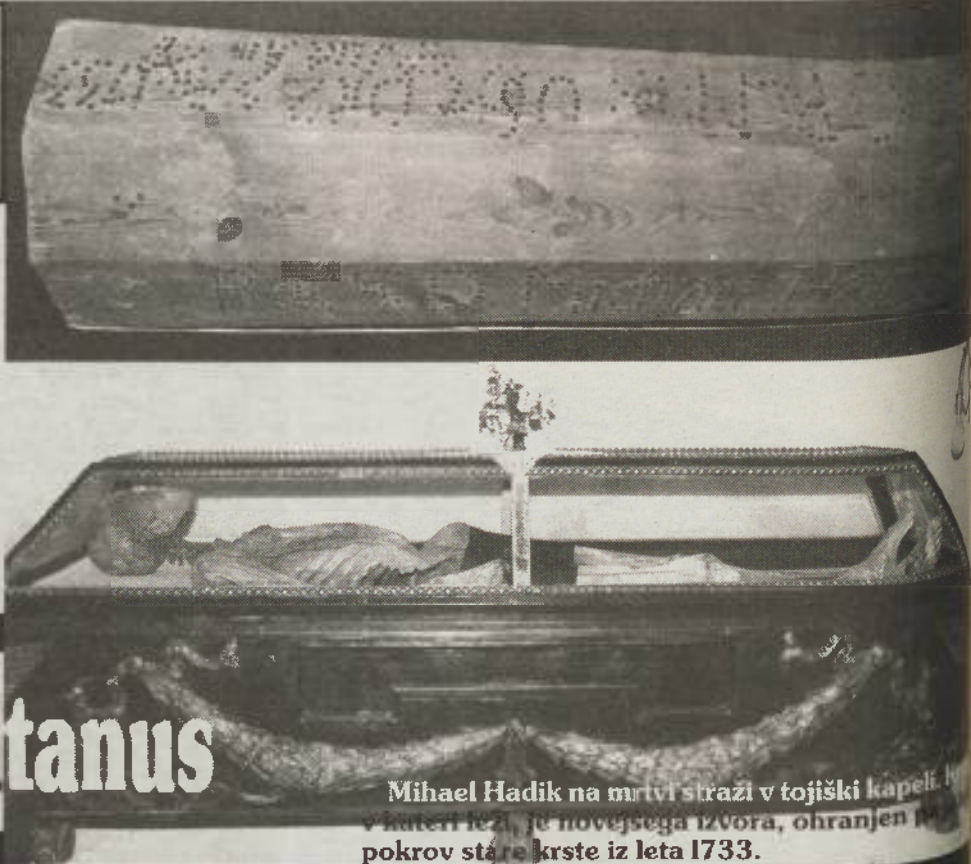
Na mrtvi straži nad mestom, med zelenimi vinogradi je vitez Hadik nema priča slavne in skrivnostne preteklosti.

Topot korakov se odbija od stene; vse je le jek, misterioznost, begajoča, zastrašujoča skrivnost neke osebe, nekkih dogodkov.

- Kdo si S.A.C G.D MIHAEL HADIK S.C.R. CAPITANUS ...? Človek, ki mu je narava mila? Človek, ki ga je bog določil za svetnika? Čudno naključje, katerega življenje in čas smrti sta uganki?

Kdo si

S.A.C G.D Mihael Hadik capitanus

Mihael Hadik na mrtvi straži v trojiški kapeli. V kateri leži, je novejšega izvora, ohranjen je pokrov stare krste iz leta 1733.

ANNO DOMMINI MDCIII

Legenda I

Grajski pisar je obrezal belo gosje pero in v knjigo, vezano v kozje usnje, zapisal: »Pasjeglavni Turek je hotel pod poveljstvom dveh paš Mehmeta in Ibrahimja že leta 1601. zavzeti našo slavno dolnjelyndavsko utrdbo. Gospodar vseh vojn je Madžarom naklonjen, celo našemu milemu gospodu Krištoferu Banffyju, ki je dal na hribu, Sveta Trojica imenovanem, iz božje previdnosti zgraditi manjšo postojanko z dvema topovoma in stalno stražo osemdesetih mož. Postojanki je poveljeval Mihael Hadik, viteški kapetan, ko je hitri sel prinesel novico, da se Lyndavi približuje Siman Aga Kuprili s šest tisoč krvoloki, ki hoče ne glede na krvni davek zavzeti grad. Naš gospod Krištofer je dal leta gospodovega 1603., 11. dan meseca julija, glas gospodu sorodniku Zrinjskemu v Csakturno in Nadasdiju v Bellatincz, naj mu hitro blagovolijo milostno priskočiti na pomoč. Sel niti še ni dodobra zajahal konja, ko je popoldne okrog četrte ure z radmožanske strani prihrumela turška horda. Na mestu, kjer stoji Dolga vas, je pod poveljstvom Mihaela Hadika četa grajskih bojnikov pričakala sovražnika. Vnel se je krvavi boj in naša vojska se je morala umakniti proti svetotrojiški postojanki. Na strmem bregu, imenovan Csonka dom, so Turki dohiteli našega slavnega kapetana in mu z usodnim udarcem zlomili lobanjo. Ubogi kapetan je z glavo navzdol obležal v hudourniški strugi. Naslednji dan, ko nam je bila vojna sreča zopet mila, so našli kapetana in naš ljubi grof so ga na Sveti Trojici z vsemi vojaškimi častmi pokopati dali ...»

ANNO DOMMINI MDCCIII

Legenda II

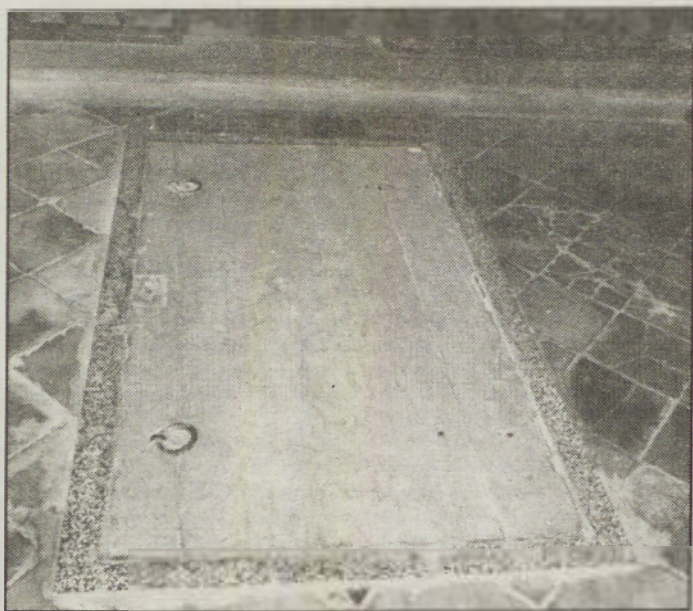
Leseni stražarski stolpi na okoliških hribih že tri desetletja niso oznanjali turške nevarnosti. Banffyji in Nadasdyji so z večnim čolnarjem že odpluli v zgodovinski spomin v had. Esterhazyji, ljubljenci dunajskega dvora, niso prihajali v zakotno provinco. Rodbinsko gnezdo plemičev je v 18. stoletju samevalo, le pod vznožjem grajske vzpetine se je razvijalo mesto, ki mu ni bilo para do Maribora, Zalaegerszega in Čakovca. Leta 1728 je dala rodbina Gladuvecz zgraditi na Sveti Trojici večjo kapelo.

In to je nadaljevanje legende o Mihaelu Hadiku ...

Ob izkopavanju temeljev naj bi našli na krsto, na kateri sta bili z bakrenimi žebli izpisani ime in letnica smrti viteza Mihaela Hadika, kapetana dolnjelyndavskega. Čudežno ohranjene posmrtno ostanke so prenesli v novozgrajeno kapelo in položili v novo krsto z letnico 1733, ki je ohranjena do današnjega dne ...

Tu bi lahko končali ugibanja in verjeli tistim, ki so 1941. leta, sklicujoč se na nacionalna čustva, Hadika povzdignili v narodnega junaka, ki se je kot vdan madžarski rodoljub zoperstavil poturčenju.

Prispodoba nekega časa, neke ideologije ...

Vhod v grobnico, kjer so pokopani znameniti meščani Lendave. Do leta 1795 je tu počival tudi Mihael Hadik, potem so ga pa položili v vdolbino pod korom.

ali zakaj Lendavčani nimajo svetnika

ANNO DOMMINI MDCCCXV

Legenda V

»Moj praprednik kljubuje trohnenju, to mi je znano, celo sem se prepričal o tem, ko sem leta 1815 kot štirinajstletni skozi Lendavo potoval v Italijo. Z lastnimi rokami sem se svojega častiljivega prednika in ljudje so trumoma me prosili, da pri svetem očetu v Rimu začnem postopek postavljanja v svetnika. Le z velikim trudom sem jih prepričal, da to ni mogoče dokler obstaja naš rod. Tistikrat sem milo prosil župnika, da prednika pustijo pri miru in lastnoročno sem dal zapečatiti krsto. Toda spet slišim, da so jo odprli ...« piše leta 1864 grof G. Hadik lendavskemu mestnemu sodniku Kalmanu Dervaric velikiemu Hadikovemu častilcu, ki je po daljših razmislih in poizvedovanju in iskanju prišel do spoznanja, da je trojiška resnično posmrtni ostanek Mihaela Hadika, vendar ta ni bil izhaja iz znamenite grofovske rodbine Hadikov, katerega je bil tudi Bela Hadik, zaupni prijatelj mehiškega Maksimiljana. Gusztav, sam vojak, je v začetku z velikim navdušenjem sodeloval pri obuditvi Hadikovega mita, celo obljubil je Dunaju naročil stekleno krsto, huzarsko opravo in usnjene z ostrogami za svojega prednika, da »bomo ugodili volji ljudstva, ki ga po svetniško časti ...«

Kalman Dervarics, takratni mestni sodnik, prostovoljno zgodovinsko razgledan romantik, je bil po daljšem domnevnim sorodnikom razočaran, kajti ta mu kljub prošnjam ni posredoval nobenih oprijemljivih podatkov o Hadiku, sklicujoč se na neurejen družinski arhiv in nedostopnega bratranca, ki je takrat spremljal na popotovanju mehiškega cesarja.

Takratni dolnjelyndavski župnik Anton Stirling je napovedal Dervaricsevi pobudi, da bi Hadika na željo ljudstva prenesel v glavni oltar. To naj bi se zgodilo 5. maja 1864. leta, vendar predlog župnika Stirlinga szombathejski škof v trojiški kapeli prepovedal kakršno koli dogajanje.

Goreče želje tega romantika se niso uresničile, saj ni bil sorodnik niti cerkev pa tudi mestna inteligenca niso Lendava dobila svojega svetnika.

ANNO DOMMINI MDCCCXC

Vitez Mihael Hadik na mrtvi straži v trojiški kapeli. V kateri leži, je novejšega izvora, ohranjen je pokrov stare krste iz leta 1733. Kdo si S.A.C G.D. Mihael Hadik S. C. R. CAPITANUS ...? Človek, ki mu je narava mila? Človek, ki ga je bog določil za svetnika? Čudno naključje, katerega življenje in čas smrti sta uganki? Fotografija: A. Abt

Fotografija: A. Abt

Med zelenimi vinogradi, obdana z grobnicami trojiška kapela. Po izročilu naj bi bila na tem mestu v 17. stoletju utrdba in po ljudskem izročilu ga je v strmini zadela turška sablja in tam, kamor je kaplja njegove krvi, so zrastle prečudovite vrbe. Zgodovinsko dejstvo je, da je kapelo dala bogata meščanska družina Gladuvecz.

Mumija s skrivnostno rano na lobanji. Mu je zadala smrtnosoni udarec turška ali francoska vojaška sablja? Okoliško ljudstvo je sredi prejšnjega stoletja trumoma prihajalo na Sveto Trojico k Hadiku, saj je v dobro ohranjeni muniji videlo božje znamenje, predlagali so celo, da bi ga povzdignili v svetnika, vendar sta takratni lendavski dekan in szombathejski škof v kali zatrla vsa hotenja. Preprečila sta tudi, da bi ga položili pod glavni oltar.

ANNO DOMMINI MDCC ...

Legenda III

Legenda, ki nima oprijemljive zgodovinske osnove, pripoveduje o Karlu III. in Francozih. Vojna sreča ni bila naklonjena kralju, ki je najprej izgubil Lombardijo, nato pa še Toscano in se je umaknil v tirolske gore ter tako odprl Francozom pot do Štajerske in Krajine. Sovražnik je domneval, da si je kralj poiskal zatočišče pri svoji ljubici Agnesi Althian Pignatteli v Čakovcu, vendar je Karel pravočasno začutil zanko in se prek Lendave umaknil na prostost. Sovražnik mu je sledil in pred mestom, nekje med Lakošem in Petišovci, ga je pričakal Hadik s svojo četico: vnel se je oster boj in lendavski kapetan je z življenjem plačal zvestobo kralju.

ANNO DOMMINI MDCCXCV

Legenda IV

Že dolgo nikogar niso pokopali v grobnico pod trojiško kapelo in tudi krst niso zazidali, ampak so jih pustili ležati kar na opečnatih tleh.

Leta 1795 so kapelo obnavljali zunaj in znotraj in odkrili krste, ki so jih zidarji pustili nedotaknjene. Dekleta, ki so pomagala pri delu, pa so skrivaj odpirala krste in v eni našli črno mumijo. V strahu so se razbežala, razen neke možače, ki si je naprtila truplo in ga odnesla na prižnico. Čez čas so se zidarji vrnili in prvi, ki je zagledal prikazen sredi kapele, je padel v nezavest, drugi pa so odhiteli po župnika.

Vest o čudežu se je hitro razširila in ljudje so trumoma sledili duhovniku, ki je z monštranco v roki prišel v kapelo. Truplo so odstranili in dekleta so pod težo dokazov priznala groboskrusko dejanje ter pokazala z rdečim žametom prevlečeno krsto, na pokrovu katere sta bili izpisani ime Mihaela Hadika in letnica 1733.

Tako pripoveduje legenda, zgodovinska pričanja pa govorijo o grofu Andrasu Hadiku, sinu Mihaela, ki je 1771. leta trojiški kapeli podaril dragoceni kelih, morda pa je zahvalo, da so očeta pokopali na elitnem mestu v kapeli, morda pa je tudi že sam videl, da se 38 let po smrti očetovo truplo po nekem čudežu ni povrnilo v prah ...

Ljudje so trumoma romali k Sveti Trojici ne le ob proščenjih, ampak vsako nedeljo in ob vseh večjih praznikih, da bi se na lastne oči prepričali o čudežu, s krpami drgnili njegove zobe, da bi potem s tem zdravili še sebe.

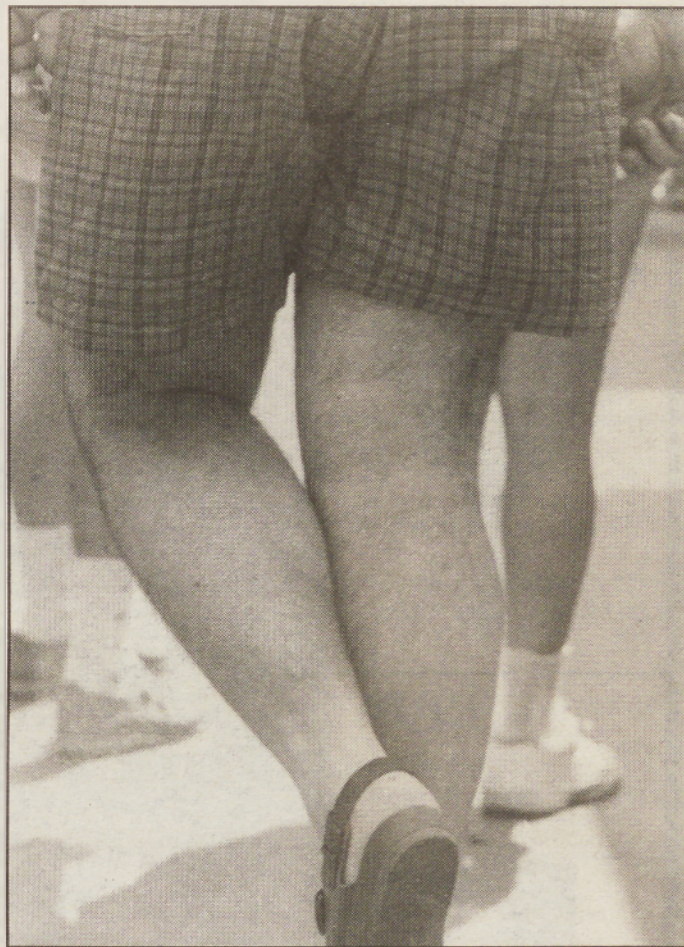
Lendavski župnik je dovolil, da so mumijo iz grobnice prenesli v kapelo in jo položili v vdolbino pod korom ...

Sobota, 15. julija 1995, dopoldne na soboških ulicah. Oko fotoreporterja in Penke je tokrat za spremembo sledilo moškim nogam.

MOŠKI SO ZA VROČE

Letošnji hit moške mode na mestnih ulicah: HLAČE NAD KOLENI - KRATKE NOGAVICE - COPATI v vseh možnih kombinacijah in na vsakršnih nogah. Morda res praktično za pasje dni, na pogled pa v glavnem grdo!

MODA

V določenem času uveljavljeni kroji oblačil, obutve, vzorci blaga, modni dodatki ...

Pobuda mestnim oblaščem: »Onesnaženost« mestnih ulic je očitna. Svetujemo, da občinske svetnice najprej prijavno opozorijo neokusno opravičene mošče. In če ne bo nič zaleglo, naj sledi uredba o kaznovanju razkazovanja slabega okusa na javnem mestu. Po fotografijah sodeč, bi se županova blagajna napolnila, in kazen je vzgojna, pravi ljudski rek.

Kritično žensko oko svetuje moškim: Preden odidete v mesto, za trenutek postojte pred ogledalom. Bodite samokritični in ne hodite po mestu opravljeni kot maskara! Tudi če vam bo malo bolj vroče, za božjo voljo, dajte kaj nase!

Vsake moške noge niso za »vroče« hlače, čeprav so bili moški dolgo prepričani, da so ženskam všeč, ker so pač lepi sami po sebi. Poglejte in presodite!

NE HLAČE NE NOGE - POMEMBNE SO KAPLJE!

Res je, da marsikomu ni vseeno, kaj in v kakšni oporavi hodi po ulicah, a fotografija je dokaz, da kratke hlače v povezavi s spodnjimi okončinami niso vedno najpomembnejše.

Ze stari Goričanci so vedeli povedati, da pomladni izcedek iz vinske trte ureja nekatere fiziološke pomanjkljivosti - med drugimi izginjajo mozolji z dekliških (fantovskih) obrazov, neuradno pa zaužita žlahtna kapljica (dobesedno!) vpliva tudi na pravilno rast in oblikovanje nog. Kdor torej želi

biti čistega obraza in se istočasno brezskrbno sprehajati v kratkih hlačah po pokrajini obmurski, brž po nekaj kapljic čarobnega izcedka!

OSNOVNO PRAVILO

Pristajati mora. Potem so lahko tudi kratke hlače za vsako priložnost: za potep s kolesom po mestu, za sprehod, celo za poslovne opravke ...

Ali Hugh uživa ob filmu Uma-zane igre?

Hugh Grant in Elizabeth Hurley sta trenutno eden najnesrečnejših znanih parov na svetu. Liz je potem, ko so se časopisi razpisali o Hughu in prijateljici noči, spakirala kovčke in odšla za nekaj časa, da v miru prefehta vse, kar se je v zadnjem mesecu zgodilo. Preveč hudega se je nabralo od takrat, ko je policija v 33 minutah po dogodku poslala v svet fotografijo Hugh in črne prostitutke. Hugh je pustila, naj sam opravi z nadležnimi novinarji in fotoreporterji ter podobnimi, ki uživajo v pikantnih zgodbicah. Namesto poslovnega pisma pa mu je pustila videokaseto s filmom Umazane igre. Liz pa je ob vsem tem dejala: »Končno sem popolnoma zadovoljna. Sedaj se lahko ukvarjam samo s svojo kariero, lahko si uredim življenje tako, kot želim.«

MICHAEL DOUGLAS (50) -

pred ločitvijo

Š

e pred tremi leti so Douglasovi: Michael, žena Diandra (37) in sin Cameron (15) sloveli kot vzorna družina. Potem je šlo počasi navzdol. Alkohol, seks in materne so naredila svoje. Michael ji je sicer zagotavljal, da se bo popravil, vendar mu to kljub različnim terapijam ni uspelo. Zato je žena Diandra pred kratkim, po 18 letih zakona, vložila ločitev in skrbništvo za sina Camerona. To je naredila v Santa Barari v Kaliforniji. Michael Douglas velja za enega najboljših plačanih igralcev in uspešnih producentov. Njegovo premoženje je ocenjeno čez 500 milijonov mark.

SYLVESTER STALLONE - slikar

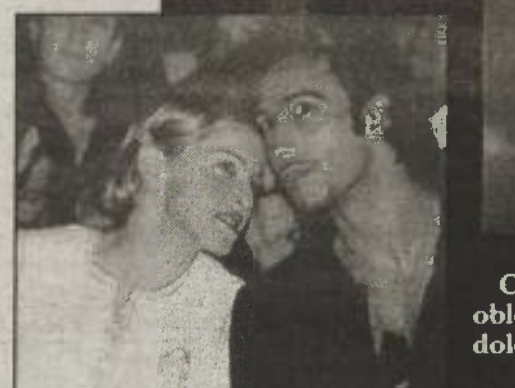
Verjetno je malo tistih, ki vedo, da ta 49-letni igralec v prostem času tudi slika, pravzaprav ljubi likovno umetnost nasploh. V svojo zbirko umetniških slik je doslej vložil 25 milijonov dolarjev. Verjetno mu ta izdatek ni delal večjih preglavic, saj poleg bajnih honorarjev, ki jih prejema kot igralec, kapne precej denarja tudi od prodaje lastnih slik.

Za svoje slike pravi, da so ravno tako bojevite, kot njegovi filmski junaki. Če bi se kateri od bralcev Pena odločil za njegovo sliko, mora pripraviti okrog sto tisoč mark. Za toliko jih menda prodaja. Ni ravno malo, mar ne?

ZAGOTOVLJENA PRIHODNOST

10-letna Christina Thomas iz Aachna (ZRN), tudi če ne bo uspešna violinistka, verjetno denarnih težav v življenju ne bo imela. Kot nadarjeni glasbenici so ji starši na dražbi v Londonu kupili violino, ki jo je leta 1667 izdelal Stradivari. Prejšnja lastnica, angležinja Michelle Jenkins, je za njo prejela 850.000 mark.

Bo kaj kupila?

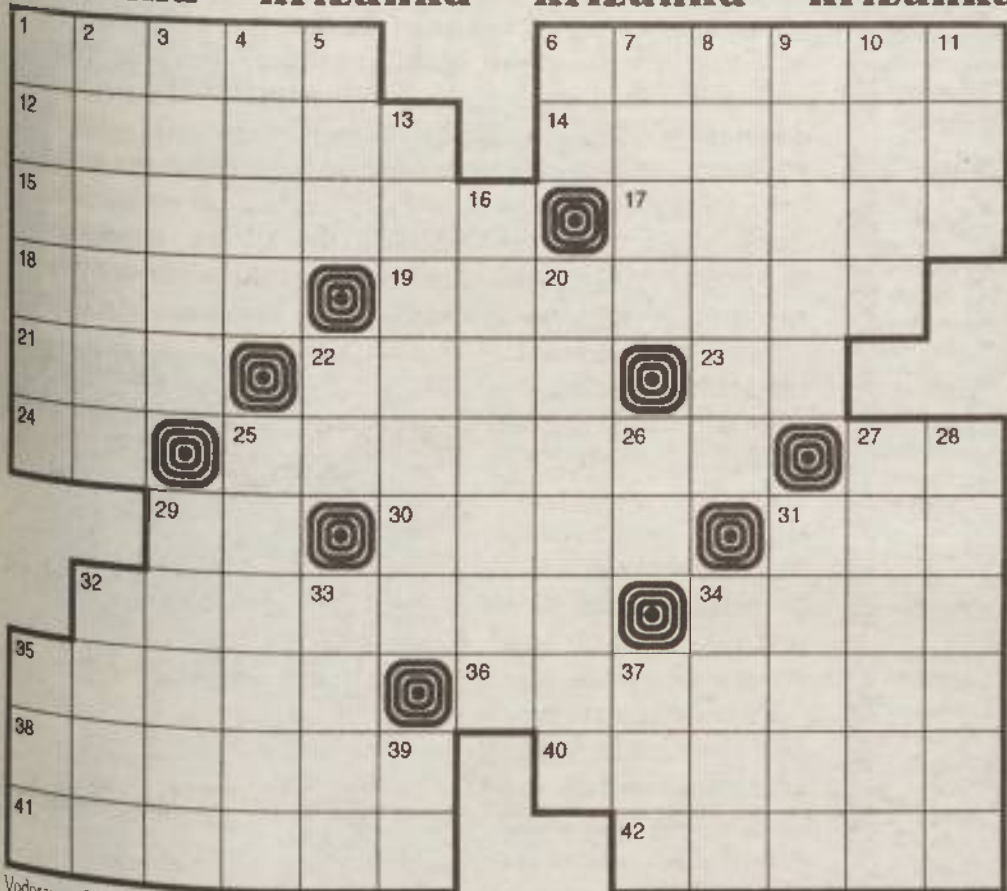
Claudia Schiffer je nosila obleke v rdeči barvi. Tako določil Gianni Versace.

GIANNI VERSACE v trenutku sem osvojil Pariz

48-letni modni kreator iz Milana, ve svoj posel. Na predstavitvi svoje modne kolekcije jesen - zima v pariškem hotelu Ritz je zbral samo znana imena. Na modni pisti so se sprehajale Naomi Campbell, Claudia Schiffer, Helena Christensen in podobne, med gledalci pa so sedele zvezde, kot recimo Madona s svojim ljubčkom Carlosom, Jack Nicholson in podobni. Ko je bilo revije konec so bili eni in drugi povabljeni v znani nočni lokal Chez Regine.

križanka - križanka - križanka - križanka

Vodrovano: 1 ime velike slovenske slikarke Kobilice, 6 eno od 12 znakov izvalke kroga, 12 manjši obrok hrane med glavnima obroki, 14 tovarna ali prodajalna ur, 15 najpogostejše žito v Pomurju, 17 lošč, 18 usk, 19 ozemlje kake države, ki je z vseh strani obdano z ozemljem tuje države, 21 etopski knez, 22 nemški izumitelj poimenovanega motora z notranjim izgorevanjem (Nikolaus), 23 nemški znak za silicij, 24 avtomobilska oznaka Tunizije, 25 tram ostraža, ki sega od slonovca do kapa, 27 kemijski znak za tantal, 29 ljubljanske založbe, 30 francoski filmski komik in režiser (Jacques), 31 okrašena oblika moškega imena Ronald, 32 tuja pevka zabavne glasbe, 34 urejen nasad v mesiu, 35 enkratna potnitev avtomatskega strelja, 36 glasbena kompozicija, 38 največji slovenski pripovedni pesnik (Anton), 40 del umetniškega imena slovenskega književnika s prvimi imenom Boris Fakin (Igor), 41 prilizovalec, 42 mlaka okrasna zveza.

Navpično: 1 uvoz, 2 prebivalec podeželskega naselja, 3 ime televizijskega komentatorja dogodkov s področja gospodarstva Štakula, 4 balet Danila Švare, 5 ime slovenskega pianista Bertoncija, 6 sosednji črki s konca abecede, 7 velika ptica ujeđa, 8 glavno mesto Sirije, 9 značaj, temperamet, 10 ime slovenske popevkarice Rupal, 11 zorana zemlja, njiva, 13 soli osetne kisline, 16 vranični prisad, 20 stik, spoj, 22 ameriška kratica za »vse v redu«, 25 sladkovodna školjka z močno lupino, ki je znotraj pokrita z biserno matico, 26 enaka samoglasnika, 27 izdelovalec torb, 28 glavno mesto Turčije, 29 zagrebški risar in režiser risanih filmov (Aleksander), 31 ime sodobnega slovenskega dramskega igralca Poliča, 32 osrednji verski obred, 33 teža ovojnine, 34 posamezen glas skladič, 35 del zirske garderobe, 37 rod jelenov, katerega samci imajo lopatasto rogoviče, 39 zaporedni črki slovenske abecede.

- GURMAN ()
- MUŠNICA ()
- GORNIK ()
- STRAŠEK ()
- POLIČKA ()
- MARINA ()
- MARTINC ()

SPREMENJENKE

Vsaki zgornji besedi spremenite po eno črko tako, da dobite nove besede znanega pomena. Zgled: **KUHARICA** - **KUMARICA**. Spremenjene črke vpišite v oklepaje. Dobili boste ime kraja v Prekmurju, znanega po lončarstvu.

PREMETANKA V STAVKU

OLGA SEREC ima **VIKEND** na gričevju ob madžarski meji. Kje? Navdilo za reševanje: črke besed, ki so natisnjene z velikimi črkami, premečite tako, da nastane besedni sklop dveh besed, ki imata 9 in 6 črk.

DODAJTE ČRKE

PRE _ _ K
SE _ _ GAL
ZA _ _ KA
V _ _ EK
POT _ _ KA

Dopolnite zgornje besede tako, da dobite nove samostalnike znanega pomena. Iz dodanih črk - branjih po vrsticah - boste dobili ime in priimek slovenskega pisatelja, ki je dobil letošnjo literarno nagrado kresnik za najboljši roman.

PREMETANKA V STAVKU

RESNICA je, da je okolica Veržeja znana po teh cvetlicah. Katerih? Besedi, ki je v stavku natisnjena z velikimi črkami, premečite črke tako, da nastane zahtevana rešitev.

- PLURAL
- GAETANO
- MARTIKA
- KANAPE
- MILITARIST
- SKOPAS

PREMIKALNICA

Navedene besede premikajte v levo ali desno toliko časa, da boste v treh stolpcih naenkrat prebrali tri vrste prevoznih sredstev.

REŠITVE UGANK

PREMIKALNICA: parnik, letalo, raketa.
DODAJTE ČRKE: pretok, Senegal, zapeka, vrček, poticka, končna rešitev: Tone Perčič.
PREMETANKA V STAVKU: Lendavske Gorce.
SPREMENJENKE: furman, mišnica, Golnik, strošek, poljka, martca, martin, končna rešitev: Flovci.

Bralci, ki mi pišete, mi najbrž ne boste zamerili, da je med vprašanji, ki sem jih prebiral ta mesec, posebej pritegnil mojo pozornost namig iz uredništva Pena.

Papilot Lemur

polaga karte samo za pen

Rumena zgradba

Rumena barva je tako zelo povezana s skrivnostjo obnove, da tega pomena ni mogoče obiti. V nekaterih mitologijah so jo celo imenovali barva »nove kože«, kar naj bi, recimo v davni Mehiki, ponazarjalo barvo zemlje v deževni dobi, torej ozeleni. Ne preseneča nas torej tudi prva karta, ki govori o razmerah, ki so vplivale na selitev v rumeno zgradbo. Le-ta je namreč XVI. veliki arkan, Stolp, ki ga zadene strela in pomeni v tem primeru predvsem to, kar smo že rekli: željo po preobrazbi, ki je posledica namozavedanja ali ugotovitve, da je treba z nečim preprečiti stagnacijo ali padec. Karta se naravnost fantastično povezuje z naslednjim XIX. velikim arkanom, ki je Sonce. Govori o razpoloženju spraševanca, ki je brez dvoma lahko vedro in bleščavo, obenem pa po eni strani otroško naivno, po drugi pa že tudi povezano s tretjo karto - petimi Meči. Gre namreč za karto, ki napoveduje težavno pre-

bijanje k višjim duhovnim dosežkom. Vse to samo še podkrepi križna kombinacija kart z IX. velikim arkanom, Puščavnikom, v težišču. Narekuje namreč v tem primeru predvsem nujnost iskanja resnice, vrednot in smisla. A kaj naj bi bilo za novinarsko delo še značilnejše?

Duh, ki naseljuje rumeno zgradbo

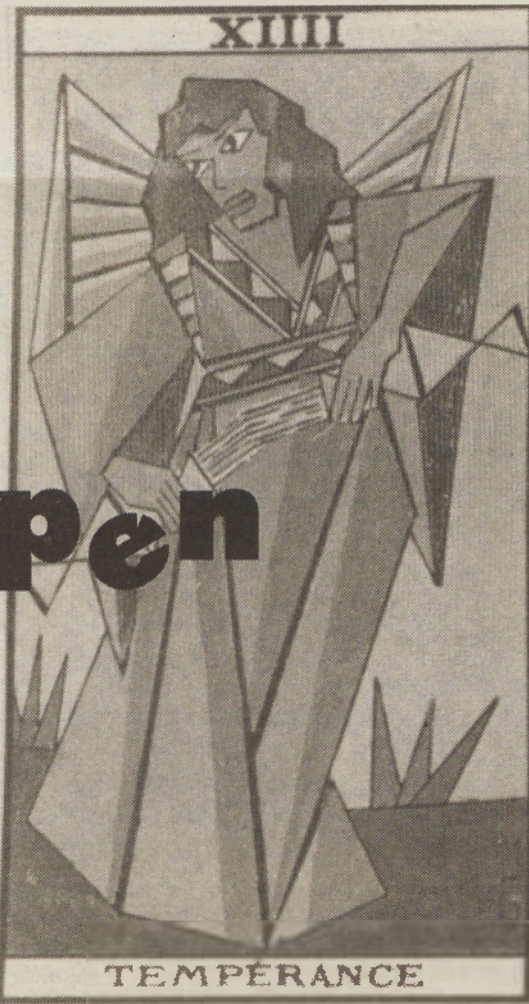
Kolo sreče priča o navzočnosti teh ljudi v svetu, o bivanju sredi dogajanja. Tudi to je kajpada razumljivo, čeprav v povezavi z Meči, ki sledijo, izzveneva predvsem kot točka, ki jo je treba zmeraj znova dosežati. (Naj tu spomnim na tistih znamenitih osem Mečev, ki so se prikazovali mestu Murska Sobota v eni naših prejšnjih meditacij, in opozorim, da stoji rumena hiša sredi istega mesta.)

Skriti, morda tudi nezavedni motivi spraševanca so vsekakor povezani z Denarjem (kraljem), Palicami (deset) in z XIV. velikim arkanom, ki je Zmernost. To

Gre namreč za željo, da naj bi svojo tokratno meditacijo osredotočil na dejstvo, da so se novinarji Pena in Vestnika pred kratkim preselili v nove delovne prostore v rumeni zgradbi v središču Murske Sobote. Vprašanje je seveda večpomensko. Zanimajo nas lahko lokacija zgradbe, bivanjske razmere, medsebojni odnosi, ustvarjalni potenciali in še marsikaj. Vse to pa je zame, moram priznati, dokajšnja neznanica. Zato me še toliko bolj zanima, koliko lahko s pomočjo kart razgrnem tančico, ki praviloma zagrinja sleherno medijsko hišo.

pomeni zdravo gospodarjenje kot primarni cilj, svojevrstno nasilnost, če ne celo brutalnost v delovanju, in pa seveda uravnoveženost kot edini pravi ključ za doseg cilja. Ali z drugimi besedami: če bi že na tej stopnji me-

rumene hiše se bo znašel na preizkušnji, ker se zdi, da prav to, kar rojeva najboljše sadove, podlega najhujšemu dvomu. Karte ne predvidevajo, ali je to slabo ali dobro. Vsekakor je zagotovo povezano s XV. velikim arkanom, t.j. Hudičem in štirtimi kupami, ki napovedujejo probleme pri počutju. Vsekakor bo torej šlo za neko zavestno kupčijo, morda manipulacijo, ki bo prinašala sadove in učinkovala predvsem navzven, navznoter pa bo porajala dvome, nezadovoljstva, morda celo občutke krivde, prepire.

Poenostavljeno in na kratko

Selitev uredništva v nove prostore je narokovala predvsem želja po celostni prenovi. Spodbujevalci te prenove so dosegli svoje cilje in omogočili zanesljivo prihodnost ljudi iz rumene hiše, predvsem v materialnem smislu. Učinkovitost in uspešnost, ki na duhovnem področju ni zmeraj povezana s pravimi vrednotami, navznoter rojeva dvome in nezadovoljstvo. Rešitev je v nenehnem prizadevanju za ravnovesje med prvimi in drugimi prizadevanji. Pri tem morajo nujno sodelovati oboji.

ditacije o rumeni hiši lahko kaj svetoval, bi vsekakor postavil v ospredje prav nujnost nenehnega ravnovesja. A pustimo kartam, da raje same pripovedujejo o bližnji prihodnosti.

Prihodnost

Duh rumene hiše bo v prihodnosti še močnejši, kot se ta hip zdi in kot kažejo pogledi na sedanost. XI. veliki arkan je neomajno zagotovilo, še posebno v povezavi z dobro karto iz niza mečev, ki znova govori o ponosu in ekstravaganci. Toda vsa ta učinkovita pozicija bo postajala čedalje bolj diabolična. Duh ljudi iz

IZ ŽUTE IŽE DOBIJ SE, KA NÜCA,

ZATUO SE INAN NE TRÜCA!

IZ ŽIVLJENJA PENMURSKE AMBASADE

Ljubljana, 14. julija, PENREUTER:

Po srečnem ognjenem krstu prve PENmurske ambasade v prestolni Ljubljani, v loži Medexa, lahko z zadovoljstvom poročamo o novi institucionalni pridobitvi, zaživela je namreč tudi prva tiskovna agencija neodvisne PEN države. Skromna, vendar bogato založena in dobro informirana agencija je pol države in tega se zavedamo. Zato smo se PENOVCI odločili za neizprosno propagandni in agitacijski boj za dokončno uveljavitev ambasade in njenih članov – vse v duhu močne države!

Prvi in dosmrtni minister za propagando je postal kartografski ekspert ZMAGO. Imenovani uraduje v neposredni bližini ambasade vsak ponedeljek in torek od jutra do noči ob hladnem vrčku piva.

Že zadnjič smo poročali o določenih strukturnih premikih med članstvom ambasade, tako lahko postrežem z zgodbo o novem skrivnostnem prebegu v jasni kresni noči.

Tako je Vlado Žabot, pisatelj, mitolog in seksolog, dan podelitve kresnika, nagrade za najbolj zvito pisarstvo v vesoljni Sloveniji, odtujil službeno PENkalo s šaržarji MEDEXA in pišgavuh izginil v kresnem ognju nekje na Jurčičevi kmetiji. Dobro obveščeni poročajo, da dejanje storil v alkoholnem afektu, ker so odpovedali zveze, ki jih je vestno gojil z ustanoviteljem nagrade kresnik. Osumljeni pa je spregledal, da je njegovo ime skrbno zapisano v tajnih arhivih MEDEXA kot ustanovitelja omenjene nagrade. Torej gre v obeh primerih za istega Žabota. Čudno. No, njegova PASTORALA je ostala vseeno brez nagrade.

Vilmoš Panonski, Kalman Panovšek

Od 27. julija do 31. avgusta

HOROSKOPEN

Pripravlja: Agencija Hogood

V saj do 12. avgusta bodite previdni in pazite, kaj boste govorili. Morda je to povezano s finančnimi priložnostmi, ki bodo trajale do 17. avgusta. Po tem datumu o velikih zadevah ne razmišljajte in se raje posvetite ljubezni, kajti začetek slovesa od poltja je pri vas za te zadeve zelo pomemben. Sedaj ne razmišljajte o frizerju.

OVEN

(21. III. – 20. IV.)

Č im bolj ohranjajte stik z naravo in čim več počivajte. Ob vaši obremenjenosti je to nujno potrebno. Odločite se, da boste nekaj časa delali predvsem tisto, kar vas veseli. Povečajte previdnost, ko boste sedeli za volan. Nesporazum v prijateljskem krogu se bo, če se že ni, hitro razrešil.

LEV

(23. VII. – 22. VIII.)

V življenju so trenutki, ko se je treba ustaviti in premisliti, kako naprej. Najbolje bo, da to storite zdaj. Če dokončno odločitev sprejmete v petek, ko je vaš srečni dan, bo toliko bolje. To pa ne pomeni, da se morate zapreti med štiri stene. V sproščeni družbi boste mimogrede našli odlične rešitve. Ponujeno sprejmite, vendar se ne obvezujte.

BIK

(21. IV. – 21. V.)

I mate velike možnosti, da bo za vas avgust izredno uspešen. Paziti morate le na majhno napakico – prepirljivost, ki vam nikakor ne more koristiti, lahko pa vam zelo škodi. Če že razmišljate o izgubljenih priložnostih, kar nikakor ni slabo, počnite to ob grenkem čaju. Presoja bo lažja in enostavnejša.

DEVICA

(23. VIII. – 22. IX.)

O dločite se za akcijo. Zdaj je namreč vaš čas, tudi zato, ker stoji za vami Merkur. Ob tem je pomembno, da postanete realni in še pomembneje: akcijo izpeljite do konca. To, da ste radi pozorni na drobne stvari, vam bo tokrat pomagalo. Jejite malo več sira, jajc rib in predvsem sadja.

DVOJČKA

(22. V. – 21. VI.)

N i čas, da bi o vaših problemih razpravljali in jih poskušali reševati drugi. Tudi ko gre za ljubezen. Dobro je, če se boste tega zavedali, kajti pred vami so dogodki, ki bodo za vas dolgoročno pomembni. Če vam kdo ponudi sladoled, ga vzemite, vendar mora biti vanilijev. Pri intrigah ne sodelujte, tudi če se bodo obetale še tako velike koristi.

TEHTNICA

(23. IX. – 22. X.)

K malu se bo vse pojasnilo, ne da bi mignili s prstom. Kljub poletni vročini nabirajte znanje, ki vam bo prišlo prav v drugi polovici avgusta, ko boste morali reči da ali ne. Obeta se vam dober posel. Če boste čutili, da vam začne primanjkovati energije, začnite nositi košček garderobe, ki bo temnomodre barve.

RAK

(22. VI. – 22. VII.)

V vaš planet je Pluton, ki je vladar duševne modrosti. Zdaj je močan, zato zaupajte intuiciji in se ne bojte preizkušenj. Tačas ste polni energije in prava oseba, ki ob pravem času pride na pravo mesto. Ker je vaš element voda, je kopanje ali vsaj bivanje ob njej skorajda nujno.

ŠKORPION

(23. X. – 21. XI.)

Z ačnite misliti pozitivno! S tem si boste obnovili energijo, ki jo boste potrebovali pri reševanju problema, se bo pokazal sredi avgusta. Ker vas zanimajo predvsem doživljaji in poznanstva, dajete premalo pozornosti finančni plati življenja. V začetku meseca bodite malo več doma.

STRELEC

(22. XI. – 21. XII.)

U speh bo prišel z izkustvom. Nekdo v okolici ima do bogatega duhovnega življenja, ki pa ni iz vaše ožje družbe. V soboto imejte pri sebi košček svinca. Obvaroval vas bo lastne zadirčnosti. Če problem ne bo velik, poti ne odlašajte. Prepovedan sad je sicer dober, vendar včasih prinese neprijetne posledice.

KOZOROČ

(22. XII. – 20. I.)

K aos je sicer zibelka genialnosti, vendar ugotovite, da nikoli ni preveč. Svoje pogumne in za okolico včasih nerazumljive ideje zagovarjajte tudi v prihodnje. Prepovedane se bodo pokazale za pravilne. Velikih koristi od njih boste pa moralni zmagovalec. Dogovor ob poznem naslednjega dne ne bo imel enake veljave.

VODNAR

(21. I. – 19. II.)

M alo se posvetite svojemu zdravju. Podali se morate na pot, za katero boste mislili, da ji niste dorasli. Izogibajte se to odločitev in življenjski optimizem. Tudi če ne boste dosegli bo ta izkušnja pozneje izrednega pomena. Obstaja možnost, da vas v določenem trenutku prevzame občutek, da vas nihče ne mara. Tistega dne ne ukrepajte. Nasko jutro vam bo razkrilo vse.

RIBI

(20. II. – 20. III.)

NEMIRNE KRVI

SENDI IN DANIEL

Spoznala sta se v Zagrebu, kjer je bila Sendi poslovno v studiu. Vendar pa ni ostalo le pri enem srečanju. Ker sta si bila simpatična, sta se kmalu dogovorila za sodelovanje. On producent, ona postavna pevka v kratki majici in vročih hlačkah. Zato ni čudno, da je postala Danielova kri nemirna. Vse je bilo spontano in lahkotno z veliko občutka. Veliko sta se pogovarjala in disciplino malce zanemarila, kajti pri glasbenem ustvarjanju je pomembno razpoloženje. Sodelovanje z Danielom je rodilo 11 pop dance skladb in na koncu sta bila oba zadovoljna. Glasbeno sta se dobro dopolnjevala in ujela in prav gotovo se bosta še kdaj. Kako trdna pa je njuna zveza, naj ostane za sedaj skrivnost. Projekt, torej kasete in CD, ki je plod njunega sodelovanja, ima naslov Nemirna kri. Sami lahko ugibate, čigava kri je nemirna. Pravzaprav bo to ugotovil vsakdo, ko bo Sendi videl na odru.

Neponovljiv napovedovalski tandem

SŠE PENMINUTE, TOVARISI

Anica Kološa in Milan Petauer

V prejšnji številki Pena je pomotoma izostala fotografija napovedovalke Anice Kološa. Tokrat je »teta« fotografirana skupaj z Milanom Petauerjem, ki je na soboškem radiu začel napovedovati konec petdesetih let. Starejšim pa tudi mlajšim poslušalcem radia Murski val sta oba glasova tako znana, da kaj novega o njuni priljubljenosti ne bi mogli napisati. Čeprav v pokoju, je Milan kot napovedovalec radia Murski val še vedno aktiven. Upajmo, da bo njegova »radioaktivnost« tudi v prihodnje sevala ...

ALIEN - ALI EN

Če obvladate angleški jezik, vam je beseda ALIEN znana. Za tiste, ki pa ste angleščino v šoli prešpricali, naj zapišemo, da pomeni ALIEN v slovenščini tujec. In to vsekakor je. Sam pravi, da prihaja od daleč in od drugod. Dejstvo je, da prihaja z druge glasbene scene in da je že na začetku svojega delovanja pokazal karakter.

Leva scena se imenuje pesem, v kateri jasno pove, kaj misli o slovenski glasbeni sceni, njeni korupciji in o komolčarjih, in to zelo konkretno. Največje pozornosti pa je bil deležen Jan Plestenjak. Zanj je spesnil posebno pesem. ALI EN je povedal to, kar je mislil, Jan pa ga je hotel zaradi žalitve tožiti. Do tožbe ni prišlo, je pa prišlo na podelitvi zlate note do osebnega obračuna s pestmi.

Prav na podelitvi je še enkrat pokazal, kaj si misli o vsem dogajanju na slovenski estradi. Nagrade, ki so mu jo hoteli podeliti, kratko malo ni sprejel in je vsem navzočim povedal, da je to leva scena.

Sam pravi, da se je na podelitvi zelo zabaval, da pa je bila prireditev površno pripravljena. In zakaj ni sprejel priznanja? »Ne zdi se mi vredno glede nato to, kdo mi ga podelil.«

Sedaj pripravlja že nov material, vendar se trenutno bolj posveča koncertom. Pred kratkim je imel zelo uspešnega v Mariboru. »Prav na koncertih se vidi, da si mladi želijo take glasbe. Glasbeni uredniki na radijskih postajah in televizijah pa poneumtjajo ljudi s svojim slabim okusom, ki ga potem še vsiljujejo drugim. Ker določenih pesmi sploh ne vrtijo, mladi niti nimajo možnosti, da bi odločali o tem, kaj je dobro.«

In na koncu naj še povemo, da je predvajanje skoraj vseh pesmi Alija Ena na radijskih postajah prepovedano. Zato boste vsi tisti, ki ste radovedni in hočete vedeti, kaj vse si fant upa povedati, morali kupiti kaseto ali pa obiskati njegov koncert 31. julija v Portorožu.

MMS

95

Festival je bil letos 18. po vrsti. Nastopilo je 14 izvajalcev (znanih, manj znanih in neznanih). Nagrado strokovne žirije je dobila skladba Za vedno moj skupine Panda. Nagrado občinstva, ki je bila podeljena tudi z glasovanjem osmih žirij slovenskih radijskih postaj, pa je dobila Marta Zore. Sama je avtorica skladbe Se si tu, besedilo je napisal Mišo Čermak. Marta Zore se je doslej slovenski javnosti predstavila kot pevka jazzovske in operne glasbe, sicer pa je študentka solo petja, ki se je zdaj odločila tudi za pop glasbo. Oktobra bo izdala svojo prvo kaseto, vzporedno pa snema tudi kaseto z jazz skladbami, ki bo izšla kasneje. Številka modrca cca 3 (v živo ga je videla glasbena urednica MV gđc. S. Baranja).

(fotografija je s festivala ekskluzivno za PEN)

FINALE MMS BREZ ZVENEČIH IMEN

Marta Zore	Čena	Napoleon
Panda	Jan Plestenjak	Victory
Damjana in Rok	Andreja Makoter	Tinkara Kovac
Platana	Dunja	Anika Horvat
Kingston	Babilon	

so bili izvajalci, ki so se letos potegovali za nagrado na Festivalu morja in sonca 15. julija v Kopru.

Vse lepo in prav, vendar se je večina spraševala, kje so vsa zveneča imena kot na primer Helena, Irena Vrčkovnik, Alenka Godec, Regina, Mija Žnidarič, Nace Junker, Darja Švajger, Oto Pestner, Pop design ...?

Na uho nam je prišlo, da so se jim spletke izbora iz prejšnjih let tako priskutile, da se niso niti želeli pojaviti.

Včasih so ljudje na krajih, kjer se je v vročih časih žetve pojavil sneg, postavljali kapelice. Za vse Marijami Snežnimi so take legende. Človeštvo je čedalje bolj razvajeno, sezonska pravila se kršijo iz dneva v dan, pradižnik dobite januarja, skoriša pa niti septembra ne, sneg ob žetvi sploh ni več noben čudež. Kaj pa sladoled v žetveni pripeki, ki vam na njivo ali domače dvorišče pade tako rekoč z neba?

Kapelice Mariji Snežni ne bo

V tokratni Penovi akciji smo nameravali početi take reči: od albanskih slaščičarjev si sposoditi tricikel s hladilno skrinjo, kakor so nekoč po prošenjih in vaseh prodajali sladoled, zraven pa seveda obvezno leseno žlico, s katero so na šküjko nanašali sladko lizalo. Pri Vučkovem Štefu na Bistrici smo imeli naprošen kombi, da bi se hitreje prepeljali do krajev čudežev. Tam za kakim ovinkom ali grmom bi se s triciklom izkrcali iz kombija in potem v trojki, kakor navadno (eden bi poganjal pedale, druga dva pa bi ga vlekla) pridrcali na njivo ali na dvorišče. Štef je kombi obljubil, tricikla pa od nikoder. Sicer skrbni turčki so jih zanemarili in pozabili. Slabo, slabo!

Šli smo brez tricikla, z navadno Dodojevo družinsko hladilno torbo. Prvi dan in čez sladoledov nam je vanjo položila gospa Vera Peischl, lastnica ljutomerske slaščičarne Škrajnar, pozneje smo v neki trgovini kupili kupačice. Oblečeni smo bili v majice barve žarkega vanilijevega sladoleda, ki jih je skrbel Andre, z Dodojem sva bila pokrita s promenadnima slamnikoma, Bojan se je seveda zopet okitil s ženskim perjem.

V večina se je veselila sladoleda, vendar nihče tako zelo kakor v tisti pesniški prepevala v avtu. Za čudež pa obdarovanja ni jemal nihče, zato nove kapelice ne bo. Ko pa so ljudje v tej državi vajeni vsemogočih čudežev!

»Njiva Šarje, na relaciji Lotmerk Cezanjenci, pri deponiji za sladkorno runo,« je raportiral lastnik Boris Rus. Njega in njegove smo zagledali, kako stojijo na pravkar požeti njivi. O sladoledu najbrž niso sanjali kot posebnem božjem daru, ker so imeli v plitvi senci v koruzi svojo hladilno torbo, naokrog pa so letali pijane vinske mušice in obadi.

Dodo je kepico Škrajnarjevega sladoleda, v duhu protestantske etike in penovskega podjetništva, najprej prodajal po ceni 4 kg pšenice za eno kepico. Čeprav je njegova cena na domačih borzah 2 kg za kepico. Ko je zagledal gospo, ki so jo vsi klicali babica, z novim dotokom vina, ki ga je prinesla na Rusovo njivo, je v hipu prešel na naravno trgovanje, denar je vrnil in razglasil, da je nezanesljiv, lahko ga pojedjo žički ali pa odnese veter. Babica živi v hvaloslovju Banfiju, ima naročen Vestnik, lizati, sladoled, pa je začela že za cajta.

Besedilo: PIŠTA, Fotografija: JUZA

Gospodar na godemarski kmetiji je ženi rekel: »Daj vsakemu štiri jajca, kar tako zastonj.« Vztrajali smo pri pošteni kupčiji in rekli, da sprejemamo samo po eno jajce za lučko.

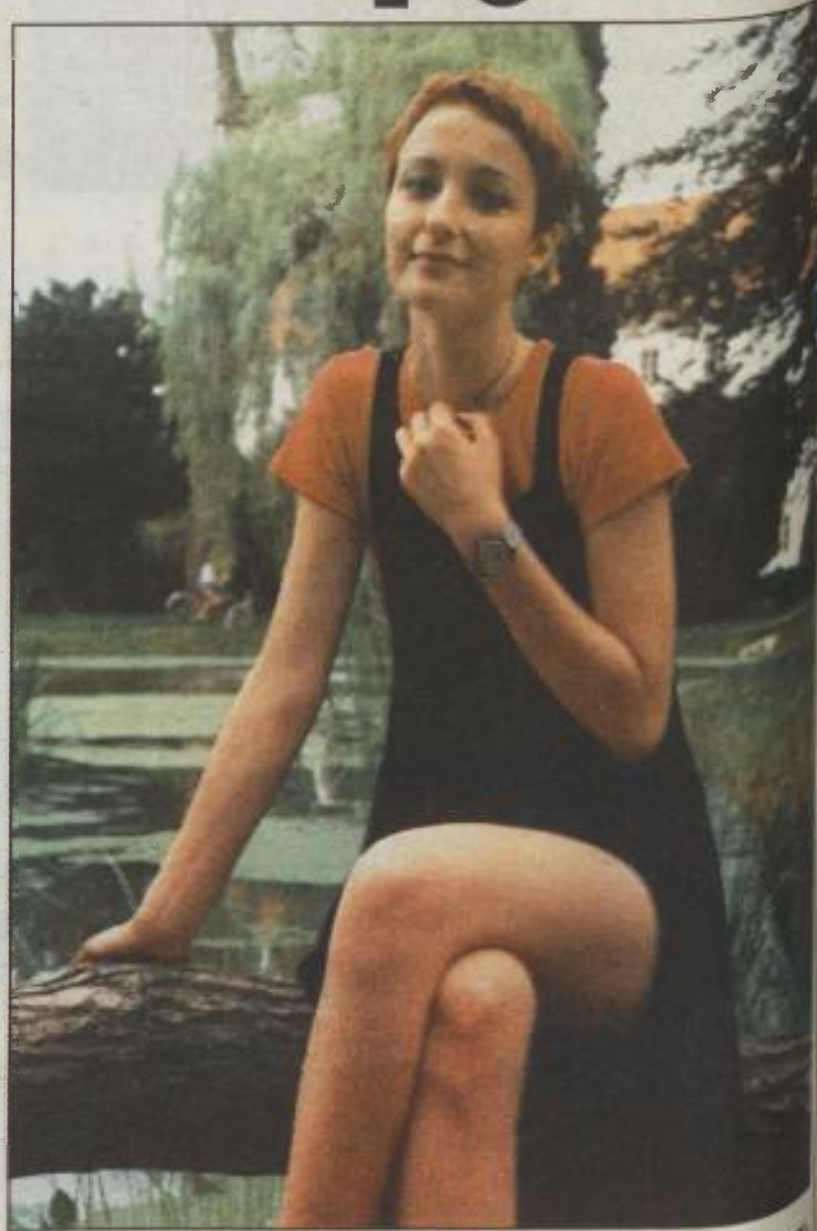
Zvonarju Janezu sta takoj po opoldanskem zvonjenju v branoslavski vaški kapelici padli v kapo dve lučki. Ker je kapelica že zgrajena, se sploh ni čudil in ne zaobljubil, da zgradi še eno, če se mu to zgodi še enkrat.

Gospodinja na Premoševi pristavi v Godemarcih je bila še najbližje globoki hvaležnosti, ker smo ji na dom pripeljali lučko. V zameno nam je ponujala salame in kruh.

penelopa

17-letna ANA PERTINAC iz Ljutomera

Poskusila se je že v manekenstvu, drugače pa hodi na Gimnazijo v Ljutomer. Iz Amsterdama, kjer je bila na maturantskem izletu, je prinesla lepe spominske rada pa hodi tudi na koncerte. Ni hotela povedati, kateri bend ali pevec ji je najbolj všeč, rekla pa je, da rada prebira pesmi Milana Vincetiča.